

**សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម
មហាវិទ្យាល័យសេដ្ឋកិច្ចកសិកម្ម និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ**

**ការគ្រប់គ្រងតំបន់ជនបទ
REGIONAL MANAGEMENT**

លោកស្រី ហ៊ុន សារីន

ឧបត្តម្ភដោយ

២០២១

**សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម
មហាវិទ្យាល័យសេដ្ឋកិច្ចកសិកម្ម និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
3**

**ការគ្រប់គ្រងតំបន់ជនបទ
Regional Management**

លោកស្រី ហ៊ុន សារីន

២០២១

គណៈកម្មការបច្ចេកទេស

ចំណងជើងសៀវភៅ៖ ការគ្រប់គ្រងតំបន់ជលបទ

ល.រ	គោត្តនាម និងនាម	សមាសភាពគណៈកម្មការ	ហត្ថលេខា
១	លោក អេង លេង	ប្រធាន	
២	បណ្ឌិត ឆាយ គង្គា	អនុប្រធាន	
៣	បណ្ឌិត អ៊ុន ប៊ុនលាង	សមាជិក	

ក្បួនសិទ្ធិ

© ឆ្នាំ ២០២១

ក្បួនសិទ្ធិក្របខ័ណ្ឌ

គ្មានផ្នែកណាមួយនៃសៀវភៅនេះ អាចត្រូវបានចម្លង និងផលិតឡើងវិញ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីអ្នកនិពន្ធ និងសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម។

បោះពុម្ពលើកទី១ ដោយមូលនិធិស្រាវជ្រាវ គំនិតច្នៃប្រឌិត និងនវានុវត្តន៍ (ស.គ.ន) នៃក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា នៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ទំនាក់ទំនងព័ត៌មាន:

អ្នកនិពន្ធ: លោកស្រី ហ៊ីង សាលីន

ទូរស័ព្ទ: (+៨៥៥) ៩៦ ៣៥៩ ៨៣៤០

អ៊ីមែល: salin_hing@outlook.com

©. 2021 Hing Salin, all rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted by any process without the prior written permission from the author and the Royal University of Agriculture.

First Edition

Printed by the Research Creativity and Innovation Fund (RCI Fund) of Ministry of Education, Youth and Sport, the Kingdom of Cambodia

Enquiries about the book:

Author: Mrs. Hing Salin

Mobile phone: (+855) 96 359 8340

Email: salin_hing@outlook.com

បុព្វកថា

ដំណើរអភិវឌ្ឍន៍ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានៅក្នុងយុគសម័យទំនើបនេះ ជាមេរៀនដ៏ជោគជ័យ បំផុតមួយ ដែលចាប់បួសគល់ចេញពីការបញ្ចប់របបប្រល័យពូជសាសន៍ ការបញ្ចប់សង្គ្រាម ការផ្សះផ្សារជាតិ ការកសាងមូលដ្ឋានរឹងមាំនៃសន្តិភាពនិងស្ថេរភាព និងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច។ នៅក្រោយពេលដែលសន្តិភាព ត្រូវបានកើតឡើងដោយបរិបូណ៌នៅឆ្នាំ១៩៩៨ កម្ពុជាទទួលបានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ គឺប្រមាណ៨% ក្នុង មួយឆ្នាំ។ លើសពីនេះទៀត អត្រានៃភាពក្រីក្រត្រូវបានកាត់បន្ថយពីប្រមាណ៥៣% នៅឆ្នាំ២០០៤ មកនៅទាបជាង១០% នៅឆ្នាំ២០១៩។ ដំណើរនៃការអភិវឌ្ឍជាតិជាសកម្មភាពដែលបន្តទៅមុខជាប់ ជានិច្ច ហើយគោលនយោបាយថ្មីៗដែលមានលក្ខណៈអន្តរវិស័យគ្របដណ្តប់ក៏កំពុងលេចរូបរាងឡើង ដើម្បីតម្រង់ទិសកម្ពុជាឆ្ពោះទៅកាន់ប្រទេសមានប្រាក់ចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៣០ និង ឈានឡើងជាប្រទេសមានប្រាក់ចំណូលខ្ពស់ នៅឆ្នាំ២០៥០។ ការប្រែប្រួលឆាប់រហ័សនៃនិម្មាបនកម្ម ពិភពលោកនិងតំបន់ រួមទាំងទំនាក់ទំនងភូមិសាស្ត្រនយោបាយ បានផ្តល់កាលានុវត្តភាពសម្រាប់ ការអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជា ដែលត្រូវបានរាជរដ្ឋាភិបាលចាត់ទុកជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃកំណើន សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបាន និងកំពុងបន្តពង្រឹងនិងអភិវឌ្ឍវិស័យអប់រំឆ្ពោះទៅរក ការស្រាវជ្រាវនិងនវានុវត្តន៍ ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពនិងជំនាញរបស់ធនធានមនុស្សនៅកម្ពុជា ឱ្យស្រប ទៅនឹងបរិបទថ្មីនៃការអភិវឌ្ឍ ជាពិសេសការពង្រឹងសហគ្រិនភាពក្នុងការរៀបចំម៉ូដែលធុរកិច្ចថ្មីៗ។ ដើម្បី ចាប់យកកាលានុវត្តភាពពីបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្មទី៤ និងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលដែលកំពុងផុសផុលឡើង ប្រព័ន្ធអេកូឡូហ្សឺដែលបង្កលក្ខណៈអំណោយផលដល់ការបង្កើតថ្មី នវានុវត្តន៍ ការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ ត្រូវតែមានការកែលម្អ។

បណ្តាប្រទេសនៅទ្វីបអាស៊ីកំពុងនាំមុខក្នុងការវិនិយោគលើការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍ ដោយមាន ភាគហ៊ុនប្រមាណ៤៤% នៃការវិនិយោគទាំងមូលរបស់ពិភពលោក។ ប្រទេសចិនកំពុងបន្តកសាង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៃការវិនិយោគលើការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍ ក៏ដូចជាសមត្ថភាពមនុស្ស។ ផ្ទុយទៅវិញ ប្រទេសនៅទ្វីបអាមេរិកខាងត្បូងនិងអាហ្វ្រិក កំពុងស្ថិតនៅឆ្ងាយពីការវិនិយោគនេះ ហើយជាលទ្ធផល ប្រទេសទាំងនោះក៏ពុំមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចគួរឱ្យកត់សម្គាល់ដែរ។ ទុនវិនិយោគសរុបលើការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍរបស់ប្រទេសនៅទ្វីបអាមេរិកខាងត្បូងនិងអាហ្វ្រិក មានប្រមាណ៥%នៃការវិនិយោគទាំងមូល របស់ពិភពលោក ក្នុងពេលដែលតំបន់ទាំង២នេះមានប្រជាជនប្រមាណ២០%នៃប្រជាជនពិភពលោក។ ប្រទេសចំនួន៦ដែលមានលំដាប់ខ្ពស់ជាងគេនៅក្នុងការវិនិយោគលើការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍ រួមមាន សហរដ្ឋអាមេរិក ចិន ជប៉ុន អាល្លឺម៉ង់ ឥណ្ឌា និងកូរ៉េខាងត្បូង ដែលស្មើនឹងប្រមាណ៧០%នៃទុនវិនិយោគ សរុបរបស់ពិភពលោក។

តើចំណេះដឹង ផលិតផល និងសេវាកម្មថ្មីទាំងនេះកើតឡើងពីអ្វី? ហើយកើតឡើងដោយ របៀបណា? ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាកំពុងតែកសាងមូលដ្ឋានសម្រាប់ការត្រៀមខ្លួនទទួល និងប្រកួត ប្រជែងក្នុងយុគសម័យបដិវត្តឧស្សាហកម្មទី៤ នៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចដែលផ្អែកលើពុទ្ធិ ហើយដែលប្រការនេះ

ចាំបាច់តម្រូវឱ្យពលរដ្ឋកម្ពុជា ត្រូវក្លាយខ្លួនជាពលរដ្ឋឌីជីថល ពលរដ្ឋសកល និងពលរដ្ឋដែលប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ ដែលមានសមត្ថភាពក្នុងការផលិត ចែកចាយ និងប្រើប្រាស់ពុទ្ធិដើម្បីទទួលបានមនុស្សធម៌ និងរួមចំណែកក្នុងកំណើន។ ធនាគារពិភពលោកបានធ្វើការកត់សម្គាល់តាំងពីឆ្នាំ ២០០២នូវបម្លាស់ប្តូរនៃមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច ពីសេដ្ឋកិច្ចដែលពឹងផ្អែកលើកម្លាំងពលកម្ម និងធនធានអតិកម្ម (Labour and Resource Based Economy) ទៅកាន់សេដ្ឋកិច្ចដែលពឹងផ្អែកលើពុទ្ធិ (Knowledge Based-Economy) ដែលក្នុងន័យនេះ ពុទ្ធិគឺជាគន្លឹះនៃការអភិវឌ្ឍ។ អាស្រ័យហេតុនេះនៅលើគន្លងដែលកម្ពុជាកំពុងធ្វើដំណើរឆ្ពោះទៅកាន់សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល សង្គមកម្ពុជាត្រូវតែមានសមត្ថភាពក្នុងការផលិត ជ្រើសរើស បន្សុំ បង្កើតមុខរបរ និងប្រើប្រាស់ពុទ្ធិ ដើម្បីរក្សានិរន្តរភាពនៃកំណើន និងកែលម្អជីវភាពរស់នៅ។ សមត្ថភាពទាំងនេះ អាចកើតឡើងនៅពេលពលរដ្ឋកម្ពុជាមានឱកាសក្នុងការទទួលបានបទពិសោធន៍ពីការស្រាវជ្រាវ ការបណ្តុះគំនិតច្នៃប្រឌិត និងការស្វែងរកនវានុវត្តន៍។

កំណែទម្រង់វិស័យអប់រំ គឺជាការត្រួតត្រាយមាតិកាសម្រាប់ដំណើរឆ្ពោះទៅកាន់សង្គមប្រកបដោយពុទ្ធិ និងប្រជាពលរដ្ឋប្រកបដោយភាពរស់រវើក។ តាមរយៈមូលដ្ឋានអប់រំ សង្គមប្រកបដោយពុទ្ធិនឹងប្រមូលផ្តុំ បង្កើត និងចែករំលែក ទៅកាន់សមាជិកក្នុងសង្គមនូវសម្បទាអប់រំ ពិសេសគឺពុទ្ធិសម្បទាក្នុងបុព្វហេតុនៃមនុស្សជាតិនិងឧត្តមប្រយោជន៍នៃប្រទេស។ សង្គមប្រកបដោយពុទ្ធិ គឺពុំគ្រាន់តែជាសង្គមដែលសម្បូរព័ត៌មានប៉ុណ្ណោះទេ តែជាសង្គមដែលប្រជាពលរដ្ឋអាចធ្វើបរិវត្តកម្មព័ត៌មានទៅជាមូលធនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ការរីកចម្រើនទៅមុខជាលំដាប់នៃបច្ចេកវិទ្យានិងតំណភ្ជាប់ បានពង្រីកព្រំដែននៃការចូលទៅកាន់ និងការទទួលបានព័ត៌មានជាសកល ហើយដែលក្នុងន័យនេះ ការអប់រំនឹងបន្តវិវត្តទៅមុខនិងមានការផ្លាស់ប្តូរ។ សង្គមមួយដែលមានអំណាន និងរបៀបរបបបុរេលក្ខខណ្ឌនៃជីវភាពប្រចាំថ្ងៃនៃប្រជាពលរដ្ឋ ពេលនោះបំណិននៃអំណាន និពន្ធ និងការគណនាលេខនព្វន្ឋ គឺជាចលករនៃការរៀនរបស់សិស្ស។ ធាតុដ៏ចម្បងមួយដែលស្ថិតនៅក្នុងការកសាងសង្គមដែលប្រកបដោយពុទ្ធិគឺសៀវភៅសិក្សា ហើយការរៀបរៀង និពន្ធ និងកែលម្អសៀវភៅសិក្សាជាប្រចាំ គឺជានវានុវត្តន៍នៃវិស័យអប់រំដែលនាំទៅរកការសិក្សាពេញមួយជីវិត ការអភិវឌ្ឍសម្បទាអប់រំ និងការចែករំលែកចំណេះដឹង។ មូលដ្ឋានអប់រំ ជាពិសេសគឺគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សាត្រូវមានតួនាទីដែលប្រកបដោយការឆ្លើយតប ចំពោះតម្រូវការខាងលើនេះ។ សាស្ត្រាចារ្យ អ្នកស្រាវជ្រាវ និងបុគ្គលិកអប់រំត្រូវបន្តសិក្សាជាប់ជានិច្ច តាមរយៈការរៀបរៀង និពន្ធ និងកែលម្អសៀវភៅសិក្សា ហើយដែលសៀវភៅសិក្សាទាំងនេះនឹងក្លាយជាស្ថាននៃទំនាក់ទំនងរវាងនវានុវត្តន៍នៃបច្ចេកវិទ្យា និងការរៀននិងបង្រៀននៅក្នុងថ្នាក់រៀន។

សង្គមដែលប្រកបពុទ្ធិ ក៏ជាសង្គមដែលបណ្តុះឱ្យមានរចនាសម្ព័ន្ធទន់នៃសេដ្ឋកិច្ចដែលពឹងផ្អែកលើពុទ្ធិដែរ។ ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែងនៃបែបផែននេះរួមមាន Silicon Valley នៃសហរដ្ឋអាមេរិក សួនឧស្សាហកម្មវិទ្យាសាស្ត្រអាកាសយានយន្តនិងយានយន្តនៅទីក្រុង Munich ប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ តំបន់ជីវបច្ចេកវិទ្យានៅក្រុង Hyderabad ប្រទេសឥណ្ឌា តំបន់ផលិតគ្រឿងអេឡិចត្រូនិកនិងសារគមនាគមន៍ឌីជីថលនៅទីក្រុង Seoul ប្រទេសកូរ៉េខាងត្បូង ក៏ដូចជាសួនឧស្សាហកម្មថាមពល និងឥន្ធនគីមីសាស្ត្រនៃប្រទេសប្រេស៊ីល ហើយក៏នៅមានទីក្រុងនៃប្រទេសជាច្រើនទៀតនៅលើពិភពលោក។ លក្ខណៈសម្បត្តិ

នៃទីក្រុងទាំងនេះគឺការប្រើប្រាស់និន្នាការនៃការអភិវឌ្ឍដែលជំរុញ និងតម្រង់ទិសដោយចំណេះដឹង ហើយដែលចំណេះដឹងទាំងនោះកើតចេញជាដំបូងពីការវិនិយោគទៅលើគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា ស្ថាប័ន ស្រាវជ្រាវ មជ្ឈមណ្ឌលឧត្តមភាពនៃជំនាញជាន់ខ្ពស់ ការប្រកួតប្រជែងដោយគុណាធិបតេយ្យ និង ជាពិសេសគឺការបណ្តុះបណ្តាលវប្បធម៌អំណាននិងនិពន្ធសៀវភៅ។ ល្បឿននៃការរីកចម្រើនផ្នែកពុទ្ធិ និងបច្ចេកវិទ្យា កំពុងមានសន្ទុះលឿនជាងអ្វីដែលសិស្ស និងនិស្សិតអាចទទួលបានពីគ្រូនៅគ្រឹះស្ថានសិក្សា ដែលធ្វើឱ្យ គោលដៅនៃការអប់រំនៅពេលបច្ចុប្បន្ននេះ មានការប្រឈមខ្លាំងជាងពេលណាទាំងអស់។ ឧទាហរណ៍ ក្នុងមួយឆ្នាំ មានសៀវភៅជាង២,២លានចំណងជើង ត្រូវបានសរសេរនិងបោះពុម្ព ដែលក្នុងនោះ ប្រទេសចិនមាន៤៤០ពាន់ ចំណែកឯសហរដ្ឋអាមេរិកមាន៣០៥ពាន់ និងប្រទេសរុស្ស៊ីមាន១២០ពាន់ ចំណងជើង។

ខណៈពេលដែលបច្ចេកវិទ្យាកំពុងរីកចម្រើនជារៀងរាល់ថ្ងៃ មធ្យោបាយសម្រាប់អំណានក៏មាន ច្រើនជម្រើសសម្រាប់សិស្ស-និស្សិត និងសាធារណៈជន រួមមានការអានសៀវភៅ ការអានលើឧបករណ៍ អេឡិចត្រូនិក ការអានដោយប្រើទូរសព្ទវីដេអូ និងការអានលើកុំព្យូទ័រ ដែលសុទ្ធសឹងជាមធ្យោបាយ សំខាន់ៗដែលនាំអ្នកអានទាំងឡាយឱ្យសម្រេចគោលបំណងអានរបស់ខ្លួន។ ម្យ៉ាងវិញទៀត អំណាន ដោយប្រើមធ្យោបាយបច្ចេកវិទ្យាទំនើប ចំណាយពេលតិច ងាយស្រួលអាន និងជួយដល់បរិស្ថាន មួយកម្រិតទៀត។ នាពេលបច្ចុប្បន្ន សិស្ស-និស្សិត និងសាធារណៈជនកម្ពុជាដែលស្រឡាញ់អំណាន កំពុងតែប្រើប្រាស់មធ្យោបាយអំណានទាំងនេះ។ បើយើងក្រឡេកមើលទៅប្រទេសជឿនលឿន ទោះបីជា បច្ចេកវិទ្យារីកចម្រើនខ្លាំងយ៉ាងណា អំណានតាមរយៈសៀវភៅនៅតែមានសន្ទុះដដែល។ ម្យ៉ាងវិញទៀត បច្ចេកវិទ្យាអានបែបទំនើបតាមរយៈឧបករណ៍ទំនើប អាស្រ័យលើលទ្ធភាពនៃធនធានអប់រំឌីជីថល និង មាតិកាឌីជីថលគ្រប់គ្រាន់ដែលបានផលិត និងបង្ហាញចែកចាយសម្រាប់អំណាន។

ក្នុងបរិបទកម្ពុជា ជាពិសេសក្នុងបរិការណ៍នៃការផ្ទុះរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានជំរុញឱ្យមានបរិវត្តកម្មឌីជីថលនៅក្នុងអេកូស៊ីស្តែមនៃការអប់រំ ជាពិសេសការអប់រំ តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកនិងការអប់រំពីចម្ងាយ ដើម្បីលើកកម្ពស់អំណាន តាមរយៈការផលិតមាតិកា ឌីជីថលដែលមានភាពចម្រុះ ការកសាងសមត្ថភាពផ្នែកតំណភ្ជាប់និងវេទិកាឌីជីថល ការពង្រីកវិសាលភាព នៃមជ្ឈមណ្ឌលទិន្នន័យ និងការលើកកម្ពស់គុណភាពនៃការផលិតធនធានអប់រំឌីជីថល គួបផ្សំជាមួយ ការចែកសន្លឹកកិច្ចការឱ្យសិស្សយកទៅរៀននៅផ្ទះ និងការចុះទៅជួបជាមួយសិស្សជាបណ្តុំនៅតាម សហគមន៍។ ក្នុងន័យលើកកម្ពស់អំណាន និងភាពសម្បូរបែបនៃធនធានសៀវភៅសិក្សា ឱ្យកាន់តែ មានប្រសិទ្ធភាពនិងភាពសក្តិសិទ្ធិ និងផ្តល់ឱកាសអំណានកាន់តែច្រើនថែមទៀតដល់សិស្សានុសិស្ស និស្សិត និងសាធារណៈជន ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាលើកទឹកចិត្តនូវចំណុចមួយចំនួនដូចខាង ក្រោម៖

១. សាស្ត្រាចារ្យ អ្នកស្រាវជ្រាវ និងបុគ្គលិកអប់រំ សូមបន្តនិងបង្កើនការបោះពុម្ពស្នាដៃបន្ថែម ទៀត ដើម្បីធ្វើឱ្យធនធានសម្រាប់អំណានកាន់តែសម្បូរបែប ជាពិសេសធនធានអំណានជា ខេមរភាសា

២. គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា សូមផ្តល់លទ្ធភាពគ្រប់បែបយ៉ាង ដើម្បីឱ្យបុគ្គលិកអប់រំគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ និងនិស្សិតគ្រប់កម្រិតសិក្សាអាចចូលរួមអាន និងសិក្សាស្រាវជ្រាវតាមគ្រប់លទ្ធភាពជាមួយធនធានអំណាន ជាពិសេសការរៀបចំឱ្យមានពេលវេលាសម្រាប់សហសិក្សា និងអំណានក្នុងបណ្ណាល័យ
៣. សាស្ត្រាចារ្យតាមមុខវិជ្ជា និងអ្នកស្រាវជ្រាវតាមជំនាញឬវិស័យ ត្រូវរៀបចំដំណើរការរៀនបង្រៀន និងស្រាវជ្រាវដែលមានដាក់បញ្ចូលកិច្ចការស្វ័យសិក្សា សហសិក្សា ឬការស្រាវជ្រាវបណ្ណាល័យដែលតម្រូវឱ្យនិស្សិត ត្រូវអាននិងស្រាវជ្រាវជាមួយធនធានអំណាន
៤. គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា និងមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវ ត្រូវខិតខំឱ្យអស់លទ្ធភាពក្នុងការបង្កើតបណ្ណាល័យ មជ្ឈមណ្ឌលរក្សាឯកសារ ឬមជ្ឈមណ្ឌលអប់រំឌីជីថលជាដើម ដើម្បីឱ្យបុគ្គលិកអប់រំគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់និងនិស្សិតគ្រប់កម្រិតសិក្សាអាចទទួលបាន និងស្វែងរកប្រភពសម្រាប់អំណានកាន់តែសម្បូរបែប និងមានភាពបត់បែន ឆ្លើយតបតាមតម្រូវការអ្នកអាន
៥. និស្សិតគ្រប់កម្រិតសិក្សាត្រូវខិតខំនិងចំណាយពេលវេលាដើម្បីអាន និងចាត់ទុកវប្បធម៌និងអកប្បកិរិយាអំណានជាផ្នែកមួយ នៃពេលវេលានិងភាពស៊ីវិល័យនៃជីវិតប្រចាំថ្ងៃ
៦. បងប្អូនជនរួមជាតិ ដែលជាមាតាបិតា ឬអ្នកអាណាព្យាបាល សូមជួយជំរុញនិងបង្កលក្ខណៈកាន់តែច្រើនថែមទៀត ជាពិសេសការលែងលក់ចំណាយនៅក្នុងគ្រួសារសម្រាប់ការទិញសម្ភារៈសិក្សា សៀវភៅអាន និងឧបករណ៍សម្រាប់អំណានដល់កូនៗ ដែលចាត់ទុកជាការវិនិយោគមួយដ៏សំខាន់ សម្រាប់ បង្កើនចំណេះដឹង និងអនាគតរបស់ពួកគេ។

ដោយមានការគាំទ្រពីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ នៅឆ្នាំ២០២០ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានបង្កើតមូលនិធិស្រាវជ្រាវ គំនិតច្នៃប្រឌិត និងនវានុវត្តន៍ ដែលហៅកាត់ថា “មូលនិធិ ស.គ.ន.” និងហៅជាភាសាអង់គ្លេសថា The Research Creativity and Innovation Fund ដែលហៅកាត់ជាភាសាអង់គ្លេសថា “RCI Fund”។ គោលដៅចម្បងនៃមូលនិធិនេះ គឺរួមចំណែកលើកកម្ពស់វប្បធម៌នៃការស្រាវជ្រាវ បំផុសគំនិតច្នៃប្រឌិត និងជំរុញការធ្វើនវានុវត្ត ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់វិស័យអប់រំ យុវជន និងកីឡា ដែលឆ្លើយតបទៅនឹងទីផ្សារពលកម្ម និងសាកលកាត់រូបនីយកម្ម។ មូលនិធិ ស.គ.ន. បានសម្រេចកំណត់ប្រធានបទ ជាអាទិភាពសម្រាប់ការគាំទ្រដោយមូលនិធិចំនួន៣ រួមមានឌីជីថលនីយកម្មសម្រាប់បដិវត្តឧស្សាហកម្ម៤.០ (Digitalization for IR.4.0) ការស្រាវជ្រាវអនុវត្តលើវិស័យកសិកម្ម (Applied Agricultural Research) និងការស្រាវជ្រាវគរុកោសល្យសតវត្សទី២១ (21st Century Pedagogy Research) ។

ដោយមានការធ្វើអាទិភាពរូបនីយកម្មទៅលើទិសដៅ នៃការប្រើប្រាស់ថវិកាមូលនិធិសម្រាប់ឆ្នាំ២០២០ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានផ្តល់ការគាំទ្រដល់ការរៀបរៀង និងនិពន្ធ និងកែលម្អ សៀវភៅសិក្សា (Text book) ដែលនឹងត្រូវប្រើប្រាស់នៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា។ គោលបំណងនៃការរៀបរៀង និងនិពន្ធ និងកែលម្អ សៀវភៅសិក្សានៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា គឺដើម្បីបង្កើនបរិមាណ លើកកម្ពស់គុណភាព និងពង្រីកសមធម៌នៃធនធានសិក្សាជាខេមរភាសា ជូនដល់និស្សិត

ដែលកំពុងបន្តការសិក្សា និងត្រៀមខ្លួនធ្វើការស្រាវជ្រាវនៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា។ លើសពីនេះទៀត ការរៀបរៀង និពន្ធ និងកែលម្អសៀវភៅសិក្សានៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា មានគោលដៅដូចខាងក្រោម ៖

- ១. ឆ្លើយតបជាបន្ទាន់ចំពោះការខ្វះខាតធនធានសិក្សា ដែលជាតម្រូវការសិក្សារបស់និស្សិត នៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា
- ២. លើកកម្ពស់ទំនើបការបរិយាក្ស និងឧត្តមានុវត្តន៍នៃការរៀននិងបង្រៀន និងការស្រាវជ្រាវ នៅលើមុខវិជ្ជា កម្មវិធីសិក្សា ឬមុខជំនាញជាក់លាក់
- ៣. បង្កើនភាពស៊ីជម្រៅក្នុងការកសាងវិជ្ជាជីវៈនិងបទពិសោធន៍សម្រាប់ឋានៈសាស្ត្រាចារ្យ និង អ្នកស្រាវជ្រាវ
- ៤. រួមចំណែកដល់ការកសាងភាពជាសហគមន៍វិជ្ជាជីវៈ ការចែករំលែកបទពិសោធន៍ និងវប្បធម៌ នៃការរៀបរៀង និពន្ធ និងកែលម្អសៀវភៅសិក្សានៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា។

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះការបោះជំហានប្រកបដោយមនសិការ វិជ្ជាជីវៈនៃគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា និងបុគ្គលិកអប់រំទាំងអស់ ក្នុងការរៀបចំ រៀបរៀង និពន្ធ និងកែលម្អ សៀវភៅសិក្សា ដើម្បីបង្កើនបរិមាណ លើកកម្ពស់គុណភាព និងពង្រឹងសមធម៌នៃធនធានសិក្សាជា ខេមរភាសា ជូននិស្សិតដែលកំពុងបន្តការសិក្សា និងត្រៀមខ្លួនធ្វើការស្រាវជ្រាវនៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា។ សៀវភៅសិក្សាជាផ្នែកមួយនៃការទទួលស្គាល់គុណភាពអប់រំនៃគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា និងជាធនធាន សិក្សាដែលជាមូលដ្ឋានមួយដ៏សំខាន់ ក្នុងការគាំទ្រដល់ការបង្រៀន និងរៀន ហើយត្រូវមានបរិមាណ គ្រប់គ្រាន់ ឆ្លើយតបទៅនឹងកម្មវិធីអប់រំ និងតម្រូវការសិក្សាស្រាវជ្រាវ។ ជាគោលការណ៍ គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា ទាំងអស់ ត្រូវមានសៀវភៅសិក្សាដែលប្រើជាគោលសម្រាប់មុខវិជ្ជានីមួយៗ។ ចំនួនសៀវភៅសិក្សាដែល គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការស្រាវជ្រាវ និងការសិក្សារបស់និស្សិត ត្រូវមានយ៉ាងតិចមួយចំណងជើងក្នុង មួយមុខវិជ្ជា ហើយត្រូវតម្កល់យ៉ាងតិច២ច្បាប់នៅក្នុងបណ្ណាល័យ ឬអាចរកបានតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក។ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា លើកទឹកចិត្តបន្ថែមទៀតជូនដល់គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សារដ្ឋ និងឯកជន ដែលបានស្នើសុំថវិកាមូលនិធិ ស.គ.ន រួច សូមចូលរួមបន្ថែមទៀតដើម្បីបង្កើនចំនួនចំណងជើងសៀវភៅ។ ចំណែកគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សារដ្ឋ និងឯកជនដែលពុំទាន់បានដាក់ពាក្យស្នើសុំថវិកាមូលនិធិ ដើម្បី រៀបរៀង និពន្ធ និងកែលម្អ សៀវភៅសិក្សានៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា សូមរៀបចំរួមដើម្បីជា គុណប្រយោជន៍ដល់តម្រូវការដ៏ទូទូចនិងថ្លៃថ្លានៃនិស្សិតកម្ពុជាក្នុងការសិក្សា និងស្រាវជ្រាវនៅកម្រិត ឧត្តមសិក្សា។

សេចក្តីបញ្ជាក់
នៃមូលនិធិស្រាវជ្រាវ គំនិតច្នៃប្រឌិត និងនវានុវត្តន៍

សៀវភៅសិក្សានេះជាលទ្ធផលនៃការស្នើសុំអនុវត្តវិកាមូលនិធិស្រាវជ្រាវ គំនិតច្នៃប្រឌិត និងនវានុវត្តន៍ ក្នុងគម្រោងរៀបរៀង និងនិងកែលម្អសៀវភៅសិក្សា ដែលនឹងត្រូវប្រើប្រាស់នៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា។ សៀវភៅសិក្សានេះ ត្រូវបានរៀបរៀង និងនិង ឬកែលម្អដោយមានការធានាអះអាងថាជាស្នាដៃរបស់អ្នកនិពន្ធជ្នាល់ និងបានឆ្លងកាត់ត្រួតពិនិត្យ ផ្តល់យោបល់ និងវាយតម្លៃដោយក្រុមប្រឹក្សាអប់រំក្រុមប្រឹក្សាស្រាវជ្រាវ ឬក្រុមប្រឹក្សាដែលមានតម្លៃស្មើនៃគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា និងតាមរយៈកិច្ចសន្យាដែលបានធ្វើឡើង និងដែលបានតម្កល់ទុកនៅមូលនិធិស្រាវជ្រាវ គំនិតច្នៃប្រឌិត និងនវានុវត្តន៍។ រាល់ខ្លឹមសារ ការបកស្រាយ ឬរូបភាព ដែលមាននៅក្នុងសៀវភៅនេះ គឺជាជំហរនិងទស្សនៈផ្ទាល់របស់អ្នកនិពន្ធ ហើយពុំឆ្លុះបញ្ចាំង ឬជាតំណាងដល់មូលនិធិស្រាវជ្រាវ គំនិតច្នៃប្រឌិត និងនវានុវត្តន៍ នៃក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាឡើយ។

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុតចំពោះឯកឧត្តមសាស្ត្រាចារ្យបណ្ឌិត ង៉ោ ប៊ុនថាន សាកលវិទ្យាធិការនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ក៏ដូចជាមហាវិទ្យាល័យសេដ្ឋកិច្ចកសិកម្ម និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្មដែលបានផ្តល់ការអនុញ្ញាត និងលើកទឹកចិត្តនៅក្នុងការរៀបចំសរសេរសៀវភៅមួយក្បាលនេះ ដើម្បីចែករំលែកចំណេះដឹងខ្លះៗដល់សិស្ស និស្សិត និងមិត្តអ្នកអានទាំងអស់ដើម្បីជាស្វ័យសិក្សា ស្វែងយល់ពីចំណេះដឹងដែលទាក់ទងនឹងសេដ្ឋកិច្ច ក្នុងប្រទេសកម្ពុជាឃើង។

សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ មូលនិធិស្រាវជ្រាវ គំនិតច្នៃប្រឌិត និងនវានុវត្តន៍នៃក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ដែលបានគាំទ្រថវិការដ្ឋប្រោមជ្រែងនៅក្នុងការងាររៀបចំបង្កើត ក៏ដូចជាការបោះពុម្ពឡើងជាសៀវភៅមួយក្បាលនេះ។

សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ ឯកឧត្តម សាន វឌ្ឍនា អនុរដ្ឋលេខាធិការនៃក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ដែលបានផ្តួចផ្តើមនៅក្នុងការលើកទឹកចិត្ត និងធ្វើឱ្យបញ្ហាវន្តខ្មែរជាច្រើនអ្នកមានឱកាសបញ្ចេញស្នាដៃនៅក្នុងការបោះពុម្ពសៀវភៅជាខេមរភាសាសម្រាប់និស្សិតបញ្ញវន្ត ក៏ដូចជាកាតីពាក់ព័ន្ធនានាអាចយកទៅធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវប្រកបដោយភាពងាយស្រួល។

អារម្ភកថា

សៀវភៅ ការគ្រប់គ្រងតំបន់ជនបទ ដែលបានរៀបរៀងឡើងនេះ គឺជាការរៀបរៀង និងបកប្រែ ចេញពីសៀវភៅភាសាអង់គ្លេសមួយក្បាលនិពន្ធដោយ Georg Bokeloh Uwe Krappitz Hans Rosenbeck Angelika Thomas Thomas Wehinger Gero Wieschollek ដែលត្រូវជនជន អាស៊ីម៉ង់មួយរូប បានប្រគល់មកអោយខ្ញុំ កាលពីខ្ញុំបានចូលរួមវគ្គបណ្តុះបណ្តាលខ្លីមួយនៅក្នុង សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ក្នុងឆ្នាំ ២០១៣ ដោយរួមបញ្ចូលឯកសារមួយចំនួនផ្សេងទៀត តាមប្រពន្ធអ៊ីនធើណែតដើម្បីចងក្រងសៀវភៅនេះឡើង។ តាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលក្នុងឆ្នាំនោះ ខ្ញុំពិតជាមានការចាប់អារម្មណ៍ខ្លាំង អំពីការសិក្សា ការគ្រប់គ្រងតំបន់ជនបទ នៅប្រទេសសមាគមន៍អឺរ៉ុប ដោយសារតែបរិបទតំបន់មានភាព ខុសគ្នា ពីកន្លែងមួយ ទៅកន្លែងមួយទៀត។ ការអភិវឌ្ឍជនបទក្នុងតំបន់បង្កើតបាននូវការឯកភាពគ្នា ដោយបញ្ចូលនូវគោលនយោបាយ និង កម្មវិធី “ តំបន់” និង “ ជនបទ” ទៅក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ទឹកដីតែមួយ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះ វិមាត្រអភិវឌ្ឍន៍សង្គម និងបរិស្ថានជាសំខាន់ ដោយសារគោលនយោបាយទាំងពីរនេះមានគោលបំណងចាំបាច់ ក្នុងការពង្រឹងការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច ក្នុងតំបន់/មូលដ្ឋាន។ ការរៀបចំសៀវភៅនេះឡើង ដោយសារ ខ្ញុំមានបំណងចែករំលែកចំណេះដឹង ដែលខ្ញុំធ្លាប់សិក្សាកន្លងមក ទៅអោយ និស្សិតក្នុងមហាវិទ្យាល័យ សេដ្ឋកិច្ចកសិកម្មជនបទ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ដែលខ្ញុំកំពុងបង្រៀនសព្វថ្ងៃ បានស្វែងយល់ ទាំងការអភិវឌ្ឍតំបន់ក្នុងស្រុក និងក្រៅស្រុក។

ក្នុងសៀវភៅនេះ ខ្ញុំបានព្យាយាមកែសម្រួល ឃ្លាប្រយោគ ដោយធ្វើអោយ អ្នកអានមានភាពងាយស្រួល។ តែទោះបីជា ខ្ញុំខំកែសម្រួល និងត្រួតពិនិត្យឡើងវិញជាច្រើនសារយ៉ាងណា ក៏សៀវភៅនេះនៅតែអាចមានចន្លោះខ្វះខាតជាក់ជាមិនខាន។ ខ្ញុំរីករាយនៅការស្ថាបនា ការកែតម្រូវផ្សេងៗ ពីប្រិយមិត្តអ្នកអាន ហើយក៏សូមអភ័យទោសនូវកំហុសឆ្គង ដែលកើតមានជាយថាហេតុនៅក្នុងសៀវភៅ មិនថា ជាខ្លឹមសារ ឬអក្ខរាវិរុទ្ធ។ ជាចុងក្រោយ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅដល់អ្នករាល់គ្នា នាងខ្ញុំសប្បាយចិត្ត ទទួលយកយោបល់ ហើយប្រមូលយកជាគំនិតបន្ថែម ពីអស់លោកអ្នក និង មិត្តអ្នកអានទាំងអស់។ ដោយក្តីគោរពពីនាងខ្ញុំ ហ៊ឺង សាលីន។

ថ្ងៃ.....ខែ.....ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស ២៥៦៥
រាជធានីភ្នំពេញថ្ងៃទី..... ខែ.....គ.ស ២០២១

អ្នកនិពន្ធ

លោកស្រី ហ៊ឺង សាលីន

អ្នកវិពន្ធ

- នាម និងគោត្តនាម ៖ លោកស្រី ហ៊ឺង សាលីន
- អាស័យដ្ឋាន ៖ ភូមិខ្វា សង្កាត់ដង្កោ ខណ្ឌដង្កោ ភ្នំពេញ
- ស្ថាប័នការងារ ៖ សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម
- ឯកទេស ឬមុខជំនាញ ៖ សេដ្ឋកិច្ចកសិកម្ម និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
- ប្រវត្តិការសិក្សា ៖ អនុបណ្ឌិតផ្នែក សេដ្ឋកិច្ចកសិកម្ម
និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
- បទពិសោធន៍ការងារ ៖ គ្រូបង្រៀននៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ១៩៩៨-បច្ចុប្បន្ន

មញ្ជីវិចិត្ររូប

រូបភាព និងរូបថត

ទំព័រ

រូបភាព ១៖ យុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងតំបន់	១
រូបភាព ២៖ អត្ថន័យរបស់ RRD.....	៥
រូបភាព ៣៖ លក្ខណៈ និង គោលបំណងរបស់RRD.....	១០
រូបភាព ៤៖ គោលបំណង និងអាទិភាពរបស់គោលនយោបាយ RD.....	២៦
រូបភាព ៥៖ សមាហរណកម្មនៃការគ្រប់គ្រង RM	២៧
រូបភាព ៦៖ ការរៀបចំ និងទម្រង់ស្របច្បាប់របស់ RM	៣២
រូបភាព ៧៖ មូលនិធិសហគមន៍អឺរ៉ុប	៣៥
រូបភាព ៨៖ ការស្ថាបនាស្នង់ថវិការចនាសម្ព័ន្ធ	៣៥
រូបភាព ៩៖ គោលបំណងរបស់ CAP	៣៧
រូបភាព ១០៖ មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ២០០៧-២០១៣.....	៣៧
រូបភាព ១១៖ សមាសភាពរបស់ IPA.....	៤១
រូបភាព ១២៖ នីតិវិធី និងការស្វែងយល់ពីមាតិការបស់ LDS	៤៤
រូបភាព ១៣៖ ដំណើរការរបស់ RDC/LDS	៤៥
រូបភាព ១៤៖ ផលប្រយោជន៍ដែលអ្នកប្រើប្រាស់រំពឹងទុក	៤៩
រូបភាព ១៥៖ GI បីប្រភេទនៅអឺរ៉ុប.....	៥០
រូបភាព ១៦៖ GI ពីប្រភេទ (យោងតាម ២០៨១/៩២)	៥០
រូបភាព ១៧៖ PCM និងវិធីសាស្ត្រក្របខ័ណ្ឌឡឌីខល.....	៥៤
រូបភាព ១៨៖ វិភាគ - ពិពណ៌នាអំពីបញ្ហា	៥៧
រូបភាព ១៩៖ វិភាគ - ពិពណ៌នាអំពីគោលបំណង.....	៥៧
រូបភាព ២០៖ ក្រាបនៃការវិភាគភាគីពាក់ព័ន្ធ	៧៤
រូបភាព ២១៖ កម្រិតសិក្សា (Learning level)	៨៣

បញ្ជីតារាង

តារាង ១៖ អ័ក្សទី ១ ការធ្វើអោយប្រសើរឡើងនូវការប្រកួតប្រជែង	៣៨
តារាង ២៖ អ័ក្សទី ២ ការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន/ដីធ្លី.....	៣៨
តារាង ៣៖ អ័ក្សទី ៣ ការធ្វើពិពិធកម្ម និងគុណភាពនៃជីវិត.....	៣៨
តារាង ៤៖ អ័ក្សទី ៤៖ វិធីសាស្ត្រ LEADER.....	៣៩
តារាង ៥៖ Project Planning Matrix - PPM.....	៥៨
តារាង ៦៖ ការឧបត្ថម្ភ.....	៦៤
តារាង ៧៖ ភាពខុសគ្នានៃបណ្តាញនីមួយៗ.....	៧១
តារាង ៨៖ M&E នៅក្នុងដំណើរការតំបន់	៨៥

មាតិកា

បុព្វកថា និងសេចក្តីបញ្ជាក់នៃមូលនិធិ

ទំព័រ

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ	i
អារម្ភកថា	ii
បញ្ជីវិចិត្ររូប	iv
បញ្ជីតារាង	v
មាតិកា.....	vi
បញ្ជីពាក្យសរសេរកាត់.....	x

ជំពូកទី ១ ហេតុអ្វីបានជាការអភិវឌ្ឍតំបន់ជនបទ មានសារៈសំខាន់ ?

១.១ សញ្ញាណទូទៅនៃការអភិវឌ្ឍតំបន់ជនបទ	១
១.១.១ អ្វីទៅជា RRD ?	៥
១.១.២ ប្រវត្តិរបស់ RRD	៩
១.១.៣ វិមាត្រទាំង ៤ នៃ RRD.....	៩
១.២ ការអភិវឌ្ឍជនបទថ្នាក់តំបន់.....	១២
១.២.១ តំបន់នីយកម្ម.....	១៣
១.២.២ ជនបទ.....	១៥
១.២.៣ RRD និង វិធីសាស្ត្រផ្សេងទៀតក្នុងការអភិវឌ្ឍជនបទ	១៩
១.៣ គោលការណ៍មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការអភិវឌ្ឍតាមបែបជនបទ	២០
១.៣.១ ការការពារបរិស្ថាន និងធម្មជាតិ (ទស្សនៈបរិស្ថាន)	២១
១.៣.២ ការលើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ច	២៣
១.៣.៣ ការរៀបចំផែនការដីធ្លី.....	២៣

ជំពូក ២ ការគ្រប់គ្រងតំបន់ ៖ មុខងាររចនាសម្ព័ន្ធនិងថវិកា

២.១ លក្ខណៈរួមនៃ ការគ្រប់គ្រងតំបន់.....	២៥
២.២ លក្ខណៈរួមនៃ ការគ្រប់គ្រងតំបន់	២៧

២.៣ មុខងារកណ្តាលនៃ ការគ្រប់គ្រងតំបន់	២៨
២.៤ ធនធានហិរញ្ញវត្ថុមានសក្តានុពលសម្រាប់ ការគ្រប់គ្រងតំបន់	៣២
ជំពូក ៣ សហភាពអឺរ៉ុប និង គ្រោងគោលនយោបាយជាតិ: មូលនិធិ, កម្មវិធី , IPA	33
៣.១ គោលការណ៍ណែនាំយុទ្ធសាស្ត្រសហគមន៍សម្រាប់ការផ្សារភ្ជាប់ឆ្នាំ ២០០៧ ដល់ ២០១៣	៣៣
៣.១.១ ទិដ្ឋភាពទូទៅអំពីមូលនិធិអឺរ៉ុប ២០០៧-២០១៣	៣៤
៣.២ EAFRD - មូលនិធិកសិកម្មអឺរ៉ុបសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	៣៥
៣.២.១ IPA- ឧបករណ៍ចម្រុះមុនពេលបន្ថែមជំនួយ	៣៩
៣.២.២ កម្មវិធី សហប្រតិបត្តិការឆ្លងកាត់ព្រំដែន.....	៤០
ជំពូក ៤ ការស្វែងយល់ពីយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន/គោលគំនិត អភិវឌ្ឍន៍តំបន់ និង ផែនការសកម្មភាព	
៤. ១ ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងរដ្ឋបាលចំពោះការសហការរបស់មួយនៅក្នុង LDS ជាមួយមេដឹកនាំ	៤២
៤.១.១ រចនាសម្ព័ន្ធ LAG	៤៥
៤.១.២ បទបង្ហាញស្តីពីឧទាហរណ៍របស់ LEADER និង LAGs	៤៦
ជំពូក ៥ ទីផ្សារក្នុង និងក្រៅតំបន់.....	47
៥.១ ទីផ្សារក្នុងតំបន់.....	៤៧
៥.១.១ យីហោផលិតផលនៅសហភាពអឺរ៉ុប: សូចនាករ ភូមិសាស្ត្រ	៤៩
ជំពូក ៦ ការគ្រប់គ្រងវដ្តកម្រោង និងគ្រោងវិធីសាស្ត្រដែលសមស្រប	
៦.១ ការគ្រប់គ្រងវដ្តកម្រោង	៥២
៦.១.១ គ្រោងវិធីសាស្ត្រសមហេតុផល	៥៤
៦.១.២ ការវិភាគ អ្នកពាក់ព័ន្ធ	៥៥
៦.១.៣ បញ្ហា និងវិភាគគោលបំណង.....	៥៦
៦.១.៤ ម៉ាទ្រីសនៃការរៀបចំគម្រោងផែនការ.....	៥៧
៦.១.៥ ការធ្វើផែនការសកម្មភាព.....	៥៨

ជំពូកទី ៧ គម្រោងថវិកា និងការផ្តល់មូលនិធិ៖ សហបរិញ្ញាប្បទាន និងភាពជាដៃគូឯកជន និងសាធារណៈ

៧.១ ការរៀបចំគម្រោងថវិកា និងការផ្តល់មូលនិធិ..... ៦០

    ៧.១.១ គម្រោងថវិកា និងការផ្តល់មូលនិធិ ៦១

    ៧.១.២ ការចាប់ផ្តើមនៃក្រុមហ៊ុនកាន់កាប់ក្នុងតំបន់ ៦៦

    ៧.១.៣ រចនាសម្ព័ន្ធនៃមូលនិធិ..... ៦៧

    ៧.១.៤ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលត្រួតពិនិត្យ..... ៦៧

    ៧.១.៥ ការវិនិយោគ និងវិនិយោគិន ៦៧

    ៧.១.៦ យុទ្ធសាស្ត្រវិនិយោគ..... ៦៨

ជំពូកទី ៨ ការគ្រប់គ្រងបណ្តាញ

៨.១ គោលបំណង នៃការគ្រប់គ្រងបណ្តាញ ៧០

    ៨.១.១ គោលបំណង ៧០

    ៨.១.២ បទបង្ហាញណែនាំ..... ៧០

    ៨.២.១ ហេតុអ្វីបានជាយើងត្រូវការបណ្តាញ ? ៧១

    ៨.២.២ ប្រភេទ និងឧទាហរណ៍នៃបណ្តាញ ៧១

    ៨.២.៣ ការវិភាគភាគីពាក់ព័ន្ធ..... ៧៣

    ៨.២.៤ តួនាទី នៃការគ្រប់គ្រងបណ្តាញ និងកត្តាសំខាន់ៗ ដើម្បីទទួលបានជោគជ័យ បណ្តាញក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទក្នុងតំបន់..... ៧៤

ជំពូកទី ៩ ការគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន និងទំនាក់ទំនង

៩.១ ការគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន និងទំនាក់ទំនង ៧៦

    ៩.១.១ មាតិកា..... ៧៦

    ៩.១.២ កិច្ចការទំនាក់ទំនងនៃការគ្រប់គ្រងតំបន់ ៧៧

    ៩.២.១ ការងារទំនាក់ទំនងសាធារណៈ: ៧៧

    ៩.២.២ ការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងវិធីសាស្ត្រដែលមានការចូលរួមនៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍
    ជា ក្រុម ៧៩

ជំពូកទី ១០ ការកសាងសមត្ថភាព ក្នុងការក្លាយខ្លួនជាអ្នកសិក្សាតំបន់

១០.១ ការកសាងសមត្ថភាព ៨០

១០.១.១ គោលបំណង.....	៨០
១០.១.២ ទស្សនៈ: “ការសិក្សាតំបន់”	៨០
១០.១.៣ ការកសាងសមត្ថភាព	៨១

ជំពូកទី ១១ ការត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃនៃដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍តំបន់

១១.១ ការត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃ.....	៨៤
១១.១.១ គោលបំណង.....	៨៤
១១.១.២ ការត្រួតពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃនៅក្នុងដំណើរការក្នុងតំបន់	៨៤

បណ្ណាល័យសាស្ត្រ

បញ្ជីពាក្យសរសេរកាត់

ពាក្យសរសេរកាត់

ការពន្យល់

EAFRD	⋮	European Agricultural Fund for Rural Development EAGF
EC	⋮	European Commission
EFRD	⋮	European Fund for Regional Development
ENPI	⋮	European Neighborhood and Partnership Instrument ESF
EU	⋮	European Union
GI	⋮	Geographical Indication
GTZ	⋮	Deutsche Gesellschaft für Techniscshe Zusammenarbeit GmbH InWEnt
IPA	⋮	Integrated Instrument for Pre-Accession Assistance ISPA
LDS	⋮	Local Development Strategies
LEADER	⋮	Liasion entre actions de développement de l'économie rurale LED
LFA	⋮	Logical Framework Approach
M&E	⋮	Monitoring and Evaluation
NGO	⋮	Non-Governmental Organization
PCM	⋮	Project Cycle Management
PDO	⋮	Protected Designation of Origin
PGI	⋮	Protected Geographical Indication
PPM	⋮	Project Planning Matrix
PPP	⋮	Public-Private Partnership
RDC	⋮	Regional Development Concept
RDS	⋮	Regional Development Strategy
RED	⋮	Regional Economic Development

REGINA	≡	Regional Innovation Agency District of Neumarkt i.d.OPf. RM
RRD	≡	Regional Rural Development

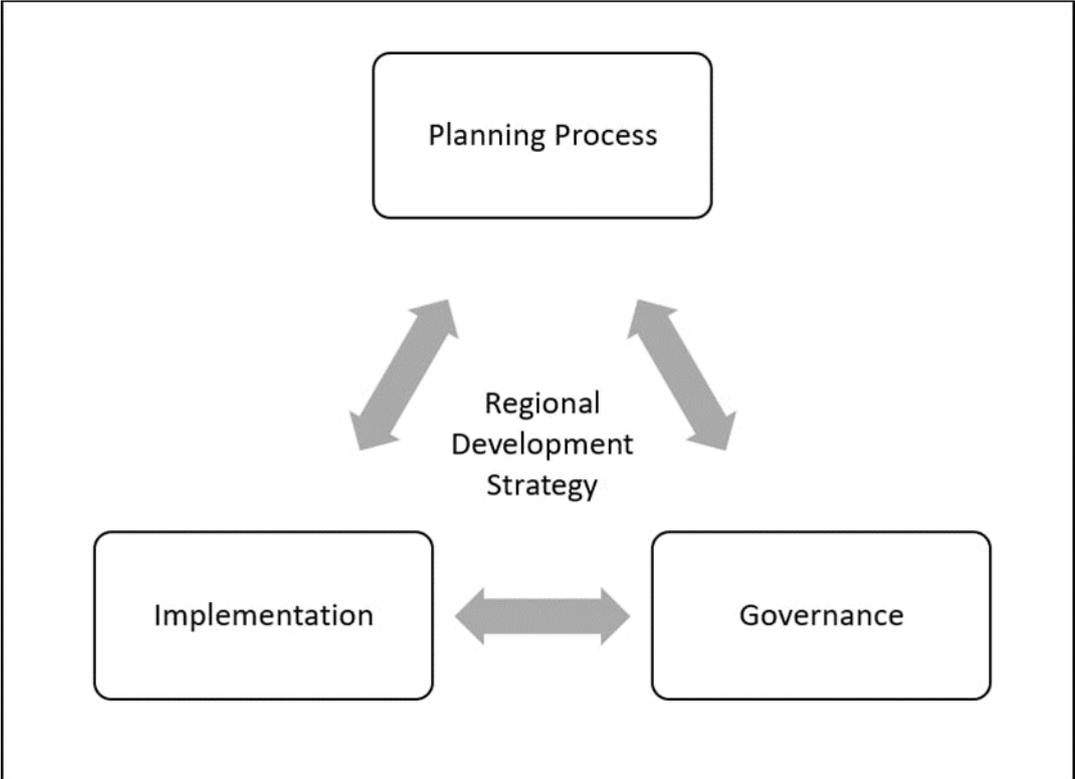
ជំពូកទី ១

ហេតុអ្វីបានជាការអភិវឌ្ឍតំបន់ជនបទ មានសារៈសំខាន់ ?

១.១ សញ្ញាណទូទៅនៃការអភិវឌ្ឍតំបន់ជនបទ

ក្នុងជំពូកមួយ មេរៀនទីមួយនេះ យើងនឹង៖

- យល់ដឹងអំពីប្រសិទ្ធភាពខុសៗគ្នានៃ RRD (តំបន់ ជនបទ ការអភិវឌ្ឍ) ក្នុងបរិបទ នៃការធ្វើសមាហរណកម្មអឺរ៉ុប និងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍
- ទទួលបានការពិនិត្យឡើងវិញជា អំពីការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ដែលជាផ្នែកមួយនៃកសិកម្មធម្មតានិង គោលនយោបាយ CAP ក្នុងកំឡុង ៦០ ឆ្នាំកន្លងមក
- ស្វែងយល់ពីគោលបំណង លក្ខណៈ និងវិធីសាស្ត្ររបស់ RRD
- អាចអនុវត្តវិធីសាស្ត្រជាប្រព័ន្ធដើម្បីស្វែងរក និងបកស្រាយស្ថានភាព ដែលបានផ្តល់អោយការរចនា និងផ្ទៀងផ្ទាត់យុទ្ធសាស្ត្រអន្តរាគមន៍ល្អបំផុតក៏ដូចជា អនុវត្តផែនការសកម្មភាពបានដោយយកចិត្តទុកដាក់និងមានប្រសិទ្ធភាព

រូបភាព ១៖ យុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងតំបន់

ការអភិវឌ្ឍន៍តំបន់ និងជនបទ គឺដូចជាមុខពីរនៃកាក់តែមួយ។ ពេលណាយើងបើកវា យើងនឹងប្រឈមមុខនឹងភាពពិតដូចគ្នា។ ការធ្វើសមាហរណកម្មវិស័យនយោបាយ ការធ្វើអោយស៊ីគ្នារវាងចំណាប់អារម្មណ៍ផ្ទុយគ្នា អប្បបរមាលទ្ធភាពនៃការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម និងបង្កើត ការរួបរួមបញ្ចូល អាចត្រូវបានប្រែក្លាយ ជាអន្តរាគមន៍ជាក់ស្តែងតែនៅក្នុងថ្នាក់តំបន់/មូលដ្ឋានប៉ុណ្ណោះ។ ការព្យាយាមរួមបញ្ចូល

គ្នារវាងទស្សនវិស័យ និងការអភិវឌ្ឍតំបន់ជនបទ ត្រូវបានបណ្តុះតាមរយៈប្រសិទ្ធភាពសំខាន់ៗ ចំនួន ៤ ក៏ប៉ុន្តែ ជាក់ស្តែងតំបន់ខ្លះមិនបានទទួលការបំប៉នប្រសិទ្ធភាពទាំងនោះដិតដល់នៅឡើយទេ។

រាល់គម្រោងគឺខុសគ្នា ពីព្រោះរាល់ការវិភាគស្ថានភាពណ៍ នាំឱ្យមានអន្តរាគមន៍ជាក់លាក់ផ្សេងៗគ្នារបស់ធាតុគម្រោង។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយនៅតែមានសេរីនៃធាតុស្នូលដែលកើតឡើងនៅក្នុងគម្រោងផ្សេងៗគ្នាជាច្រើន។ នេះជាកត្តាសំខាន់ៗដែលត្រូវបានប្រើនៅក្នុងវិស័យផ្សេងៗគ្នា ដែលនឹងបង្ហាញខាងក្រោម។ ធាតុសំខាន់ៗ មួយចំនួនត្រូវបានពិពណ៌នាលម្អិត ដើម្បីផ្តល់ភាពងាយស្រួល ក្នុងការបង្កើតទំនាក់ទំនងរវាងទ្រឹស្តី និងការអនុវត្តជាក់ស្តែង ធាតុនីមួយៗនៃការអភិវឌ្ឍជនបទក្នុងតំបន់ (RRD) ត្រូវបានគេផ្តល់ជូននូវពណ៌មានជាក់លាក់ ដែលត្រូវបានប្រើនៅក្នុង ឧទាហរណ៍នៃសកម្មភាពគម្រោងដោយផ្ទាល់។

ធាតុផ្សំសំខាន់ៗនៃការអភិវឌ្ឍតាមជនបទ៖

❖ ផែនការអភិវឌ្ឍតំបន់

កត្តាជាច្រើន ដែលមានចំនួនមិនអាចវាស់វែងបាននៃធាតុចូលនីមួយៗ ដើម្បីត្រូវបានចូលរួមនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍ តំបន់ដើម្បីកំណត់ទឹកដី។ មិនមែនអ្វីៗទាំងអស់ដែលកើតឡើង នៅក្នុងតំបន់ពិតជាអាចត្រូវបានគ្រោងទុកទេ។ ជាការពិតមិនមែនព្រឹត្តិការណ៍ទាំងអស់ដែលនាំឱ្យមាននោះទេ ការផ្លាស់ប្តូរគួរតែ ជាកម្មវត្ថុនៃការធ្វើផែនការតែងតាំង។ កាលពីមុនវិធីសាស្ត្រសាមញ្ញជាច្រើននៅក្នុងការធ្វើផែនការក្នុងតំបន់ត្រូវបានទាមទារ ឬតឹងរឹងពេក ហើយបានបរាជ័យក្នុងការផ្ទុកមូលដ្ឋានលក្ខខណ្ឌយ៉ាងពេញលេញ ឬឱកាសបើកចំហសំរាប់អ្នករស់នៅក្នុងមូលដ្ឋាន។ ការធ្វើផែនការនៅក្នុងបរិបទតំបន់មានន័យថាការកំណត់អត្តសញ្ញាណសក្តានុពលក្នុងតំបន់ជាក់លាក់ការចង្អុលបង្ហាញគោលដៅ៖

- ១. អ្វីដែលត្រូវសំរេច ?
- ២. យុទ្ធសាស្ត្រ
- ៣. តើវាគួរតែយ៉ាងដូចម្តេច ?
- ៤. សំរេចបានទេ ?

លើសពីនេះទៅទៀត ការធ្វើផែនការចុងក្រោយមានន័យថា យល់ព្រមលើអាទិភាពនៃការអនុវត្តមិនមែនសម្រាប់តែវិស័យនីមួយៗ ប៉ុន្តែមានពហុវិស័យ ដែលជាមូលដ្ឋានចាំបាច់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍជនបទក្នុងតំបន់។

នាពេលថ្មីៗនេះ បទពិសោធន៍ជាច្រើនត្រូវបានទទួលជាមួយ នឹងផែនការតំបន់ថ្មី ដែលអាចផ្លាស់ប្តូរបានវិធីសាស្ត្រ ដែលការធ្វើផែនការត្រូវបានយល់ថា ជាដំណើរការប្រាស្រ័យទាក់ទងមួយដែលមានការចូលរួមពីតំណាងទាំងអស់។ ដំណាក់កាលសំខាន់ គឺការកំណត់អត្តសញ្ញាណរួមនៃសក្តានុពលនិងឧបសគ្គក្នុងតំបន់។ នេះការវិភាគអាចធ្វើឡើងសម្រាប់ការងាររួមគ្នា លើសេណារីយ៉ូនៃការអភិវឌ្ឍជំនួសដោយសកម្មភាពសំរេចយ៉ាងដិតស្មិទ្ធ របស់ពួកគេ ក៏អាចអភិវឌ្ឍកញ្ចប់រយៈពេលខ្លី និងមធ្យមផងដែរ។ នេះជាវិធានការដែលអាចជួយសម្រេចគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងតំបន់ ដែលបានកំណត់រួមគ្នា។

វិធីសាស្ត្រពិសេសមួយ ដែលត្រូវបានអនុវត្ត នៅក្នុងគម្រោងបច្ចេកទេស សហប្រតិបត្តិការមួយ ចំនួនត្រូវបានគេស្គាល់ថាជា "ការធ្វើផែនការកម្មវិធីដែលផ្តោតលើតំបន់" ។ នេះគឺជាដំណើរការមួយ ដ៏ហានម្តងៗ ក្នុងវគ្គសិក្សាដែលសំខាន់រួមមាន៖

- ដំបូងកំណត់សក្តានុពល និងបញ្ហាសំខាន់ៗក្នុងតំបន់
- ហើយបន្ទាប់មកបន្តអភិវឌ្ឍកញ្ចប់សមស្រប
- កំណត់អាយុកាល នៃវិធានការយុទ្ធសាស្ត្រ

សិក្ខាសាលាដែលប្រមូលផ្តុំបុគ្គលសំខាន់ៗ និងតំណាងរដ្ឋបាល សាធារណៈ និងវិស័យឯកជន ដើម្បីពិភាក្សាពិសេណារឿយៗនៃការអភិវឌ្ឍជំនួស បានបង្ហាញពីតម្លៃរបស់សេរីនៃគម្រោង។ នេះក៏ជា មធ្យោបាយមួយដើម្បីធ្វើឱ្យបុគ្គលក្នុងតំបន់ដឹងអំពីការពិត ដែលថាអនាគត គឺនៅក្នុងគោលការណ៍ជា បើកចំហហើយវាអាស្រ័យលើពួកគេ ដើម្បីទាញយកសក្តានុពលរបស់តំបន់ និងដើម្បីកំណត់គោលដៅ របស់ពួកគេសម្រាប់អនាគត។

❖ សមត្ថភាពធ្វើផែនការ និងវិមជ្ឈការ

រៀបចំផែនការ និងអនុវត្តសកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍ជនបទតាមតំបន់ អង្គការ ស្ថាប័ន និងក្រុម ខ័ណ្ឌ ដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍។ នៅកម្រិតរដ្ឋបាលទំនាក់ទំនង និងការគ្រប់គ្រង ថ្មីរចនាសម្ព័ន្ធចាំបាច់ត្រូវបានណែនាំ។

នីតិវិធីធ្វើផែនការដែលពាក់ព័ន្ធ នឹងក្រុមគោលដៅ ការសម្រេចចិត្តប្រកបដោយតម្លាភាព ធ្វើឱ្យ ដំណើរការចូលរួមប្រជាធិបតេយ្យ។ ទាំងអស់នេះ គឺជាធាតុនៃវប្បធម៌រដ្ឋបាល ក្នុងតំបន់ការអភិវឌ្ឍ ជនបទ ដែលអាចជួយគាំទ្រហើយវាមានសារៈសំខាន់ដូចគ្នាដែរ ទោះបីត្រូវដឹងពីវិធីគ្រប់គ្រងមាន កំណត់ហិរញ្ញវត្ថុ និងធនធានមនុស្ស។

ទិដ្ឋភាព នៃគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ក្នុងតំបន់កាន់តែមានសារៈសំខាន់នៅប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ។ នៅក្នុងប្រទេសជាច្រើន កម្មវិធីវិមជ្ឈការ បាននាំឱ្យមានការផ្ទេរអំណាចថ្មីទៅថ្នាក់ស្រុក និងថ្នាក់មូលដ្ឋាន។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយស្ថាប័ន ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ ពីការប្រតិបត្តិស្វ័យភាពក្នុងតំបន់ និង មូលដ្ឋានកើតមាន ជាញឹកញាប់ដោយសារ ការរៀបចំសម្រាប់ការងារ មិនបានល្អ និងនៅមានកម្រិត។ ភាពជាដៃគូថ្មី និង សម្ព័ន្ធភាព ត្រូវតែបង្កើតឡើងរវាងរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន និងបុគ្គលក្នុងវិស័យឯកជន។ កំ រិតតំបន់ ក៏ជាកំរិតអន្តរការផងដែរ ដែលជាគោលដៅជាតិ នាំមកនូវគោលបំណង និងសេចក្តីប្រាថ្នា របស់ប្រជាជននៅក្នុងតំបន់។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយមិនត្រឹមតែក្នុងតំបន់ប៉ុណ្ណោះទេ ត្រូវធ្វើជារួមដើម្បី បម្រើដល់ផលប្រយោជន៍សាធារណៈ។

កិច្ចការគោលទាំងនេះ ត្រូវបានដឹកនាំអោយមានការជ្រើសរើសគណៈកម្មាធិការ។ សាកលភា វូបនីយកម្ម និង ការបន្តអត្ថិភាពនៃរដ្ឋឯកភាព ក្រុមគោលដៅ នៅតាមជនបទត្រូវរៀនសូត្ររបៀបដោះ ស្រាយយ៉ាងសកម្មពីខាងក្រៅ បង្កឱ្យមានលក្ខខណ្ឌងាយស្រួល។ វាត្រូវទាមទារអោយមានការ ផ្សព្វផ្សាយ កម្មវិធីជិតតំបន់ដែលបានផ្តល់ឱ្យលក្ខខណ្ឌ ក្នុងករណីវិស័យកម្មវិធីវិនិយោគសន្និបាតក្នុង ស្រុក។ វិស័យនេះគួរតែសម្រេចចិត្តថា តើលុយនឹងត្រូវចំណាយយ៉ាងណាអោយមានប្រសិទ្ធភាព និង

ស្របទៅតាមគោលដៅដែលបានគ្រោងទុក។ តំបន់អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ចាំបាច់ក្នុងការបញ្ចូលគំនិតវិនិយោគវិស័យទៅតាមបរិបទក្នុងតំបន់។

❖ រួមបញ្ចូលមុខងារជនបទ និងទីប្រជុំជន - តំបន់

កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍ បានដោះស្រាយបញ្ហាជាច្រើននៅតាមទីជនបទ ទីក្រុង និង អង្គភាពដាច់ដោយឡែក។ នៅកម្រិត អនុវត្តគម្រោងគ្រប់គ្រងទីក្រុង ដូចដែលគេដឹងគឺរកឃើញពីមួយកន្លែងទៅមួយកន្លែងទៀត ប៉ុន្តែមិនទាក់ទងគ្នាទាំងស្រុងចំពោះគម្រោងដែល ត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីពង្រឹងសក្តានុពលនៅតាមតំបន់ជនបទទេ។ បែបនេះស្ថានភាពមួយស្ទើរ តែមិនឆ្លុះបញ្ចាំងពីរបៀបដែលអ្វីៗស្ថិតនៅក្នុងភាពជាក់ស្តែង ឬបំពេញតម្រូវការរបស់ប្រជាជន។ ក្នុងសេចក្តីពិតដែលជាសេរីនៃការបង្ហាញអោយឃើញច្បាស់ ក៏ដូចជាទំនាក់ទំនងដែលមិនងាយយល់បានរវាងទីក្រុង និងជនបទតំបន់:

- ទំនាក់ទំនងចំណាកស្រុក
- ទំនាក់ទំនងអ្នកដំណើរ
- និងទំនាក់ទំនងផ្លាស់ប្តូរសេដ្ឋកិច្ច

ទីក្រុង ដើរតួនាទីជាមជ្ឈមណ្ឌលច្នៃប្រឌិត និងចែកចាយនៅតំបន់ជនបទ និងមានមុខងារសេវាកម្មសំខាន់សម្រាប់តំបន់ជនបទដែលនៅជុំវិញពួកគេ។ ផ្ទុយមកវិញ ទីក្រុងជាច្រើនទទួលបានធនធានដែលខ្លួនទទួលបានពីជនបទដូចគ្នា ទាំងតាមរយៈការធ្វើចំណាកស្រុក ឬការផ្ទេរដើមទុន។ នៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ជាច្រើន ក៏មានប្រទេសនៅក្នុងអឺរ៉ុបខាងកើត ទំនាក់ទំនង ទីក្រុង-ជនបទមិនត្រឹមតែត្រូវបានគេមើលឃើញថាជា ទម្រង់នៃអន្តរកម្មរវាងភាពខុសគ្នានោះ ប៉ុន្តែអាចត្រូវបានយល់ថាជាការរួមបញ្ចូលគ្នានៃយុទ្ធសាស្ត្រការរស់រានមានជីវិតរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗនៅទីតាំងជាច្រើនផ្សេងៗគ្នា។

❖ អនុវត្តការអភិវឌ្ឍន៍តំបន់

ផ្អែកលើសំណុំនៃសកម្មភាព ដែលត្រូវបានផ្តល់អាទិភាព និងមានផលប្រយោជន៍ខ្ពស់ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍តំបន់ ការរៀបចំផែនការ រាល់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ នៅតាមតំបន់នីមួយៗនឹងអនុវត្តកញ្ចប់វិធានការដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងសមនឹងស្ថានភាព។ និយាយឲ្យចំទៅទាំងនេះ គឺជាវិធានការសាកល្បងដែលត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីរួមគ្នាស្វែងរកដំណោះស្រាយបញ្ហាសមស្រប។ គេសន្មតថាមុខងារចម្បងរបស់គម្រោងពេល គឺជាកាតាលីករចម្បង។

ជាគោលការណ៍ ដំណាក់កាលសំខាន់ៗ នៃវដ្តគម្រោងគួរតែត្រូវបានធ្វើឡើងរួមគ្នាពេលគឺដោយបុគ្គលសំខាន់ៗ និងអ្នកប្រឹក្សាខាងក្រៅ៖

- ការរៀបចំផែនការក្របខ័ណ្ឌ ការអនុវត្ត ការត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃ និងការលើកកម្ពស់ផែនការក្របខ័ណ្ឌ។
- ធាតុសំខាន់ៗ នៃការអនុវត្តអាចរួមមាន ឧទាហរណ៍វិធានការណ៍ដែលត្រូវបានរៀបចំដើម្បីកែលំអ ការចូលទៅកាន់ទីផ្សារ ឬការទទួលបានប្រាក់កម្ចីខ្នាតតូច
- ការជំរុញសេដ្ឋកិច្ច និងពាណិជ្ជកម្មទូទៅ

- ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការចូលទៅកាន់សេវាកម្មនិងសង្គម ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសង្គម ឬ កម្មវិធីពិសេស ដែលត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង នូវស្ថានភាពរស់នៅ ក្នុងចំណោមប្រជាជនក្រុមប្រជាជនដែលបាត់បង់ឱកាស។

នៅក្នុងបរិបទនេះវាមានសារៈសំខាន់ណាស់ ក្នុងការតំរង់ទិសដៅសកម្មភាពទៅនឹងសក្តានុពលរបស់តំបន់ និងភាពខ្លាំងរបស់វា ដើម្បីធានាថាការអភិវឌ្ឍន៍ដែលបានចាប់ផ្តើមមាននិរន្តរភាពក្នុងរយៈពេលវែង។

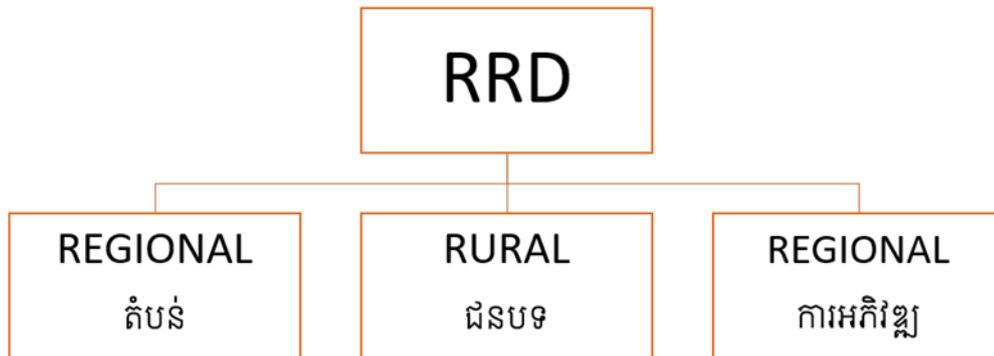
១.១.១ អ្វីទៅជា RRD ?

ភាពខ្វះខាតដែលមានតាមតំបន់ជនបទរួមមាន៖

- កង្វះការអប់រំ
- បណ្តុកម្មសិទ្ធិដីធ្លីភាពមិនច្បាស់លាស់
- មិនមានទឹកស្អាតប្រើប្រាស់ និងកង្វះការថែទាំសុខភាព
- នីតិវិធីផលិតកម្មហួសសម័យ
- ការចូលរួមក្នុងដំណើរការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តមានកំរិតទាប

មធ្យោបាយក្នុងការអភិវឌ្ឍសក្តានុពលសេដ្ឋកិច្ចប្រជាជន នៅតាមជនបទដែលមានបញ្ហាមិនទាន់ដោះស្រាយមានដូចជា៖

- ការរកសេវាកម្មទីផ្សារដោយខ្លួនឯង
- ព្យាយាមស្វែងយល់ និងទទួលយកព័ត៌មានឬព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗ។

រូបភាព ២៖ អត្ថន័យរបស់ RRD

រវាងគម្លាត នៃការអភិវឌ្ឍដែលមកដល់សព្វថ្ងៃនេះនៅតែមានភាពខុសគ្នារវាងតំបន់មួយទៅតំបន់មួយទៀត ជាការពិតណាស់មាននិន្នាការទ្រង់ទ្រាយធំបែបនេះទូទាំងសកលលោកតែម្តង។ ជាក់ស្តែង តំបន់ជនបទ នៅទ្វីបអាហ្វ្រិកបានក្លាយជាប្រទេសក្រីក្រជាងម្តេចមកហើយ។ តំបន់ដែលមានទំនាក់ទំនង ជាមួយសេដ្ឋកិច្ចជាតិរបស់ប្រទេសរបស់ពួកគេឥឡូវនេះមានរយៈពេលយូរ។ នៅផ្នែកខ្លះនៃអាស៊ី បដិវត្តបែកតង មានន័យថា ផលិតកម្មមូលបានកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ជាមួយនឹងលទ្ធផលដែលសូម្បីតែប្រាក់ចំណូល នៅតាមជនបទបានកើនឡើងជាមធ្យម។ ប៉ុន្តែមិនមែនមនុស្សគ្រប់គ្នាបានទទួលផលចំណេញពីការរីកចម្រើននោះទេ ហើយនៅតាមកន្លែងជាច្រើន កសិករពុំទាន់មានដីធ្លីដើម្បី

អភិវឌ្ឍន៍នៅឡើយ។ ក្នុងអតីតរដ្ឋសុរៀត ដប់ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ បានឃើញប្រជាជននៅតាមជនបទ ប្រឈមមុខ នឹងបញ្ហាដែលពួកគេមានមិនធ្លាប់ស្គាល់ពីមុនមកមានដូចជា កង្វះខាតផ្នែកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសង្គម ទំនិញឡើងថ្លៃ ការងារមិនអាចរកបានសម្រាប់ ទាំងអស់គ្នាដែលចោទជាបញ្ហាដល់អ្នកដែល ត្រូវចិញ្ចឹមខ្លួនឯង និងគ្រួសារ។ ការងារជាច្រើន ដែលរដ្ឋបានប្រតិបត្តិសម្រាប់កិច្ចការនេះដល់ពលរដ្ឋ រាប់ទសវត្សមកហើយ ឥឡូវត្រូវផ្ទេរទៅឱ្យ វិស័យឯកជន ឬសមាគម អ្នកស្ម័គ្រចិត្តវិញម្តង។

បញ្ហាខ្លះមានច្រើនឆ្នាំហើយ ខ្លះទៀតបានវិវឌ្ឍន៍ថ្មីៗ ឧទាហរណ៍ទីផ្សារការធ្វើសេរីការប្រកួត យកម្ម បាននាំឱ្យមានការកើនឡើង នូវភាពខុសគ្នានៃប្រជាជននៅតាមជនបទ។ សម្រាប់អ្នកដែលមាន ធនធានគ្រប់គ្រាន់ ពួកគេអាចឆ្លើយតប ទៅនឹងយន្តការទីផ្សារបាន ពួកគេ នឹងចាត់ទុកជាអ្នកឈ្នះ ចំណែក ឯភាគីចាញ់ ភាគច្រើនត្រូវលក់ក្នុងតម្លៃទាបបំផុត ដែលជាហេតុបង្កអោយពួកគេជួបការ លំបាកផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ បំណុល និងអសន្តិសុខស្បៀង។ និយាយឱ្យខ្លី ប្រសិនបើមិនមានការបង្កើត ប្រភេទនៃការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជនជាមុននោះទេ លទ្ធផលនឹងមានគម្លាតនៃសេដ្ឋកិច្ចប្រជាជនក្នុង តំបន់ខុសគ្នាយ៉ាងខ្លាំង។

បញ្ហានៅតំបន់ជនបទ មានភាពស្មុគស្មាញច្រើនពេក ដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានសំណង់ប៉ាតង់ សាមញ្ញ ហើយពិតប្រាកដណាស់វិធីសាស្ត្រ “អភិវឌ្ឍន៍ជនបទក្នុងតំបន់” ត្រូវស្វែងយល់អោយបានជាក់ លាក់។ សូមពិចារណាយ៉ាងខ្លី ទៅមើលពីរបៀបដែលរឿងនេះកើតឡើង វិធីសាស្ត្រខ្លះៗដែលធ្លាប់បាន អនុវត្តន៍។ ម្ចាស់ជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ និងសហប្រតិបត្តិការប្រមាណជា ៦០ ទៅ ៧០ ភាគរយ បានចាប់ផ្តើម គម្រោង និងកម្មវិធីទៅតំបន់ជនបទរួចហើយ។ ដោយភាគច្រើនពួកគេផ្ដោតលើវិស័យអាទិភាពដូច ជា ៖

- ការជំរុញកសិកម្ម
- ការណែនាំនីតិវិធីផលិតកម្មថ្មី។

នីតិវិធីថ្មីទាំងនេះ គឺជាក្តីសង្ឃឹម នឹងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង នូវស្ថានភាពទូទៅរបស់ប្រជាជន។ ប៉ុន្តែ បទពិសោធន៍បានបង្ហាញថាគម្រោង ទាំងនេះមានច្រើនណាស់ ដែលមិនអាចអនុវត្តន៍បានត្រឹមត្រូវ និង គ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។ ឧបសគ្គផ្សេងទៀត ដូចជាបញ្ហាបណ្តាញដឹកជញ្ជូននៅខ្សោយនៅឡើយ ម្យ៉ាងវិញ ទៀត ការចូលទីផ្សារមិនល្អ ឬកង្វះមូលធនជាដើម។ យ៉ាងណាមិញ គម្រោង ដែលផ្ដោតលើកសិករ ដែលមានវឌ្ឍនភាព ដូចដែលបានលើកឡើងខាងលើ គឺជារឿងធម្មតា គេសង្ឃឹមថាការបង្កើតថ្មីណា មួយនៅទីនេះ នឹងរីករាលដាលដល់ប្រយោជន៍ប្រជាជនទាំងមូល។ ស្របជាមួយគ្នានេះ គម្រោងខ្លះ បានអនុវត្តបានត្រឹមមួយផ្នែក គម្រោងខ្លះក៏បរាជ័យ ហើយគម្រោងខ្លះទៀតគ្រាន់ ជាការបោកបញ្ឆោត ប៉ុណ្ណោះ។

គម្រោងសំខាន់ៗ ចាប់ផ្តើមពីគម្រោង កសាងផ្លូវជនបទជាមុន។ នេះដោយសារតែការស្ថាបនា ផ្លូវថ្នល់ ត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាការវិនិយោគ ដ៏សំខាន់សម្រាប់តំបន់ទាំងមូល។ គម្រោងសាងសង់ផ្លូវ ជាច្រើនបានបរាជ័យ ក្នុងការជម្រុញសេដ្ឋកិច្ចក្នុង តំបន់ និងក្នុងមូលដ្ឋាន។ ករណីដែលបានប្រែក្លាយ ខ្លួនទៅជាអ្នកបញ្ចប់ដោយខ្លួនឯង ពីព្រោះជំនួសឱ្យការបើកតំបន់ជនបទ ដែលមានការព្រួយបារម្ភពួក គេបានជួយដល់សមាជិកកសិកម្ម បំផុតនៃប្រជាជនដែលធ្វើចំណាកស្រុកទៅកាន់ទីក្រុង។ នៅផ្នែកផ្សេង

ទៀតនៃពិភពលោក ដូចជាព្រៃត្រូពិច ការសាងសង់ផ្លូវចូល ដែលនាំឱ្យមានបញ្ហាប្រភេទផ្សេងគ្នាផ្លូវ ចូលបានក្លាយជាកន្លែង សម្រាប់ការតាំងទីលំនៅ ដែលមិនមានការគ្រប់គ្រង ហើយនៅទីបញ្ចប់បាន ចាប់ផ្តើមខ្សែសង្វាក់នៃព្រឹត្តិការណ៍ដែលកើតឡើង បានឈានដល់ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ។ ភាពមិន គ្រប់គ្រាន់នៃគម្រោងតាមវិស័យបាននាំ ឱ្យមានកម្មវិធីបញ្ចូលគ្នាក្នុង តំបន់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ដែលមានលក្ខណៈលេចធ្លោជាងគេ ត្រូវបានគេដាក់ឈ្មោះថា **វិធីសាស្ត្រពហុវិស័យ**។ ទោះជាយ៉ាងណា ក៏ដោយការផ្តោត ទៅលើមនុស្សដែលចូលរួមក្នុងសកម្មភាពគម្រោងគឺ សំខាន់ជាង។

វិស័យវិធីសាស្ត្រមើលឃើញ តែប្រជាជននៅតាមទីជនបទ ដែលមានតួនាទីជាក់លាក់ដូច ជា កសិករ អ្នកផលិតចំណីអាហារ អ្នកដំណើរ ដែលជាអ្នកប្រើប្រាស់ផ្លូវ អ្នកជម្ងឺ ឬកន្លែងសេវាថែទាំ សុខភាព។ ទោះយ៉ាងណា ការពិតគួរតែមានគោលបំណង ដើម្បីមើលប្រជាជនទូទៅនៅក្នុងបរិបទ របស់ពួកគេ។ អ្នកភូមិនៅគ្រប់ទីកន្លែង ដែលពួកគេរស់នៅក្នុងពិភពលោកមានតម្រូវការខុសៗគ្នាជា ច្រើន ហើយជាធម្មតាប្រឈមមុខនឹងសេរីនៃបញ្ហាផ្សេងៗគ្នា។ ការពិចារណា ដែលត្រូវបានគេហៅ ថា **“ការតំរង់ទិសក្រុមគោលដៅ”** នៅក្នុងភាសាគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍។ ដូច្នេះប្រជាជន និងបញ្ហា របស់ពួកគេ គឺជាចំណុចចាប់ផ្តើម។ ប្រសិនបើបញ្ហាទាំងអស់របស់ពួកគេត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់មិន យូរប៉ុន្មាន វិធីសាស្ត្រពហុវិស័យ ត្រូវបានរកឃើញ ដើម្បីដោះស្រាយស្ថានភាព។ បញ្ហារបស់កសិករ ឧទាហរណ៍នៅអាហ្វ្រិកខាងលិច មិនមែនដោយសារតែបច្ចេកវិទ្យាកសិកម្មទេ តែសំរាប់មនុស្សជាច្រើន ដែល មានកត្តាផ្សេងៗទៀតទាក់ទងគ្នា។

ក្របខ័ណ្ឌនៃការអភិវឌ្ឍន៍តំបន់ជនបទគឺ **“តំបន់”** ។ និយាយម្យ៉ាងទៀត ឯកតាគម្លាតគ្នាដែល មានទីតាំងស្ថិតនៅចន្លោះថ្នាក់មូលដ្ឋាន និងថ្នាក់ជាតិ។ លើសពីនេះទៀត ភាពទាក់ទងគ្នាដែលមាន មុខងារ ក៏មានតួនាទីសំខាន់ដែរ (ដូចជាតំបន់ស្តុកទឹកក្នុងតំបន់ ផ្សារ ឬ ទីប្រជុំជន) ។

វិធីសាស្ត្រក្នុងតំបន់នេះ គឺផ្អែកលើការសន្និដ្ឋាន ថាស្ថានភាពរបស់ប្រជាជននៅក្នុងតំបន់ដែល បានផ្តល់ឱ្យត្រូវបានជះឥទ្ធិពលយ៉ាងហោចណាស់ផ្នែកខ្លះលក្ខណៈអេកូឡូស៊ី និងសេដ្ឋកិច្ចរួម និង លក្ខខណ្ឌ ក្របខ័ណ្ឌសង្គម - វប្បធម៌ស្រដៀងគ្នា។ គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនៅតាមតំបន់ត្រូវបានផ្តួចផ្តើម និងអនុវត្តនៅក្នុងប្រទេសជាច្រើននៅទូទាំងពិភពលោកចាប់តាំងពីទសវត្សឆ្នាំ ១៩៧០ ។ គម្រោង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេស ដោយរដ្ឋាភិបាលសហព័ន្ធអាល្លឺម៉ង់ ត្រូវបានបំពេញដោយសកម្មភាព ដែលអាចទទួលយកបានដោយសហភាពអឺរ៉ុប ធនាគារពិភពលោក និង ក្នុងតំបន់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍។ សេរីនៃគម្រោងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុអាឡឺម៉ង់ដែលផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយ **Kreditanstalt Wiederaufbau** ក៏ត្រូវបានផ្អែកលើវិធីសាស្ត្រស្រដៀងគ្នានេះដែរ។

ទោះជាយ៉ាងណា សូម្បីតែផែនការទូលំទូលាយយ៉ាងណា ក៏នៅមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងធំ លើ គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទដែលបានបរាជ័យ និងខុសពីការរំពឹងទុករបស់ពួកគេ។ ពេលដែលមានបញ្ហា អន្តរាគមន៍ក្នុងវិស័យផ្សេងៗ ត្រូវធ្វើការសម្របសម្រួល ជាពិសេស។ ជាការពិតវិធីសាស្ត្ររួមបញ្ចូលគ្នា នៃគម្រោងជាញឹកញាប់ ត្រូវបានអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានជាអ្នកដោះស្រាយ។ ប្រាក់ចំណេញលក្ខណៈពិសេស នៃគម្រោង ឬកម្មវិធីពហុវិស័យ គឺជាការពិតដែលថាមិនមានទីភ្នាក់ងារប្រតិបត្តិតែមួយទេ ប៉ុន្តែមានការ ចូលរួមភាពខុសគ្នាៗនៃស្ថាប័នផ្សេងៗគ្នា។ ភាគច្រើននៃគម្រោងទាំងនេះក៏បានបង្ហាញផងដែរ ថាមាន

មានភាពស្មុគស្មាញហើយមួយចំនួនទៀត ពួកគេថែមទាំងបង្កើត ការិយាធិបតេយ្យគម្រោងផ្ទាល់របស់ ពួកគេ។ នៅដើមដំបូងតំបន់ជនបទក្នុងតំបន់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ ត្រូវបានគ្រោងទុកដោយលំអិត។ ដំណាក់កាលដំបូងរួមមានការវិភាគសក្តានុពល និង ផែនការក្នុងតំបន់ដែលវិធានការគម្រោងត្រូវបាន អនុវត្តអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំមកហើយ ដែលនៅក្នុងវិស័យទាំងនោះ ត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ ជាការសំខាន់។ ផែនការនៃប្រតិបត្តិការត្រូវបាន "ដំណើរការឆ្លងកាត់" ដោយបន្សល់ទុកកន្លែងតិចតួច សម្រាប់ ការបត់បែន ឬសម្រាប់ឆ្លើយតបទៅនឹងការផ្លាស់ប្តូរ លក្ខខណ្ឌក្នុងក្របខ័ណ្ឌ ឬតម្រូវការថ្មី ដែលកំពុងវិវត្តនៅក្នុងសង្គម។ គំនិត "ការអភិវឌ្ឍជនបទក្នុងតំបន់" បានធ្លាក់ចុះយ៉ាងខ្លាំង ហើយម្ចាស់ ជំនួយខ្លះថែមទាំងបោះបង់វាចោល។

គម្រោងតាមវិស័យ បាននឹងកំពុងកើនឡើងនូវភាពស្មុគស្មាញតិចតួច តែក៏អាចបង្រួមកាន់តែ ងាយស្រួល និងអាចគ្រប់គ្រងបានលក្ខខណ្ឌស្ថាប័ន ដែលនេះជារបៀបដែលមនុស្សដែលធ្វើការជាមួយ ពួកគេលើកស្ទួយគុណសម្បត្តិ នៃការតំរង់ទិសតាមវិស័យគម្រោង។

ហើយតាមពិតគ្មានអំណះអំណាងជាក់ស្តែង ណាមួយអាចត្រូវបានបដិសេធឡើយ។ ប៉ុន្តែ យ៉ាងណាក៏ដោយការរួមបញ្ចូលគ្នា នៃវិធីសាស្ត្របានក្លាយជាការពេញនិយមជាថ្មីម្តងទៀតក្នុងរយៈ ពេលដប់ឆ្នាំកន្លងមកនេះ។ បញ្ហាប្រឈមនៃទសវត្សរ៍ទី ៩០ នឹងត្រូវលាតត្រដាងមិនអាចត្រូវបានដោះ ស្រាយឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ទេគម្រោង ដែលមានទិសដៅតាមវិស័យដូចដែលអាចបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ តាមរយៈការវិវឌ្ឍន៍ចំនួនពីរ៖

- នៅក្នុងដំណើរវិមជ្ឈការនៅក្នុងប្រទេសជាច្រើន ក្នុងរយៈពេលដប់ឆ្នាំកន្លងមក ស្រុក និងសហគមន៍ ត្រូវបានប្រគល់ភារកិច្ចរៀបចំផែនការវិធានការអភិវឌ្ឍន៍ពហុវិស័យ សម្រាប់តំបន់របស់ពួកគេ។ ពួកគេទទួលយកការទទួលខុសត្រូវចំពោះការសម្រេច ចិត្តវិនិយោគ នៅក្នុងវិស័យផ្សេងៗគ្នាជាច្រើន ដែលនេះជាអ្វីដែលត្រូវអនុវត្ត។
- ចាប់តាំងពីចុងក្រោយនៃកិច្ចប្រជុំកំពូល នៅទីក្រុងវីយ៉ូនេឆ្នាំ ១៩៩២ ឥឡូវនេះវាត្រូវ បានគេទទួលស្គាល់ ជាសកលថារយៈពេលវែងការ អភិរក្សធនធានធម្មជាតិមិនអាច ទទួលបានតាមរយៈ ការការពារធម្មជាតិធម្មតាទេ។ រដ្ឋដែលចូលរួមភាគច្រើនប្តេជ្ញា ចិត្តអនុវត្តបរិស្ថានអន្តរជាតិអ នុសញ្ញា ជីវចម្រុះ និង អាកាសធាតុ។

ដំណើរការជាមួយការបង្កើត និងការរចនា នៃកិច្ចព្រមព្រៀងជាក់ស្តែង "ការគ្រប់គ្រងធនធាន ធម្មជាតិ" មានន័យថាមនុស្សជាច្រើនបាន ទទួលខុសត្រូវលើការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិ ដោយប្រុង ប្រយ័ត្ន និងប្រកបដោយនិរន្តរភាព។

គម្រោងម៉ូឌុលស្តីពីការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិរួមបញ្ចូលការអន្តរាគមន៍ នៅក្នុងវិស័យផ្សេ ងៗគ្នា និង ការងារជាមួយក្រុមគោលដៅ នៅកម្រិតជាច្រើនក្នុងគោលបំណង ដើម្បីធ្វើឱ្យមាន តុល្យភាពក្នុងតំបន់រវាង ផលប្រយោជន៍ប្រឆាំងនឹងបរិស្ថានវិទ្យា និងគោលដៅសេដ្ឋកិច្ចរយៈពេលខ្លី។ នេះជាមូលហេតុដែល ការអភិវឌ្ឍជនបទក្នុងតំបន់ និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិមានទំនាក់ទំនង យ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយគ្នា។ ការអភិវឌ្ឍជនបទក្នុងតំបន់មិនឈរតែឯងទេ។ ជាការពិតណាស់យុទ្ធសាស្ត្រ គាំទ្រក៏ កំណត់គោលដៅខ្លួនឯងផងដែរនៅ ក្រៅតំបន់ពិសេស ដូចជាឧទាហរណ៍ សេវាកម្មប្រឹក្សា

យោបល់ត្រូវបានអនុវត្តតាមគោលនយោបាយរចនាសម្ព័ន្ធក្នុងតំបន់ និងច្បាប់ស្តីពីការធ្វើវិមជ្ឈការថ្នាក់ជាតិ។

១.១.២ ប្រវត្តិរបស់ RRD

ក្នុងចំណុចនេះយើង នឹងលើកយកបរិបទ ពីខាងសហគមន៍អ៊ីរ៉ុបមកបង្ហាញ។ ការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ គឺជាសសរស្តម្ភដ៏សំខាន់មួយនៅក្នុងដំណើរការនៃការធ្វើសមាហរណកម្មអ៊ីរ៉ុបដែល មិនមែនជារឿងថ្មីទាល់តែសោះ។ ជាងពាក់កណ្តាល នៃចំនួនប្រជាជន នៃសហគមន៍អ៊ីរ៉ុបរស់នៅតាមតំបន់ជនបទ និង ច្រើនជាង ២/៣ នៃផ្ទៃដីសរុប របស់សហគមន៍អ៊ីរ៉ុបត្រូវបានចាត់ទុកថាជាតំបន់ជនបទ។ សហគមន៍អ៊ីរ៉ុប ក៏ដូចជាអាហារូបត្ថម្ភជាតិ ផ្តល់នូវកម្មវិធីគាំទ្រ និងឧបត្ថម្ភធនជាច្រើន។ ភាគច្រើននៃកម្មវិធីទាំងនេះគឺ ផ្តោតលើវិស័យផ្សេងៗគ្នា។ មួយភាគធំនៃពួកគេ គាំទ្រទាំងស្រុងដល់កសិករ និងវិស័យកសិកម្មដែលពិតមានសារៈសំខាន់សម្រាប់តំបន់ជនបទ។ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងណា តំបន់ជនបទនៅតែពុំមែនជាកន្លែងប្រភពការងារសំរាប់ប្រជាជន។

ក្រឡេកមើលប្រវត្តិសាស្ត្រ នៃការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅ យើងអាចកត់សម្គាល់ថា វិមាត្រក្នុងតំបន់ ដែលមានវិធីសាស្ត្ររួមបញ្ចូល និងទឹកដីបានលេចចេញនៅចុងទសវត្សទី ៨០ និងដើមទសវត្សទី ៩០ នៅពេលសកលការ្យបន្ថែមកម្មវិធីផ្សារកាន់តែលេចធ្លោ។ ចាប់តាំងពីពេលនោះមកផ្នែកតូចមួយ នៃមូលនិធិសហភាពអ៊ីរ៉ុប ត្រូវបានគេគិតដល់គម្រោង RRD រួមបញ្ចូល តាមរយៈវិធីសាស្ត្រ LEADER (សូមមើលជំពូក ៣) ហេតុផលមួយសម្រាប់ "ការរើសអើង" នេះអាចមកពី "តំបន់ជនបទ" នៅអ៊ីរ៉ុបមិនទាន់មានតំណាងគ្រប់គ្រាន់នៅឡើយ។ និន្នាការដែលប្រឈមមុខខ្លាំងបំផុតនាពេលខាងមុខ - ការប្រកួតប្រជែងកើនឡើង នៅលើទីផ្សារផលិតផលទូទាំងពិភពលោក កង្វះការងារដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ និងការផ្លាស់ប្តូរប្រជាសាស្ត្រ។

- ការចាប់ផ្តើម សាកលការ្យបន្ថែមកម្មវិធីនៅដើមទសវត្សទី៩ បានជំរុញការលេចចេញនូវវិមាត្រ "តំបន់" ជាមួយនឹងវិធីសាស្ត្រដែលរួមបញ្ចូល និងទឹកដី។
- តំបន់ជនបទភាគច្រើនមិនទាន់មានតំណាងគ្រប់គ្រាន់ទេ។
- បញ្ហាប្រឈមថ្មីៗ (ទីផ្សារទូទាំងពិភពលោកការបង្កើនការប្រកួតប្រជែង ការផ្លាស់ប្តូរតម្រូវការការងារ និងភាពអត់ការងារធ្វើ ក៏ដូចជាការផ្លាស់ប្តូរប្រជាសាស្ត្រ) បង្ហាញពីតម្រូវការសម្រាប់គំនិតចម្រុះនិងពហុវិស័យដែលត្រូវនឹងតម្រូវការរបស់តំបន់នីមួយៗ។

១.១.៣ វិមាត្រទាំង ៤ នៃ RRD

ការយល់ដឹងអំពីការពិត ដែលមាននៅក្នុងតំបន់ជនបទ អាចត្រូវបានធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងយ៉ាងខ្លាំងប្រសិនបើ យើងចេះបែងចែកវិមាត្រសំខាន់ៗទាំងនោះអោយបានត្រឹមត្រូវ។ ដើម្បីពិនិត្យមើលវានឹងជួយមិនឱ្យមើលរំលងទិដ្ឋភាព និងសក្តានុពលសំខាន់ៗ។ វិមាត្រទាំង ៤ នេះអាចយកជាឧបករណ៍

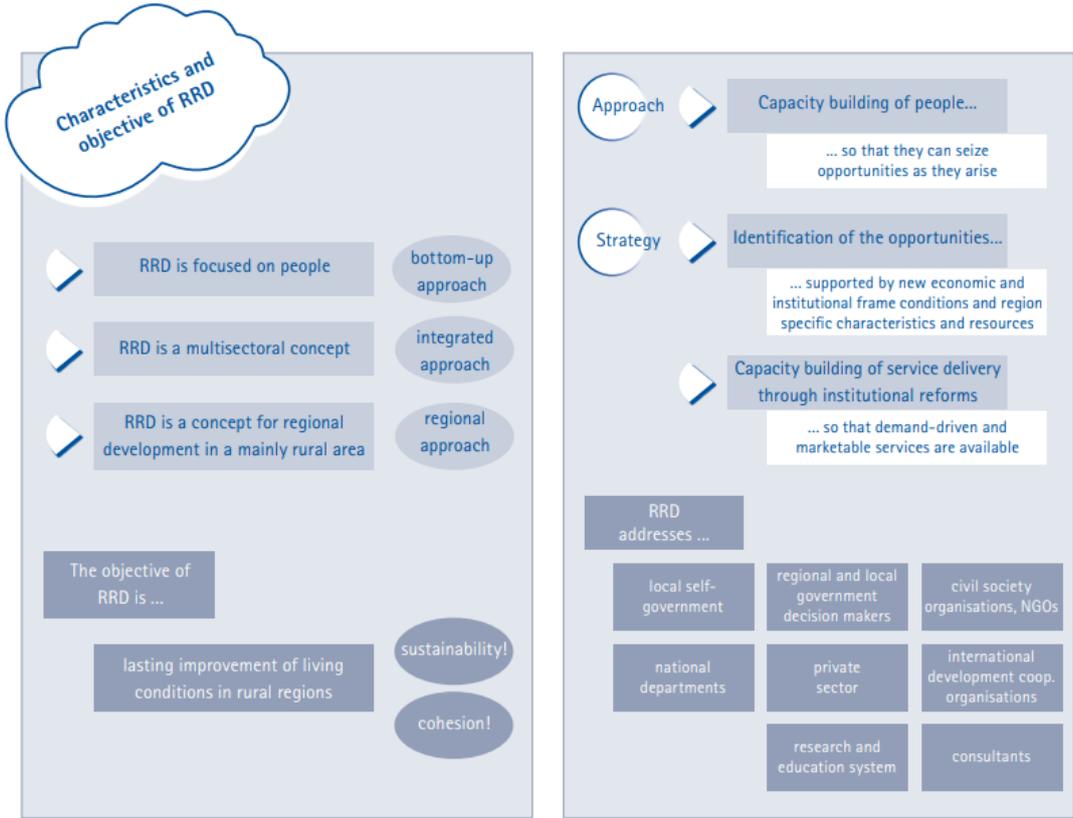
ក៏ដូចជាបញ្ជីត្រួតពិនិត្យ នៅពេលធ្វើការវិភាគ ឬស្វែងរកសំណួរ ដែលពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការវាយតម្លៃលក្ខណៈជាក់ស្តែងនៃ “ភាពជាក់ស្តែងនៅតាមជនបទ” ។

ការបែងចែកវិមាត្រសំខាន់ៗទាំងបួន នឹងធ្វើអោយការយល់ដឹង អំពីការពិត ដែលមានក្នុងតំបន់ជនបទបានកាន់តែប្រសើរឡើង។ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យវិមាត្រទាំងបួន អោយបានត្រឹមត្រូវ ចៀសវាងមើលលែងទិដ្ឋភាពសំខាន់ណាមួយ វិមាត្រទាំងនេះ អាចយកប្រើប្រាស់ជាវិធាន ក៏ដូចជាបញ្ជីត្រួតពិនិត្យនៅពេលធ្វើការវិភាគ ឬស្វែងរកសំណួរ ដែលពាក់ព័ន្ធក្នុង ការវាយតម្លៃលក្ខណៈជាក់ស្តែងនៃ “ជនបទ” ។

វិមាត្រទាំង ៤ របស់ RRD មានប្រយោជន៍ក្នុងការ:

- ស្វែងរក និងបកស្រាយស្ថានភាពដែលបានផ្តល់ឱ្យ
- រៀបចំ និងផ្ទៀងផ្ទាត់យុទ្ធសាស្ត្រអន្តរាគមន៍ល្អបំផុត
- រៀបចំផែនការសកម្មភាពប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងវាយតម្លៃគោលបំណងដែលបានគ្រោងទុក

RRD គឺជាគំនិតរួម និងពហុភាគីសម្រាប់អន្តរាគមន៍អភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងតំបន់ជនបទ។ ដំណោះស្រាយសមស្របជាធម្មតា មិនអាចផ្ទេរពីតំបន់មួយទៅតំបន់មួយទេ ប៉ុន្តែត្រូវតែបង្កើតឬកែសម្រួលទៅក្នុងតំបន់។

រូបភាព ៣៖ លក្ខណៈ និង គោលបំណងរបស់RRD

ដើម្បីទទួលបាននូវភាពប្រសើរឡើងយូរអង្វែងនៃជីវភាពរស់នៅក្នុងតំបន់ជនបទ (ដែលរួមបញ្ចូលគំនិតនៃនិរន្តរភាព និងភាពរួបរួមគ្នា) RRD ត្រូវបានកំណត់ដោយធាតុសំខាន់ៗបីគឺ:

- * RRD ផ្តោតលើមនុស្ស និងផ្អែកលើគោលការណ៍គ្រឹះ

* RRD គឺជាគំនិតពហុវិស័យ ដែលត្រូវការវិធីសាស្ត្ររួមបញ្ចូលគ្នា

* RRD ផ្ដោតសំខាន់លើកម្រិតតំបន់ (ជាការបន្ថែម ទៅនឹងអន្តរាគមន៍ មូលដ្ឋានចាំបាច់ទាំងអស់) នៃតំបន់ជនបទ។

ជាដំបូងត្រូវតម្រូវអោយមានការកសាងសមត្ថភាព (Capacity Building) របស់ប្រជាជនដែលរស់នៅក្នុងតំបន់ ដូច្នោះ ពួកគេអាចចាប់យកឱកាសនៅពេល ដែលមានឱកាសណាមួយកើតឡើង។ លើសពីនេះទៀតសក្តានុពល និងឱកាសផ្ទាល់ខ្លួន ត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណដែលគាំទ្រដោយលក្ខខណ្ឌគ្រោងរបស់ស្ថាប័ន និងសេដ្ឋកិច្ចថ្មី។ ទាំងនេះត្រូវផ្តល់ជូន ដោយការផ្តល់សេវា តាមតម្រូវការ និង ប្រសិទ្ធភាពនៃស្ថាប័នសាធារណៈ និងឯកជន។ ការផ្លាស់ប្តូរអចិន្ត្រៃយ៍នេះ ឆ្ពោះទៅរកសេវាកម្មទីផ្សារទាមទារឱ្យ ការកសាងសមត្ថភាព (Capacity Building) ដែលកំពុងដំណើរការ។ ទីបំផុតមានន័យថា RRD បង្ហាញទៅកាន់អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ - អ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់រដ្ឋាភិបាលថ្នាក់តំបន់ ថ្នាក់មូលដ្ឋាន រចនាសម្ព័ន្ធជាតិក៏ដូចជាក្រុមសង្គមស៊ីវិល អង្គការឯកជន និងតំណាងទាំងអស់។

១.២ ការអភិវឌ្ឍជនបទថ្នាក់តំបន់

RRD គឺជាគំនិតដើម្បីណែនាំការរចនា និងការអនុវត្ត អន្តរាគមន៍ឆ្ពោះទៅរក ការអភិវឌ្ឍជនបទ នៅថ្នាក់តំបន់។ វានិយាយអំពី អ្នកធ្វើផែនការ និងអ្នកអនុវត្តកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាពិសេសអ្នកធ្វើ ការសម្រេចចិត្តនៅក្នុង រដ្ឋាភិបាល វិមជ្ឈការ និងបុគ្គលិកនៅក្នុងអង្គការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ។ ទោះបី RRD ត្រូវបាន រចនាឡើងដោយផ្ដោតជាពិសេសលើស្ថានភាព នៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ និង ការផ្លាស់ប្តូរ ដែលកំពុងដំណើរការ។ សម្រាប់តំបន់ជនបទ ដែលត្រូវបានកំណត់ ដោយភាពលេចធ្លោនៃកសិកម្ម និង សេដ្ឋកិច្ចដែលផ្ដោតលើការ ចិញ្ចឹមជីវិតតូចតាចក៏ដោយ គោលការណ៍ណែនាំ និងឧបករណ៍យុទ្ធ សាស្ត្រជាច្រើន មានលក្ខណៈដូចគ្នាសម្រាប់តំបន់ជនបទទូទៅដែរ។ នៅក្នុងឧស្សាហកម្មអេកូឡូជី តំបន់ជនបទ មូលដ្ឋាន និង ការផ្ដោតសំខាន់លើប្រជាជន និងចំពោះភាពក្រីក្រនៃជនបទ ជារឿងចាំបា ច់។

គោលបំណងរួមនៃ RRD អាចត្រូវបានកំណត់ថា ជាការកែលម្អយូរអង្វែង (ឬយ៉ាងហោច ណាស់ មានស្ថេរភាព) នៃជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជននៅតាមតំបន់ជនបទដែលយក ក្រុមប្រជាជន ក្រីក្រ មកពិចារណាជាពិសេស។ ដើម្បីបានជាការកែលម្អ លក្ខខណ្ឌរស់នៅយូរអង្វែង ត្រូវតែផ្អែកលើ ការដែលអាចសម្រេច បានផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចបរិស្ថាន ប្រកបដោយនិរន្តរភាព សង្គម និង វប្បធម៌សមរម្យ ដោយយើងបានកំណត់ និង ស្ថាប័ន មធ្យោបាយអាចធ្វើទៅបានតាមធនធានប្រើប្រាស់។

RRD ត្រូវបានគម្រង់ទិសដៅឆ្ពោះ ទៅរកគោលការណ៍បទដ្ឋាន នៃការតំរូវទិសភាពក្រីក្រ បី ភាពការចូលរួមឧបត្ថម្ភ ធនក្រុមគោលដៅ និងភាពខុសគ្នាយេនឌ័រ។

គំនិត RRD ចាប់ផ្ដើមពីមុំបី៖

- ១. ផ្តល់ឱកាសល្អ (កាត់បន្ថយហានិភ័យ) ដោយលើកកម្ពស់ការ ច្នៃប្រឌិត បច្ចេកទេស និង ការអភិវឌ្ឍស្ថាប័ន និងទីផ្សារ។
- ២. ផ្តល់សេវាកម្មសមស្របជាងមុនតាមរយៈកំណែទម្រង់ស្ថាប័ននៅថ្នាក់តំបន់។
- ៣. ផ្តល់សមត្ថភាពដល់មនុស្ស ជាពិសេសក្រុមដែលងាយរងគ្រោះ ដើម្បីប្រើប្រាស់ឱ កាសបែបនេះ ឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង ។

កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងទាំងនេះ គួរតែទាក់ទងទៅ នឹងវិស័យប្រសព្វផ្សេងៗគ្នាតាមតម្រូវការ។ ដូច្នេះ RRD មិនណែនាំការផ្ដោត ដែលបានកំណត់ទុកជាមុនលើ វិមាត្រមួយ ឬ វិមាត្រផ្សេងទៀតនៃការ អភិវឌ្ឍន៍ ដូចជា សេវាកម្មសង្គមធៀប និង ការបង្កើនផលិតភាព ឬផលិតកម្មចិញ្ចឹមជីវិតធៀបនឹង ផលិតកម្មដែលផ្ដោតលើទីផ្សារទេ។ ផ្ទុយទៅវិញ វាអនុវត្តតាមវិធីសាស្ត្រផ្ដោតសំខាន់ លើប្រជាជន និង ការរស់នៅដែលក្នុងនោះ តំបន់បង្គោល នឹងត្រូវសម្រេចសម្រាប់តំបន់នីមួយៗស្របតាមកាលៈទេសៈ ជាក់លាក់របស់វា។

ទោះបីជាផ្ដោតលើតំបន់ ថាជាកម្រិតនៃអន្តរាគមន៍ក៏ដោយ RRD ក៏ត្រូវចូលរួមក្នុងការរៀបចំ អន្តរាគមន៍ថ្នាក់មូលដ្ឋាន (ដូចជាការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធកសិកម្ម និង ការអភិវឌ្ឍអង្គការកម្រិតសហគមន៍) និងអន្តរាគមន៍ថ្នាក់ជាតិដែលប៉ះពាល់ដល់លក្ខខណ្ឌគោលសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍជនបទ ដូចជា គោល នយោបាយ វិមជ្ឈការ ឬនីតិកម្មដ៏ធ្លីជាដើម ។

១.២.១ តំបន់នីយកម្ម

តំបន់ សំដៅដល់តំបន់ភូមិសាស្ត្រនៅក្នុងរដ្ឋជាតិមួយដែលធំជាង ក្រុង ឬភូមិ ហើយមានអ្វីដែល ដូចគ្នា អំពីលក្ខណៈ ធម្មជាតិ និង វប្បធម៌ របស់ពួកគេ ឬទំនាក់ទំនងសេដ្ឋកិច្ច ឬសង្គមយ៉ាងជិតស្និទ្ធ។ នៅតំបន់ខ្លះការយល់ដឹងអំពី អត្តសញ្ញាណក្នុងតំបន់ និងចក្ខុវិស័យរួមមាន ជាកម្លាំងមូលដ្ឋានអាច ប្រមូលធនធានក្នុងតំបន់ និង ទាក់ទាញធនធានខាងក្រៅ ក្នុងបរិបទនៃការប្រកួតប្រជែងជាសកល (“តំបន់នីយកម្ម”) ។ វិធីសាស្ត្រក្នុងតំបន់ ត្រូវបានគេមើលឃើញថាជា ការបំពេញបន្ថែមចំពោះវិធី សាស្ត្រតាមវិស័យ និងផ្នែកបច្ចេកទេសនៅលើដី និងទៅវិធីសាស្ត្រតែមួយក្នុងតំបន់។ ពួកគេយកចិត្ត ទុកដាក់លើវិធីដែល សកម្មភាព និងការវិនិយោគផ្សេងៗគ្នា ស្ថិតនៅក្នុងទីតាំងភូមិសាស្ត្រ វិធីដែលពួក គេបំពេញ ឬ ប្រកួតប្រជែងគ្នាទៅវិញទៅមក ។

វិធីសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងតំបន់ មិនអាចទទួលជោគជ័យបានទេដរាបណា លក្ខខណ្ឌផ្តល់នូវការ លើកទឹកចិត្តតិចតួច លើកលែងតែមានវិស័យគោលនយោបាយត្រឹមត្រូវ ។ ប៉ុន្តែ ការរៀបចំស្ថាប័នឬ ប្រព័ន្ធសេវាកម្មសមស្របត្រូវបាន រៀបចំឡើងតាមរយៈកម្មវិធីក្នុងតំបន់ ប្រជាជនភាគច្រើន និងជា ពិសេស ផ្នែកដែលក្រីក្រ នឹងមានការលំបាកក្នុងការប្រើប្រាស់យុទ្ធសាស្ត្រនៃការលើកទឹកចិត្តនិង ការធ្វើ សមាហរណកម្ម ដែលបង្កើតឡើងដោយលក្ខខណ្ឌម៉ាក្រូគោលនយោបាយដែលមានលក្ខណៈប្រសើរ។ លើកលែងតែយន្តការសម្រាប់ការសំរេបសំរួល ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅថ្នាក់តំបន់ កម្មវិធីនេះ អាចនឹង ខកខានមិនបានទៅដល់ប្រជាជននៅតាមកន្លែង។ ដូច្នេះអភិក្រមថ្នាក់តំបន់ នៃអភិបាលកិច្ចនិង ផែនការអភិវឌ្ឍគឺជា សមាសធាតុ បន្ថែមចាំបាច់មួយទៅនឹងប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចល្អជា ពិសេសនៅតាម តំបន់ជនបទ។

វិធីសាស្ត្រក្នុងតំបន់ គឺចាំបាច់៖

- ដើម្បីធានាបាននូវដំណោះស្រាយសមស្រប អំពី បរិស្ថានធម្មជាតិ និង វប្បធម៌សង្គម។
- ដើម្បីបង្កើតការគាំទ្រ អាចចូលដំណើរការ ជាក្រុមគោលដៅជាក់លាក់
- ស្ថាប័នយុទ្ធសាស្ត្រ ការលែលកដោះស្រាយបញ្ហាសម្រាប់មូលដ្ឋាន
- ដើម្បីភ្ជាប់ (វិស័យ) ជាតិ កម្មវិធីនេះជា ការផ្តើមគំនិត ឬដើម្បីបង្កើតវេទិការវាង ប្រជាជន និង រដ្ឋបាលសាធារណ
- ដើម្បីផ្តល់នូវភាពបត់បែនគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីធានាឱ្យមានការចូលរួមប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នៅ ក្នុង ការរចនា និងការអនុវត្តរបស់រដ្ឋាភិបាល

កម្មវិធីផ្តល់វេទិកា ដែលសង្គម ក្នុងតំបន់ ឬក្នុងមូលដ្ឋាន អាចធ្វើអន្តរកម្មជាមួយ រដ្ឋាភិបាលនៅក្នុង ប្រទេសដែល រចនាសម្ព័ន្ធសង្គម ក្នុងតំបន់ រឺ មូលដ្ឋាន មានគ្នាទីវង់មាំ ។ ដើម្បីធានាថាកម្មវិធី ត្រូវបាន រៀបចំឡើងដោយការពិចារណាអំពី បរិបទដែលមានលក្ខណៈ ទូលំទូលាយ នៃប្រព័ន្ធទីផ្សារ ប្រព័ន្ធសេ វាកម្ម និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និង គិតពីគុណសម្បត្តិប្រៀបធៀប ក្នុងតំបន់នៃសេដ្ឋកិច្ច និងផលនៃការរួម បញ្ចូលគ្នាហើយ និង ការបន្ថែមផែនការសកម្មភាពច្រើនទៀតក្នុងការអភិវឌ្ឍតំបន់ជនបទ។

សរុបមក វិធីសាស្ត្រក្នុងតំបន់ ចំពោះផែនការអភិវឌ្ឍ និងការគ្រប់គ្រងសាធារណៈគឺជា ឧបករណ៍សំខាន់សម្រាប់រដ្ឋាភិបាល ជាពិសេសនៅតាមតំបន់ជនបទ។

ហេតុអ្វីនៅជនបទ ?

ខណៈពេលដែលតំបន់ជនបទ មិនចាំបាច់បង្កើតជាម្ខាងជំរុញសម្រាប់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុង ប្រទេស ដែលអំណាចទិញផលិតផលកសិកម្មនៅទ្រឹងហើយ ដែលធនធានជាតិត្រូវបានប្រើប្រាស់ ហួសកម្រិត នោះពួកគេនៅតែមានគ្នាទីសំខាន់ដដែល ៖

- តំបន់ជនបទ បង្កើតបានជាមូលដ្ឋានគ្រឹះ សំរាប់ជីវភាពរស់នៅ ប្រជាជននៅតំបន់ជនបទ និងទី ក្រុងជាពិសេសសម្រាប់ អ្នកដែលគ្មានឱកាសក្លាយជាផ្នែកមួយ នៃសេដ្ឋកិច្ចផ្លូវការដោយផ្អែក លើនិរន្តរភាព។
- តំបន់ជនបទបង្កើតជាមូលដ្ឋានសម្រាប់អាហារ និងអាហារូបត្ថម្ភ។ កំរិតខ្ពស់នៃសន្តិសុខស្បៀង ក្នុងគ្រួសារ គឺជាកត្តាសំខាន់ក្នុងការជៀសវាងភាពអត់ឃ្លាន និងកង្វះអាហារូបត្ថម្ភនៅក្នុងសង្គម។ ការទទួលបានស្បៀងអាហារតាមរយៈ ទីផ្សារ ឬ យន្តការចែកចាយ គឺមាន អសន្តិសុខ ខ្លាំង ណាស់សម្រាប់ប្រជាជននៅតំបន់ជនបទ ជាពិសេសសម្រាប់អ្នកដែលខ្វះខាតស្រាប់។

តំបន់ជនបទបង្កើត បានជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ធនធានបរិស្ថាន ជាច្រើនដូចជា ទឹកខ្យល់ ដី រចម្រុះ ដីឧស្ម័ន និង តំបន់ទេសចរណ៍។ ការថែរក្សាធនធានទាំងនេះ មិនត្រឹមតែមានសារៈសំខាន់ ចាំបាច់ដល់ជីវភាពរស់នៅនៅតាមជនបទប្រកបដោយនិរន្តរភាពប៉ុណ្ណោះទេប៉ុន្តែថែមទាំងដល់ការ អភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព ក្នុងកម្រិតជាតិ និងពិភពលោកផងដែរ។ នៅប្រទេសជាច្រើនតំបន់ជនបទ បង្កើតសក្តានុពលសម្រាប់ការរកប្រាក់ចំណូល ឬធនធាន សន្សំប្តូរប្រាក់បរទេស។

ធនធានជនបទ គឺជាធនធានដ៏សំខាន់សម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្ររបស់ប្រជាជនដើម្បីធានាបាននូវ ជីវភាពរស់នៅ ប្រកបដោយនិរន្តរភាព នៅក្នុងបរិយាកាសសេដ្ឋកិច្ចដែលក្នុងនោះឱកាសការងារដែល មានប្រាក់ខែទាប និងស្ថេរភាព គឺកម្រមានណាស់។ ខណៈពេលដែលធនធាននៅតាមជនបទដោយ ខ្លួនឯងមិនអាចមាន គ្រប់គ្រាន់ ឬមិនគួរឱ្យទុកចិត្តគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីធានាដល់ការរស់នៅរបស់គ្រួសារ មួយ ប្រកបចំណូល ជនបទជំនួស (ជាប្រភេទសាច់ប្រាក់) គឺជាសមាសធាតុដែលមិនអាចខ្វះបាននៃ ប្រព័ន្ធភាពចម្រុះរបស់គ្រួសារភាគច្រើន ។ ប្រជាជនពីងផ្នែកលើ ប្រព័ន្ធជីវភាពរស់នៅនៅតាមជនបទ ជាពិសេសក្នុងអំឡុងពេលជាក់លាក់នៃវដ្តជីវិតរបស់ពួកគេ (ឧទាហរណ៍ កុមារភាព ចាស់ជរា) ។ ដើម្បីរក្សាសមត្ថភាពរបស់ពួកគេក្នុងការចូលរួមចំណែកក្នុងការរស់នៅប្រកបដោយចីរភាពរបស់ ប្រជា ជនដែលកំពុងកើនឡើងតំបន់ជនបទត្រូវផ្លាស់ប្តូរ។ ការបរាជ័យ ដែលអាចកើតមាន នៃការអភិវឌ្ឍ ជនបទ នៅក្នុងស្ថានភាពនៃការផ្លាស់ប្តូរតម្រូវការអាចមានន័យថាវិបត្តិ:

- វិបត្តិសង្គម
- ភាពក្រីក្រ
- វិបត្តិស្បៀងអាហារ ឬវិបត្តិបរិស្ថាន។

១.២.២ ជនបទ

ជនបទ ដែលជាធម្មតាត្រូវបានកំណត់លក្ខណៈដោយការលេចធ្លោនៃសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច ធនធានធម្មជាតិដែលមានក្នុងមូលដ្ឋាន។ ប៉ុន្តែវានឹង ត្រូវបានបំបែកដើម្បីធ្វើឱ្យស្មើភាពគ្នានៅជនបទ និង កសិកម្ម។ នៅតំបន់ជនបទ ប្រភពចំណូលមិនមែនកសិកម្ម បានក្លាយជាកត្តាសំខាន់ជាងប្រភពពី កសិកម្ម។

១.២.៣ ហេតុអ្វីផ្ដោតលើមនុស្សខ្លួនឯង ?

វិធីសាស្ត្រផ្ដោតលើប្រជាជន ផ្ដោតលើវិធានការទាក់ទង នឹងតម្រូវការបញ្ហា និង សក្តានុពលនៃ ក្រុមប្រជាជនជាក់លាក់។ ភាពផ្ទុយគ្នា នឹងវិធីសាស្ត្រ ផ្ដោតលើ ផលិតផល ការលូតលាស់ ឬ វិធីសាស្ត្រ ផ្ដោតលើបច្ចេកវិទ្យា ។ ហេតុផលជាយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់វិធីសាស្ត្រ ផ្ដោតលើប្រជាជន គឺ ៖

១. នៅក្នុងបរិបទនៃការប្រកួតប្រជែង ជាសកលកំណើនមិនមាន កម្លាំងពលកម្ម ច្រើនគ្រប់ គ្រាន់ដើម្បីទទួលបានផលប្រយោជន៍ភាគច្រើនទេ ហើយសក្តានុពលនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចសកលគឺ មិន គ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីទូទាត់សងសម្រាប់ផលប៉ះពាល់ការងារមានកំរិតនៅលើ វិសាលភាពទូលំទូលាយ និង ក្នុងអនាគតដែលអាចមើលឃើញជាមុនឡើយ។

២. យុទ្ធសាស្ត្រ ផ្ដោតលើ ការលូតលាស់ មាននិន្នាការជ្រើសរើសដោយ ការពេញចិត្តពីប្រជាជន ដែលមានសក្តានុពល និង ធនធានល្អ។ ពួកគេសន្មតថា ធ្វើខុស ឬផ្សព្វផ្សាយ ពីផលចំណេញ របស់វា ទៅមនុស្សដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិតិច។ ក្រោយមកទៀតមាននិន្នាការបញ្ចប់ ដោយអ្នកចាញ់នៅក្នុង ស្ថានភាពដែលមានឱកាសមានកំណត់។

៣. ការចែកចាយឡើងវិញជាមធ្យោយាយ នៃការធានា នូវការរស់នៅប្រកបដោយស្ថេរភាព ដែលអាចទទួលយកបានសម្រាប់ក្រុមប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រ មិនដំណើរការនៅក្នុងស្ថានភាពនៃភាពក្រី ក្រ។ នៅកន្លែងដែលមានផ្នែកក្រីក្រ និងងាយរងគ្រោះ ភាគច្រើនពួកគេត្រូវបានផ្តល់ ឱកាសដើម្បី ធានា ដល់ជីវភាពរស់នៅរបស់ពួកគេ ដោយការខិតខំរបស់ពួកគេ ហើយដោយហេតុនេះរួមចំណែកដល់ កំណើនសេដ្ឋកិច្ច។

៤. យុទ្ធសាស្ត្រផ្ដោតលើការលូតលាស់ មាននិន្នាការធ្វើការនៅក្នុងប្រព័ន្ធកំរិត ដែលមនុស្ស កំពុងទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ និងការចូលរួមចំណែកត្រូវបានកំណត់ជាចម្បងដោយ ទីផ្សារការងារ។ នៅទីនោះ ការធ្វើអន្តរាគមន៍ដែលមានគោលដៅឆ្ពោះទៅ រកសហគ្រិន សក្តានុពល និងវិនិយោគិនអាច ត្រូវបានគេរំពឹងថា នឹងទទួលបានផលប្រយោជន៍ដោយប្រយោលដល់កម្លាំងពលកម្ម។ នៅក្នុងប្រព័ន្ធ ដែលជាកន្លែង ដែលមនុស្សភាគច្រើនគឺជាអ្នក មានការងារ ធ្វើឱ្យការប្រើប្រាស់ធនធានក្នុងស្រុករបស់ ពួកគេផ្ទាល់ បានផលប្រយោជន៍ និងការចូលរួមចំណែកត្រូវបានកំណត់ជាចម្បងដោយ "មនុស្ស" នៃ ប្រព័ន្ធគាំទ្រ ឬសេវាកម្ម។

សរុបសេចក្តី ភាពក្រីក្រជាបាតុភូតដ៏ធំមួយ ដែលឱកាសនៅមានកំរិត ដែលការលូតលាស់មាន ជំរើសច្រើនក្នុង ការជួយដល់ប្រជាជនដែលមានជីវភាពធូរធារ ហើយកន្លែងដែលជីវភាពប្រជាជនពឹង

ផ្អែកយ៉ាងខ្លាំងលើសកម្មភាពការងារផ្ទាល់ខ្លួន និងការចិញ្ចឹមជីវិត ដែលផ្តោតលើប្រជាជន។ វិធីសាស្ត្រ ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទគឺជាការ បំពេញបន្ថែម ដ៏ល្អបំផុត ក្នុងក្របខ័ណ្ឌកំរិតម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ។

RRD គឺស្របតាមគោលការណ៍ទូទៅនៃការអភិវឌ្ឍន៍៖

២.២.២ តំរូវទិសភាពក្រីក្រ

RRD មិនមែនជាវិធីសាស្ត្រ សម្រាប់តែចំនួនប្រជាជនជាក់លាក់នោះទេប៉ុន្តែជា វិធីសាស្ត្រ បញ្ចូលគ្នា សម្រាប់ប្រជាជនទាំងអស់នៅក្នុងតំបន់។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ កម្មវិធី RRD ត្រូវតែផ្តោតលើ ភាពក្រីក្រ នៅពេលដែលជីវភាពរស់នៅ របស់ប្រជាជនជាទូទៅមិនឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការ មូលដ្ឋាននៅក្នុងបរិបទមូលដ្ឋាន។ ការតំរូវទិសភាពក្រីក្រនៃកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងតំបន់អាចត្រូវបានពិពណ៌នា ដូចខាងក្រោម៖

- ១. កំណត់ដំណោះស្រាយបញ្ហា និង កម្មវិធីពាក់ព័ន្ធនានា ដែលដោះស្រាយ ឧបសគ្គ ជាធម្មតា របស់មនុស្សដែល៖
  - ខ្វះលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ទំនិញ និងសេវាកម្មជាអចិន្ត្រៃយ៍ដែលត្រូវបានចាត់ទុកជាបរិបទមូលដ្ឋាន ។
  - ងាយរងគ្រោះពេល គឺប្រឈមនឹងហានិភ័យខ្ពស់នៃការបាត់បង់ សមត្ថភាពក្នុងការបំពេញ សេចក្តីត្រូវការមូលដ្ឋានទាំងនេះ។
  - រងផលប៉ះពាល់ដោយភាពក្រីក្រ ពេល គឺមានទំនោរឆ្ពោះទៅរកការបាត់បង់សមត្ថភាពក្នុង ការទទួលបាននូវទំនិញ និងសេវាកម្មមូលដ្ឋាន។
- ២. ជៀសវាង ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន នៃ កម្មវិធី និងអន្តរាគមន៍ផ្សេងៗលើ ការពេញចិត្ត និង ភាពងាយរងគ្រោះជាមូលដ្ឋាន ។

ដោយផ្អែកលើ បរិបទភាពក្រីក្រ និងភាពងាយរងគ្រោះក្នុងមូលដ្ឋានជាក់ស្តែង កម្មវិធី ក្នុងតំបន់ ដែលផ្តោតលើ ភាពក្រីក្រ អាចដោះស្រាយជាមួយនឹង ការរួមបញ្ចូលគ្នាដូចខាងក្រោម៖

- ការទទួលបានធនធានសេវាកម្ម និងទីផ្សារដើម្បីបង្កើតប្រាក់ចំណូល និងដើម្បី ធានា សន្តិសុខស្បៀង។
- ការងារ សាធារណៈដែលពឹងផ្អែកខ្លាំងលើ កម្លាំងពលកម្ម និង វិធានការជំរុញសេដ្ឋកិច្ច ។
- ការទទួលបានសេវាសង្គមមូលដ្ឋានសម្រាប់ ទាំងអស់គ្នា។
- ពង្រឹងបណ្តាញសន្តិសុខសង្គម និង
- យន្តការគាំទ្រជនក្រីក្រតាមការចូលរួមរបស់សាធារណៈជន។

ខណៈពេលដែលបញ្ហាប្រឈមនៃ កម្មវិធីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ គឺដើម្បីដោះស្រាយ បុព្វហេតុ ផ្សេងៗ នៃភាពក្រីក្រ ស្ថានភាពនៃអ្នកក្រីក្រដែលជាធម្មតាមិនមានសមត្ថភាពជួយខ្លួនឯង (មាន កម្រិត) ត្រូវការការយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេស។ ទោះយ៉ាងណាស្ថានភាព នៃផ្នែកក្រីក្របំផុត អាចត្រូវ បានធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងដោយផ្អែកលើនិរន្តរភាពប្រសិនបើ ភាគច្រើន នៃជនក្រីក្រត្រូវបានផ្តល់ឱកាស ដើម្បីបំពេញសេចក្តីត្រូវការជាមូលដ្ឋានរបស់ពួកគេ និង ផលិតអ្វីមួយដែលអាចចែកចាយបាន។ ជាធម្ម

តាមស្ថានភាពរបស់ពួកគេអាចត្រូវបាន ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងក្នុងលក្ខណៈប្រកបដោយនិរន្តរភាព ប្រសិនបើ បញ្ហានៃភាពក្រីក្រអាចត្រូវបានកាត់បន្ថយ ហើយប្រសិនបើអ្នកដែលអាចត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យ បំពេញ សេចក្តីត្រូវការមូលដ្ឋានរបស់ពួកគេដោយខ្លួនឯង ត្រូវបានផ្តល់ឱកាសឱ្យធ្វើដូច្នោះ។

សំណាញ់សុវត្ថិភាពសម្រាប់ជនក្រីក្របំផុត ពឹងផ្អែកលើសមត្ថភាពរបស់មនុស្សភាគច្រើន ដើម្បីផលិតអ្វីមួយ ដែលអាចចែកចាយបាន។ និរន្តរភាព ក្នុងបរិបទ RRD គោលការណ៍ នៃនិរន្តរភាព ទាក់ទងទៅ នឹងទិដ្ឋភាពពីរផ្សេងគ្នាប៉ុន្តែមាន ទំនាក់ទំនងគ្នាទៅវិញទៅមក៖

(១) **ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព**: កម្មវិធីនានា គួរតែផ្តោតលើការអភិវឌ្ឍ ដែលអនុវត្តស្រប តាមគោលការណ៍ដែលមនុស្សជំនាន់បច្ចុប្បន្នគួរតែបំពេញតាមតម្រូវការរបស់ពួកគេដោយមិនធ្វើឱ្យខូច សមត្ថភាពរបស់មនុស្សជំនាន់ក្រោយ ។

(២) **ផលប៉ះពាល់**: ផលប៉ះពាល់ជាវិជ្ជមាននៃការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីតំបន់គួរតែមានជាបន្ត។ សកម្មភាពជាក់លាក់ការវិនិយោគ លំនាំ ការប្រើប្រាស់ ធនធាន ការច្នៃប្រឌិត បច្ចេកទេស ឬស្ថាប័ន នានាមិនចាំបាច់ទេ។ ពួកគេទាំងអស់អាចផ្លាស់ប្តូរបានទាំងស្រុង ប៉ុន្តែអត្ថប្រយោជន៍ចុងក្រោយ សម្រាប់ប្រជាជនលក្ខខណ្ឌ នៃការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង និងកម្រិតនៃភាពងាយរងគ្រោះគួរតែត្រូវបាន កាត់បន្ថយ ។

ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និងនិរន្តរភាពនៃអត្ថប្រយោជន៍មានជាច្រើនតម្រូវការខុសគ្នា៖

- ១. ការចែករាយពេលវេលានៃមូលដ្ឋានធនធានធម្មជាតិ (វិមាត្រអេកូឡូស៊ី)
- ២. លទ្ធភាពជោគជ័យនៃសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច (វិមាត្រសេដ្ឋកិច្ច) ;
- ៣. ឆន្ទៈ និងសមត្ថភាពរបស់មនុស្ស និងអង្គការ របស់ពួកគេ ក្នុងការសន្មតភាពជាម្ចាស់ (វិមាត្រសង្គម); និង
- ៤. លទ្ធភាព នៃការកិច្ចសម្រាប់ប្រព័ន្ធស្ថាប័ន និងសមត្ថភាព
- ៥. ប្រព័ន្ធដើម្បីទប់ទល់នឹងតម្រូវការផ្លាស់ប្តូរ (វិមាត្រស្ថាប័ន) ។

ការចូលរួមជាសាធារណៈក្នុងការអភិវឌ្ឍតំបន់តាមវិធី កម្មវិធី ត្រូវបាន រចនាឡើង អនុវត្ត និង វាយតម្លៃ គឺជាផ្នែកមួយនៃប្រព័ន្ធរដ្ឋាភិបាលប្រជាធិបតេយ្យ។

វាត្រូវបានគេកំណត់ថាជា “ដំណើរការមួយដែលអាចឱ្យអ្នកស្រុកទាំងអស់អាចរៀបចំចំណាប់ អារម្មណ៍ សំណើ និងគោលបំណងរបស់ពួកគេ លើបញ្ហាដែលពួកគេព្រួយបារម្ភ ដោយផ្ទាល់ឬតាមរយៈ តំណាងស្របច្បាប់ របស់ពួកគេ និងបកប្រែ ដោយការពិគ្រោះយោបល់ និងការសន្ទនាទៅជា ការ សម្រេចចិត្ត និងសកម្មភាពដោយមានការយល់ព្រមពីអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។ ក្នុងន័យជំនួយ ការចូល រួមជាសាធារណៈ រួមបញ្ចូលទាំង មនុស្សឬសហគមន៍ ស្វ័យភាពនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត និងសកម្ម ភាព។ ដោយសារកំរិត ប្រភេទនិងបែបផែនប្រជាធិបតេយ្យខុសគ្នា ពីប្រទេសមួយទៅប្រទេសមួយវិធី និង មធ្យោបាយនៃការចូលរួមរបស់សាធារណជនអាចខុសគ្នា។ ការសម្រេចចិត្តលើ មធ្យោបាយសម ស្រប គឺជាបញ្ហានៃការដកដង្ហើមដោយផ្ទាល់ជាសាធារណៈនៅក្នុងសង្គមនីមួយៗ។

ខណៈពេលដែលការចូលរួមជាសាធារណៈ គឺជាគោលការណ៍ប្រជាធិបតេយ្យដោយខ្លួនឯងវា បម្រើនូវ គោលបំណងផ្សេងទៀត៖

១. ការចូលរួមជាសាធារណៈជួយដល់ កម្មវិធី ដែលសមស្របជាងមុនដោយ គិតគូរពីតម្រូវការនិងបទពិសោធន៍របស់ប្រជាជន។

២. វាជួយពង្រឹងសមត្ថភាព ប្រជាជន និង អ្នកប្រើ និងសហគមន៍ក្លាយជាភាពជាម្ចាស់នៃកម្មវិធី

៣. កន្លែង ឬសេវាកម្មវា គឺជាមធ្យោបាយសំខាន់មួយ ក្នុងការលើកកម្ពស់ ការផ្តល់អំណាចដល់ប្រជាជនជាពិសេសប្រសិនបើ វាធានាថាក្រុមសង្គម ដែលជួបការលំបាកទទួលបានឱកាស ដើម្បីបង្ហាញពីចំណាប់អារម្មណ៍ របស់ពួកគេ ។

អត្ថប្រយោជន៍ទាំងនេះត្រូវតែមាន គុណភាពនឹងថ្លៃដើមនៃការចូលរួម (គិតតាមពេលវេលា និងធនធាន) ដើម្បីរៀបចំប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចដែលមានការចូលរួមសមស្រប។

ប្រព័ន្ធបែបនេះត្រូវតែមានលក្ខណៈ ប្រហាក់ប្រហែល និងនីតិវិធីដែលកំណត់សិទ្ធិរបស់ អ្នករស់នៅ គ្រប់រូប ឱ្យចូលរួមនៅ ក្នុងដំណើរការរៀបចំផែនការ និងការអនុវត្តត្រូវតែត្រូវបានបង្កើតឡើង។

២.២.៣-ការឧបត្ថម្ភធនធាន

ការជាវសំដៅ ទៅលើភាពខុសគ្នារវាង ទំនួលខុសត្រូវរបស់រដ្ឋាភិបាល (បែងចែកតាមកម្រិតរដ្ឋាភិបាល) ការទទួលខុសត្រូវ របស់សហគមន៍ និងដែលជាទំនួលខុសត្រូវរបស់បុគ្គល ឬក្រុមគ្រួសារ។ វាក៏និយាយអំពីតួនាទីរបស់វិស័យជំនួញឯកជនផងដែរ។ គោលការណ៍នៃការឧបត្ថម្ភធន បង្ហាញថា“ អ្វីដែលអាចធ្វើបានល្អប្រសើរ ឬល្អស្មើគ្នានៅកម្រិតទាបគួរតែ ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយថ្នាក់ក្រោម” ។

ហេតុដូច្នេះមិនមែនអ្វីៗទាំងអស់ត្រូវធ្វើនៅថ្នាក់ក្រោមទេ ហើយមិនមែនអ្វីៗទាំងអស់សុទ្ធតែ ជាទំនួលខុសត្រូវផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ប្រជាជននោះទេ។ គោលការណ៍នៃការឧបត្ថម្ភធន ទទួលនូវការទទួលខុសត្រូវ រួមគ្នា។ វាទទួលស្គាល់ថាមានការទទួលខុសត្រូវរបស់រដ្ឋាភិបាល និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ប្រជាជន។ តាមទស្សនៈនោះការជួយខ្លួនឯងមិនមែនជា គោលការណ៍ឯករាជ្យ ទេតែជាមធ្យោបាយមួយដែលអាចធ្វើទៅបាននៃការបែងចែកទំនួលខុសត្រូវដែលជាកន្លែងដែលកិច្ចការ អាចត្រូវបានធ្វើឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពដោយប្រជាជនខ្លួនឯង។ ការអនុវត្តគោលការណ៍នៃការឧបត្ថម្ភធនអាចជួយរក្សា កម្មវិធី ឱ្យស្របតាមគោលការណ៍ផ្សេងទៀត៖

- វាអាចជួយទៅដល់ផ្នែកដែលក្រីក្រដោយកំណត់មធ្យោបាយសមស្របដែល ពួកគេអាចចូលរួមចំណែកក្នុងការទទួលបាន ប្រព័ន្ធសេវាកម្ម ។
- វាអាចចូលរួមចំណែក ដល់ផលប៉ះពាល់ នៃ កម្មវិធី ដោយកំណត់ វិស័យ និង យន្តការសមស្របសម្រាប់ភាពជាម្ចាស់របស់សហគមន៍ ដោយធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវ ការថែទាំ និងទីតាំងប្រតិបត្តិការ ។
- វាគឺជាការទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមក ដោយមានការចូលរួមពីសំណាក់សាធារណៈ
- ខណៈពេលដែលការចូលរួមក្នុងការសម្រេចចិត្ត មានគោលបំណងពង្រឹងការត្រៀមលក្ខណៈនិងសមត្ថភាពក្នុង ការទទួលខុសត្រូវដោយសន្មតថា ភាពជាម្ចាស់ពិតប្រាកដពង្រឹងសមត្ថភាព ភាពស្របច្បាប់ និង ឆន្ទៈចូលរួមក្នុងដំណើរការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត។
- បែងចែកទំនួលខុសត្រូវស្របតាមគោលការណ៍ នៃការឧបត្ថម្ភធន ជួយកាត់បន្ថយការចំណាយ និងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពដល់ប្រព័ន្ធសេវាកម្ម។

២.២.៤ ក្រុមគោលដៅ

ការតំរង់ទិសក្រុមគោលដៅ មានន័យថា វិធានការគាំទ្រ ឬប្រព័ន្ធសេវាកម្មត្រូវបានរៀបចំ តាមរបៀបដែល គិតគូរ ពីតម្រូវការបញ្ហា សក្តានុពល និងសកម្មភាពផ្សេងៗគ្នារបស់មនុស្ស ។ នេះមិនចាំបាច់មានន័យថា ការទទួលបានការគាំទ្រ ជាក់លាក់ត្រូវបាន កំណត់ចំពោះក្រុមមនុស្សទេ។ ការតំរង់ទិសយេនឌ័រ គឺជាវិមាត្រជាក់លាក់មួយនៃ ការតំរង់ទិសក្រុមគោលដៅ ដែលនិយាយថាភាពខុសគ្នានៃក្រុមគោលដៅមិនគួរបញ្ឈប់ នៅកម្រិតគ្រួសារដែលជា អង្គភាពតូចជាងគេនោះទេ ប៉ុន្តែក៏គួរតែមានភាពខុសគ្នារវាងស្ត្រី និងបុរស និង រវាងក្រុមអាយុ យោងតាមគោលការណ៍ នៃសិទ្ធិស្មើភាពគ្នា។ ដូច្នេះ តម្រូវការ និងសក្តានុពលនៃប្រភេទស្ត្រីផ្សេងៗគ្នាក៏ដូចជា បញ្ហាដែលទាក់ទង នឹងទំនាក់ទំនងយេនឌ័រ ត្រូវបានដោះស្រាយស្មើគ្នា នឹងសេចក្តីត្រូវការបុរស ហើយពួកគេ នឹងត្រូវបានដោះស្រាយនៅក្នុងបរិបទជាជាងនៅក្នុងភាពឯកោ (ដូចករណីកម្មវិធីដែលផ្តោតលើស្ត្រីដាច់ដោយឡែក) ។

ទាំងក្រុមគោលដៅ និងការតំរង់ទិសយេនឌ័រ មានផលប៉ះពាល់ដល់ប្រព័ន្ធស្ថាប័ន។ ការតំណាងឱ្យក្រុមគោលដៅទាំងអស់ និង ប្រភេទយេនឌ័រនៅក្នុង អង្គការពាក់ព័ន្ធ ត្រូវតែធានា។ ក្រុមគោលដៅ និង ភាពខុសគ្នាយេនឌ័រគឺជា តម្រូវការបច្ចេកទេសដើម្បីដោះស្រាយតម្រូវការរបស់ ក្រុមគោលដៅដែលងាយរងគ្រោះ ដើម្បីទៅដល់ជនក្រីក្រ។

១.២.៤ RRD និង វិធីសាស្ត្រផ្សេងទៀតក្នុងការអភិវឌ្ឍជនបទ

RRD គឺជាវិធីសាស្ត្រមួយសម្រាប់សម្របសម្រួលអន្តរាគមន៍ផ្សេងៗ ប៉ុន្តែវាមិនអាចជំនួសវិធីសាស្ត្រផ្សេងទៀត ដែលជំរុញការអភិវឌ្ឍជនបទបានទេ។ អភិក្រម តាមវិស័យឆ្ពោះទៅការអភិវឌ្ឍជនបទ គឺចាំបាច់ដើម្បីឈានទៅរកដំណោះស្រាយបញ្ហាប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈ និងបច្ចេកទេសនិងដើម្បីធានាបាននូវ កំរិតសេវាកម្មឯកសណ្ឋាន ជាក់លាក់ នៅទូទាំងតំបន់។

វិធីសាស្ត្រនៃការពង្រីក ប្រព័ន្ធកសិកម្ម គឺផ្តោតលើ វិមាត្រ និង ក្រុមគោលដៅ និង មានគោលបំណងឈានទៅរកដំណោះស្រាយប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត ចំពោះបញ្ហាក្នុងវិស័យជាក់លាក់។ វិធីសាស្ត្របែបនេះត្រូវតែជាផ្នែកមួយនៃកម្មវិធី RRD ។

ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ គឺជាការចាំបាច់ ក្នុងការគ្រប់គ្រងកម្មវិធី RRD។ វាជាការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងប្រកបដោយនិរន្តរភាព នៃលក្ខខណ្ឌរស់នៅ ដោយត្រូវបានផ្អែកលើវិធី នៃការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិ។ លើសពីនេះ សកម្មភាពគ្រប់គ្រង ធនធានធម្មជាតិ ត្រូវបានបង្កប់ចូលទៅក្នុងបរិបទនៃតំបន់ និងពហុវិស័យដើម្បីទទួលបានជោគជ័យ។

សន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ គឺជាបញ្ហាប្រឈម ជាពិសេសចំពោះក្រុមប្រជាជនមួយចំនួននៅ តាមតំបន់ជនបទភាគច្រើន នៃប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍។ ដូច្នេះវិធានការណ៍ ទាក់ទងនឹងសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ គឺជាសមាសធាតុចាំបាច់នៃកម្មវិធី RRD នីមួយៗ។ ម៉្យាងទៀតអសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ មិនអាចត្រូវបានដោះស្រាយតែមួយមុខដោយទាក់ទង នឹងអាហារ និងអាហារូបត្ថម្ភឡើយ។ ការចូលទៅកាន់ក្រុមងាយរងគ្រោះ ទៅនឹងអាហារនិងអាហារូបត្ថម្ភមាន ទំនាក់ទំនង

យ៉ាងជិតស្និទ្ធ ទៅនឹងប្រព័ន្ធផលិតកម្មប្រព័ន្ធទីផ្សារ កម្មវិធីការងារសាធារណៈ ប្រព័ន្ធសន្តិសុខសង្គម ។ ល។ ផ្ទុយទៅវិញវាទាមទារ វិធីសាស្ត្រក្នុងតំបន់ និង ពហុវិស័យហើយដូច្នោះវា ត្រូវតែជាផ្នែកមួយនៃកម្មវិធី RRD ។

“វិធីសាស្ត្រចិញ្ចឹមជីវិតនៅជនបទ” គឺជាកាតព្វកិច្ច និងនិរន្តរភាពដែល ផ្តោតលើ វិធីសាស្ត្រ ផ្តោតសំខាន់លើ ប្រជាជន និងពហុវិស័យឆ្ពោះទៅរកការអភិវឌ្ឍជនបទស្រដៀងនឹងគំនិតអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ក្នុងតំបន់។ ការផ្តោតអារម្មណ៍របស់ RRD គឺផ្តោតលើកម្រិតតំបន់ និងស្ថាប័ន។ វិធីសាស្ត្រទាំងពីរមិន ផ្ទុយពីគ្នាទេ។ មានការ ត្រួតគ្នាជាច្រើន ។ ដូច្នោះពួកគេអាចរៀនពីចំណុចខ្លាំងរបស់គ្នាទៅវិញទៅមក។ កន្លែងណាដែល ពួកគេត្រូវបានគេអនុវត្តនៅក្នុង តំបន់តែមួយពួកគេ គួរតែបញ្ចូលគ្នា។

RRD មិនមានន័យដូចនឹងការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទទេ។ ការអភិវឌ្ឍជនបទគឺជា គំនិតទូលំទូលាយ ដែលរួមបញ្ចូលទាំង កម្មវិធី អភិវឌ្ឍន៍ជនបទក្នុងតំបន់ វិធីសាស្ត្រក្នុងវិស័យជាតិ ក៏ដូចជាវិធីសាស្ត្រថ្នាក់ មូលដ្ឋាន (សូមមើលរូប ៣)។ RRD ផ្តល់នូវការរចនាយ៉ាងទូលំទូលាយសម្រាប់ការរៀបចំកម្មវិធី អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ បំពេញបន្ថែម ដោយកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដូចជា កម្មវិធី វិស័យជាតិ និងប្រព័ន្ធមូលដ្ឋាន និង បញ្ចូលកម្មវិធីទាំងនេះទៅក្នុងកម្មវិធីថ្នាក់តំបន់។ លើសពីនេះទៅទៀតគំនិត RRD ផ្តល់នូវគោល ការណ៍ណែនាំ ពាក់ព័ន្ធសម្រាប់ អន្តរាគមន៍អភិវឌ្ឍន៍ នៅក្នុងតំបន់។ RRD អាចត្រូវបានគេមើលឃើញ ថាជាគំនិតមួយ ដើម្បីគាំទ្រដល់ជីវភាពរស់នៅ នៅតាមជនបទប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ វាពិចារណា លើទិដ្ឋភាពអាហារូបត្ថម្ភ និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ បង្កើតប្រព័ន្ធសេវាកម្ម និងការច្នៃប្រឌិត ដែលសមស្រប និងភ្ជាប់ជាមួយការពិចារណា ក្នុងតំបន់ថ្នាក់ជាតិ និងវិស័យ។

១.៣ គោលការណ៍មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការអភិវឌ្ឍតាមបែបជនបទ

គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទតាមតំបន់ អាចធ្វើបានខុសគ្នាយ៉ាងខ្លាំងដូច ដែលយើងបានឃើញ នៅក្នុង ឧទាហរណ៍នៃគម្រោង ដែលបានបង្ហាញនៅមេរៀនខាងលើ ។ គ្រាន់តែលក្ខខណ្ឌអេកូឡូស៊ី និង វប្បធម៌សង្គមផ្លាស់ប្តូរ ក្នុងករណីនីមួយៗ ដូច្នោះត្រូវធ្វើកញ្ចប់នៃវិធានការសមស្របក្នុងតំបន់បណ្តាញ និងវិធីសាស្ត្រ រាល់គម្រោងតែមួយ។ ទោះយ៉ាងណា ការពិភាក្សាលើប្រធានបទ ប៉ុន្មានឆ្នាំមកនេះ បាន អនុញ្ញាតឱ្យយើង ត្រង់ចេញគោលការណ៍គ្រឹះមួយចំនួន ដែលអនុវត្តចំពោះទាំងអស់គម្រោង។

- ១. ក្របខ័ណ្ឌ មាននៅក្នុងគ្រប់ករណីទាំងអស់ ឯកតាដែនដី ឬដែនដីមានកំណត់
- ២. តំបន់ ដែលត្រូវបានគេយល់ថាជា ប្រព័ន្ធបណ្តាញ ដែលមានប្រជាជនក្នុងតំបន់ ដែលមាន ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ។ អន្តរាគមន៍ទាំងនោះត្រូវផ្អែកលើចំណេះដឹងច្បាស់លាស់ អំពីសក្តានុពល អភិវឌ្ឍន៍ជាក់លាក់ និងឧបសគ្គក្នុងតំបន់។
- ៣. ការងារគម្រោង ត្រូវបានតម្រង់ទិសទៅប្រជាជន ដែលមានន័យថារាល់វិធានការណ៍ទាំង អស់ គឺផ្អែកលើភាពជាក់ស្តែងការយល់ដឹងអំពីតំរូវការ និងការទ្រទ្រង់ជីវិតរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗ ក្រុមគ្រួសារ និងក្រុមសង្គមនៅក្នុងតំបន់។
- ៤. តួអង្គពិត នៅក្នុងគម្រោង គឺជា “ក្រុមគោលដៅ” ខ្លួនឯង។ ទីប្រឹក្សាខាងក្រៅគ្រាន់តែមាន មុខងារគាំទ្រ និងភាគច្រើនអាចដើរតួជាកាតាលីករសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ។

៥. ដោយមានជំនួយពីអ្នកពិគ្រោះយោបល់ខាងក្រៅតួអង្គសំខាន់ៗរួមគ្នាអភិវឌ្ឍគោលដៅសំរាប់តំបន់របស់ពួកគេ។

៦. គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនៅតាមតំបន់ កំពុងផ្ដោតលើដំណើរការមានលក្ខណៈថេរ និងតឹងរឹងតាំងពី ចាប់ផ្ដើមរហូតដល់ចប់។ គម្រោងនេះ ត្រូវបានគេចាត់ទុកថា ជាប្រព័ន្ធលើកំហុស ដែលអាចបត់បែនបានការបន្សំទៅនឹង ការយល់ដឹងថ្មី និង ការផ្លាស់ប្ដូរលក្ខខណ្ឌខាងក្នុង និងខាងក្រៅ។ គម្រោង ក៏អាចត្រូវបានគេយល់ថាជាដំណើរការសិក្សា រួមគ្នាសម្រាប់អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។

៧. គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ក្នុងតំបន់មានគោលបំណង ដើម្បីសម្រេចបាននូវការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយតុល្យភាពល្អ និងដើម្បីជំនះប្រកាសវិសមភាព ឬភាពខុសគ្នា - តាមវិធីជាច្រើន៖ សមភាពសង្គមដើរទន្ទឹមគ្នា និរន្តរភាពសេដ្ឋកិច្ច និងអេកូឡូស៊ី។

៨. គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ក្នុងតំបន់ជួយរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋបាល ប្រកបដោយតម្លាភាពនៅមូលដ្ឋាន និងថ្នាក់ស្រុក ដែលមានទំនាក់ទំនង ជាមួយប្រជាជនដែលពួកគេបម្រើ។

៩. គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទក្នុងតំបន់ ក៏ផ្តល់ជាយោបល់ដល់តួអង្គក្រៅ ប្រព័ន្ធនយោបាយ និងរដ្ឋបាលដែលមានស្រាប់ ប្រព័ន្ធស្តីពីវិធីទទួលខុសត្រូវប្រកបដោយទំនួលខុសត្រូវ ចំពោះក្តីកង្វល់ និងតម្រូវការរបស់បងប្អូនជនរួមជាតិ (ឧទាហរណ៍ តាមរយៈការគាំទ្រដំណើរការឯកជនការរូបនីយកម្ម)។

នេះជាមូលហេតុដែលគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ក្នុងតំបន់ខិតខំប្រឹងប្រែង លើកកម្ពស់មុខងារបំពេញបន្ថែមរបស់ទីក្រុង និងតំបន់ជនបទដែលនៅជុំវិញពួកគេ។ វាជាសំណួរចុងក្រោយនៃការរៀនសូត្រដើម្បីយល់ពីប្រភេទពិសេស សៀគ្វីសេដ្ឋកិច្ចខ្នាតតូច និង ក្រៅផ្លូវការរវាងតំបន់ទីក្រុង និងជនបទដើម្បីអាចផ្តល់ជូនធាតុបញ្ចូលការផ្សព្វផ្សាយគោលដៅ។

១.៣.១ ការការពារបរិស្ថាន និងធម្មជាតិ (ទស្សនៈបរិស្ថាន)

ការថែរក្សាទេសភាព និង ការការពារធម្មជាតិមានរយៈពេលយូរណាស់មកហើយ តាមរយៈទស្សនវិស័យ អភិរក្សឆ្ពោះទៅរកការរុករកធនធាន ក្នុងតំបន់ដែលងាយប៉ះពាល់ដល់បរិស្ថាន។ ការយកចិត្តទុកដាក់ បានផ្ដោតលើការការពារដីឧស្ម័នពិសេស និងការការពារអន្តរាគមន៍របស់មនុស្ស។ វិធីសាស្ត្រនេះ នៅតែអាចមាននៅក្នុងករណីពិសេស ដោយការពង្រីកភាពខុសគ្នា បន្ថែមទៀតនៃប្រភេទអភិរក្សបរិស្ថានដឹកនាំក្នុងពេលតែមួយដើម្បីពង្រីកទស្សនៈវិស័យ។

“ឧទ្យានធម្មជាតិ” ឬ “បឋមវិស័យវិស័យ” បានផ្ដោតសំខាន់លើទស្សនៈស្ថាបនាមួយលើអន្តរាគមន៍ របស់មនុស្សដោយដឹងថាសកម្មភាពជាក់លាក់មួយចំនួន នឹងរួមចំណែកដល់ការអភិរក្សទេសភាពប្លែកៗ ឬទ្រព្យសម្បត្តិធម្មជាតិពិសេស។ ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ការរូបនីយកម្ម នៃ “ ផលិតផលក្នុងតំបន់ ” មានន័យថាជាលទ្ធផល នៃសកម្មភាពផលិតភាពស្របតាមតម្រូវការបរិស្ថាន - គឺជាផ្នែកមួយដែល សំខាន់បំផុតសម្រាប់ ការលើកកម្ពស់នៃគំនិតអភិរក្ស។

នៅតាមកន្លែងជាច្រើន “យើហោក្នុងតំបន់” ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីបង្ហាញគុណភាពពិសេស និង ប្រភពដើមទាក់ទងនឹងផលិតផលកសិកម្ម និង គ្រឿងឧបកោសបរិកោសភាគច្រើន។ ប៉ុន្តែសិប្បកម្ម ប្រពៃណី អាចត្រូវបានរកឃើញជាញឹកញាប់នៅក្នុងកញ្ចប់ផលិតផលនៃម៉ាកថ្មីៗ ដែលគេហៅថា “ការផ្តួចផ្តើមគំនិត ឬចលនាក្នុងតំបន់”។ ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយនិរន្តរភាព គួរតែជាភ្នាក់ងារ ជាមូលដ្ឋានរបស់ប្រជាជននៅតាមតំបន់ទាំងអស់ គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ និងគម្រោងមួយដែល អាចត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយផែនការប្រើប្រាស់ដីសមស្រប។ លើសពីនេះទៀត ក៏មានគម្រោងដែល ផ្តោតលើការការពារដីឧស្ម័នធម្មជាតិដែលជិតផុតពូជ សម្រាប់ហេតុផលផលប្រយោជន៍ជាតិ ឬពិភពលោក។ គម្រោងបែបនេះ រួមមានគម្រោងដែលត្រូវបានបម្រុងទុក ដើម្បីអភិរក្ស ផ្នែកខ្លះនៃព្រៃត្រូពិចឬ ដើម្បីអភិរក្ស រយៈពេលយូរ នៃទេសភាពជិតផុតពូជសត្វ និងពពួកសត្វ ឬសូម្បីតែការគ្រប់គ្រងវាលខ្សាច់។ បទពិសោធន៍ ត្រូវបានទទួលនៅទីនេះជាមួយនឹង គំនិតដែលអនុញ្ញាតឱ្យការប្រើប្រាស់ធនធាន ដែលអាចកើតឡើងវិញ បានដោយអ្នកស្រុកក្នុងតំបន់ទាំងនោះ ដែលសក្តិសមនឹងការការពារ។

រាប់ចាប់ពីតំបន់អភិរក្សស្នូល ជាតំបន់ទ្រទ្រង់ ដែលមានការប្រើប្រាស់ចម្រុះ និងតំបន់ព្រំដែន ដែល ក្នុងនោះការធ្វើអាជីវកម្ម ដោយប្រជាជនត្រូវបាន ធ្វើឱ្យមានស្ថេរភាព តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ដែលមានបំណងជួយឱ្យសម្រេចបាននូវការអភិរក្សធនធានបរិស្ថាន ដែលមានស្រាប់របស់គេនៅគង្វង្សវង្ស។

គោលបំណងនៅក្នុងដំណើរការរួមគ្នា ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងប្រជាជន។ យើងសង្ឃឹមថាយើងបាន គ្រប់គ្រង ដើម្បីបង្ហាញដល់អ្នកថា ការអភិវឌ្ឍជនបទនៅក្នុងតំបន់គឺមានច្រើនជាងនេះទៅទៀត។

ការអនុវត្តវិធានការក្នុងបរិបទមូលដ្ឋានដែលអាចគ្រប់គ្រងបាន។ តាមពិតវិធីសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ ជនបទក្នុងតំបន់ចូលជាធរមាន នៅបីកម្រិត:

- ជួយកែលម្អស្ថានភាពរស់នៅតាមតំបន់ជនបទ
- រចនាការផ្លាស់ប្តូររចនាសម្ព័ន្ធនៅថ្នាក់តំបន់និង
- រៀបចំគោលនយោបាយរចនាសម្ព័ន្ធ និងការអនុវត្តជាក់ស្តែង នៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិនៅ ថ្នាក់ជាតិ

នៅក្នុងបរិបទនេះ ប្រទេសដៃគូខ្លួនឯង ដែលបាន កំណត់គោលបំណងសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍក្នុង តំបន់សេណារីយ៉ូដែលល្អបំផុត ស្ថាប័នថ្នាក់តំបន់ មូលដ្ឋាន និងថ្នាក់ជាតិសុទ្ធតែចូលរួម។ ការអភិវឌ្ឍ ជនបទ ក្នុងតំបន់គំនិតជាអភិវឌ្ឍកិច្ចសហគិប្បការ ជួយដល់ដៃគូសម្រេចបានគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ក្នុង តំបន់របស់ពួកគេ។ លក្ខខណ្ឌក្របខ័ណ្ឌ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍជនបទ មានការផ្លាស់ប្តូរដូចដែលបាន រៀបរាប់ខាងលើ - ផ្លាស់ប្តូរក្នុងរយៈពេលដប់ឆ្នាំកន្លងមកឆ្នាំ នៅគ្រប់ទីកន្លែងក្នុងពិភពលោក បណ្តាញ សកលកំពុងកំណត់ឱកាសអភិវឌ្ឍន៍នៅជនបទ។ ស្របពេលដែលតំបន់ជាក់លាក់ ចាប់យក និងកេង ចំណេញឱកាសទាំងនេះ កំរិតជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនដទៃទៀត។ តំបន់ខ្លះ កាន់តែប្រឈមនឹង ហានិភ័យនៃការធ្លាក់ចុះសេដ្ឋកិច្ច នេះជាមូលហេតុដែលវាសំខាន់ជាងពេលណាៗទាំងអស់មុននឹងដោះ ស្រាយស្ថានភាព ដោយពង្រឹងតំបន់ និងមុខងារអភិបាលកិច្ច។ និយាយឱ្យខ្លី គំនិតនៃការអភិវឌ្ឍ ជនបទក្នុងតំបន់ គឺមានជាប់ទាក់ទងជាងពេលណាៗទាំងអស់។

១.៣.២ ការលើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ច

ការផ្លាស់ប្តូរពីទស្សនវិស័យ ក្នុងតំបន់ដែលទាក់ទងទៅ នឹងឧបករណ៍សម្រាប់លើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ច (ទីតាំងទីផ្សារ ការធ្វើជំនួញ) ឆ្ពោះទៅរកវិធីសាស្ត្រក្នុង តំបន់ដែលមានលក្ខណៈទូលំទូលាយ (សង្វាក់ផលិតកម្ម តម្លៃទីផ្សារក្នុងតំបន់) បានបង្កើតតម្រូវការសម្រាប់អង្គការប្រតិបត្តិការ រៀងៗខ្លួន។ ។ នៅពាក់កណ្តាលទសវត្សទី ៩០ អង្គការគ្រប់គ្រងតំបន់ ដែលផ្តោតលើសេដ្ឋកិច្ចត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅផ្នែកអតីតសង្គមនិយមរបស់អាឡឺម៉ង់។ នៅពេលដែលការផ្សារភ្ជាប់គ្នារវាងទីក្រុង និងជនបទកំពុងមានសារៈសំខាន់ និងត្រូវបានដាក់ក្នុងរបៀបវារៈអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការគ្រប់គ្រងជាច្រើនបានពង្រីកផលប៉ុន្តែរបស់ពួកគេឆ្ពោះ ទៅតំបន់ជនបទ ក្នុងតំបន់របស់ពួកគេ។ឧបករណ៍ ជំរុញសេដ្ឋកិច្ចបុរាណត្រូវបានផ្សំជាមួយ នឹងវិធានការពីកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ជនបទក្រោមដំបូលស្ថាប័នមួយ ដូច្នេះត្រូវបានសម្របសម្រួលឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ និងបង្កើតតម្លៃបន្ថែម។

១.៣.៣ ការរៀបចំផែនការជីវិត

ប្រភពដើម សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងតំបន់ប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត គឺជាការផ្លាស់ប្តូរដ៏សំខាន់មួយ នៃការសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើការធ្វើផែនការ និងការអភិវឌ្ឍតាមតំបន់។ ការប្រើប្រាស់ជីវិតទូលំទូលាយ ឬ ការធ្វើផែនការតំបន់ត្រូវបានប្រើជាចម្បង ដើម្បីធ្វើជាឧបករណ៍កំណត់គ្រោងបញ្ហាតាមរយៈផែនការមេ និងផ្តល់ការតំរូវទិសសម្រាប់រចនាសម្ព័ន្ធផែនដី ដូច្នេះទើបរឹមត្រួតត្រាទិសនៃការអភិវឌ្ឍមានភាពខ្វះខាត។ ដោយដឹងពីគម្លាតនេះការធ្វើផែនការផ្នែកទូលំទូលាយ គឺជាវិធីដំបូងដើម្បីណែនាំ “ការគ្រប់គ្រងតំបន់” ជាឧបករណ៍បន្ថែម ដើម្បីគាំទ្រឧបករណ៍ដែលគេហៅថា “រឹង” ដូចជាផែនការប្រើប្រាស់ជីវិត ផែនការតំបន់ ឬនីតិវិធីផែនការតំបន់ផ្លូវការ។

គ្មានការងឿងច្បាស់ទេថា ការធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ជីវិត គឺជាឧបករណ៍សំខាន់មួយក្នុងការអភិវឌ្ឍជនបទក្នុងតំបន់ ព្រោះវាអនុញ្ញាតឱ្យភ្ជាប់ជាមួយការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ហើយដូច្នេះវាជាការត្រួសត្រាយផ្លូវសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព។ នៅក្នុងគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទក្នុងតំបន់ ការធ្វើផែនការរូបវន្ត ត្រូវបានបំពេញបន្ថែមដោយការសំរេចចិត្តចូលរួមដំណើរការ។ ការធ្វើផែនការរូបវន្តសុទ្ធសាធ ធ្វើការតាមការសន្និដ្ឋាននោះដោយធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវឧបករណ៍ធ្វើផែនការខណៈ ដែលការរៀបចំផែនការ និងការធ្វើឱ្យមានសនិទានភាពដំណើរការរៀបចំផែនការលទ្ធផលនឹងជាដំណោះស្រាយបញ្ហាប្រសើរបំផុត។ នៅក្នុងគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទក្នុងតំបន់ ទោះយ៉ាងណាការផ្តោតអារម្មណ៍ គឺផ្តោតលើការបង្កើតមូលដ្ឋានសង្គមសម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហា និងជម្លោះ។ ការធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ជីវិត ដូច្នេះក្លាយជាដំណើរការនយោបាយ ដែលក្រុមមានអំណាចមានសារៈសំខាន់បំផុតសម្រាប់លទ្ធផលចុងក្រោយ។ យន្តការដែលអនុញ្ញាតឱ្យវិវាទ អាចត្រូវបានដោះស្រាយឬ ការមូលមតិគ្នាត្រូវបានរកឃើញ គឺជា កត្តាចំបង ។ ការធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ជីវិត គួរតែប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាទំនើបដូចជា ព័ត៌មានភូមិសាស្ត្រ។ ផ្នែកបញ្ហាស នៃកាក់តែមួយពេល គឺដំណើរការនៃការសម្របសម្រួលវិវាទត្រូវតែមានមិនត្រូវបានធ្វេសប្រហែស។ ក្នុងន័យនេះ ការរៀបចំផែនការប្រើប្រាស់ជីវិត មិនមែនជាវិធាន

ការណ៍តែមួយនោះទេ ប៉ុន្តែជាដំណើរការដដែលៗដោយផ្អែកលើ ការសន្ទនារវាងអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដែលមានគោលបំណងរួមគ្នា គឺដើម្បីកំណត់ទម្រង់ដីប្រកបដោយនិរន្តរភាព-ការប្រើប្រាស់នៅតំបន់ជនបទ។ នៅក្នុងដំណើរការដំណាលគ្នា ប្រព័ន្ធរៀបចំផែនការផ្លូវការ ដែលត្រូវបានគ្រប់គ្រងយ៉ាងតឹងរឹង តាមរយៈនីតិវិធីច្បាប់ ត្រូវបានជំទាស់កាន់តែខ្លាំងឡើង ដោយទម្រង់ថ្មី និងច្នៃប្រឌិតថ្មី នៃគំនិតផ្តួចផ្តើម រៀបចំផែនការក្រៅផ្លូវការ។ របៀបវារៈក្នុងតំបន់ និងថ្នាក់តំបន់ ២១ កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ក្រុងយុទ្ធសាស្ត្រ អភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន ឬគំនិតអភិវឌ្ឍន៍តំបន់ គឺជាទម្រង់ថ្មី នៃការបង្កើតមូលដ្ឋានផែនការតម្រង់ទិសការ អនុវត្តសម្រាប់អន្តរាគមន៍អភិវឌ្ឍន៍។

ការធ្វើសមាហរណកម្ម នៃប្រព័ន្ធរៀបចំផែនការទាំងពីរ - ផ្លូវការ និងក្រៅផ្លូវការ គឺមិនទាន់បាន សំរេចនៅឡើយទេ។ ការអភិវឌ្ឍន៍តាមតំបន់ តាមរយៈការគ្រប់គ្រងតំបន់ប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត ប្រហែលជាវិធីដែលមានសក្តានុពលបំផុតក្នុងការពង្រឹងការរួមបញ្ចូល តាមរយៈតំបន់ដែលមានមូល ដ្ឋាន និងផ្ទៃ កដោយផ្ដោតលើការអនុវត្ត។ អ្វីដែលបានពិពណ៌នាខាងលើ “ឫសគល់” នៃការគ្រប់គ្រង តំបន់ ក៏បន្ថែមវិមាត្រថ្មីដល់គោលនយោបាយ និង កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ជនបទបែបបុរាណដែលបាន ពិពណ៌នានៅក្នុងផ្នែកខាងក្រោម។

ការធ្វើផែនការការប្រើប្រាស់ដីធ្លី ត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់យ៉ាងជិតស្និទ្ធ ជាមួយទិដ្ឋភាពស្របច្បាប់នៃ ភាពអាចរកបាននៃដី។ មានតែម្ចាស់ ដែលមានកូនអាចទទួលបានមរតកមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចមានចំណាប់ អារម្មណ៍ពិតប្រាកដ ក្នុងការប្រើប្រាស់ដីធ្លីប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅក្នុង សង្គមជាច្រើន សិទ្ធិជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិដីនៅតំបន់ជនបទ នៅតែត្រូវបានបែងចែក ដដែលៗ ប័ណ្ណកម្ម សិទ្ធិទំនើបដែលបានចងក្រងជាឯកសារ ក្នុងការចុះបញ្ជីប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីច្រើនតែជំនួសសិទ្ធិ។ ឥឡូវ នេះ និងបន្ទាប់មក ភាពច្របូកច្របល់ ជាមួយបណ្តុំ នៃប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិស្របច្បាប់ទាំងមូលសំរាប់ដីតែ មួយ ។ ទោះយ៉ាងណា ប័ណ្ណស្របច្បាប់ដែលមានសុវត្ថិភាព ជាអចិន្ត្រៃយ៍ គឺជាបុរេលក្ខខណ្ឌចំបង សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងការវិនិយោគរយៈពេលវែង។ លើសពីនេះទៅទៀតមាន តែ កសិករទាំងនោះទេដែលអាចផលិតបានត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ដែលអាចទទួលបានប្រាក់កម្ចីពីធនាគារ ។ នេះជាមូលហេតុដែលកម្មវិធី ច្បាប់ដីធ្លីបង្កើតបានជាសមាសធាតុដ៏សំខាន់មួយក្នុងគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ ជនបទក្នុងតំបន់ជាច្រើន។ នៅក្នុងតំបន់ទាំងនោះ ដែលមិនទាន់មានច្បាប់បញ្ជាក់ច្បាស់នៅឡើយ រដ្ឋ - ជំនួយបច្ចេកទេសនៃការចុះបញ្ជីសុរិយោដី ពិតជាមានសារសំខាន់ ចាំបាច់សម្រាប់ការដោះស្រាយការ កិច្ចនេះដោយជោគជ័យ។ ជាការពិតដូចជា ការធ្វើផែនការការប្រើប្រាស់ដីធ្លី វាក៏ជាសំណួរមួយផងដែរ មដែលត្រឹមត្រូវសម្រាប់ស្ថានភាព និងការយល់ដឹងអំពីអំណះអំណាង ដែលលើកឡើងដោយភាពខុស គ្នា ។

ជំពូក ២

ការគ្រប់គ្រងតំបន់ ៖ មុខងាររចនាសម្ព័ន្ធនិងថវិកា

២.១ លក្ខណៈរួមនៃ ការគ្រប់គ្រងតំបន់

តម្រូវការសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងតំបន់ បានលេចឡើងនៅអឺរ៉ុបក្នុងទសវត្សឆ្នាំ ១៩៨០។ ហេតុផលនោះ គឺដោយសារក្តីបារម្ភដែលថាផែនការអភិវឌ្ឍ មិនត្រូវបានផ្តល់ឡើងឱ្យ បានគ្រប់គ្រាន់ទៅក្នុងការអនុវត្ត។ ការលេចឡើង នូវបញ្ហានៃការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទដែលជាសសរស្តម្ភទីពីរនៃគោលនយោបាយកសិកម្មធម្មតារបស់អឺរ៉ុប (CAP) លើកឡើងនូវ តំរូវការសំរាប់អន្តរាគមន៍ ដែលបានធ្វើមូលដ្ឋាននីយកម្ម និង ការគ្រប់គ្រងការផ្លាស់ប្តូរកម្រិតតំបន់។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ការគ្រប់គ្រងតំបន់បានក្លាយជាវិធានដែលអាចទទួលយកបានយ៉ាងពេញលេញសម្រាប់ការផ្តួចផ្តើម និងលើកកម្ពស់ការផ្លាស់ប្តូរ ដែលត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជា លក្ខខណ្ឌចាំបាច់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍជនបទក្នុងតំបន់ដែលទទួលបានជោគជ័យ។ ការគ្រប់គ្រងតំបន់ អាចត្រូវបានគេមើលឃើញថាជាវិធីសាស្ត្ររួមដើម្បីផ្តួចផ្តើម និងគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពនៃតំបន់មួយ ដោយប្រើសក្តានុពលរបស់ វាដែលអាចត្រូវបានប្រមូលផ្តុំតាមរយៈកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នារបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធមកពីឆាកនយោបាយរដ្ឋបាល សង្គមស៊ីវិលនិង អាជីវកម្មឯកជន។ មុខងារប្រតិបត្តិការសំខាន់ នៃការគ្រប់គ្រងតំបន់នឹងត្រូវបានពិពណ៌នាបន្ថែមទៀត។

“តំបន់” នៅក្នុងបរិបទនេះ អាចត្រូវបានកំណត់ដោយលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យផ្សេងៗគ្នា (ភូមិសាស្ត្រធម្មជាតិ នយោបាយ រដ្ឋបាល សេដ្ឋកិច្ច មុខងារ) ដែលតំណាងឱ្យខ្នាត ឬទំហំ ដ៏ធំខុសគ្នាពីប្រជាជនប្រមាណ ២០.០០០ នាក់ទៅរាប់លាននាក់។ ការយល់ដឹងបែបបុរាណ នៃការធ្វើផែនការតំបន់ក្នុងនាមជាឧបករណ៍អភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកខាងក្រៅ ត្រូវបានពង្រីកដោយមុខងារវិធីសាស្ត្រហួសពីកំរិតរដ្ឋបាលនយោបាយ។

តាមរយៈមេរៀននេះ៖

- មានលទ្ធភាពបង្កើតជាលក្ខណៈសមាហរណកម្ម និងឆ្លងកាត់នៃភាពច្នៃប្រឌិតការគ្រប់គ្រងតំបន់ (ផ្អែកលើការណែនាំទូទៅនៅក្នុងជំពូក ១)
- អនុវត្តវិធីសាស្ត្រជាប្រព័ន្ធ ដើម្បីស្វែងរក និងបកស្រាយស្ថានភាពដែលបានផ្តល់ការរចនា និង ផ្ទៀងផ្ទាត់យុទ្ធសាស្ត្រអន្តរាគមន៍ល្អបំផុត ក៏ដូចជាអនុវត្តសកម្មភាពផែនការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។
- វិភាគលក្ខណៈពិសេស គុណសម្បត្តិ និងចំនុចខ្សោយនៃទម្រង់ស្ថាប័នផ្សេងៗគ្នា ដើម្បីអនុវត្ត RM
- ពិភាក្សាអំពី ប្រភពហិរញ្ញវត្ថុដែលអាចធ្វើបានដើម្បីទ្រទ្រង់កម្មវិធី RM ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិតនៃកម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយរយៈពេលខ្លី
- បង្កើតចក្ខុវិស័យសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍមុខងារ និងហិរញ្ញវត្ថុរបស់អង្គការផ្ទាល់នៅក្នុងបរិបទនៃ RRD

Objectives and priorities for RD policy - overview

រូបភាព ៤៖ គោលបំណង និងអាទិភាពរបស់គោលនយោបាយ RD

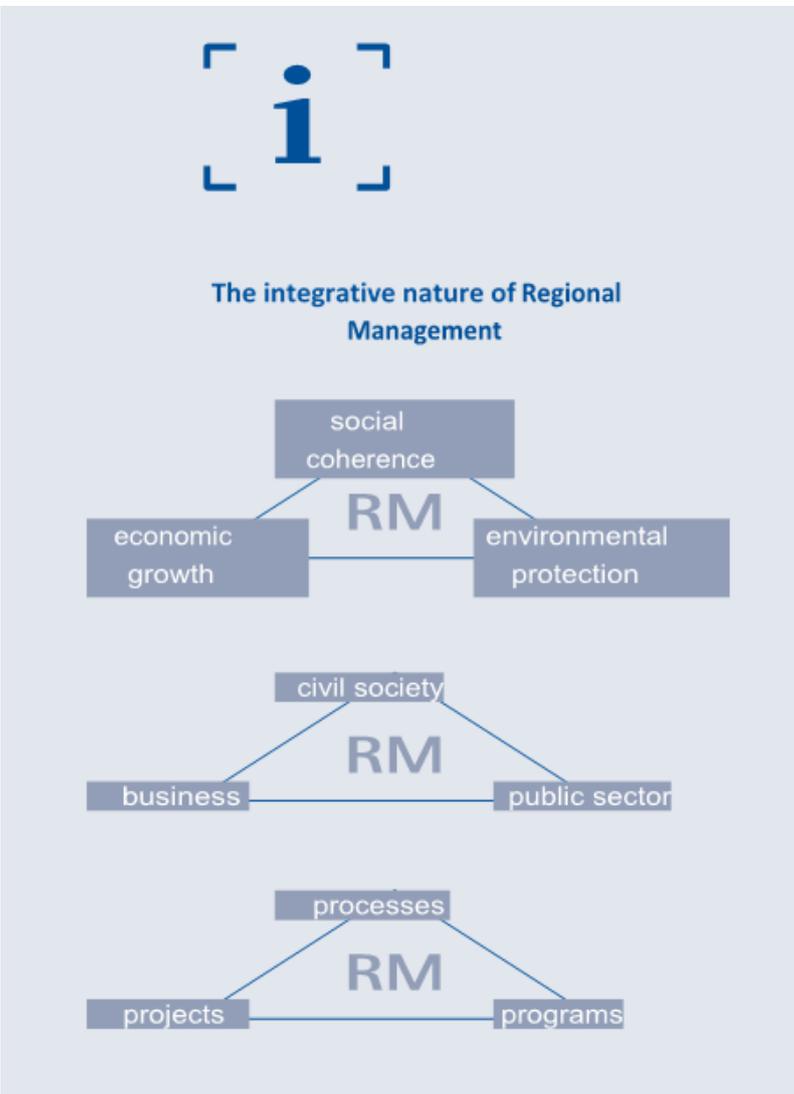
ដំណើរការធ្វើសមាហរណកម្មឆ្ពោះទៅរកសមាជិកភាពសហគមន៍អឺរ៉ុប ក៏ដូចជានយោបាយរបស់ពួកគេ ដំណើរការកែទម្រង់កំពុងបង្ខំប្រទេសអឺរ៉ុបភាគអាគ្នេយ៍ដើម្បីអភិវឌ្ឍតំបន់ថ្មី កម្រិតដែលជាតំណសមាហរណកម្មមុខងាររវាងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និងរដ្ឋបាលស្វ័យសហគមន៍។

ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយសមត្ថភាពសកម្មភាពក្នុងមូលដ្ឋាន និងក្នុងតំបន់ នៅតែមិនទាន់ត្រូវបានអភិវឌ្ឍនៅឡើយ ដោយសារតែអ្នកធ្វើការសម្រេចចិត្ត និងរដ្ឋបាលស្ទើរតែមិនស្វែងរកសក្តានុពលនិង ឱកាសដែលមានស្រាប់ នេះសំដៅទៅលើ សាធារណជនក៏ដូចជាផ្នែកឯកជនផងដែរ។ ជាញឹកញាប់ ស្ថាប័នកណ្តាលវិះគន់សមត្ថភាពមិនគ្រប់គ្រាន់នៃរចនាសម្ព័ន្ធក្នុងតំបន់/មូលដ្ឋានដើម្បីឆ្លើយតបទៅប្រភេទ នៃកម្មវិធីនិងគំនិតផ្តួចផ្តើមថ្នាក់ជាតិ។ លើសពីនេះទៀត ទីប្រជុំជន ជនបទបណ្តាញភ្ជាប់ និងទំនាក់ទំនង គឺនៅឆ្ងាយពីការយល់ដឹង និងប្រើប្រាស់គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់គោលបំណងអភិវឌ្ឍន៍នៅក្នុងតំបន់។

ដូច្នេះ ការអភិវឌ្ឍជនបទនៅតាមតំបន់ តាមរយៈការគ្រប់គ្រងតំបន់ ត្រូវការដំណើរការនៃការកសាងសមត្ថភាពទូលំទូលាយ អមជាមួយនយោបាយ និងរដ្ឋបាលដែលកំពុងបន្តដំណើរការកែទម្រង់និង កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច-សង្គម (កម្មវិធីទាំងនោះភាគច្រើនគាំទ្រ ដោយមូលនិធិរបស់សហភាពអឺរ៉ុប) ។ ចក្ខុវិស័យនៃ “តំបន់រៀនសូត្រ” កំពុងក្លាយជាគោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព។

២.២ លក្ខណៈរួមនៃ ការគ្រប់គ្រងតំបន់

ការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតនៅតាមទីជនបទ ត្រូវប្រែក្លាយជាគួរឱ្យទាក់ទាញដូចនៅតាមទីក្រុង នានាតាម គោលការណ៍ណែនាំអភិវឌ្ឍន៍នៃ “សមធម៌នៃជីវភាព” ដែលត្រូវតែសំរេចបានដោយគ្រោង ការណ៍នៃការបែងចែក ប៉ុន្តែត្រូវធ្វើតាមការប្រកួតប្រជែងនៃតំបន់នានា ដោយមិនគិតពីព្រំដែនជា តិ។ នៅក្នុងការកំណត់ នេះកសិកម្មបាត់បង់លក្ខណៈពិសេសតែមួយគត់ប៉ុន្តែ នៅតែមានសកម្មភាព ផ្នែកខាងលើ និង ផ្នែកខាងក្រោមសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចសង្គមសំខាន់បំផុត និងជាប្រភពចំណូលដ៏ សំខាន់សម្រាប់ ប្រជាជននៅជនបទ។ ការធ្វេសប្រហែស ឬបដិសេធតួនាទីកសិកម្មគឺ សមហេតុផល តិចជាងនៅក្នុង SEE បើយោងតាម ទិន្នន័យសេដ្ឋកិច្ចសង្គម អំពីវិស័យបឋម។ ដោយសារហេតុផល ទាំងនេះ តំបន់ជនបទត្រូវឆ្លងកាត់រង្វង់នៃការថយចុះប្រាក់ចំណូល ពីសកម្មភាពកសិកម្ម ភាពអត់ ការងារធ្វើ ការធ្វើចំណាកស្រុកទៅក្រៅរបស់យុវជន។ល។

រូបភាព ៥៖ សមាហរណកម្មនៃការគ្រប់គ្រង RM

ដូច្នេះ វិធីសាស្ត្រគ្រប់គ្រងតំបន់ ត្រូវពង្រឹងក្នុងពេលតែមួយ៖

- ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចតាមរយៈ ការធ្វើពិពិធកម្ម
- ការប្រកាន់ខ្ជាប់ តាមរយៈការកសាងឡើងវិញនូវយន្តការចាស់ (ជនបទ) នៃសាមគ្គីភាពសង្គមដែលបំពេញបន្ថែមដោយប្រព័ន្ធមូលដ្ឋាន
- ការអភិរក្សវិស្វាន តាមរយៈការគ្រប់គ្រងធម្មជាតិប្រកបដោយនិរន្តរភាព ធនធាន និងផែនការប្រើប្រាស់ដីដែលផ្ដោតលើការអភិវឌ្ឍ។

នៅក្នុងវិមាត្រនយោបាយរបស់ខ្លួននេះតម្រូវឱ្យមានការពង្រឹង ជាបន្តបន្ទាប់នៃសហគមន៍ រដ្ឋបាល ការធ្វើសមាហរណកម្មនៃភាគីពាក់ព័ន្ធ (វិមជ្ឈការ និងការចូលរួម) និងការសម្របខ្លួនទៅនឹងវិធីសាស្ត្រ អន្តរវិស័យនៃយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ របស់សហភាពអឺរ៉ុប បានប្រមើលមើលនៅក្នុងរយៈពេលនៃកាតាស្ត្រូហ្វិកបច្ចុប្បន្នពីឆ្នាំ ២០០៧ ដល់ឆ្នាំ ២០១៣ ។ បើគ្មានប្រតិបត្តិការថ្នាក់តំបន់ខ្លាំងទេជាពិសេសតំបន់ជនបទស្ទើរតែនឹងមិនមានការអភិវឌ្ឍជាវិជ្ជមាន។ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាននឹងត្រូវទទួលយកការពិតនេះ។

២.៣ មុខងារកណ្តាលនៃ ការគ្រប់គ្រងតំបន់

មានការជជែកវែកញែកសិក្សាយូរអង្វែងអំពីអត្ថន័យ នៃការគ្រប់គ្រងតំបន់ ដែលមានន័យថាគឺសកម្មភាពមួយណាដែលវាក្មេង ហើយដែលមិនគួរធ្វើ ត្រូវបំបែកចេញពីមុខជំនាញដែលពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។ ការជជែកដេញដោលនេះច្បាស់ ជានឹងបន្ត - ប៉ុន្តែបទពិសោធន៍ ២០ ឆ្នាំបានបង្កើតទម្រង់ជាក់ស្តែង នៃមុខងារទាំងនោះបង្ហាញពីភាពចាំបាច់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍជនបទក្នុងតំបន់ប្រកបដោយជោគជ័យ។ វាក៏ជាការឆ្លង និងលក្ខណៈរួមនៃការគ្រប់គ្រងតំបន់ ដែលធ្វើឱ្យមានភាពខុសប្លែកគ្នាទៅនឹងឯកសារមុខងារបុគ្គលខាងក្រោម។

កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយដែលមានស្រាប់ និងសហហិរញ្ញប្បទានដែលមានការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធនិងសំខាន់ផ្សេងទៀត បានប្រើវិធីសាស្ត្រជាក់ស្តែងពិចារណាលើអាទិភាពនយោបាយ ។ កត្តានានានៅក្នុង ភាពចាំបាច់តែងតែមានតម្រូវការសម្រាប់ការរួមបញ្ចូលគ្នានៃអន្តរាគមន៍ទាំងនេះ (ប្រៀបធៀបជាមួយការធ្វើទីផ្សារដែលទទួលបានជោគជ័យ) ដែលទាមទារថែរកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនៃការពិនិត្យឡើងវិញ និងការបន្សំ។

❖ សហភាពអឺរ៉ុប និង គ្រោងគោលនយោបាយជាតិ: មូលនិធិ, កម្មវិធី , IPA

នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌ នៃការចូលជាសមាជិករបស់សហភាពអឺរ៉ុប (ដែលជាការផ្ដោតសំខាន់ នៃកម្មវិធី In Went ការធ្វើសមាហរណកម្មសហគមន៍អឺរ៉ុប) មានតម្រូវការបន្ទាន់ ដើម្បីស្វែងយល់ពីការយល់ដឹងទូទៅអំពីវិធីប្រព័ន្ធគោលនយោបាយ និងថវិការបស់សហភាពអឺរ៉ុប ក៏ដូចជា សសរស្តម្ភ និងសសរទីពីរ នៃមុខងារគោលនយោបាយកសិកម្មទូទៅ។ ផ្អែកលើចំណេះដឹងនេះ ការរចនាសមាសធាតុជាមួយការចុះខ្សោយនៃវិធានការណ៍ និងស្ថាប័ននីមួយៗ រចនាសម្ព័ន្ធ គឺជាបញ្ហាប្រឈមដ៏ធំមួយសំរាប់កំរិតអនុវត្តផ្សេងៗគ្នាប្រទេស-ចាប់ផ្ដើមជាមួយអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រង និងភ្នាក់ងារ ប៉ុន្តែក៏មានរួមទាំងមនុស្សក្នុងតំបន់ ដែលត្រូវបានគេសន្មត់ថាចំណាយប្រាក់នៅក្នុងវិធីមានន័យមួយ។

❖ ការបង្កើតគំនិតអភិវឌ្ឍន៍តំបន់ និងផែនការសកម្មភាព

ទោះបីជាការគ្រប់គ្រងក្នុងតំបន់ គឺផ្ដោតសំខាន់លើការអនុវត្តក៏ដោយ ក៏វាជាផ្នែកមួយរបស់វា ដែលរៀបចំ និងតាមដានដើម្បីបង្កើតឯកសារផែនការទូទៅមួយដែល កំណត់អាណត្តិ សម្រាប់ការអនុវត្តការងាររបស់ខ្លួន។ ក្រៅពីកម្មវិធីវិស័យដែលមានស្រាប់ ឬ ផែនការតំបន់មានតម្រូវការសំរាប់ការបង្កើត “គំនិតអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងតំបន់-RDCs” រឺ យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងស្រុក LDS (ប្រសិនបើប្រើពាក្យផ្លូវការរបស់ LEADER) ។ កំណត់ទិសដៅទូទៅ (ចក្ខុវិស័យ/គោលបំណង) និង កម្មវិធីសកម្មភាព (គម្រោង/ធនធាន) RDCs តំណាងឱ្យមូលដ្ឋានរស់នៅសម្រាប់ការប្រតិបត្តិ៖ ការមិនធ្វើការិយាធិបតេយ្យការច្នៃប្រឌិត និងភាពអាចប្រើប្រាស់បាន។ ចរិតក្រៅផ្លូវការដំបូង នៃដំណើរការរៀបចំផែនការ និងឯកសារផែនការទាំងនេះមានន័យថា ជាឱកាសដ៏ធំមួយ ដើម្បីឆ្លងឧបសគ្គនានា ក្នុងវិស័យ និង រចនាសម្ព័ន្ធអំណាចនយោបាយ។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ សម្រាប់ភាពជាប់ទាក់ទងយូរអង្វែង ចាំបាច់ត្រូវមានភាពស្របច្បាប់ជាផ្លូវការតាមរយៈការដែលមានរដ្ឋសភាដែលត្រូវយក RDCs ធ្វើជាឧបករណ៍ដឹកនាំនយោបាយរបស់ខ្លួន។

❖ ទីផ្សារក្នុងតំបន់

មានវិមាត្រសំខាន់ពីរនៃទីផ្សារក្នុងតំបន់ ហើយវាទាំងពីរត្រូវ បានបង្កើតឡើងក្នុងពេលដំណាលគ្នា៖ ការបង្កើតការយល់ដឹងផ្នែកទំនាក់ទំនងសាធារណៈ និងទីតាំងទីផ្សារ។ វិមាត្រខាងក្នុងមានច្រើនណាស់ដែលត្រូវធ្វើជាមួយមុខងារខាងក្រោម។ ដោយមិនមានលទ្ធភាពបង្កើត លំហូរព័ត៌មាន និងអត្តសញ្ញាណ នៅក្នុងតំបន់ អ្នកនឹងមិនអាចលក់ផលិតផល/សេវាកម្ម របស់អ្នក ទៅអ្នកខាងក្រៅបានទេ។ រឿងពីរ ធ្វើឱ្យជីវិតមានភាពស្មុគស្មាញ៖ ភាពមិនចុះសម្រុងរវាងតំបន់ “រីកលូតលាស់” និង ព្រំដែនរដ្ឋបាល និងអតិផរណានៃម៉ាកក្នុងស្រុក/តំបន់។ ទាំងនេះកំពុងរីកដុះដាលដូចផ្សិតពាសពេញអឺរ៉ុប។ ប៉ុន្តែការកំណត់ទំហំត្រឹមត្រូវនៃម៉ាក ដែលជាការទំនាក់ទំនងល្អយុទ្ធសាស្ត្រ និងការផ្សារភ្ជាប់យ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយម៉ាក នៅក្នុងវិស័យផ្សេងទៀត ធ្វើឱ្យវាក្លាយជាចំណុចកណ្តាល និងបញ្ហាសំខាន់បំផុតសម្រាប់អត្តសញ្ញាណ ក្នុងតំបន់ និងទីផ្សារ។

ការស្វែងរកដំណោះស្រាយត្រឹមត្រូវតាមរយៈ ការសន្ទនារវាងភាគីពាក់ព័ន្ធ ដែលពឹងផ្អែកខ្លាំង គឺមានមុខងារសំខាន់មួយផ្សេងទៀត សំរាប់ការគ្រប់គ្រងតំបន់។

❖ ការលើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ចមូលដ្ឋាន និងក្នុងតំបន់៖ ការបំផុសចលនាចូល វិនិយោគ

យើងប្រើរូបភាព “BMW នឹងមិនទៅតំបន់របស់អ្នក” ដើម្បីបញ្ជាក់ពីសារៈសំខាន់នៃស្វែងរកឱកាសអាជីវកម្មខ្នាតតូច/មធ្យមនៅក្នុងតំបន់ ដើម្បីថែរក្សាការអភិវឌ្ឍសហគ្រាសដែលមានស្រាប់ (សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម)។

❖ សមត្ថភាពគ្រប់គ្រងគំរោង៖ PCM / Log-frame /សង្វាក់ផលប៉ះពាល់

ប្រហែលជាមិនចាំបាច់សង្កត់ធ្ងន់ លើឧបករណ៍អន្តរាគមន៍នេះច្រើនពេកទេ។ ប៉ុន្តែសូមយើងនិយាយដោយត្រង់៖ ប្រសិនបើវាមិនមែនជាម្ចាស់ជំនួយឱ្យយើងធ្វើនោះទេ តើមានគម្រោងប៉ុន្មាន (ដែលធំ និងស្មុគស្មាញ) កំពុងត្រូវបានដោះស្រាយ ដោយមិនមានកំណត់ហេតុត្រឹមត្រូវ ដោយមិនដឹងថាយើងកំពុងធ្វើត្រឹមត្រូវ។ រឿងទាក់ទង នឹងគោលបំណងដែលយើងបានកំណត់តាំងពីដំបូងមក? ឬ

តើយើងអាចផ្ទៀងផ្ទាត់បានទេថា តើគោលបំណងទាំងនេះពិតជាច្បាស់ និងមានទិសដៅផ្លាស់ប្តូរ? ឬតើយើងមានបំណងវាស់ស្ទង់ ផលប៉ះពាល់នៅចុងបញ្ចប់យ៉ាងដូចម្តេច? ការរៀបចំផែនការ និងការអនុវត្តគម្រោងយ៉ាងតឹងរឹង នៅថ្នាក់ក្រុង ឬតំបន់ គឺខ្វះខាតច្រើនដងពេក ហើយខ្លះខ្លាយធនធាន។

❖ គម្រោងថវិកា

ការអនុវត្តគម្រោង ដែលផ្តោតគោលដៅ ឬ រដ្ឋបាលអេកូទិកនៃធនធានខ្វះខាត? ក្នុងករណីណាក៏ដោយ ការអភិវឌ្ឍន៍ក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុមានការលំបាក - កាន់តែច្រើននៅក្នុងតំបន់ជនបទក្រីក្រ។ ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់គម្រោង មិនអាចមានការប៉ុនប៉ងស្មើសុំអភិបាលក្រុងទេ។

ចំណែកនៃថវិកា គួរតែជាការស្វែងរកជាបន្តបន្ទាប់សម្រាប់ម៉ូដែលថ្មីនៃ ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរវាងវិស័យឯកជន និងសាធារណៈ។ តើអ្នកណាដែលទទួលបានគំនិតជំរុញ និងប្រមូលផ្តុំច្រើនជាងគេដែលមានធនៈ និងអាចអភិវឌ្ឍគំរូទាំងនេះ ដែលប្រឈម នឹងការខ្វះខាតធនធានហិរញ្ញវត្ថុទូទៅនៅថ្នាក់ឃុំ/សង្កាត់?

❖ ការគ្រប់គ្រងបណ្តាញ ៖ រៀបចំ ការចូលរួម របស់ ភាគីពាក់ព័ន្ធ

នេះប្រហែលជាមុខងារសំខាន់នៃ ការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងតំបន់។ ប្រសិនបើការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធមិនត្រូវបានរៀបចំឡើង នៅក្នុងដំណើរការបន្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នោះគោលបំណងនៃការកៀរគរសក្តានុពល និងធនធានរបស់ខ្លួន ជាកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងយូរអង្វែង នឹងមិនត្រូវបានសម្រេចឡើយ។ ពេលវេលាសប្បុរសធម៌ សុខុមាលភាព និងការយកចិត្តទុកដាក់ ឬការអនុវត្តច្បាប់ និងសណ្តាប់ធ្នាប់ ដែលជាគោលការណ៍ណែនាំ នៃរដ្ឋបាលសាធារណៈត្រូវបានបញ្ចប់។ សព្វថ្ងៃ អត្ថប្រយោជន៍ប្រៀបធៀប គឺធ្វើឱ្យវិស័យសាធារណៈឆ្ពោះទៅរកសង្គមស៊ីវិលរឹងមាំ។

❖ យុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន និងទំនាក់ទំនងព័ត៌មាន៖ ស្គាល់តំបន់ និងធ្វើឱ្យទម្រង់របស់វាកាន់តែច្បាស់

អង្គការគ្រប់គ្រងតំបន់ មិនមែនជាការិយាល័យ ស្ថិតិរដ្ឋបាលតំបន់ទេ។ ផ្អែកលើចំណេះដឹងទូទៅល្អ ការផ្តោតសំខាន់គួរតែ បញ្ចូលទិន្នន័យជាផ្លូវការជាមួយរាល់ព័ត៌មាន “មិនផ្លូវការ” ដែលមាននៅក្នុងគំនិតរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ (ឯកជន និងសាធារណៈ) ។ នេះតម្រូវឱ្យមានការទទួលយកនិងរក្សាការសម្ងាត់ ប៉ុន្តែវាជាលក្ខខណ្ឌ មុនសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ និងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវទម្រង់ក្នុងតំបន់ដែលត្រឹមត្រូវ៖ ហេតុអ្វី? តើអ្វីជាចំណុចខ្លាំងពិសេសរបស់យើង? តើអ្វីដែលធ្វើឱ្យយើងទាក់ទាញដល់ប្រជាជន/ក្រុមហ៊ុន/ស្ថាប័ន? ហើយចំណេះដឹងនេះ ត្រូវតែបង្ហាញជាបន្ទាន់ ប្រសិនបើចាំបាច់។

មានជំនាញបទពិសោធន៍ និងចំណេះធ្វើមិនត្រឹមត្រូវជាច្រើននៅក្នុងតំបន់។ តើយើងអាចទាញយកចំណេះដឹងនេះ និងធ្វើឱ្យវាមានដោយរបៀបណា? តាមរយៈបណ្តាញណាខ្លះ ដែលយើងទទួលបានព័ត៌មានត្រឹមត្រូវដល់មនុស្ស នៅពេលត្រឹមត្រូវ? ការក្លាយជា “សង្គមព័ត៌មាន” មិនមែនជាបញ្ហាបច្ចេកទេសទេ។ វាមានន័យថាការចែករំលែកអំណាចតាមរយៈឯកសារការចែករំលែកព័ត៌មាន។

❖ ការកសាងសមត្ថភាព៖ ក្លាយជាតំបន់សិក្សាតាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលការចូលរួម

“ការរៀនសូត្រពេញមួយជីវិត” គឺគំនិតសំខាន់សម្រាប់សតវត្សរ៍ទី ២១ ។ ដោយមិនដឹងខ្លួននៅតែស្វែងរកចម្លើយតើមានអ្វីបង្កើតជា “តំបន់សិក្សា” រឿងមួយ គឺប្រាកដថាវាមិនត្រឹមតែជាការអប់រំផ្លូវការ

ប៉ុណ្ណោះទេ យុវជន និងមនុស្សពេញវ័យនៅតាមសាលារៀន សាកលវិទ្យាល័យ សហគ្រាស ឬសិក្ខាសាលា - ប៉ុន្តែការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធបណ្តាញផ្លាស់ប្តូរ និងដំណើរ ការព័ត៌មានដែលធ្វើឱ្យវេទិកាដ៏ល្អបំផុតសម្រាប់ “ការរៀនសូត្រថ្នាក់តំបន់” ។

❖ **ត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃ ដំណើរការរៀនសូត្រ**

ការតាមដាន និងវាយតម្លៃ ត្រូវតែបានរៀបចំ តាមរបៀបដែលវាមិនមែន ជាមុខងារត្រួតពិនិត្យសម្រាប់អ្នកខាងក្រៅប៉ុន្តែ “រៀនពីការសង្កេតនិងបទពិសោធន៍” សម្រាប់អ្នកនៅខាងក្នុង ដែលដើរតួជាអ្នកសំរេចចិត្ត។ តើធនធានមនុស្ស និង ហិរញ្ញវត្ថុមាន ចំនួនប៉ុន្មានអាចត្រូវបានរក្សាទុកឬ ប្រើប្រាស់បានល្អប្រសើរ ប្រសិនបើកំហុសចាំបាច់ នៅក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍ នឹងមិនត្រូវបានលាក់ចំពោះអ្នកវាយតម្លៃតាមរយៈយន្តការរាប់ពាន់ទេ។ ករណីពិតការសិក្សា ដើម្បីដកស្រង់មេរៀន ដែលបានរៀន និងកិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅ នៅលើរបៀប ដើម្បីកែលម្អនឹងតំណាងឱ្យដឹងថា តើការផ្គត់ផ្គង់ជាការបញ្ចូលជាបន្តកាន់តំបន់ដែលកំពុងបន្តដំណើរការអភិវឌ្ឍ។

❖ **ការកិច្ចពីរបន្ថែម**

ចំណុចទីមួយ ក៏អាចត្រូវបានសម្រេច ដោយអ្នកពាក់ព័ន្ធដទៃទៀតដែរ ទោះបីជាបទពិសោធជាក់ស្តែងបង្ហាញថា អង្គការគ្រប់គ្រងតំបន់ តែងតែចូលរួមក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសកម្មភាពដែលជាការសង្កត់ធ្ងន់ពិសេសពីទស្សនៈរបស់សហគមន៍អ៊ីរ៉ុប។

ចំណុចទី ២ ដែលជាប្រធានបទនៃជំពូកនេះ គឺជាបញ្ហានៃ “ការថែរក្សាខ្លួនឯង” ដែលកំពុងរស់នៅ និងធ្វើសកម្មភាពជាអចិន្ត្រៃយ៍លើមូលដ្ឋានគម្រោងរយៈពេល ២ ឆ្នាំអាចប្រើប្រាស់ និងបាត់បង់ថាមពល និងធនធានជាច្រើនដើម្បីធានានិរន្តរភាពរបស់ស្ថាប័នជំនួសឱ្យការអនុវត្តអន្តរាគមន៍។

• **បង្កើតភាពជាដៃគូអន្តរតំបន់ និងឆ្លងប្រទេស**

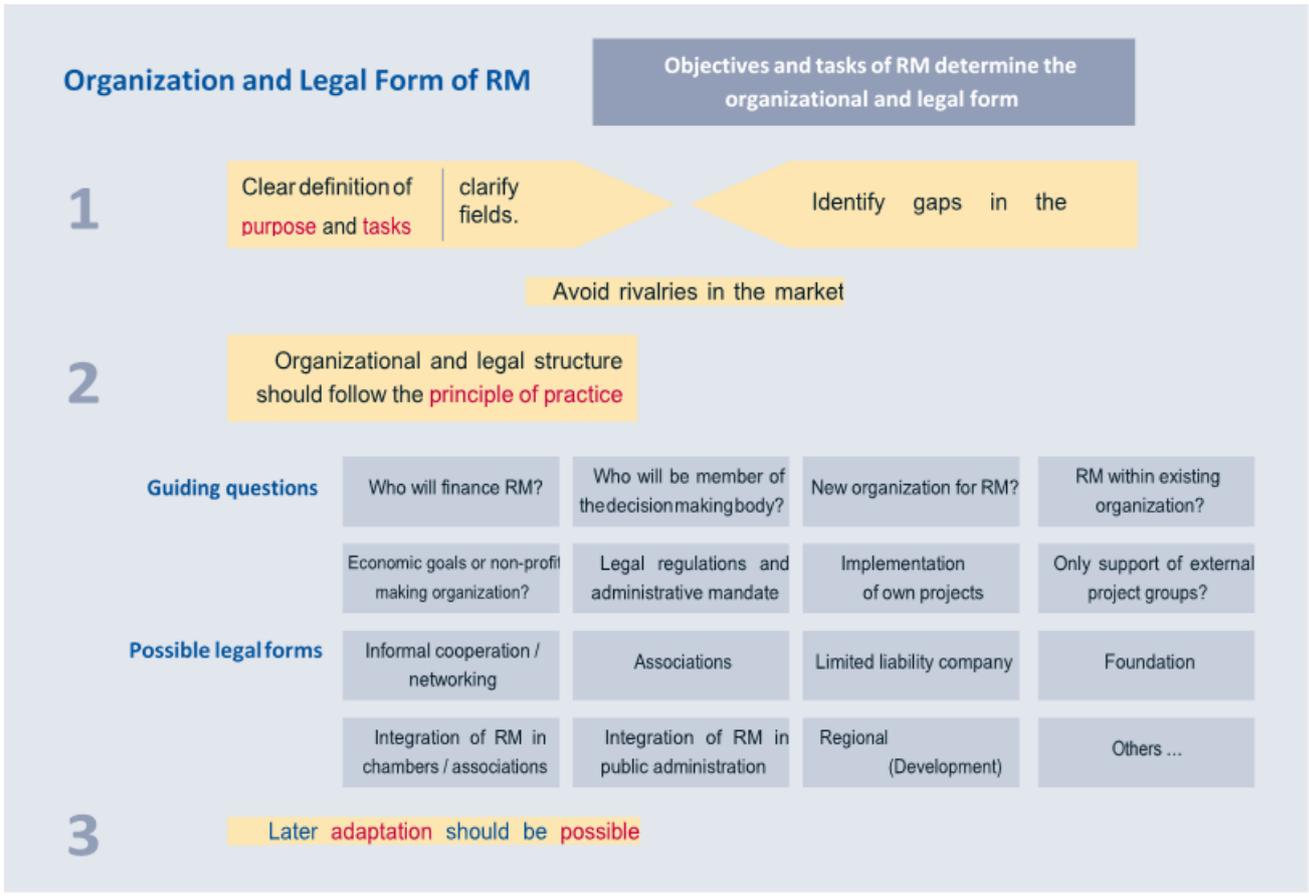
មិនថាពួកគេជារដ្ឋបាល នយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច សីលធម៌ សាសនា ជាដើម បណ្តាញផ្ទៃក្នុង គឺជាលក្ខខណ្ឌចាំបាច់ប៉ុន្តែមិនមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍទេ។ នៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកដៃគូរបស់យើងត្រូវតែនៅគ្រប់ទីកន្លែង ប៉ុន្តែហេតុអ្វីមិនចាប់ផ្តើមជាមួយប្រទេសជិតខាងបន្ទាប់។ នេះ គឺជា ឧទាហរណ៍ដែលមានជោគជ័យខ្លះៗសម្រាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ឆ្លងកាត់ព្រំដែនរវាងតំបន់នានា ទោះបី វាមិនងាយស្រួលក៏ដោយ ក៏តំបន់ទាំងនេះអាច នឹងក្លាយជាតំបន់អភិវឌ្ឍន៍ដ៏ធំមួយផងដែរ ដោយសារតែការព្យាបាលពិសេសរបស់ពួកគេដោយ កម្មវិធីសហគមន៍អ៊ីរ៉ុប។

• **ការបង្កើតស្ថាប័នៈ មុខងារអង្គការ និងហិរញ្ញប្បទានសំរាប់ការគ្រប់គ្រងតំបន់**

សម្រាប់បញ្ហាអង្គការ មិនមានដំណោះស្រាយស្តង់ដារទេ។ ជំរើសផ្សេងៗគ្នា ត្រូវធ្វើការវិភាគនៅក្នុងស្ថានភាពជាក់ស្តែងក្នុងតំបន់។ បញ្ហាប្រឈមសំខាន់ គឺត្រូវរកតុល្យភាព រវាងការបង្កើតផ្នត់គំនិតទម្លាប់រដ្ឋបាលនៅក្នុងការងារមានសុវត្ថិភាព ឬបង្កើតការងារ ដែលមានហានិភ័យខ្ពស់ ដែលអ្នកនឹងទទួលបានបុគ្គលិកល្អតែតាមរយៈការទូទាត់ថ្លៃវិសេស។ ការចំណាយពេលពាក់កណ្តាលនៃការស្វែងរកប្រាក់ដើម្បីបើកប្រាក់ខែផ្ទាល់ខ្លួន របស់អ្នកគ្រប់គ្រង ក៏មិនធ្វើឱ្យការគ្រប់គ្រងតំបន់មានប្រសិទ្ធភាពដែរ។

២.៤ ធនធានហិរញ្ញវត្ថុមានសក្តានុពលសម្រាប់ ការគ្រប់គ្រងតំបន់

ប្រតិបត្តិការ RM ដែលមានប្រសិទ្ធភាព ក្នុងករណីជាច្រើន មានតម្រូវការនយោបាយសំរាប់ “RM” ដែលផ្គត់ផ្គង់ហិរញ្ញវត្ថុដោយខ្លួនឯង” យ៉ាងហោចណាស់បន្ទាប់ពីមានការឧបត្ថម្ភផ្ទាំដំបូង។ ក្រឡេកមើលប្រភពសក្តានុពល ក្នុងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានភាគច្រើនជាញឹកញាប់ គឺថ្លៃ សមាជិកភាព ឬ ការបែងចែកការចំណាយតាមសមាមាត្រទៅអ្នកពាក់ព័ន្ធ។ ដូចគ្នានេះផងដែរ ការបង្កើតប្រាក់ចំណូលពីសេវាកម្មគឺជាប្រភពរួមទោះបីជាមានបញ្ហាសំខាន់ៗពីរយ៉ាង គឺការតំរង់ទិសប្រាក់ចំណេញ និងបេសកកម្មមិនរកប្រាក់ចំណេញរបស់ RM និង ក្លាយជាអ្នកប្រកួតប្រជែងអយុត្តិធម៌ជាមួយក្រុមហ៊ុនឯកជន និងអ្នកពិគ្រោះយោបល់។

រូបភាព ៦៖ ការរៀបចំ និងទម្រង់ស្របច្បាប់របស់ RM

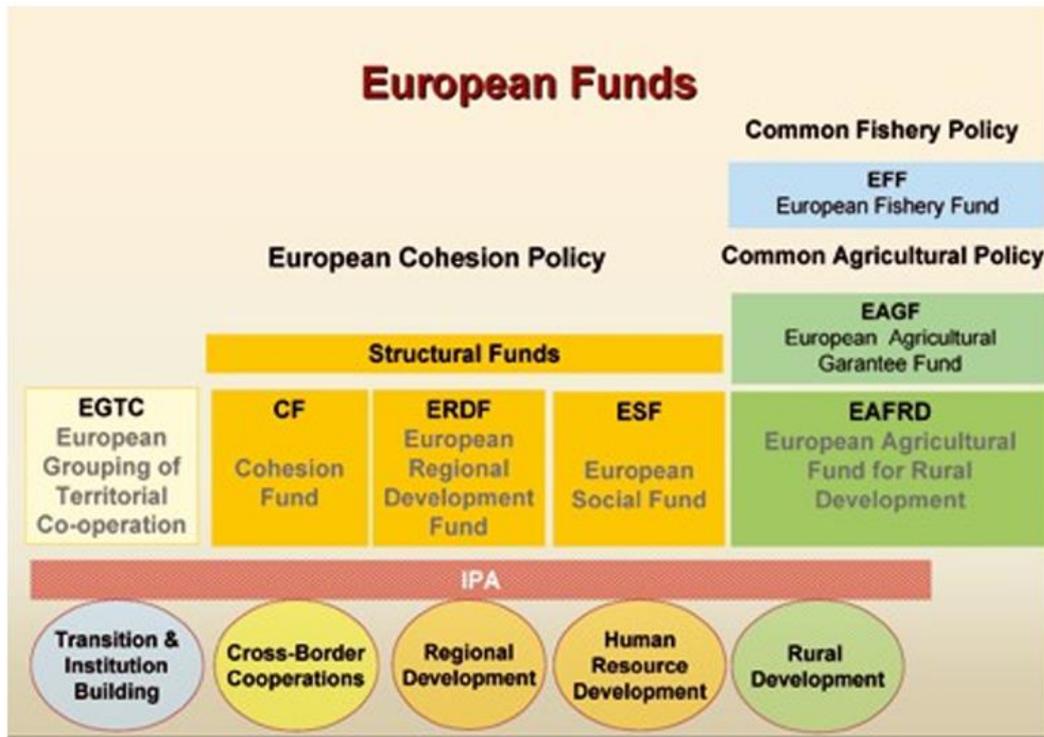
ក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់គោលនយោបាយបង្រួបបង្រួម ២០០៧ - ២០១៣ គឺផ្អែកលើគោលការណ៍ដូចខាងក្រោម៖

- ផ្ដោតលើកម្រិតកម្មវិធី និងគម្រោងដោយរួមបញ្ចូលតែធាតុដែលអាចចូលរួមចំណែកក្នុងការលូតលាស់ និងរបៀបវារៈការងារ។ គណៈកម្មការ នឹងនាំយកគោលការណ៍គ្រប់គ្រងនេះនៅពេលចរចាជាតិផ្សេងគ្នា កម្មវិធីក្នុងតំបន់
- ការបង្រួបបង្រួម ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពខុសគ្នានៅក្នុងសហភាព គោលដៅសំខាន់ គឺជំរុញសក្តានុពលកំណើន ដើម្បីរក្សា និងសម្រេចបាននូវអត្រាកំណើនខ្ពស់សម្រាប់តំបន់ និងរដ្ឋជាសមាជិកដែលមានសិទ្ធិទទួលបានការគាំទ្រគោលនយោបាយរួមគ្នា
- ភាពប្រកួតប្រជែង ក្នុងតំបន់ និងការងារមានគោលបំណងគិតទុកជាមុន និងជំរុញការផ្លាស់ប្តូរសេដ្ឋកិច្ចតាមរយៈការកែលំអ ភាពប្រកួតប្រជែង និងភាពទាក់ទាញរបស់តំបន់អឺរ៉ុបតាមរយៈការវិនិយោគនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចចំណេះដឹងសហគ្រិនភាពការស្រាវជ្រាវសហប្រតិបត្តិការសហគ្រាស និងសាកលវិទ្យាល័យនិងការច្នៃប្រឌិតតាមរយៈការទទួលបានហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទូទៅគមនាគមន៍ថាមពល និងសុខភាព បរិស្ថាន និងការការពារហានិភ័យតាមរយៈការគាំទ្រដល់ការសម្របខ្លួនរបស់កម្មករ និងសហគ្រាសការពង្រឹងការចូលរួមនៅក្នុងទីផ្សារការងារ និងលើកកម្ពស់ការរួមបញ្ចូលសង្គម និងសហគមន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព។
- កិច្ចសហប្រតិបត្តិការលើទឹកដីអឺរ៉ុបដើម្បីជំរុញ ការធ្វើសមាហរណកម្មទឹកដី របស់សហភាពនេះឱ្យកាន់តែរឹងមាំគ្រប់វិស័យ។ គោលនយោបាយបង្រួបបង្រួម គាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយតុល្យភាព និងនិរន្តរភាពនៃទឹកដីនៃសហភាពនៅកម្រិតនៃតំបន់ម៉ាក្រូ និងកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ តាមរយៈកិច្ចសហប្រតិបត្តិការឆ្លងកាត់ព្រំដែន និងការផ្លាស់ប្តូរការអនុវត្តល្អបំផុត។
- អភិបាលកិច្ចទាក់ទងទៅ នឹងសំណុំលក្ខណៈដំបូងនៃអង្គការសាធារណៈ ដែលទាក់ទងទៅនឹងការអនុវត្តនិ ងជោគជ័យនៃគោលនយោបាយសាធារណៈ។ ទីពីររួមបញ្ចូលទាំងវិធានការនិងសកម្មភាព ដែលត្រូវការជាចាំបាច់ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់រដ្ឋជាសមាជិកក្នុងការគ្រប់គ្រង និង អនុវត្តគោលនយោបាយបង្រួបបង្រួម។ កត្តាសំខាន់មួយទៀត គឺលើកកម្ពស់ និងធានាបាននូវគុណភាពនៃភាពជាដៃគូរវាងអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់រួម ទាំងអ្នកនៅថ្នាក់តំបន់ និងថ្នាក់មូលដ្ឋានក្នុងការរៀបចំនិងការអនុវត្តកម្មវិធី។

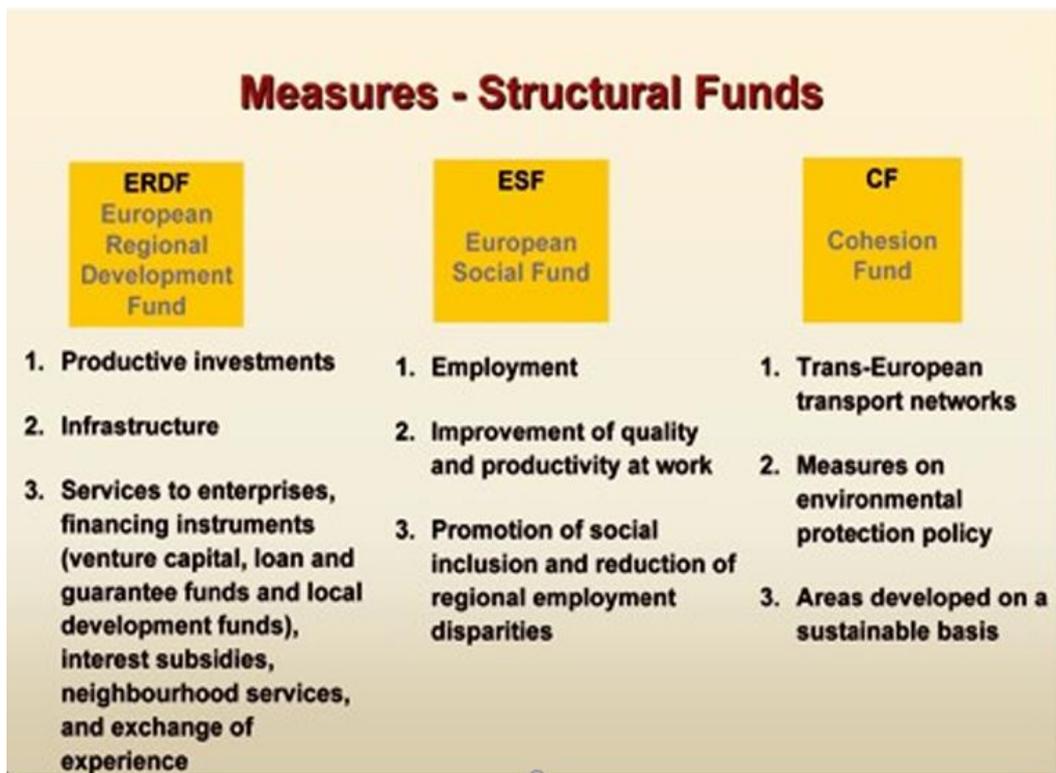
៣.១.១ ទិដ្ឋភាពទូទៅអំពីមូលនិធិអឺរ៉ុប ២០០៧-២០១៣

ហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងការបញ្ឈប់គោលការណ៍ គឺមូលនិធិ រចនាសម្ព័ន្ធមូលនិធិ អភិវឌ្ឍន៍សង្គមអឺរ៉ុបនិងមូលនិធិសម្ព័ន្ធ។ ក្រៅពីនេះ ឧបករណ៍នៃគោលនយោបាយកសិកម្មរួម ជាពិសេសមូលនិធិកសិកម្មអឺរ៉ុបសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍ជនបទដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ទាក់ទង នឹងការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទក្នុងតំបន់។

ដូចបានបង្ហាញក្នុងជំពូក ១ ការអភិវឌ្ឍជនបទ ដែលរួមបញ្ចូលគ្នា គឺជាតំបន់ផ្ដោតអារម្មណ៍ថ្មី។ ការផ្លាស់ប្តូរនៅ CAP និង EAFRD ដែលសំខាន់ត្រូវដឹង សម្រាប់ក្រុមគោលដៅ នៃវិធានការបណ្តុះបណ្តាល គឺត្រូវបានពន្យល់លម្អិតបន្ថែមទៀត ក៏ដូចជាឧបករណ៍រួមបញ្ចូលគ្នាសម្រាប់ជំនួយមុនពេលបន្ថែម។

រូបភាព ៧៖ មូលនិធិសហគមន៍អឺរ៉ុប

រូបភាព ៨៖ ការស្ថាបនាដំបូងថវិការចនាសម្ព័ន្ធ

៣.២ EAFRD - មូលនិធិកសិកម្មអឺរ៉ុបសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

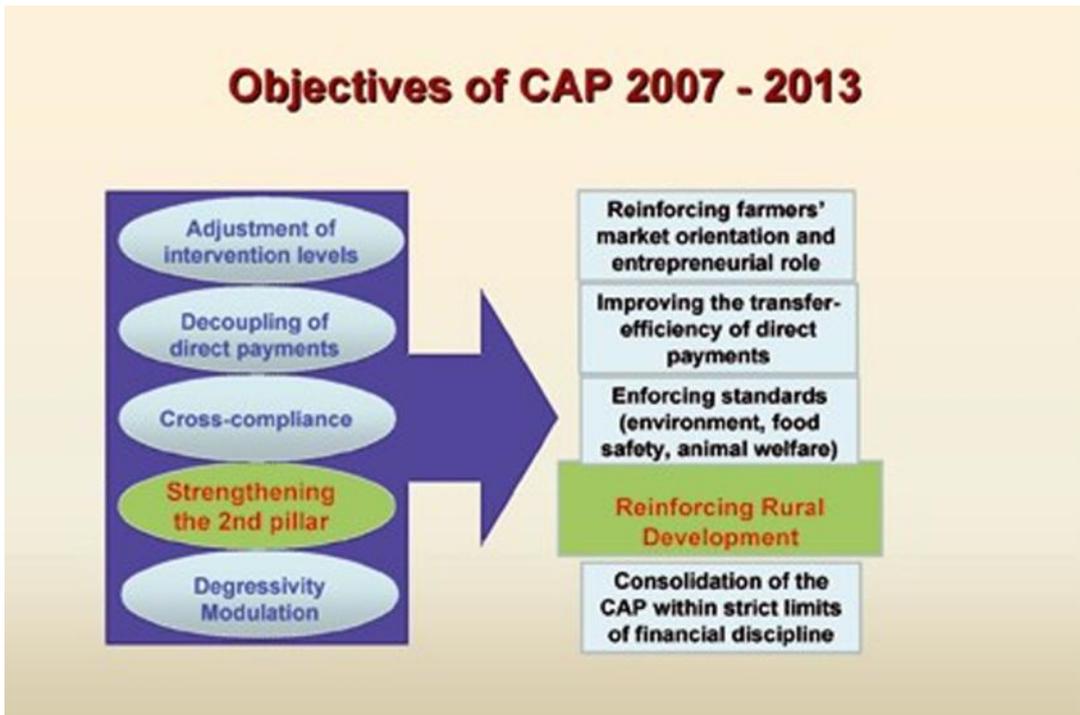
គោលនយោបាយកសិកម្មរួមផ្អែកលើសសរស្តម្ភពីរ៖

- សសរស្តម្ភទី ១ ៖ មូលនិធិធានាកសិកម្មអឺរ៉ុប (EAGF) រួមមានវិធានការអន្តរាគមន៍ដើម្បីគ្រប់គ្រងទីផ្សារកសិកម្ម និងការទូទាត់ដោយផ្ទាល់ដល់កសិករ។
- សសរស្តម្ភទី ២ ៖ មូលនិធិកសិកម្មអឺរ៉ុបសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍជនបទ (EAFRD) គាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍជនបទ ហើយអាចនឹងមានការចាប់អារម្មណ៍ខ្ពស់ចំពោះអ្នកចូលរួម។

ទោះបីសសរស្តម្ភទី ២ ត្រូវបានដាក់ចេញជាបណ្តើរៗ ចាប់តាំងពីទសវត្សឆ្នាំ ១៩៧០ និងត្រូវបានរៀបចំឡើងក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៧ ដោយមានរបៀបវារៈ ក៏ដោយ វាក៏បន្ទាប់ពីកំណែទម្រង់នៃ CAP នៃខែមិថុនា ២០០៣ និង ខែមេសាឆ្នាំ ២០០៤ ដែល EAFRD ត្រូវបានណែនាំក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ ជាឧបករណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុ និងកម្មវិធីតែមួយ។ ឧបករណ៍នេះ មានគោលបំណងពង្រឹងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ របស់សហគមន៍អឺរ៉ុប និងសម្រួលដល់ការអនុវត្ត។ ដើម្បីអនុវត្ត EAFRD រដ្ឋសមាជិកនីមួយៗ គួរផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្របតាមគោលការណ៍ណែនាំយុទ្ធសាស្ត្រ ដែលបានអនុម័តដោយសហគមន៍។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិសម្រាប់ឆ្នាំ ២០០៧ ដល់ឆ្នាំ ២០១៣ ត្រូវបានដាក់ជូនទៅគណៈកម្មការមុនពេលរដ្ឋសមាជិកបង្ហាញផែនការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទរបស់ខ្លួន។ EAFRD ត្រូវបានត្រៀមថវិកាចំនួន ៩៦,៣ ពាន់លានអឺរ៉ូសម្រាប់រយៈពេល ២០០៧-២០១៣ ឬ ២០% នៃថវិកាដែលត្រូវបាន ដល់ CAP ។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ ត្រូវបានអនុវត្តតាមរយៈកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ដែលមានកញ្ចប់វិធានការដែលដាក់ជាក្រុមជុំវិញអ័ក្សបួន។ អ័ក្សសំខាន់ៗទាំងបី គឺយោងទៅតាមគោលបំណងរបស់ EAFRD

- ភាពប្រកួតប្រជែង នៃកសិកម្ម និងព្រៃឈើ
- បរិស្ថាន និងជនបទ
- គុណភាពជីវិត និង ការគ្រប់គ្រងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច នៅតំបន់ជនបទ។

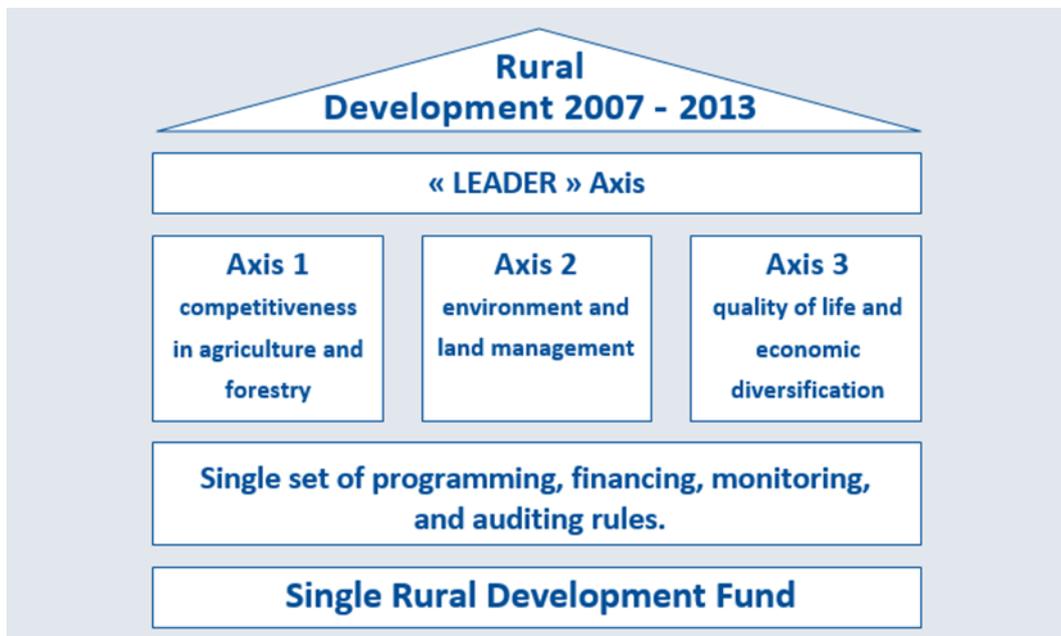
លើសពីនេះទៀតអ័ក្ស LEADER ទាក់ទង នឹងការអនុវត្តមូលដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋានតាមរយៈភាពជាដៃគូសាធារណៈ និងឯកជន។ ដូចដែលបាន រៀបរាប់រួចមកហើយ EAFRD បង្រួបបង្រួមវិធានការជាច្រើននៅក្នុងកម្មវិធីតែមួយ។ វាត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ ១៩៩១ ក្នុងគោលបំណងលើកកម្ពស់សក្តានុពលអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ តាមរយៈការផ្តោតលើគំនិតផ្តួចផ្តើម និងជំនាញក្នុងស្រុកលើកកម្ពស់ ការទទួលបានចំណេះដឹងអំពី ការអភិវឌ្ឍសមាហរណកម្មមូលដ្ឋាន និងផ្សព្វផ្សាយចំណេះដឹងនេះទៅជនបទផ្សេងទៀត (សូមមើលជំពូក ៤) ។

រូបភាព ៩៖ គោលបំណងរបស់ CAP

អ័ក្សសំខាន់នៃ EAFRD:

- ភាពប្រកួតប្រជែងនៃកសិកម្ម និងព្រៃឈើ
- បរិស្ថាន និងជនបទ
- គុណភាពជីវិត និងការគ្រប់គ្រងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចនៅតំបន់ជនបទ

រូបភាព ១០៖ មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ២០០៧-២០១៣

❖ EAFRD ២០០៧-២០១៣៖ វិធានការអ័ក្ស ១-៤

តារាង ១៖ អ័ក្សទី ១ ការធ្វើអោយប្រសើរឡើងនូវការប្រកួតប្រជែង

ការកែលម្អសក្តានុពលមនុស្ស	ការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈនិងសកម្មភាព	ការបង្កើតក្រុមកសិករវ័យក្មេង	ការចូលនិវត្តន៍	ការប្រើប្រាស់សេវាកម្មប្រឹក្សា	ការរៀបចំការគ្រប់គ្រងកសិដ្ឋាន
ការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធរាងកាយឡើងវិញ	ការវិនិយោគដើម្បីកែលម្អការ	ដំណើរការ និងទីផ្សារ	ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធកសិកម្ម / ព្រៃឈើ	ស្តារវិស័យកសិកម្មឡើងវិញ	
ការកែលម្អគុណភាពផលិតកម្មកសិកម្ម	ស្តង់ដារការគាំទ្រ	ការលើកទឹកចិត្តគុណភាពម្ហូប			
		ការបង្កើតក្រុមអ្នកផលិត			

តារាង ២៖ អ័ក្សទី ២ ការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន/ដីធ្លី

ការប្រើប្រាស់ដីកសិកម្មប្រកបដោយនិរន្តរៈ		តំបន់ផ្សេងទៀត	តំបន់កសិកម្មធម្មជាតិ ២០០០	បរិស្ថានកសិកម្ម	គាំទ្រការវិនិយោគដែលមិនមានផល
ការប្រើប្រាស់ដីព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព	ការដាំដើមឈើដំបូង	ការបង្កើតប្រព័ន្ធកសិឧស្សាហកម្មដំបូង	តំបន់កសិកម្មធម្មជាតិ ២០០០	បរិស្ថានព្រៃឈើ	ស្តារសក្តានុពលផលិតកម្មព្រៃឈើឡើងវិញ
	ការណែនាំអំពីវិធានការបង្ការ	គាំទ្រការវិនិយោគដែលមិនមានផលិតភាព			

តារាង ៣៖ អ័ក្សទី ៣ ការធ្វើពិពិធកម្ម និងគុណភាពនៃជីវិត

ការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ចជនបទ	ការធ្វើពិពិធកម្មសកម្មភាពមិនមែនកសិកម្ម	គាំទ្រដល់សហគ្រាសខ្នាតតូច		ការបង្ហាញនិងការគ្រប់គ្រងបេតិកភណ្ឌធម្មជាតិ
	សេវាកម្មមូលដ្ឋានសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចជនបទនិងប្រជាជន	ការជួសជុល និងអភិវឌ្ឍន៍ភូមិ		

<p>ការបណ្តុះបណ្តាល និងការកសាងសមត្ថភាព</p>	<p>ការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ</p>	<p>ការកសាងសមត្ថភាពសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍</p>	<p>ការអនុវត្តន៍តាមយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន</p>	<p>ការត្រួតស៊ីគ្នាជាមួយមូលនិធិវិនិយោគសម្ព័ន្ធ</p>
---	----------------------------------	--	---	---

តារាង ៤៖ អ័ក្សទី ៤៖ វិធីសាស្ត្រ LEADER

<p>ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋានតាមរយៈវិធីសាស្ត្រ LEADER ដើម្បីរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបាននូវគោលបំណងនៃតំបន់ប្រធានបទមួយឬមួយក្នុងចំណោមតំបន់បី</p>
<p>កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរវេនដីនិងឆ្លងដែនរវាង LAGs</p>
<p>ការពង្រឹងសមត្ថភាពនិងដំណើរការរបស់ LAGs</p>

៣.២.១ IPA- ឧបករណ៍បម្រុងមុនពេលបន្ថែមជំនួយ

ឧបករណ៍សម្រាប់ជំនួយ មុនពេលមានជំនួយបន្ទាន់ (IPA) គឺជាឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ដំណើរការមុនចូលសហភាពអឺរ៉ុបសម្រាប់រយៈពេល ២០០៧-២០១៣ ។ ជំនួយត្រូវបានផ្តល់ទៅឱ្យប្រទេសអ្នកទទួលបានផលពី ប្រភេទអាស្រ័យលើឋានៈរបស់ខ្លួនជាប្រទេសបេក្ខជនដែលស្ថិតក្រោមដំណើរការចូលជាសមាជិក ឬបេក្ខជនមានសក្តានុពល ក្រោមដំណើរការស្ថេរភាព និង ដំណើរការសមាគម។

តើអ្វីជា IPA ?

- ឧបករណ៍មុនអាចបត់បែនបាន និងរួមបញ្ចូលគ្នាដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានកម្រិតខ្ពស់នៃកម្លាំង និងការសម្របសម្រួលនៃជំនួយរបស់សហភាពអឺរ៉ុប
- ជួយប្រទេសដែលមានសក្តានុពល និងប្រទេសជាបេក្ខជនទៅតាមតម្រូវការរបស់ពួកគេ
- ការរៀបចំបានល្អប្រសើរសម្រាប់មូលនិធិវិនិយោគសម្ព័ន្ធ និងការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទតាមរយៈច្បាប់មូលនិធិសហភាពអឺរ៉ុប

IPA មានសមាសធាតុចំនួន ៥ ដែលសមាសធាតុពីរ ដំបូងពាក់ព័ន្ធប្រទេស ដែលទទួលបានផលទាំងអស់ហើយ ៣ ទៀតជាប្រទេសបេក្ខជន។ សមាសធាតុពីរ គួរតែត្រូវបាននៅពេលដែលវាមានវិធានការចាំបាច់ ដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍនៅតាមតំបន់ជនបទ។

- C2 សហប្រតិបត្តិការឆ្លងកាត់ព្រំដែន មានគោលបំណងគាំទ្រដល់ប្រទេស ដែលទទួលបានផលក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាង ជាមួយរដ្ឋសមាជិកសហភាពអឺរ៉ុបក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃសកម្មភាពឆ្លងកាត់ព្រំដែន ឬអន្តរតំបន់។
- C5 ការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ទាក់ទង នឹងការរៀបចំគោលនយោបាយកសិកម្មចម្រុះ និងគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធ និងមូលនិធិកសិកម្មអឺរ៉ុបសម្រាប់ជនបទការអភិវឌ្ឍ (EAFRD) ។

៣.២.២ កម្មវិធី សហប្រតិបត្តិការឆ្លងកាត់ព្រំដែន

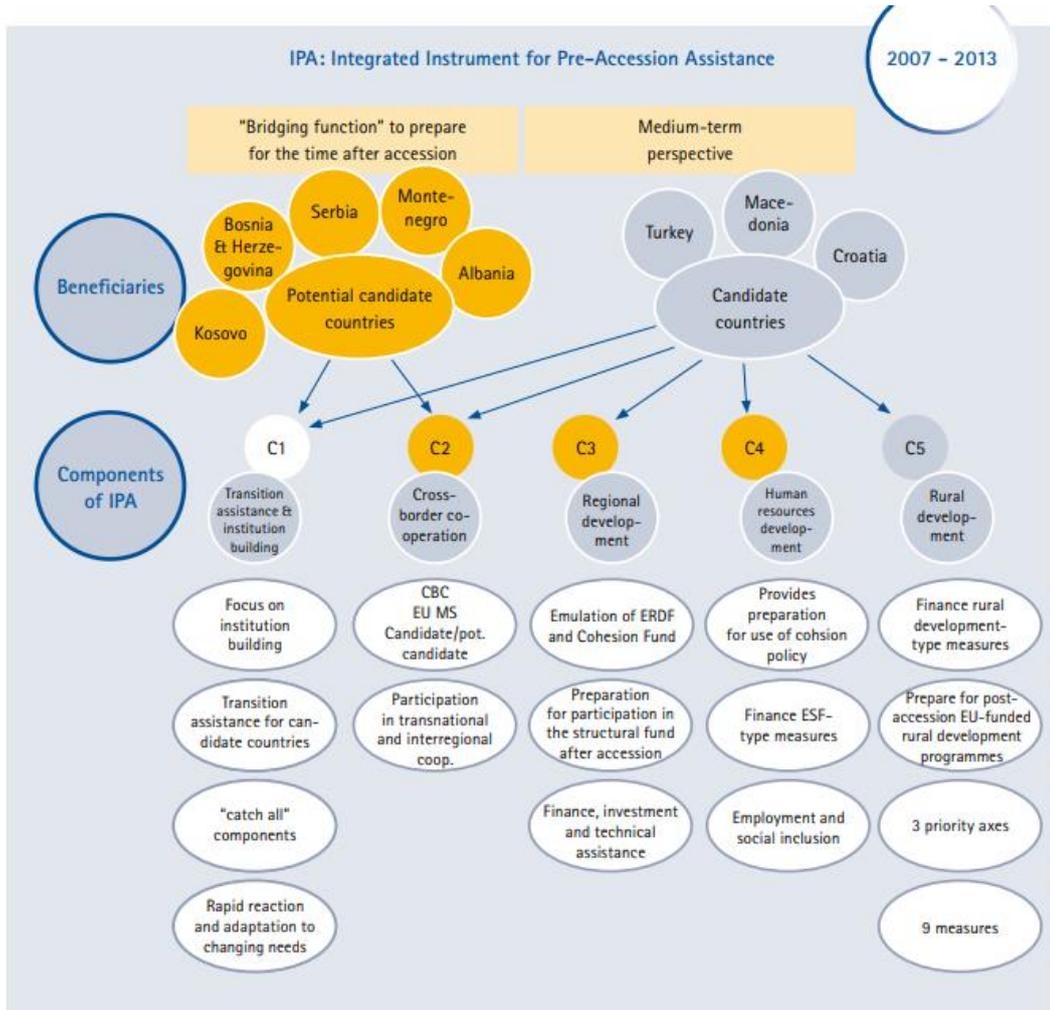
កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ឆ្លងកាត់ព្រំដែន គឺជាអាទិភាពយុទ្ធសាស្ត្រ នៃគោលនយោបាយរបស់សហភាពអឺរ៉ុប។ និយាយរួមកម្មវិធីទាំង ៣ ខាងក្រោមនេះដើរតួ ដើម្បីបង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងចំណោម រដ្ឋជាសមាជិកសហភាពអឺរ៉ុប និងជាមួយបណ្តាប្រទេសនៅក្រៅសហភាពអឺរ៉ុប៖

- ឧបករណ៍សម្រាប់ជំនួយមុនពេលមានជំនួយ (IPA) គាំទ្រដល់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការឆ្លងកាត់ព្រំដែនរវាងប្រទេស ជាសមាជិក និងប្រទេសដែលមានសក្តានុពលបេក្ខជន/ប្រទេសដែលមានសក្តានុពលនៅក្នុងចំណោមបេក្ខជន/ប្រទេសបេក្ខជន ដែលមានសក្តានុពលខ្លួនឯងផ្ទាល់។
- ឧបករណ៍ និងភាពជាដៃគូសហគមន៍អឺរ៉ុប (ENPI) ជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចរវាងសហភាពអឺរ៉ុប និងបណ្តាប្រទេសជាដៃគូ (ក្នុងនោះមាន សហព័ន្ធរុស្ស៊ី អ៊ុយក្រែនជាដើម) ។ រួមមានកម្មវិធីសហប្រតិបត្តិការ ឆ្លងកាត់ព្រំដែនចំនួន ១៤ ដែលប្រតិបត្តិការតាមព្រំដែនខាងក្រៅរបស់សហភាពអឺរ៉ុប
- គោលបំណង នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទឹកដីអឺរ៉ុបក្នុងកំឡុងឆ្នាំ ២០០៧-១៣ គឺជាគោលបំណងមួយនៃគោលនយោបាយបង្រួបបង្រួមអឺរ៉ុប។ វាត្រូវបានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ដោយមូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍តំបន់អឺរ៉ុប (ERDF) និងគាំទ្រកម្មវិធីសហប្រតិបត្តិការឆ្លងដែន ឆ្លងប្រទេស និងអន្តរប្រទេស។

គោលបំណងនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការដែនដីសហគមន៍អឺរ៉ុប គឺជាគំនិតផ្តួចផ្តើមសហគមន៍សហគមន៍អន្តរជាតិដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដំបូងក្នុងឆ្នាំ ១៩៩០ ។ ថវិកាចំនួន ៨,៧ ពាន់លានអឺរ៉ូសម្រាប់គោលបំណងនេះស្មើនឹង ២,៥% នៃថវិកាសរុបសម្រាប់ឆ្នាំ ២០០៧-១៣ សម្រាប់គោលនយោបាយបង្រួបបង្រួមរួមទាំង ការបម្រុងទុកសម្រាប់រដ្ឋជាសមាជិក ដើម្បីចូលរួមក្នុងកម្មវិធីសហប្រតិបត្តិការព្រំដែនខាងក្រៅរបស់សហភាពអឺរ៉ុបដែលគាំទ្រ IPA និង ENPI។ វារួមបញ្ចូលទាំងខ្សែបី ខាងក្រោម៖

- INTERREG IVA - កម្មវិធីឆ្លងកាត់ព្រំដែន មានគោលបំណងនាំ តំបន់ឆ្លងកាត់ព្រំដែនដែលនៅជិតគ្នាតាមរយៈការអភិវឌ្ឍគម្រោងរួមគ្នា។ នៅក្រោមកម្មវិធីទាំងនេះ គម្រោងអាចត្រូវបានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន នៅក្នុងប្រទេសប្រទេសផ្សេងៗគ្នាជាច្រើនឧទាហរណ៍៖ វប្បធម៌ទេសចរណ៍ ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច និងដឹកជញ្ជូន
- INTERREG IVB - កម្មវិធីឆ្លងប្រទេស មានគោលបំណងលើកកម្ពស់កម្រិតខ្ពស់ នៃការធ្វើសមាហរណកម្មទឹកដី ដោយមានគោលបំណងដើម្បីទទួលបានការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពសុខដុមរមនា និងមានគុណភាពនៅទូទាំងសហភាពអឺរ៉ុប និង ធ្វើសមាហរណកម្មទឹកដីកាន់តែប្រសើរជាមួយបេក្ខជននិងប្រទេសជិតខាងផ្សេងទៀត។ វិស័យសំខាន់ៗនៃការផ្តោតលើ រួមមានការច្នៃប្រឌិតបរិស្ថានភាពងាយស្រួល និងបរិស្ថានទីក្រុងប្រកបដោយនិរន្តរភាព
- INTERREG IVC - កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរក្រសួងផ្តោតលើការកំណត់អត្តសញ្ញាណការវិភាគ និងផ្សព្វផ្សាយការអនុវត្តល្អ ៗ ដោយអាជ្ញាធរសាធារណៈដើម្បីលើកកម្ពស់

ប្រសិទ្ធភាព នៃគោលនយោបាយក្នុងតំបន់ និងក្នុងមូលដ្ឋាន។ គម្រោងសហប្រតិបត្តិការ មានសិទ្ធិទទួលបាន នៅទូទាំងរដ្ឋទាំង ២៧ របស់សហភាពអឺរ៉ុបបូកនឹងនីវ៉េស និងស្វីស។

រូបភាព ១១៖ សមាសភាពរបស់ IPA

ជំពូក ៤

ការស្រួចយល់ពីយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន/គោលគំនិត អភិវឌ្ឍន៍តំបន់ និងផែនការសកម្មភាព

៤. ១ ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងរដ្ឋបាលចំពោះការសហការរបស់មួយនៅក្នុង LDS ជាមួយមេដឹកនាំ

ខុសពី EAFRD មូលនិធិអឺរ៉ុបសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍តំបន់ (FRD) ភាគច្រើនធ្វើតាមវិធីសាស្ត្រសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចតាមរយៈការគាំទ្រហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងជំនួយវិនិយោគសម្រាប់ក្រុមហ៊ុន។ មានភាពខុសប្លែកគ្នាយ៉ាងខ្លាំងទាក់ទងនឹងដំណើរការ នៃការបកស្រាយអំពី LDS និងកាតព្វកិច្ចទាក់ទងនឹងការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធរបស់អង្គការសម្រាប់ការអនុវត្តកម្មវិធីអឺរ៉ុបទាំងពីរ។ ចំណែកឯវិធីសាស្ត្រ LEADER ធ្វើប្រតិភូកម្មអំណាច នៃការសម្រេចចិត្តសម្រាប់ការបែងចែកប្រាក់ ទៅអោយភាពជាដៃគូសាធារណៈឯកជនដែលគេហៅថា “ក្រុមសកម្មភាពមូលដ្ឋាន” រដ្ឋបាលថវិកា EFRD ត្រូវបានផ្ទេរទៅអង្គការនយោបាយ និងរដ្ឋបាលដែលទទួលខុសត្រូវ។ ដូច្នេះជំពូកបន្ទាប់ផ្តោតលើវិធីសាស្ត្រ LEADER នៃវិធីសាស្ត្រផ្នែកលើតំបន់ដើម្បីការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច។

គោលបំណងសម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលក្នុងការបកស្រាយអំពី LDS គឺមាន៖

- ស្គាល់ច្បាស់ពីវិធីសាស្ត្រ LEADER ដែលជាផ្នែកមួយនៃគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ជនបទកសិកម្មអឺរ៉ុប
- ដើម្បីយល់ដឹងពីទិដ្ឋភាពផ្សេងៗគ្នា និងការបង្ហាញយុទ្ធសាស្ត្រការអភិវឌ្ឍជនបទ
- ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរឧបករណ៍ និងវិធីសាស្ត្រនៃការគាំទ្រដំណើរការនៃ LDS/RDC នៅក្នុងតំបន់
- ដើម្បីទទួលបានចំណេះដឹងស្តីពីវិធីរៀបចំ និងផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់ការគ្រប់គ្រងតំបន់ (ការគ្រប់គ្រងក្រុមសកម្មភាពក្នុងតំបន់)
- ដើម្បីអាចគាំទ្រការរៀបចំគម្រោងសហប្រតិបត្តិការឆ្លងប្រទេសនៅសកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

ខ្លឹមសារនៃក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងរដ្ឋបាលសម្រាប់ LEADER ត្រូវបានពិពណ៌នានៅក្នុងជំពូក ៣ ស្តីពីក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយសហភាពអឺរ៉ុប និងថ្នាក់ជាតិ។ នៅទីនោះគេអាចរកឃើញបទបង្ហាញស្តីពីការផ្តល់មូលនិធិរបស់ EU ប្រព័ន្ធនិងជាពិសេស EAFRD - អ័ក្ស ៤ / LEADER ។

នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃបទបញ្ជា និងគោលការណ៍ណែនាំរបស់អឺរ៉ុប ស្តីពីការអនុវត្តកម្មវិធី LEADER កម្មវិធីជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍជនបទបានដាក់ចេញនូវច្បាប់លម្អិតស្តីពីកម្រិតជាតិ។ ដូច្នេះការសម្រេចចិត្តសំខាន់ៗមួយចំនួនស្តីពី LEADER ត្រូវធ្វើនៅលើថ្នាក់ជាតិ និងអាចទទួលបានឥទ្ធិពលជាពិសេសតាមរយៈការកំណត់លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យជ្រើសរើសសម្រាប់ក្រុមសកម្មភាពមូលដ្ឋាន និងការវាយតម្លៃយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន។

គោលការណ៍សំខាន់ៗទាំង ៧ របស់ LEADER

LEADER (ការប្រាស្រ័យទាក់ទងការចូលរួមសកម្មភាពនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច) អនុវត្តតាម ចំនួនប្រាំពីរគោលការណ៍សំខាន់ៗ៖

១. យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន (LDS) ដែលមានមូលដ្ឋានលើតំបន់ដែលជួនកាលគេហៅថា យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ (RDS) ឬយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍តំបន់ (RDS) សម្រាប់ទឹកដីអនុតំបន់ ដែលបានកំណត់យ៉ាងល្អគឺ ជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការផ្តល់មូលនិធិ។
២. ភាពជាដៃគូឯកជនសាធារណៈ ដែលត្រូវបានរៀបចំជាក្រុមសកម្មភាពក្នុងស្រុក (LAG) ត្រូវតែបង្កើតឡើង
៣. អភិក្រមថ្នាក់ក្រោមបង្ហាញ ពីការទទួលខុសត្រូវសម្រាប់ការបកស្រាយ និងការអនុវត្ត
៤. ការរចនាពហុវិស័យនៃ LDS គួរតែធានានូវអន្តរកម្មរបស់តួអង្គ និងគម្រោងនៃវិស័យផ្សេងៗគ្នា។
៥. សកម្មភាពគួរតែផ្តោតលើការអនុវត្តវិធីសាស្ត្រច្នៃប្រឌិត
៦. អន្តរសកម្មភាព (រវាង LAGs នៃប្រទេសមួយ) និង/ឬសកម្មភាពឆ្លងដែន (រវាង LAGs នៃប្រទេសផ្សេងគ្នា) សកម្មភាព គឺជាកាតព្វកិច្ច។
៧. ក្រុម LAGs ត្រូវភ្ជាប់បណ្តាញជាមួយក្រុម LAGs ដទៃទៀត នៅក្នុងបណ្តាញជនបទនៅថ្នាក់ជាតិនិងអឺរ៉ុប

ការសំរេចចិត្តសំខាន់ៗបំផុត ទាក់ទងនឹងវិធីសាស្ត្រ ផ្តល់ការទទួលខុសត្រូវពេញលេញ សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងធនធានហិរញ្ញវត្ថុ។ ល។ ត្រូវបានអនុវត្តនៅថ្នាក់ជាតិ។ ភាពខ្លាំង និងអត្ថប្រយោជន៍នៃវិធីសាស្ត្រ LEADER សម្រាប់តំបន់ជនបទពឹងផ្អែកយ៉ាងខ្លាំងទៅលើការសម្រេចចិត្តទាំងនេះ។ សំណួរទាក់ទងនឹងការសម្រេចចិត្តទាំងនេះដែលអាចត្រូវបានលើកឡើងអាចជា៖

- តើ LAG មានឋានៈបែបណា ?
- តើការគ្រប់គ្រង LAG ឯករាជ្យ ឬភ្ជាប់ទៅនឹងរចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋបាល ដែលមានស្រាប់ដល់កំរិតណា ?
- តើ LAG ពិតជាមានថាមពលសំរេចចិត្តសំរាប់ការបែងចែកមូលនិធិ LEADER ? សំណួរនេះត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់យ៉ាងខ្លាំង ទៅនឹងភាពអាចរកបាននៃសហហិរញ្ញប្បទាន។
- តើប្រព័ន្ធអំណាចនយោបាយ និងរចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋបាលគាំទ្រដល់វិធីសាស្ត្រ ឬតើពួកគេរារាំងការអនុវត្តរបស់វា ?
- តើសមត្ថភាព ចាំបាច់អាចមាន និងគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការអនុវត្តវិធីសាស្ត្រ LEADER និង ការគ្រប់គ្រងថវិកាសាធារណៈដែរឬទេ ?
- តើសមាជិកនៃ LAG មានការប្តេជ្ញាចិត្ត និងបទពិសោធន៍ប៉ុណ្ណា ?

EAFRD ផ្តល់នូវគោលការណ៍ណែនាំ ជាមូលដ្ឋានសម្រាប់សំណួរទាំងនេះ។ នៅចុងបញ្ចប់ក្របខ័ណ្ឌ ទស្សនទានសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍមូលដ្ឋាន/តំបន់ គឺផ្អែកលើដំណើរការដែលរួមមានសង្គមស៊ីវិលអាជីវកម្មឯកជន និងវិស័យសាធារណៈក្នុងការពិពណ៌នាកម្មវិធី (ឯកសារសរសេរ) ដែលផ្តោតលើ

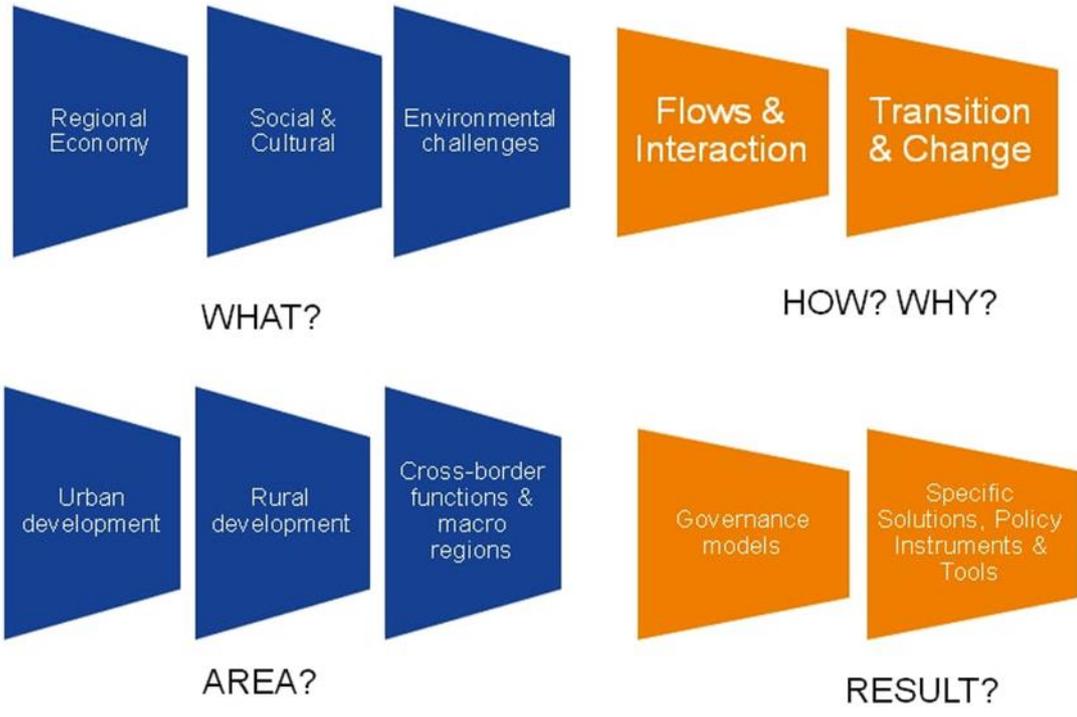
គម្រោងប្រកបដោយចីរភាព ជាមួយនឹងវិធីសាស្ត្រប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត នៅថ្នាក់មូលដ្ឋានតំបន់ និង ប្រទេសឆ្លងដែន។

ដំណើរការ នៃការបកស្រាយអំពី LDS ឬ RDC មិនអនុវត្តតាមគោលការណ៍ស្តង់ដារទេ ប៉ុន្តែ អាចផ្អែកលើគោលការណ៍ណែនាំទាក់ទង នឹងពេលវេលា និងជំហានមួយចំនួនដែលត្រូវអនុវត្ត។ បទ ពិសោធន៍ បានបង្ហាញថាការបកស្រាយអំពី LDS ឬ RDC ចំណាយពេលប្រហែលជា ៦ ទៅ ១២ ខែ ក្នុងអំឡុងពេលនេះដំណើរការ បីដំណាក់កាលអាចត្រូវបានកំណត់។

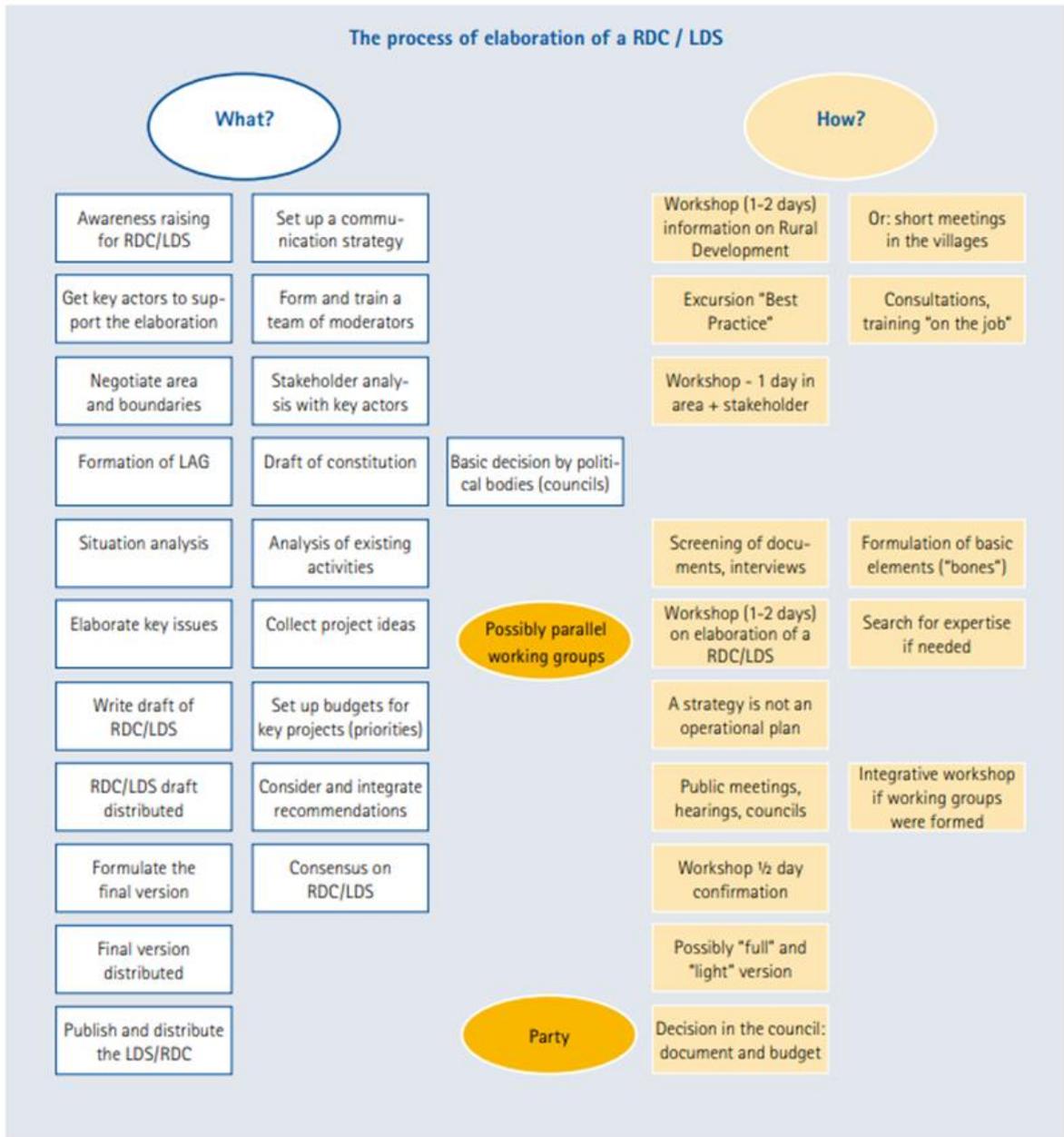
ដំណាក់កាលទី១ ត្រូវបានផ្តល់ដល់ព័ត៌មាន របស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ ដែលព្យាយាមទទួលបាននូវ អាណត្តិច្បាស់លាស់មួយសម្រាប់ការបកស្រាយអំពី LDS។

ដំណាក់កាលទី ២ ត្រូវបានគេផ្តោតទៅលើការពិគ្រោះយោបល់ និងការពិភាក្សាដែលផ្តោតលើ ខ្លឹមសារនៃយុទ្ធសាស្ត្រ និងការរៀបចំរបស់អង្គការសម្រាប់ការអនុវត្តរបស់ខ្លួនជាមួយនឹងការបង្កើត ក្រុមសកម្មភាពក្នុងស្រុក។

ដំណាក់កាលទី ៣ ដោះស្រាយ ការពិគ្រោះយោបល់លើឯកសារជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និង ទទួលបានកិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពីការចូលរួមចំណែកហិរញ្ញវត្ថុ របស់ភាគីពាក់ព័ន្ធសម្រាប់ការអនុវត្តយុទ្ធ សាស្ត្រ។

រូបភាព ១២៖ នីតិវិធី និងការស្វែងយល់ពីមតិការបស់ LDS

រូបភាព ១៣៖ ដំណើរការរបស់ RDC/LDS

៤.១.១ រចនាសម្ព័ន្ធ LAG

រចនាសម្ព័ន្ធ LAG អនុវត្តតាមវិធានមូលដ្ឋានមួយចំនួន ដែលមានចែងក្នុងបទប្បញ្ញត្តិសហភាពអឺរ៉ុប។ សមាជិក នៃវិស័យសាធារណៈ និងកម្រិតនយោបាយមិនត្រូវលើសពី ៥០% ឡើយ។ ផ្ទុយទៅវិញភាគរយ នៃអ្នកតំណាងនៃសង្គមស៊ីវិល និងវិស័យឯកជនចាំបាច់ត្រូវមានយ៉ាងហោចណាស់ ៥០% ។ ជាធម្មតាសមាជិកនៃក្រុម LAG តំណាងឱ្យក្រុមប្រអង្គការដែលមានចំណាប់អារម្មណ៍។ តំណាង នឹងត្រូវបានធ្វើឱ្យស្របច្បាប់ដោយក្រុមអង្គការ ពួកគេតំណាងបុគ្គលត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យក្លាយជាសមាជិក។

ក្រុម LAG មានអំណាចក្នុងការសម្រេចចិត្ត និងបង្កើតការគ្រប់គ្រងវិជ្ជាជីវៈ (គ្រប់គ្រងតំបន់) ដែលភ្ជាប់កម្រិតស្ថាប័ន ជាមួយនឹងកម្រិត នៃការចូលរួមរបស់វិស័យឯកជន និងសង្គមស៊ីវិល។

រដ្ឋបាលថ្នាក់តំបន់ ទទួលខុសត្រូវទាំងស្រុងចំពោះ LAG និងដើរតួជាអន្តរាគមន៍ទំនាក់ទំនងរវាងវិស័យសាធារណៈ និងវិស័យឯកជន។ ការគ្រប់គ្រង សម្របសម្រួលការប្រជុំ និងផ្តល់រចនាសម្ព័ន្ធរៀបចំចាំបាច់ និងវិធានការគាំទ្រដូចជាវិធានការកសាងសមត្ថភាព។ LAG ច្រើនតែមានគណៈកម្មាធិការដឹកនាំដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះការត្រួតពិនិត្យនៃការគ្រប់គ្រង LAG និងការសម្រេចចិត្តពីមួយថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃ។ ក្រុមតាមវិស័យត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីអាចផ្តោតលើប្រធានបទ ឬផ្នែកជាក់លាក់នៃអន្តរាគមន៍។ ក្រុមទៅតាមប្រធានបទទាំងនេះ នឹងផ្តល់នូវជំនាញវិជ្ជាជីវៈដល់ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ។ នៅលើកម្រិត នៃក្រុមតាមប្រធានបទអ្នកចូលរួម ដែលគ្មានសមាជិកអាចទទួលយកបានក្នុងការអភិវឌ្ឍគំនិតគម្រោង ឬការរៀបយុទ្ធសាស្ត្រ។

គុណភាពអំណាចរវាងស្ថាប័នផ្លូវការ និងរចនាសម្ព័ន្ធក្រៅផ្លូវការ គឺជាទិដ្ឋភាពសំខាន់មួយនៃវិធីសាស្ត្រ LEADER ។ LAG “Regina” នៅទីក្រុងបារ៉ាវ៉េបានបង្កើត “គំនិតច្នៃប្រឌិតថ្មី” លើប្រធានបទផ្សេងៗគ្នា ដែលផ្តល់នូវធាតុផ្សំសម្រាប់ប្រធានបទ ផ្នែកអន្តរាគមន៍ដល់ក្រុមដឹកនាំនៃសមាជិកចំនួន ២៩ នាក់ (ស្ថាប័នធ្វើការសម្រេចចិត្ត) ។

អង្គការគ្រប់គ្រង និងទ្រទ្រង់គឺក្រុមហ៊ុនវីហ្គីណាអិលធីឌី - ទីភ្នាក់ងារតំបន់ នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍ តំបន់រដ្ឋបាលស្រុក និងការិយាល័យកសិកម្ម និងព្រៃឈើ ក្រុមប្រឹក្សាស្រុកបានអនុម័ត RDC ។

៤.១.២ បទបញ្ជាស្តីពីឧទាហរណ៍របស់ LEADER និង LAGs

ចំពោះ កលទ្ធផល នៃការ បណ្តុះបណ្តាល នៅលើ មេដឹកនាំ ដែលមាន ការធ្វើបទបង្ហាញ នៃ ឧទាហរណ៍ ពីការដែលមានស្រាប់រួចទៅហើយ LAGs ជាមួយនឹងការ អនុវត្តជាក់ស្តែង កម្មវិធី និង ការរៀបរាប់ នៃគម្រោង នេះគឺជា ការសំខាន់។

ការរៀបចំរបស់ RM សម្រាប់ LAG អាចមានភាពចម្រុះ។ ក្នុងករណីភាគច្រើនLAG ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ នៃអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលដែលជាភាពជាដៃគូសាធារណៈ-ឯកជន។ ការគ្រប់គ្រង LAG គឺជាផ្នែកមួយនៃអង្គការហើយជាញឹកញាប់ត្រូវបានរៀបចំឡើង នៅក្នុងរដ្ឋបាលសាធារណៈ។ ជាញឹកញាប់ ការគ្រប់គ្រងត្រូវបានរៀបចំឡើង ជាកម្រិតគ្រប់គ្រង របស់អង្គការ ឬក្រុមហ៊ុនដែលមានកំណត់មួយដែលគ្រប់គ្រងដោយ LAG គឺភាពអាចរកបាន នៃធនធានហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រង LAG ។ ដោយសារតែការពិត ដែលថាមូលនិធិនេះ មិនអាចរកបានគ្រប់ពេល LAG គួរតែគិតអំពីធនធានហិរញ្ញវត្ថុបន្ថែម សម្រាប់ការគ្រប់គ្រង និងចរចា ការចូលរួមចំណែកដោយយុត្តិធម៌ពីសមាជិកនៃ LAG ។ ក្រៅពីថ្លៃសមាជិកភាពការគ្រប់គ្រង ក៏អាចបង្កើតប្រាក់ចំណូលពីសេវាកម្មឬកម្រៃអាជ្ញាប័ណ្ណព្យាយាមស្វែងរកអ្នកឧបត្ថម្ភ ឬជាក់ព័ន្ធសម្រាប់ការប្រកួតប្រជែងពានរង្វាន់ និងកម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ យកល្អកុំពឹងផ្អែកលើប្រភពតែមួយ។

ជំពូក ៥ **ទីផ្សារក្នុង និងក្រៅតំបន់**

៥.១ ទីផ្សារក្នុងតំបន់

ទីផ្សារក្នុងតំបន់ គឺជាឧបករណ៍សំខាន់មួយសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងតំបន់ ព្រោះវាមានបំណងបញ្ចូលគ្នានូវគោលបំណងសេដ្ឋកិច្ច (បន្ថែមគុណតម្លៃដល់តំបន់និងផលិតផលរបស់វា) និងគោលដៅសង្គមនិងស្ថាប័ន (កសាងអត្តសញ្ញាណក្នុងតំបន់ ក្នុងចំណោមប្រជាជន និងរចនាសម្ព័ន្ធអង្គការដើម្បីទ្រទ្រង់វា)។ វាមានវិមាត្រសំខាន់ពីរ នៃទីផ្សារក្នុងតំបន់ ហើយពួកគេទាំងពីរត្រូវអភិវឌ្ឍក្នុងពេលដំណាលគ្នា គឺការបង្កើតការយល់ដឹងផ្នែកទំនាក់ទំនងសាធារណៈខាងក្នុងនិង និងខាងក្រៅ។

គោលបំណងរបស់មេរៀននេះគឺ៖

- យល់ពីតម្រូវការសម្រាប់ការដោះស្រាយបញ្ហាប្រជាជន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងតំបន់ដែលបានផ្តល់ឱ្យដូចជា សម្រាប់ទេសចរណ៍ណាមួយវិនិយោគ ឬផលិតផលទាក់ទងនឹងប្រភេទនៃទីផ្សារ។
- យល់ពីអត្ថន័យទ្វេដង នៃទីផ្សារក្នុងតំបន់ ដែលជាទីផ្សារតំបន់ និង ផលិតផល ។
- ស្វែងយល់ ពីបទប្បញ្ញត្តិ ក្រុមប្រឹក្សាក្រុមប្រឹក្សា អីរ៉ុប ដែលពាក់ព័ន្ធ(ផលិតផលកសិកម្ម គ្រឿងឧបភោគបរិភោគ) និង នីតិវិធីចុះបញ្ជីម៉ាក ផលិតផល ក្នុងស្រុក ។
- បទពិសោធន៍ និងឆ្លុះបញ្ចាំងពីឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង នៃយីហោក្នុងតំបន់នៅសាធារណរដ្ឋសហព័ន្ធ អាស្ត្រីម៉ង់។

ខ្លឹមសារនៃប្រធានបទគួរតែមានផ្នែកដូចខាងក្រោម៖

- សេចក្តីផ្តើម៖អត្ថន័យ និងការយល់ដឹងអំពី ទីផ្សារ ក្នុងតំបន់
- ប្រភពដើម និងបរិបទនៃតំបន់ទីផ្សារ
- ធាតុសំខាន់នៃតំបន់ ទីផ្សារ
- ឧបករណ៍ដែលត្រូវបានប្រើជាទូទៅនៅក្នុង តំបន់ ទីផ្សារ។

ទីផ្សារក្នុងតំបន់មានសមាសធាតុពីរផ្សេងគ្នា។ នៅផ្នែកម្ខាងវារួមបញ្ចូលទីផ្សារនៃតំបន់ភូមិសាស្ត្រជាក់លាក់មួយជាមួយ នឹងទម្រង់ជាក់លាក់របស់តំបន់ (ទេសភាពវប្បធម៌លក្ខណៈសេដ្ឋកិច្ច។ ល។) ។ ការធ្វើទីផ្សារនៃតំបន់ មានន័យថាធ្វើឱ្យតំបន់មួយត្រូវបានគេស្គាល់ ដោយវិនិយោគិនខាងក្រៅក៏ដូចជាប្រជាជនដែលរស់នៅក្នុងតំបន់ ហើយដូច្នោះការពង្រឹងអត្តសញ្ញាណតំបន់របស់ពួកគេ គឺជាការកិច្ច ដ៏សំខាន់មួយនៅក្នុង **ទីផ្សារក្នុងតំបន់**។

អត្ថន័យទីពីរ សំដៅទៅលើ “ការធ្វើទីផ្សារផលិតផលក្នុងតំបន់” ដែលជាលក្ខណៈជាក់លាក់ និងលក្ខណៈពិសេសនៃផលិតផលក្នុងតំបន់ ដែលត្រូវបានកំណត់ និងការពារដោយទីផ្សារសមស្របត្រូវបានប្រើសម្រាប់ ផលប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ចរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងតំបន់ (អ្នកផលិតអ្នកកែច្នៃ) និង (ពាណិជ្ជករ) ។

បញ្ហាប្រឈមនិងការកិច្ចក្នុងការធ្វើទីផ្សារក្នុងតំបន់ គឺផ្សារភ្ជាប់អត្ថន័យពីរ និងឧបករណ៍ដែលពាក់ព័ន្ធ ហើយសួរសំណួរថា: តើធ្វើដូចម្តេចដើម្បីចូលរួមជាមួយកម្លាំងពីភាគីទាំងពីរដើម្បីផលប្រយោជន៍ក្នុងតំបន់ ?

ដើមកំណើតនៃទីផ្សារ ក្នុងតំបន់ត្រូវបានរកឃើញថាមានកំរិតខ្ពស់នៅក្នុងដំណើរការបង្រួបបង្រួមសេដ្ឋកិច្ចអឺរ៉ុបដែលខិតខំរកទីផ្សាររួមនិងបើកចំហសម្រាប់ទំនិញនិងសេវាកម្ម។ ទិដ្ឋភាពផ្ទៃខាងក្រោយបន្ថែមទៀតគឺ:

- ដំណើរការដែលកំពុងបន្តស្របគ្នានៃសកលការូបនីយកម្ម និងតំបន់នីយកម្មនៅអឺរ៉ុប និង កន្លែងផ្សេងទៀត(រាប់បញ្ចូលទាំងគោលនយោបាយបង្រួបបង្រួមរបស់សហភាពអឺរ៉ុប ដែលមានទិសដៅច្បាស់លាស់នៅក្នុង “ធ្វើការសម្រាប់តំបន់”)
- សារៈសំខាន់កាន់តែខ្លាំងឡើង នៃការការពារអតិថិជន និងការគ្រប់គ្រងគុណភាពនៅក្នុងបរិបទសាកលការូបនីយកម្ម
- ទីផ្សារក្នុងតំបន់ គឺជាឧបករណ៍សំខាន់មួយសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងតំបន់ព្រោះវាមានបំណងបញ្ចូលគ្នានូវគោលបំណងសេដ្ឋកិច្ច(បន្ថែមគុណតម្លៃដល់តំបន់ និង ផលិតផលរបស់វា) និង គោលដៅសង្គម និងស្ថាប័ន (កសាងអត្តសញ្ញាណក្នុងតំបន់ក្នុងចំណោមប្រជាជន និងរចនាសម្ព័ន្ធអង្គការដើម្បីទ្រទ្រង់វា)។ វាមានវិមាត្រសំខាន់ពីរនៃទីផ្សារក្នុងតំបន់ ហើយពួកគេទាំងពីរត្រូវអភិវឌ្ឍក្នុងពេលដំណាលគ្នាគឺការបង្កើតការយល់ដឹងទំនាក់ទំនងសាធារណៈផ្នែកខាងក្នុងនិងខាងក្រៅ។

ដើម្បីឈានដល់គោលគំនិតទីផ្សារក្នុងតំបន់មួយ មានធាតុផ្សំសំខាន់ៗ ៣-៤ ត្រូវបានរួមបញ្ចូល:

- “ការវិភាគទីផ្សារ” ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងយ៉ាងល្អ
- និយមន័យច្បាស់លាស់នៃក្រុមគោលដៅ និងគោលបំណង
- ការអភិវឌ្ឍនៃឧបករណ៍ចាំបាច់ និងការអនុវត្តរបស់ពួកគេ
- ត្រួតពិនិត្យ និងប្តូរទិសដៅ បើចាំបាច់

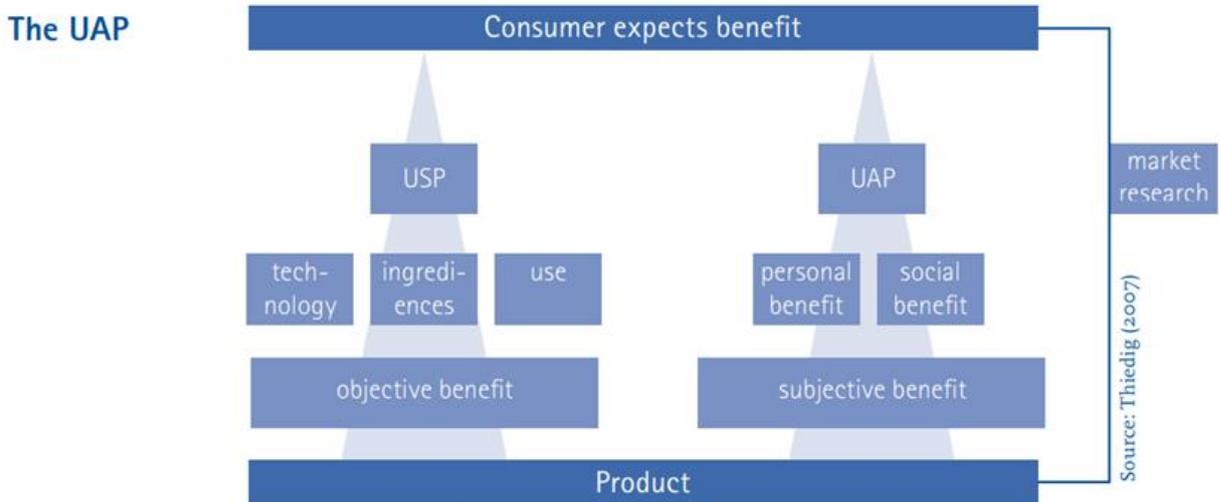
ធាតុទាំងអស់មានចំនុចគ្រោះថ្នាក់ ដែលគួរពិនិត្យឱ្យបានទៀងទាត់។ ដើម្បីអនុលោមតាមនិន្នាការដែលបានផ្តល់ឱ្យនេះគំនិតទីផ្សារក្នុងតំបន់ត្រូវឆ្លើយសំនួរសំខាន់ៗ ដែលទាក់ទងនឹងសំណួរ តើយើងពិតជាកំណត់និយមន័យ អ្វីទៅជាតំបន់របស់យើង ? វាច្បាស់ណាស់ថា ព្រំដែននយោបាយរដ្ឋបាលនៅតែមានសារៈសំខាន់ ប៉ុន្តែលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យផ្សេងទៀតដូចជា ប្រពៃណី វប្បធម៌ សង្គម លក្ខណៈធម្មជាតិ និងភូមិសាស្ត្រមានតួនាទីកើនឡើង។

បើគ្មានការរៀបចំល្អ និងកំណត់ព្រំដែនត្រឹមត្រូវនៃអ្វីដែលត្រូវបានរួមបញ្ចូល (និងមិនរាប់បញ្ចូល) ដោយការរចនាតំបន់នោះទេ (ឬណាមួយ) ការលាយទីផ្សារឧបករណ៍នឹងមិនមានភាពត្រឹមត្រូវទេ ហើយជម្រើសផ្សេងគ្នានៃការរៀបចំរបស់អង្គការនឹងភាគច្រើនមានតែ ជម្រើសល្អ ទីពីរ ឬទីបី។ ការណែនាំចូលទៅក្នុង “ ឧបករណ៍ ” អាចត្រូវបានធ្វើដោយរបៀបរស់រវើក និងអន្តរកម្ម។ អ្នកចូលរួមគួរ

តែត្រូវបានសួរថា តើឧបករណ៍អ្វីខ្លះដែលពួកគេដឹង ឬដឹងរួចហើយ។ បន្ទាប់មកផ្នែកនេះ គួរតែអភិវឌ្ឍ ហើយការពន្យល់បន្ថែមអាចត្រូវបានផ្តល់ឱ្យលើគ្នា ប្រសិនបើចាំបាច់។

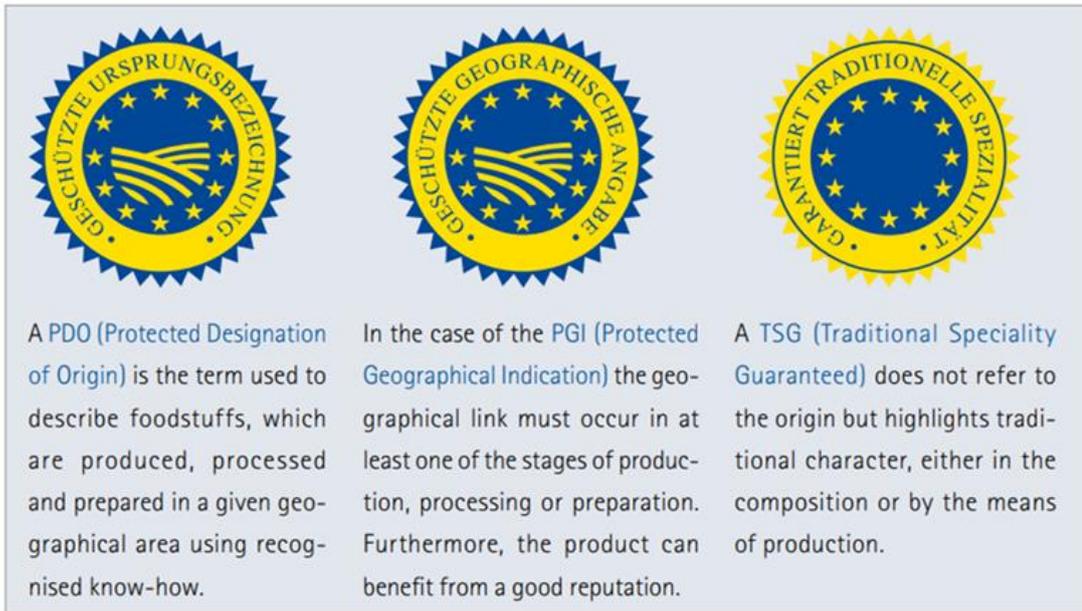
៥.១.១ យីហោផលិតផលនៅសហភាពអឺរ៉ុប: សុចនាករ ភូមិសាស្ត្រ

សម្រាប់ការធ្វើទីផ្សារនៃផលិតផលក្នុងតំបន់ឧបករណ៍ធម្មតាមួយ ដែលត្រូវបានប្រើគឺម៉ាកដែលបង្ហាញពី ផលិតផលរបស់ក្រុមហ៊ុន។ លើសពីនេះទៀត ការការពារដើមកំណើត ភូមិសាស្ត្រអាចត្រូវបានចេញ (នៅលើកម្រិតជាតិ និងអឺរ៉ុប) បង្ហាញទស្សនៈផ្សេងៗគ្នាលើ GIS និងបង្ហាញឧទាហរណ៍បច្ចុប្បន្នមួយចំនួន ដែលយកមកពីហាងលក់វាយអឺរ៉ុប និងហាងលក់ទំនិញទំនើប។

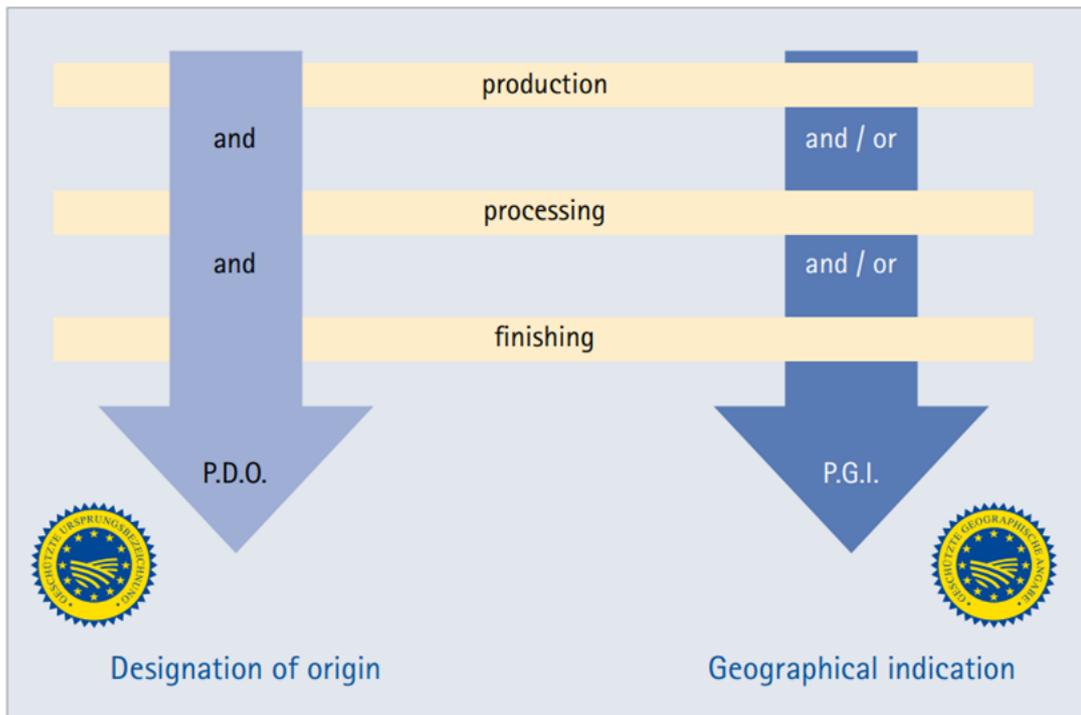

រូបភាព ១៤៖ ផលប្រយោជន៍ដែលអ្នកប្រើប្រាស់រំពឹងទុក

នៅទូទាំងទ្វីបអឺរ៉ុបមានអាហារល្អ ៗ ជាច្រើន ។ នៅឆ្នាំ ១៩៩២ សហគមន៍អឺរ៉ុបបានបង្កើតប្រព័ន្ធដែលគេស្គាល់ថាជា PDO (ការចនាការពារដោយប្រភពដើម) PGI (ការចង្អុលបង្ហាញភូមិសាស្ត្រ ដែលត្រូវបានការពារ) និង (ឯកទេស ដែលបានធានា) ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយ និងការពារផលិតផលមូបអាហារ។ ភាពខុសគ្នាប្រៀបធៀបទៅនឹងម៉ាក គឺភាពខុសគ្នារវាងអ្នកទាំងពីរដំបូង បង្ហាញថាការចនាដើម គឺជាមធ្យោបាយការពារដ៏តឹងរឹងជាងការចង្អុលបង្ហាញភូមិសាស្ត្រ (PGI) ។ ទីពីរ ផ្តល់ភាពបត់បែនកាន់តែច្រើនដល់អ្នកដាក់ពាក្យហើយត្រូវបានគេរកឃើញកាន់តែទូលំទូលាយនៅក្នុងប្រទេសអាឡឺម៉ង់ (បច្ចុប្បន្ននេះមានអាហារជាង ៣៥ មុខ: ទឹករ៉ែ ទឹក ប៊ី ឈីស បន្លែ និងនំប៉័ង) ។ PDO ត្រូវបានអនុវត្ត យ៉ាងទូលំទូលាយនៅក្នុងប្រទេសបារាំង និងអ៊ីតាលីតាមប្រវត្តិសាស្ត្រប្រទេសទាំងនេះ មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្អសំរាប់អាហារឆ្ងាញ់។

រូបភាព ១៥៖ GI បីប្រភេទនៅអឺរ៉ុប

រូបភាព ១៦៖ GI ពីរប្រភេទ (យោងតាម ២០៨១/៩២)

ហេតុអ្វីបានជាប្រព័ន្ធអឺរ៉ុបសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍និង ការពារស្បៀងអាហារជាចាំបាច់?

- ដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់ផលិតកម្ម កសិកម្មចម្រុះ
- ដើម្បីការពារឈ្មោះផលិតផលពីការប្រើប្រាស់ខុស និងការចំលងតាម
- ជួយអ្នកប្រើប្រាស់ដោយផ្តល់ ឱ្យពួកគេនូវព័ត៌មានទាក់ទងនឹងព័ត៌មានជាក់លាក់ នៃផលិតផល

ដំណើរការ នៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំការការពារបែបនេះ គឺ វែងឆ្ងាយ(ហើយអាចមានតំលៃថ្លៃណាស់)។ ក្នុងនាមជាអ្នកសម្របសម្រួលសម្រាប់ដំណើរការបែបនេះត្រូវអនុវត្តតាមជំហានដើម្បីការពារ។

ប្រមូលព័ត៌មានសម្រាប់ក្រុមដែលមានបំណងដាក់ពាក្យសុំការពារប្រសិនបើលទ្ធផលគឺវិជ្ជមាន៖

- ការសម្របសម្រួលនៃដំណើរការ
- ស្វែងរកអ្នកដឹកនាំមតិ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីចូលរួម
- រៀបចំសិក្ខាសាលាសម្រាប់ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន និងការលើកទឹកចិត្ត
- សំរេចថាតើពាក្យសុំគួរតែត្រូវបានធ្វើឬអត់
- តាមដានដំណើរការបន្ថែមសម្រាប់ពាក្យសុំ

តើអ្នកផលិត និងអ្នកកែច្នៃដំណើរការយ៉ាងដូចម្តេចក្នុងការចុះឈ្មោះឈ្មោះផលិតផល ?

- ក្រុមអ្នកផលិតត្រូវកំណត់ផលិតផលស្របតាមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យច្បាស់លាស់សម្រាប់ការបញ្ជាក់។
- ពាក្យសុំរួមទាំងលក្ខណៈបច្ចេកទេស
- ត្រូវបានសិក្សាបឺម ហើយបន្ទាប់មកបញ្ជូនទៅគណៈកម្មការ។
- ប្រសិនបើវាឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការការបោះពុម្ពផ្សាយលើកដំបូង នៅក្នុងទិន្នន័យប្រវត្តិផ្លូវការនៃសហភាពអឺរ៉ុបនឹងជូនដំណឹងដល់អ្នកដែលនៅក្នុងសហភាពដែលចាប់អារម្មណ៍
- ប្រសិនបើគ្មានការដំទាស់ទេ គណៈកម្មការអឺរ៉ុបផ្សព្វផ្សាយឈ្មោះផលិតផល ការពារនៅក្នុងទិន្នន័យប្រវត្តិផ្លូវការរបស់សហភាពអឺរ៉ុប។

លក្ខណៈពិសេស នៃផលិតផលការពារត្រូវបានរៀបចំ និងកំណត់ដោយអ្នកស្នើសុំ និងគួរមានដូចខាងក្រោម៖

ការបញ្ជាក់ (កូដនៃការអនុវត្ត)

- ឈ្មោះ
- ការពិពណ៌នា
- ដែនកំណត់ នៃតំបន់ភូមិសាស្ត្រ
- ភស្តុតាងនៃប្រពៃណី
- ផលិតកម្ម
- ភ្ជាប់ជាមួយតំបន់
- ផ្លាក
- ច្បាប់ជាតិជាក់លាក់

ចាប់ពីខែមេសាឆ្នាំ ២០០៦ តទៅពាក្យសុំចុះឈ្មោះ PDOs និង PGI ដោយអ្នកផលិតនៅក្នុងប្រទេសទីបី នៅក្រៅសហភាពអឺរ៉ុបហើយ ការបដិសេធចំពោះពាក្យសុំដោយបុគ្គលនៅប្រទេសទីបីអាចត្រូវបានធ្វើឡើងដោយផ្ទាល់ទៅគណៈកម្មការ។

ជំពូក ៦

ការគ្រប់គ្រងវដ្តកម្រោង និងគ្រោងវិធីសាស្ត្រដែលសមស្រប

៦.១ ការគ្រប់គ្រងវដ្តកម្រោង

ការរៀបចំផែនការ និងការអនុវត្តគម្រោងយ៉ាងតឹងរឹង នៅថ្នាក់ក្រុងនិងតំបន់គឺជាកត្តាជោគជ័យ ដ៏សំខាន់មួយដែលអាចជះឥទ្ធិពល ដោយការគ្រប់គ្រងគម្រោង។ សព្វថ្ងៃនេះជាតំរូវការពីម្ចាស់ជំនួយ ភាគច្រើន ដើម្បីបង្ហាញពីសមត្ថភាព និងជំនាញនៃការធ្វើផែនការអោយបានត្រឹមត្រូវ និងកំណត់គោល ដៅច្បាស់លាស់ និងជាក់ស្តែងដែលមានរួចហើយ នៅក្នុងសេចក្តីព្រាងសំណើរលើកដំបូងនៃគម្រោង។ មានឧទាហរណ៍មួយចំនួនសម្រាប់គម្រោងជោគជ័យដែលមិនបានចាប់ផ្តើម ពីមូលដ្ឋានធ្វើផែនការ រឹងមាំ ប៉ុន្តែករណីទាំងនេះមានតិចតួច ហើយភាគច្រើននៃគម្រោង ដែលមិនមានផែនការ ទាំងបរាជ័យ ទាំងលទ្ធផល ទាំងការខ្លះខ្លាយពេលវេលា និងថវិកាយ៉ាងច្រើនរាប់បញ្ចូលទាំងរង្វិលជុំសិក្សាដែលមិន ចាំបាច់។ អ្នកគ្រប់គ្រងប្រចាំតំបន់ គួរតែមានសមត្ថភាពប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ និងឧបករណ៍គ្រប់គ្រង គម្រោងបច្ចុប្បន្នតាមរបៀបដែលសមស្របបំផុត។

គោលបំណង នៃការសិក្សា គឺដើម្បី៖

- ទទួលបានការសង្ខេបនៃគំនិតទូទៅ គោលបំណង គោលការណ៍ និងដំណាក់កាលផ្សេងៗគ្នានៃការគ្រប់គ្រងវដ្តកម្រោង
- អាចបង្កើតគោលបំណងគម្រោងជាក់ស្តែងយោងទៅតាមតក្កវិជ្ជារបស់ PPM
- ដឹងពីរបៀបប្រើឧបករណ៍ PCM សម្រាប់ការវិភាគស្ថានភាពផែនការ និងការអនុវត្ត
- ឆ្លុះបញ្ចាំងពីការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍គ្រប់គ្រងសមស្រប និងរៀនសូត្រពីបទពិសោធន៍របស់អ្នកដទៃ

ការគ្រប់គ្រងវដ្តកម្រោង (PCM) ត្រូវបានអនុម័ត ដោយសហគមន៍អឺរ៉ុប (ជំនួយអឺរ៉ុប) ជាសំណុំបឋម នៃការរចនាគម្រោង និងឧបករណ៍គ្រប់គ្រង។ គណៈកម្មការអឺរ៉ុបបានបង្កើតគោលការណ៍ណែនាំស្តីពី PCM ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពនៃជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ EC និងដើម្បីគាំទ្រការអនុវត្តការគ្រប់គ្រង និងការសម្រេចចិត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពពេញមួយវដ្តគ្រប់គ្រងគម្រោង (ការិយាល័យសហប្រតិបត្តិការអឺរ៉ុប ២០០៤) ។ វិធីសាស្ត្រឡូជីខលគឺជាឧបករណ៍ស្នូលមួយដែលត្រូវបានប្រើក្នុងការគ្រប់គ្រងវដ្តកម្រោង។ EC ជាទូទៅតំរូវអោយមានការអភិវឌ្ឍម៉ាទ្រីសឡូជីខល/ម៉ាស៊ីនគ្រោងគម្រោង (PPM) ដែលជាផ្នែកមួយនៃ នីតិវិធីបង្កើតគម្រោងសំរាប់ជំនួយខាងក្រៅ។

អ្នកគ្រប់គ្រងគម្រោង ក្នុងការអភិវឌ្ឍតំបន់ គួរដឹងអំពីតក្កវិជ្ជា និងវាក្យស័ព្ទចាប់តាំងពីនីតិវិធីទំនាក់ទំនង និង សំណើរ គឺផ្អែកលើការយល់ដឹងរួមនេះ។ ក្រៅពីតម្រូវការជាផ្លូវការ ឧបករណ៍ផ្តល់ការគាំទ្រសម្រាប់ការគិត វិភាគ និងដឹកនាំដំណាក់កាល និងសកម្មភាពគម្រោងតាមរបៀបមួយដែលមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ។

មុនពេលបង្ហាញ វដ្តគម្រោងលក្ខណៈមូលដ្ឋាននៃគម្រោង បង្ហាញពីបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួន សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងគម្រោង និងដឹកនាំ។ ជាធម្មតាគម្រោង នៅក្នុងតំបន់ជនបទការអភិវឌ្ឍត្រូវបាន កំណត់លក្ខណៈដោយ៖

- ភាពស្មុគស្មាញ នៃគោលបំណង និងការកិច្ច
- ការងារជាក្រុម
- គ្មានទម្លាប់
- មិនមានដំណើរការជាបន្ត
- ការចំណាយខ្ពស់
- ការពឹងពាក់គ្នាទៅវិញទៅមក

លើសពីនេះទៀតការបញ្ជាក់អំពីពាក្យដែលត្រូវបានប្រើជាទូទៅ អាចមានប្រយោជន៍នៅពេល ចាប់ផ្តើម។

ការគ្រប់គ្រងវដ្តគម្រោង គឺជាពាក្យមួយដែលត្រូវបានប្រើដើម្បីពិពណ៌នាអំពី សកម្មភាពនៃ ការគ្រប់គ្រង និង នីតិវិធីធ្វើការសម្រេចចិត្តក្នុងវដ្តជីវិតរបស់គម្រោង (រួមទាំងការកិច្ចការនានា និងការ ទទួលខុសត្រូវឯកសារសំខាន់ៗ និងជម្រើសនៃការសម្រេចចិត្ត) (ការិយាល័យសហប្រតិបត្តិការអឺរ៉ុប ២០០៤ ទំព័រ ១៧)។ វាគឺជា សំណុំនៃការរចនាគម្រោង និងឧបករណ៍គ្រប់គ្រងដែលផ្អែកលើវិធីសាស្ត្រ គ្រោងឡដីខល។ នៅពេលកិច្ចពិភាក្សាអន្តរជាតិ ស្តីពីប្រសិទ្ធភាពនៃជំនួយកំពុងបន្ត គេគួរតែដឹងថា ឧបករណ៍សម្រាប់ការរៀបចំផែនការ និងការគ្រប់គ្រងគម្រោង ក៏ជាបញ្ហាចេរសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ និងកែ លំអបន្ថែមទៀតដែរ។ តាមទស្សនៈរបស់ EC វាចាំបាច់ត្រូវយល់ពីគោលការណ៍សំខាន់ៗរបស់ PCM ។

គោលការណ៍សំខាន់ៗនៃ PCM៖

១. ការប្រើប្រាស់ គ្រោងវិធីសាស្ត្រសមស្រប៖

- ដើម្បីវិភាគបញ្ហា
- រកដំណោះស្រាយ

២. ការផលិតឯកសារសំខាន់ៗ ដែលមានគុណភាពល្អ ដែលមានរចនាសម្ព័ន្ធ និងមានព័ត៌មាន ច្បាស់លាស់

៣. ពិគ្រោះយោបល់ និងមានការចូលរួមពីអ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន

៤. រក្សាការផ្តោតច្បាស់លាស់ លើគោលបំណងគម្រោង

៥. អត្ថប្រយោជន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាពសម្រាប់គោលដៅក្រុម

៦. បញ្ចូលបញ្ហាគុណភាពសំខាន់ៗទៅក្នុងការរចនាតាំងពីដំបូង

វដ្តជីវិត គឺផ្អែកលើវដ្តនៃការគ្រប់គ្រងបុរាណដែលចាប់ផ្តើមពី ការវិភាគស្ថានភាព និង ផែនការ ហើយនឹងបន្តការអនុវត្ត និងវាយតម្លៃ។ ការវាយតម្លៃលទ្ធផល គឺមិនចាំបាច់ជាចុងបញ្ចប់នៃដំណើរការ នោះទេ។ ការវាយតម្លៃលទ្ធផលគម្រោង មធ្យម រឺចុងក្រោយ គឺជាការពិពណ៌នាអំពីស្ថានភាពថ្មីមួយ (តើបច្ចុប្បន្ននេះស្ថានភាពយ៉ាងដូចម្តេច ?) ហើយអាចជាមូលដ្ឋានសំរាប់ការបន្តគម្រោង។ ដូចគ្នានេះ

ផងដែរ ជំហាននីមួយៗត្រូវទាក់ទងគ្នា។ បញ្ហានៅក្នុងដំណាក់កាល នៃការអនុវត្តអាចកើតឡើង ដោយសារតែការយល់ដឹងខុសអំពីស្ថានភាព។

តើ PCM មានគោលបំណងអ្វី?

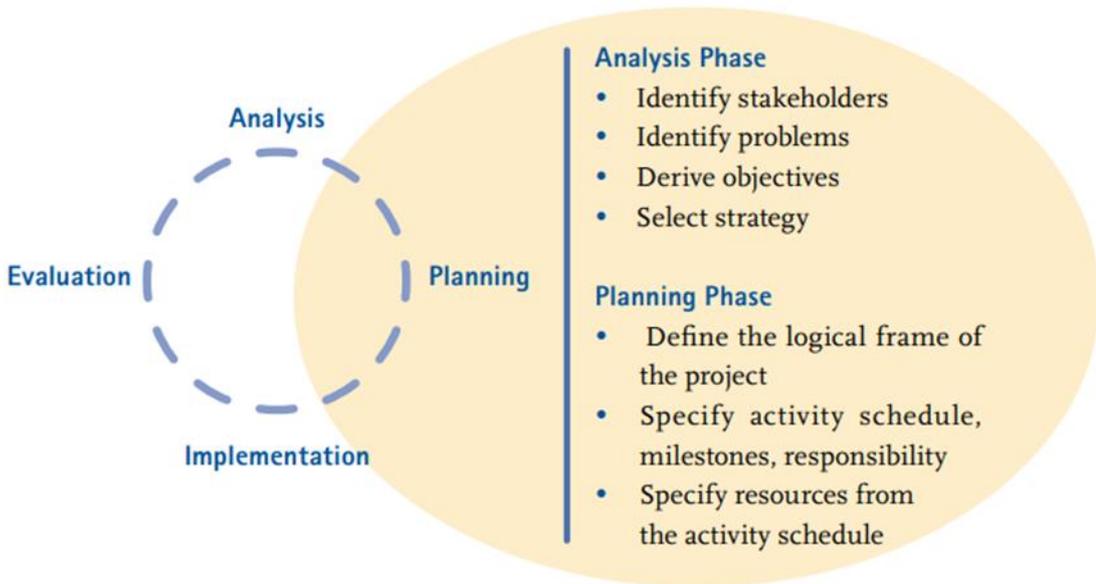
គម្រោងនឹងចូលរួមចំណែកក្នុងគោលបំណងគោលនយោបាយរបស់អង្គការម្ចាស់ជំនួយ និង ប្រទេសទទួលបានផល ក៏ដូចជាបញ្ហាអន្តរវិស័យ។

គម្រោងត្រូវតែពាក់ព័ន្ធ និងស្នើយុទ្ធសាស្ត្រដែលត្រូវបានព្រមព្រៀងគ្នា ក្នុងចំណោមក្រុមគោល ដៅ/អ្នកទទួលបានផលហើយមានសក្តានុពល ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាពិតរបស់ពួកគេ។

គម្រោងត្រូវតែអាចធ្វើទៅបាន គោលបំណងអាចត្រូវបានសម្រេចបានយ៉ាងពិតប្រាកដនៅក្នុង បរិដ្ឋានប្រតិបត្តិការ និងសមត្ថភាពរបស់ស្ថាប័នអនុវត្តន៍។

អត្ថប្រយោជន៍ដែលបង្កើតដោយគម្រោងគឺមាននិរន្តរភាព។

PCM and Logical Framework Approach

រូបភាព ១៧៖ PCM និងវិធីសាស្ត្រក្របខ័ណ្ឌឡូជីខល

៦.១.១ គ្រោងវិធីសាស្ត្រសមហេតុផល

PCM គឺផ្អែកលើវិធីសាស្ត្រនៃការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌឡូជីខល។ ធាតុដ៏ល្បីល្បាញមួយ ប៉ុន្តែតាម ពិតលទ្ធផល នៃដំណើរការពិភាក្សាដដែលៗ គឺម៉ាទ្រីសគ្រោងកំណត់ហេតុ ទាំងអស់នៅក្នុងវិធីសាស្ត្រ គ្រោងកំណត់ហេតុរួមមានការកិច្ចផ្សេងៗគ្នានៅក្នុងដំណាក់កាលវិភាគ និងផែនការ។

ចំពោះការប្រើប្រាស់ជាក់ស្តែងបានចង្អុលបង្ហាញថា វាត្រូវតែអនុវត្តដោយរវាងវិជ្ជាជីវៈជា ឧបករណ៍វិភាគ និងគ្រប់គ្រងដែលមានប្រសិទ្ធភាព។ នេះមានន័យថាបទពិសោធន៍ និងការវិនិច្ឆ័យវិជ្ជា ជីវៈមិនអាចត្រូវបានជំនួសដោយគោលការណ៍ណែនាំទេ។ LFA ត្រូវតែបំពេញបន្ថែមដោយការប្រើ

ឧបករណ៍ជាក់លាក់ផ្សេងទៀត (ដូចជាការវាយតម្លៃ សមត្ថភាពស្ថាប័ន ការវិភាគសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ការវិភាគយេនឌ័រ និងការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន) និងការអនុវត្តបច្ចេកទេសការងារដែលលើកកម្ពស់ការចូលរួមប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ (ការិយាល័យសហប្រតិបត្តិការឆ្នាំ ២០០៤)។

ការវិភាគអ្នកពាក់ព័ន្ធកំណត់អត្តសញ្ញាណនិង
 កំណត់លក្ខណៈអ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ វាយ
 តម្លៃសមត្ថភាពរបស់ពួកគេ

ការវិភាគបញ្ហា - កំណត់បញ្ហាសំខាន់ៗឧបសគ្គ
 និងឱកាស; កំណត់ទំនាក់ទំនងមូលហេតុនិង
 ផល

ការវិភាគគោលបំណង - បង្កើតដំណោះស្រាយ
 ពីបញ្ហាដែលបានកំណត់។ កំណត់អត្ត
 សញ្ញាណមធ្យោបាយដើម្បីបញ្ចប់ទំនាក់ទំនង
 កំណត់យុទ្ធសាស្ត្រផ្សេងៗដើម្បីសម្រេចបាន
 ដំណោះស្រាយ។ ជ្រើសរើសយុទ្ធសាស្ត្រសម
 ស្របបំផុត

ការអភិវឌ្ឍ ម៉ាទ្រីសក្របខ័ណ្ឌទូទៅខ្មែរ -
 ការកំណត់រចនាសម្ព័ន្ធគម្រោង; សាក
 ល្បងតក្កវិជ្ជា ខាងក្នុង និងហានិភ័យរបស់
 វា។ ការបង្កើតស្ថិតិស្ថិតិដែលអាចវាស់
 ស្ទង់បាន

កាលវិភាគសកម្មភាព - កំណត់លំដាប់
 និងភាពអាស្រ័យគ្នានៃសកម្មភាព; ការ
 ប៉ាន់ប្រមាណរយៈពេលរបស់ពួកគេនិង
 ការចាត់តាំងការកិច្ចនិងការទទួលខុស
 ត្រូវ

កាលវិភាគធនធាន-ពីកាលវិភាគ
 សកម្មភាពការអភិវឌ្ឍ កាលវិភាគបញ្ចូល
 និងថវិកា

៦.១.២ ការវិនិច្ឆ័យ អ្នកពាក់ព័ន្ធ

គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទក្នុងតំបន់ គឺជាដំណើរការផ្លាស់ប្តូរដែលពឹងផ្អែកលើឥរិយាបថរបស់ប្រជាជនដែល និងភាគីពាក់ព័ន្ធ។ គម្រោងធ្វើអន្តរាគមន៍ និងប្រព្រឹត្តទៅនៅក្នុងបរិវេណសង្គមដោយមានមនុស្សមួយចំនួនដែលបង្កើតជាប្រព័ន្ធចល័តនៃទំនាក់ទំនង និងភាពអាស្រ័យគ្នាទៅវិញទៅមក

ហើយអ្នកដែលធ្វើសកម្មភាពផ្នែកលើតួនាទី និងការរំពឹងទុកដែលមានឥទ្ធិពល និងធនធានរបស់ពួកគេ និងទទួលយកការគាំទ្រ ឬអាកប្បកិរិយាបដិសេធចំពោះគម្រោងកំណែទម្រង់ ។

នៅក្នុងបរិបទនេះ ការវិភាគរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ គឺជាឧបករណ៍សម្រាប់វិភាគស្ថានភាព និងការធ្វើផែនការគម្រោង ហើយអាចត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយការត្រៀមរៀបចំ និងបឋម ឬតាមកំរិតលម្អិត។ វាក៏រួមបញ្ចូលទាំងការវាយតម្លៃសមត្ថភាពស្ថាប័ន ការវិភាគបឋម និងយេនឌ័រ ។

អ្នកចូលរួមទទួលបាននូវឧបករណ៍ជាក់ស្តែងមួយសម្រាប់ធ្វើការវិភាគទៅភាគីពាក់ព័ន្ធសម្រាប់គំនិតគម្រោង។ ខណៈពេលដែលធ្វើការវិភាគ អ្នកពាក់ព័ន្ធ ឬព័ត៌មានថ្មីអំពីចំណាប់អារម្មណ៍របស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេសក្រុមគោលដៅសំខាន់ៗដែលអាចឈានដល់ការកែតម្រូវគោលបំណងដែលបានកំណត់។

សេចក្តីណែនាំអំពីឧបករណ៍នេះអាចជាផ្នែកមួយនៃបទបង្ហាញ នៅលើ PCM អមដោយក្តារចុចដែលបង្ហាញម៉ាទ្រីសដើម្បីវាយឈ្មោះអ្នកពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងអាកប្បកិរិយារបស់ពួកគេ ចំពោះគំនិតគម្រោង និងឥទ្ធិពលដែលអាចកើតមាន។ នៅពេលគ្រោងការណ៍នេះត្រូវបានណែនាំវាក៏អាចធ្វើជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការងារជាក្រុមផងដែរ។

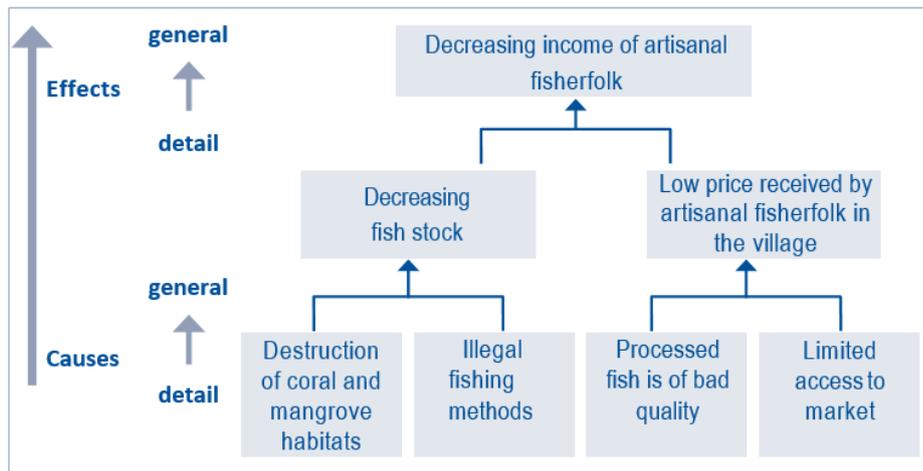
សំណួរដែលទាក់ទង នឹងការវិភាគរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធគឺ៖

- តើមនុស្ស និងអង្គការណាដែលមានការព្រួយបារម្ភ?
- តើភាគីពាក់ព័ន្ធ រំពឹងនិងផលប្រយោជន៍អ្វីខ្លះ?
- តើចំណាប់អារម្មណ៍ និងផលប្រយោជន៍ទាំងនេះខ្លាំង/សំខាន់ប៉ុណ្ណា?
- តើអ្នកពាក់ព័ន្ធអាចចូលរួមចំណែកដល់គម្រោងយ៉ាងដូចម្តេច?
- តើវិភាគទានមានសារៈសំខាន់ប៉ុណ្ណា?

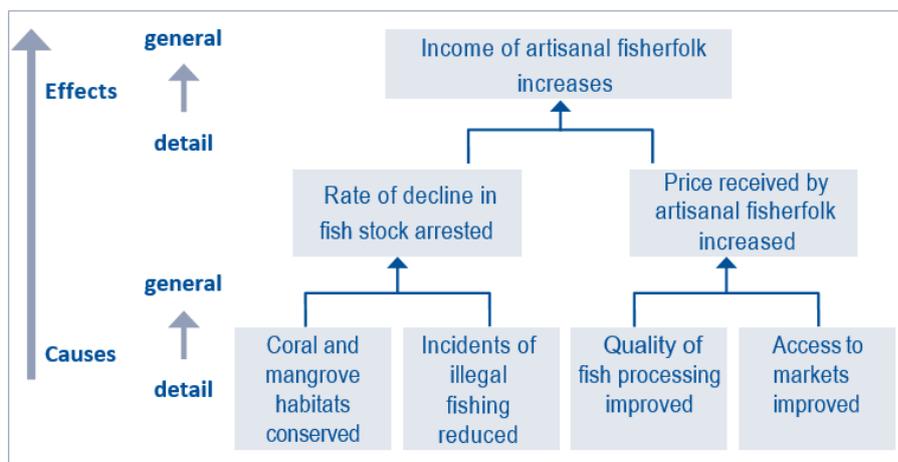
៦.១.៣ បញ្ហា និងវិភាគគោលបំណង

ឧបករណ៍រួមមួយដើម្បីធ្វើការវិភាគបញ្ហា និងការវិភាគគោលបំណងគឺ “ដើមចមបញ្ហា” ។ ការវិភាគទាំងអស់គ្នាពាក់ព័ន្ធនឹងជំហានសំខាន់ៗចំនួន ៣ គឺ៖

- និយមន័យ នៃក្របខ័ណ្ឌ និងប្រធានបទនៃការវិភាគ;
- ការកំណត់បញ្ហាធំ ៗ ដែលក្រុមគោលដៅនិងអ្នកទទួលបានផលបានប្រឈមមុខ។
- ការមើលឃើញបញ្ហាជាទម្រង់មែកធាងបញ្ហាឬ “ ឋានានុក្រមនៃបញ្ហា” ដើម្បីជួយវិភាគ និង បញ្ជាក់ពីទំនាក់ទំនងរវាងបុព្វហេតុ។

រូបភាព ១៨ ៖ វិភាគ - ពិពណ៌នាអំពីបញ្ហា

រូបភាព១៩ ៖ វិភាគ - ពិពណ៌នាអំពីគោលបំណង

៦.១.៤ ម៉ាទ្រីសនៃការរៀបចំគម្រោងផែនការ

ម៉ាទ្រីសគ្រោងកំណត់ហេតុគឺជាជំហានសំខាន់នៅក្នុងវិធីសាស្ត្រឡើងវិញដែលសង្ខេបពីជំហានមុន ៗ និងមើលឃើញពីតួអង្គនៃការអន្តរាគមន៍លើកម្រិតគោលដៅផ្សេងៗគ្នា (EuropeAid ២០០៤ ទំព័រ ៧៣) ។ ការណែនាំចូលទៅក្នុងម៉ាទ្រីសគ្រោងកំណត់ហេតុអាចត្រូវបានផ្តល់ឱ្យដោយការបង្ហាញខាងក្រោម។ ការប្រើប្រាស់ទាំងពីរ គឺអាចធ្វើទៅបានផងដែរចាប់តាំងពីម៉ាទ្រីស ដែលបានបង្ហាញនៅអាចគាំទ្រដល់ការងារជាក្រុមស្តីពីការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវ ឋានានុក្រមនៃគោលដៅគម្រោង។

បន្ថែមលើការទាក់ទងគ្នានៃជួរឈរផ្សេងៗគ្នានៅក្នុងគ្រោងកំណត់ហេតុតម្រូវការនិងការប្រើប្រាស់ការសន្មតត្រូវបានណែនាំដល់អ្នកចូលរួម:

- ការសន្មតគឺជាកត្តាខាងក្រៅដែលជះឥទ្ធិពលឬសូម្បីតែកំណត់ភាពជោគជ័យនៃគម្រោង។
- អន្តរាគមន៍មួយមិនដែលគ្របដណ្តប់គ្រប់ទិដ្ឋភាពទាំងអស់នៃការពិតទេ។
- លក្ខខណ្ឌចាំបាច់ត្រូវតែបំពេញមុនពេលសកម្មភាពចាប់ផ្តើម

ការសន្មត

តើពួកគេជាអ្វី ?

ពួកគេគឺជាកត្តាខាងក្រៅដែលជះឥទ្ធិពលឬសូម្បីតែកំណត់ភាពជោគជ័យនៃគម្រោង។

ហេតុអ្វីបានជាពួកគេត្រូវបានទាមទារ ?

តក្កវិជ្ជាអន្តរាគមន៍មិនដែលគ្របដណ្តប់លើគ្រប់ទិដ្ឋភាពទាំងអស់នៃការពិតទេ។ កត្តាខាងក្រៅមានឥទ្ធិពលសំខាន់លើភាពជោគជ័យហើយគួរតែត្រូវបានកំណត់និងពិចារណា។ តើលក្ខខណ្ឌមុនគឺជាអ្វី ? លក្ខខណ្ឌមួយដែលត្រូវតែបំពេញ / បានជួបមុនពេលសកម្មភាពចាប់ផ្តើម។

៦.១.៥ ការធ្វើផែនការសកម្មភាព

ការរៀបចំផែនការសកម្មភាព គឺដើម្បីបង្ហាញពីទំនាក់ទំនងនៃការគ្រប់គ្រងគម្រោងទៅនឹងការរៀបចំកាលវិភាគសកម្មភាព និងធនធាន។

កាលវិភាគសកម្មភាព៖

- រក្សាវិធីសាស្ត្រតម្រង់ទិសដៅនៃគ្រោងកំណត់ហេតុ
- បំបែកសកម្មភាពទៅជាព័ត៌មានលម្អិតអំពីប្រតិបត្តិការ
- បញ្ជាក់ពីលំដាប់លំដោយរយៈពេល និងអាទិភាពនៃសកម្មភាពកំណត់ទិសដៅសំខាន់ៗ
- ប្រគល់ការទទួលខុសត្រូវលើ ការគ្រប់គ្រង ការអនុវត្ត ការទទួលខុសត្រូវ និងគួរតែរួមបញ្ចូលការកិច្ចគ្រប់គ្រង។
- សម្របសម្រួលថវិកាផ្នែកលើលទ្ធផល និងតាមដានប្រសិទ្ធភាពចំណាយ
- ផ្តល់មូលដ្ឋានសម្រាប់ការកៀរគរធនធាន (ខាងក្រៅ និងក្នុងតំបន់)
- កំណត់ផលប៉ះពាល់ថ្លៃដើម៖
  - តម្រូវការថវិការបស់សមភាគី
  - និរន្តរភាពហិរញ្ញវត្ថុក្រោយគម្រោង

តារាង ៥៖ Project Planning Matrix - PPM

យុទ្ធសាស្ត្រគម្រោង/កម្មវិធី	សូចនាករ តើសមិទ្ធផលនៃគម្រោងអាចវាស់វែងបានដោយរបៀបណា ?	ប្រភព/មធ្យោបាយ នៃការផ្ទៀងផ្ទាត់តើកស្មតាងដែលអាចរកបានសម្រាប់សូចនាករដែលបានបង្កើតឡើងនៅឯណា ?	ការសន្មត់សំខាន់ តើលក្ខខណ្ឌខាងក្រៅអ្វីខ្លះដែលសំខាន់សម្រាប់ភាពជោគជ័យរបស់គម្រោង ?
-----------------------------	---	---	---

<p>គោលដៅ អភិវឌ្ឍន៍ តើគម្រោងនឹងមាន ផលប៉ះពាល់អ្វីខ្លះ នៅក្នុងស្ថានភាព ក្រុម " គោលដៅ " ?</p>			
<p>គោលបំណង គម្រោង តើគម្រោង នឹងមាន ផលប៉ះពាល់អ្វីខ្លះ ទៅលើឥរិយាបថ របស់ក្រុមគោល ដៅ ?</p>			
<p>តើគម្រោងនឹង សម្រេចបានអ្វី ខ្លះ ?</p>			
<p>សកម្មភាព តើគម្រោងនឹង ធ្វើអ្វី ?</p>	<p>មធ្យោបាយ៖ ថ្លៃដើម តើគម្រោងនឹងត្រូវ ចំណាយប៉ុន្មាន ?</p>		

បន្ថែមពីលើការទាក់ទងគ្នានៃជួរឈរផ្សេងៗគ្នា នៅក្នុងស៊ុមកំណត់ហេតុតម្រូវការ
និង ការប្រើប្រាស់ការសន្មតត្រូវបានណែនាំដល់អ្នកចូលរួម៖

- ការសន្មតគឺជា កត្តាខាងក្រៅដែលជះឥទ្ធិពល ឬសូម្បីតែកំណត់ភាពជោគជ័យរបស់
គម្រោងមួយ
- អន្តរាគមន៍មួយមិនដែលគ្របដណ្តប់គ្រប់ទិដ្ឋភាពទាំងអស់
- លក្ខខណ្ឌចាំបាច់ត្រូវតែបំពេញ មុនពេលសកម្មភាពចាប់ផ្តើម

ជំពូកទី ៧

គម្រោងថវិកា និងការផ្តល់មូលនិធិ៖ សហហិរញ្ញប្បទាន និងភាពជាដៃគូឯកជន និងសាធារណៈ

៧.១ ការរៀបចំគម្រោងថវិកា និងការផ្តល់មូលនិធិ

“ការរៀបចំគម្រោងថវិកា និងការផ្តល់មូលនិធិ” នឹងផ្តល់នូវទិដ្ឋភាពទូទៅនៅលើវិធីដែលអាចធ្វើបានផ្សេងគ្នា ក្នុងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់គម្រោងក្នុងតំបន់។ វាក៏អាចជម្រុញភាគីពាក់ព័ន្ធដែលចាប់អារម្មណ៍មិនត្រឹមតែពីផ្នែកលើសាធារណៈប៉ុណ្ណោះទេ មានន័យថាដើម្បីស្វែងរកហិរញ្ញប្បទានគម្រោងនីមួយៗ។ លក្ខខណ្ឌសំខាន់ៗ ដែលនឹងត្រូវបានណែនាំ និងពិភាក្សា គឺការបរិច្ចាគការអែក្លាសប្រាក់ឧបត្ថម្ភ ការចូលរួមវិភាគទានជាដៃគូភាពឯកជន និងសាធារណៈ (PPP) និងមូលនិធិក្នុងតំបន់។

- ធ្វើឱ្យម្ចាស់គម្រោងក្នុងតំបន់/មូលដ្ឋាន និងអ្នកគ្រប់គ្រងគម្រោង គិតអំពីគំនិតគម្រោងហិរញ្ញប្បទានប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត
- បង្ហាញអំពីជម្រើស និងមធ្យោបាយក្នុងការធ្វើគម្រោងការផ្តល់មូលនិធិ
- ជំរុញអ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងតំបន់សម្រាប់ការអែក្លាសប្រាក់ ឬឧបត្ថម្ភសកម្មភាពនៅក្នុងគម្រោងបច្ចុប្បន្នរបស់ពួកគេ

ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់គម្រោងក្នុងតំបន់ជាធម្មតាមានបញ្ហាស្មុគស្មាញ។ ថ្នាក់គ្រប់គ្រងតំបន់មិនមានសក្តានុពលតែមួយសម្រាប់ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានគម្រោង ១០០ ភាគរយទេ ប៉ុន្តែត្រូវប្រមូលប្រភពផ្សេងៗគ្នា។ ប្រភពទាំងនេះមានលក្ខណៈពិសេសហើយដូច្នោះ ការចំណាយប្រាក់ត្រូវតែអនុវត្តតាមបទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗគ្នា។ វាជាសិល្បៈដើម្បីរករកនៅក្នុង “ហិរញ្ញប្បទាន” នេះនិងដើម្បីរកដំណោះស្រាយល្អបំផុត ដែលអាចធ្វើទៅបានសម្រាប់ហិរញ្ញប្បទានគម្រោង។

ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់គម្រោងជាមួយដៃគូផ្សេងៗត្រូវការគុណលក្ខណៈចាំបាច់មួយចំនួន៖

- ការគ្រប់គ្រងគម្រោងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព
- ការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព (របស់ម្ចាស់គម្រោង)
- ការទំនាក់ទំនងដ៏ល្អរវាងដៃគូគម្រោង

ឧទាហរណ៍បង្ហាញពីប្រភពផ្សេងៗគ្នាសម្រាប់ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់គម្រោង៖

- សហភាពអ៊ីរ៉ុប
- សាលាក្រុង
- អំណោយរបស់ពលរដ្ឋ

ប្រភេទនៃការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានគម្រោងមានផលប៉ះពាល់សំខាន់ៗមួយចំនួនក្រៅពីទស្សនៈវិស័យសេដ្ឋកិច្ច៖

- ភាពជឿជាក់ក្នុងចំណោមដៃគូនានា (សាធារណៈ និងពលរដ្ឋ) ត្រូវបានពង្រឹង

កិច្ចសហប្រតិបត្តិការបង្កើនការប្តេជ្ញាចិត្តនៅក្នុងតំបន់

៧.១.១ គម្រោងថវិកា និងការផ្តល់មូលនិធិ

ប្រភពហិរញ្ញប្បទានសាធារណៈគឺ៖

- សហភាពអឺរ៉ុប
- រដ្ឋាភិបាល
- សាលាខេត្ត
- សាលាក្រុង

មូលនិធិសហភាពអឺរ៉ុបជារឿយៗ ត្រូវបានកំណត់ដោយការចូលរួមចំណែក ៥០ភាគរយ ដែលត្រូវផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរួមគ្នាថ្នាក់ជាតិ ដោយមធ្យោបាយផ្សេងទៀត។ ជាធម្មតាគម្រោងអឺរ៉ុបត្រូវផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានជាមុនពីម្ចាស់គម្រោង ព្រោះការចូលរួមវិភាគទាន ពីសហគមន៍អឺរ៉ុប នឹងត្រូវផ្តល់ជូនបន្ទាប់ពីចំណាយរួច។ សហគមន៍អឺរ៉ុបចំណាយ តែបន្ទាប់ពីទទួលបានវិក័យប័ត្រសម្រាប់ការផ្ទេរប្រាក់ពិតប្រាកដពីគណនីមួយទៅគណនីមួយ។ នេះអាចក្លាយជាបញ្ហា ពីព្រោះអ្នកត្រូវការចំនួនទឹកប្រាក់ដែលអាចច្រើនពេកសម្រាប់ដៃគូសហហិរញ្ញប្បទានរបស់អ្នកនៅពេលចាប់ផ្តើមគម្រោង។ វិធានការត្រួតពិនិត្យធំទូលាយ ក៏ជាចរិតលក្ខណៈសម្រាប់គម្រោងរបស់សហគមន៍អឺរ៉ុបផងដែរ។ ក្រៅពី IPA មានកម្មវិធីជាច្រើនរបស់អឺរ៉ុប ដែលត្រូវបានផ្តល់ជូន ឧទាហរណ៍ដូចជា វប្បធម៌ ការអប់រំ បរិស្ថានជាដើម។ ដូចគ្នានេះផងដែរ នៅលើកម្មវិធីស្រដៀងគ្នាថ្នាក់ជាតិ មានច្បាប់ស្រដៀងគ្នាសម្រាប់ហិរញ្ញប្បទាន។

ប្រភពឯកជន និងការបរិច្ចាគ

ការចូលរួមវិភាគទានដល់ថវិកាគម្រោង ក៏អាចមកពីប្រភពឯកជនដែរ។ ក្នុងករណីនេះ ជាធម្មតាមកពីសហគ្រាសសមាគម ឬពលរដ្ឋ។ ប្រសិនបើប្រភពឯកជនរួមគ្នាផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់គម្រោងដែលទទួលបានការឧបត្ថម្ភធន (ឧទាហរណ៍សហភាពអឺរ៉ុប) នេះអាចមានន័យថាអត្រានៃការឧបត្ថម្ភធននឹងថយចុះស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិរបស់សហភាពអឺរ៉ុប។ តាមពិតយើងច្រើនតែរកឃើញមធ្យោបាយឯកជន និងសាធារណៈ។

អំណោយត្រូវបានផ្តល់ឱ្យដោយ បុគ្គលឯកជន ក្រុមហ៊ុន។ ផ្ទុយពីអ្នកឧបត្ថម្ភអ្នកបរិច្ចាគមិនរំពឹងថាសេវាកម្ម ឬផលិតផលសម្រាប់ប្រាក់របស់ពួកគេ (ប្រហែលជាមានតែបង្កាន់ដៃសម្រាប់ការប្រកាសពន្ធរបស់ពួកគេប៉ុណ្ណោះ) ។ ចំពោះគំនិតផ្តួចផ្តើមថ្នាក់គ្រប់គ្រងតំបន់និងគម្រោងនានាត្រូវតែបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់ថាតើវាត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយស្របច្បាប់ ដើម្បីទទួលបានអំណោយឬអត់។ នៅប្រទេសខ្លះវាមិនមែនទេ។

ការអង្កាសប្រាក់

“ការអង្កាសប្រាក់” អាចត្រូវបានកំណត់ជាទូទៅថា ជាផលបូកនៃ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីទទួលបានប្រាក់សម្រាប់គម្រោងមួយ។ អ្នកផ្សេងទៀតកំណត់វាជាលំហាត់ទំនាក់ទំនង៖ មធ្យោបាយអង្កាសប្រាក់ដើម្បីពិពណ៌នា យុទ្ធសាស្ត្រទំនាក់ទំនងសម្រាប់ការទិញមធ្យោបាយហិរញ្ញវត្ថុ។ ការអង្កាសប្រាក់ត្រូវបានកំណត់គោលដៅសម្រាប់អ្នកផ្តល់ជំនួយសាធារណៈនិងឯកជនសម្រាប់ការលើកកម្ពស់គោលបំណងផ្សេងៗគ្នា។ វាជាប្រភេទនៃ គម្រោងទីផ្សារដែលជារឿងធម្មតានៅសហរដ្ឋអា

មេរិកហើយត្រូវបានគេប្រើកាន់តែច្រើននៅអឺរ៉ុប។ សេវាកម្ម ឬផលិតផលផ្ទាល់ ត្រូវតែផ្សព្វផ្សាយដល់អតិថិជនសក្តានុពល (ឬ អ្នកផ្សព្វផ្សាយ) តាមរបៀបដែលពួកគេអាចយល់ និងជំរុញពួកគេឱ្យគាំទ្រគម្រោងដោយមធ្យោបាយហិរញ្ញវត្ថុ។

ដូច្នេះគំនិតនៃ ការរៀបចំសម្រាប់គ្រប់គ្រងគម្រោងគោលបំណងចំណាយ ការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយផ្សេងៗ។ ជាការតំរង់ទិស “ជំហានរៀបចំសម្រាប់គ្រប់គ្រង” អាចត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណដូចខាងក្រោម៖

ជំហានទី១៖ ការវិភាគស្ថានភាព និងគោលដៅ

- តើពួកយើងនៅឯណា ?
- តើបរិយាកាសធ្វើការ/អាជីវកម្មរបស់យើងមាននិន្នាការអ្វីខ្លះ ?
- តើសកម្មភាពអ្វីខ្លះដែលអាចជួយយើងបាន ?
- តើគោលដៅរបស់យើងសម្រាប់ឆ្នាំក្រោយគឺជាអ្វី ?

ជំហានទី ២៖ ការអភិវឌ្ឍគម្រោង

ចំណុចចាប់ផ្តើមគឺជា Project Idea ឬក៏ Project Proposal ។ វាត្រូវតែ បានបង្កើតឡើងយ៉ាងច្បាស់។ ដូច្នេះសំណួរខាងក្រោមគួរតែត្រូវបានឆ្លើយ៖

- តើគម្រោងនេះមើលទៅដូចយ៉ាងដូចម្តេច ? តើអ្វីជាគោលដៅរង (Sub-Targets) ?
- តើនរណាជាក្រុមគោលដៅរបស់យើង ?
- តើត្រូវការសកម្មភាពអ្វីខ្លះ ?
- តើអ្នកណាជាដៃគូសក្តានុពលគម្រោង ?

ជំហានទី ៣៖ ការប៉ាន់ស្មានថវិកា និងទីផ្សារ

- ស្វែងយល់ថា តើវាជាទីផ្សារប្រភេទណា ហើយតើអ្នកណាជាដៃគូទីផ្សារ ?
- តើដៃគូហិរញ្ញប្បទានដែលអាចមាន តើពួកគេបានដឹងពីបញ្ហា និងតម្រូវការរបស់គម្រោងរបស់អ្នកទេ ? តើពួកគេមានចំណេះដឹងខាងផ្នែកនេះដែរឬអត់ ?

ប្រហែលជាការធ្វើការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន អាចបង្កើនការយល់ដឹង និងការយល់ច្បាស់ជាងមុនច្រើនសម្រាប់គម្រោង និង/ឬផលិតផលរបស់គម្រោង។

ជំហានទី ៤៖ ស្រាវជ្រាវស្វែងរក និងជ្រើសរើសមធ្យោបាយ និងប្រភពហិរញ្ញប្បទានដែលមាន

តើហិរញ្ញប្បទានប្រភេទណាដែលអាចធ្វើទៅបាន ? តើវាគ្រប់គ្រាន់ហើយឬនៅ ? តើកម្មវិធីណាមួយពីប្រភព ឬម្ចាស់ជំនួយណាដែលសមនឹងគម្រោង ?

ជំហានទី ៥៖ ការបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្ររៀបចំសម្រាប់គ្រប់គ្រង

- តើយើងចង់ប្រើវិធីសាស្ត្រអ្វីខ្លះ ?
- តើយើងអាចបង្ហាញក្រុមគោលដៅ/ផ្សព្វផ្សាយតម្លៃ នៃការចូលរួមរបស់ពួកគេយ៉ាងដូចម្តេច ?
- តើយើងចង់ប្រើប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយអ្វីខ្លះ ? តើមានរយៈពេលប៉ុន្មាន ?

ជំហានទី ៦៖ ការទទួលបានមធ្យោបាយហិរញ្ញប្បទាន

- ការទទួលបានមធ្យោបាយផ្សេងៗ
- លិខិតទៅអង្គការ/ស្ថាប័ន បទបង្ហាញយោងទៅតាមក្រុមគោលដៅ
- តាមដាន និងវាយតម្លៃដំណើរការ នៃការអង្កេតស្រាវជ្រាវប្រាក់បៀវត្សៈ ការផ្លាស់ប្តូរយុទ្ធសាស្ត្រអង្កេតស្រាវជ្រាវ

ការឧបត្ថម្ភ

ការឧបត្ថម្ភ គឺជាមុខជំនួញផ្លូវពីរ (two-way business) មិនមែនគ្រាន់តែជាឧត្តមគតិ ឬការគិតដល់ផលប្រយោជន៍អ្នកដទៃ តែវាគឺ៖

- ការឧបត្ថម្ភគាំទ្រគម្រោងរបស់អ្នកជាមួយប្រាក់ និង/រឺ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ។ ល។
- ជាថ្មីនឹងការគាំទ្ររបស់ពួកគាត់ អ្នកនឹងផ្តល់ឲ្យម្ចាស់ឧបត្ថម្ភនូវលទ្ធភាពដើម្បីបង្ហាញដល់សាធារណជននូវបំណងល្អដែលគាត់មាន៖ ប្រើឡូហ្គូរបស់គាត់នៅលើអក្សរជាមួយនឹងសកម្មភាពទំនាក់ទំនងសាធារណៈ សន្និសីទសារព័ត៌មាន។ល។

ភាគីទាំងសងខាងនឹងទទួលបាននូវប្រាក់ ឬក៏កេរ្តិ៍ឈ្មោះ។ នេះគឺជាភាពខុសគ្នាដ៏សំខាន់ចំពោះការបរិច្ចាគ។ ក្នុងការឧបត្ថម្ភ អ្នកត្រូវតែបញ្ជាក់/ផ្តល់ជូន៖

- អ្វីដែលគួរតែត្រូវបានលក់៖ តើផលិតផល/គម្រោងគឺជាអ្វី?
- តម្រូវការ៖ តើមានតម្រូវការជំនួយហិរញ្ញវត្ថុ ឬទំនិញ ឬសេវាកម្មផ្សេងទៀតដែរឬទេ?
- គោលដៅ៖ តើអ្នកណាអាចជាអ្នកឧបត្ថម្ភបាន? អ្វីដែលសំខាន់ តើគាត់សមនឹងគម្រោងរបស់អ្នក ទស្សនវិស័យ និងវិធីសាស្ត្ររបស់អ្នកដែរឬទេ?
- វិធីសាស្ត្រ៖ តើការឧបត្ថម្ភអាចត្រូវបានអនុវត្តយ៉ាងដូចម្តេច?
- ការគណនា ចំនួនបុគ្គលិក ពេលវេលា និង ធនធានហិរញ្ញវត្ថុ គឺចាំបាច់។

ទស្សនៈនៃការឧបត្ថម្ភដែលត្រូវការចាំបាច់៖

- តើធ្វើដូចម្តេចទើបគម្រោងរបស់យើងអាចទៅដល់អ្នកឧបត្ថម្ភបាន?

គួរតែពន្យល់ឱ្យបានច្បាស់ និងសង្ខេបទៅអ្នកឧបត្ថម្ភ៖

- អ្វីដែលត្រូវការ
- ហេតុអ្វីបានជាពួកគេគួរតែគាំទ្រឧបត្ថម្ភដល់គម្រោងនេះ
- អ្វីដែលបន្ថែមតម្លៃសម្រាប់ពួកគេ

អ្នកឧបត្ថម្ភ អាចមានលុយ ប៉ុន្តែជាធម្មតាមិនមានពេលវេលាសម្រាប់ការណែនាំ និងការពន្យល់រយៈពេលវែងទេ។ អ្នកត្រូវតែធ្វើ ការបញ្ចុះបញ្ចូលពួកគាត់ឲ្យបានលឿនអំពីគំនិត ឬគម្រោងរបស់អ្នក៖

- ការរៀបចំខ្លួន និងឯកសារគម្រោង (ការពិពណ៌នាសង្ខេប ខិត្តប័ណ្ណ ។ល។) បានល្អវាជួយបើកផ្លូវទៅកាន់ម្ចាស់ឧបត្ថម្ភដែលអ្នកត្រូវការ
- ការឧបត្ថម្ភត្រូវការដំណាក់កាលធ្វើផែនការយូរជាងនេះ ហើយអ្នកគួរតែព្យាយាមគិតពីទស្សនៈរបស់ម្ចាស់ជំនួយអំពី “តើអ្វីជាគុណតម្លៃបន្ថែមសម្រាប់អ្នកឧបត្ថម្ភ”?

តារាង ៦៖ ការឧបត្ថម្ភ

តើអ្វីផលិតផល / គម្រោងរបស់អ្នក?	ពណ៌នាគម្រោងរបស់អ្នកដោយសង្ខេប
តើអ្នកត្រូវការអ្វី?	ជំនួយហិរញ្ញវត្ថុ? ទំនិញ? សេវាកម្ម?
តើអ្នកណាអាចធ្វើជាអ្នកឧបត្ថម្ភបាន?	ជ្រើសរើសអ្នកឧបត្ថម្ភឱ្យបានត្រឹមត្រូវ - តើគាត់សមនឹងគម្រោងរបស់អ្នកទេ?
តើអ្នកអាចផ្តល់អ្វីខ្លះដល់អ្នកឧបត្ថម្ភ?	ពិចារណាលើតម្លៃបន្ថែមសម្រាប់អ្នកឧបត្ថម្ភ
តើធនធានរបស់អ្នកត្រូវបានគណនាយ៉ាងដូចម្តេច (បុគ្គលិក ពេលវេលា លុយ)?	តើត្រូវការធនធានអ្វីខ្លះ?

ការរៀបចំនិងផែនការល្អ
គំនិតក្នុងការគ្រោង ការរកការឧបត្ថម្ភ

អ្នកឧបត្ថម្ភ ជាធម្មតាគ្រោងថវិការបស់ពួកគេនៅឆមាសទី ២ នៃឆ្នាំសារពើពន្ធ។ ក្រុមហ៊ុនធំ ៗ មានច្បាប់ឧបត្ថម្ភផ្ទៃក្នុងយ៉ាងច្បាស់ ហើយជារឿយៗពួកគេផ្ដោតលើវិស័យសកម្មភាពជាក់លាក់ដូចជា វប្បធម៌ សកម្មភាពកីឡា ឬសកម្មភាពសង្គម។ មានន័យថា៖ អ្នកគួរចាប់ផ្ដើមឱ្យទាន់ពេលវេលាដើម្បីសម្រាប់ការគម្រោងឧបត្ថម្ភនេះ។ នៅក្នុងបរិបទ នៃការគ្រប់គ្រងតំបន់បទពិសោធន៍ជាមួយធនាគារក្នុងតំបន់អាចត្រូវបានបញ្ជាក់។ ធនាគារក្នុងតំបន់៖

- មានឬសគល់នៅក្នុងតំបន់ជាក់លាក់
- មានចំនេះដឹងអំពីស្ថានភាពក្នុងតំបន់
- តម្រូវឱ្យវិនិយោគក្នុងតំបន់ដោយស្របច្បាប់
- អាចត្រូវបានជម្រុញទឹកចិត្តឱ្យកាន់តែប្រសើរ សម្រាប់ការចូលរួមក្នុងតំបន់ព្រោះពួកគេមានទំនាក់ទំនងផ្ទាល់ខ្លួនជាច្រើនជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងតំបន់

មូលដ្ឋានគ្រឹះ (របស់ប្រជាពលរដ្ឋ)

មូលដ្ឋានគ្រឹះគឺ ស្ថិតនៅក្នុងកម្រិតថ្នាក់តំបន់សម្រាប់ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់គម្រោង។ ប៉ុន្តែដូចជា ការអង្កេតប្រាក់ពួកគេកាន់តែមានប្រជាប្រិយភាពហើយនោះ ជាមូលហេតុដែលពួកគេជាផ្នែកនៃជំពូកនេះជាពិសេសដែលគេហៅថា “គ្រឹះសម្រាប់ពលរដ្ឋ” ។

មុនពេលបង្កើតមូលដ្ឋានគ្រឹះ សំណួរជាច្រើនត្រូវបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់។ អ្វីដែលសំខាន់បំផុតនោះគឺ ថា តើមានដើមទុនមូលដ្ឋានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់គ្រឹះនេះដែរឬទេ? មូលធនគ្រឹះនៃគ្រឹះមានសុវត្ថិភាព ហើយអាចនឹងមិនត្រូវបានប្រើសម្រាប់គោលបំណងផ្សេងទៀត ក្រៅពីការបង្កើតផលប្រយោជន៍ដែល គម្រោងត្រូវបានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន។ នោះមានន័យថា ចាំបាច់ត្រូវចំណាយប្រាក់ច្រើនដើម្បីមានប្រភព ហិរញ្ញប្បទានមានប្រយោជន៍។ នៅពេលចាប់ផ្តើមដំបូងមានមនុស្សពីរបីនាក់ដែលបានចាប់ផ្តើមបង្កើត គ្រឹះ។

មូលដ្ឋានគ្រឹះរបស់ពលរដ្ឋ គឺអព្យាក្រឹតឯករាជ្យ និងមានការយល់ដឹងដោយខ្លួនឯងអំពីការចូល រួមជាផ្នែកមួយនៃសង្គមប្រជាធិបតេយ្យ និងការទទួលខុសត្រូវ។ វាមានលក្ខណៈឯករាជ្យទាក់ទងនឹង សេដ្ឋកិច្ច និងនយោបាយហើយអព្យាក្រឹតទាក់ទងនឹងសច្ចាវិករណ៍ ឬគណបក្សនយោបាយ។ គ្រឹះនេះ ស្ថិតនៅក្នុងតំបន់ស្រុក ឬក្រុង។ មូលដ្ឋានគ្រឹះនេះបង្កើនចំនួនប្រាក់ជាបន្តបន្ទាប់។ នេះអាចនាំមកនូវ ចំណាប់អារម្មណ៍ - ពីប្រភពផ្សេងៗគ្នាដូចជា ការបរិច្ចាគ ឬមូលធនគ្រឹះបន្ថែមពីប្រជាពលរដ្ឋ។ មូល ដ្ឋានគ្រឹះរបស់ប្រជាពលរដ្ឋអាចគ្រាន់តែជម្រុញគំនិតផ្តួចផ្តើម វិគម្រោង រឺកំពុងធ្វើការជាមួយគម្រោង ផ្ទាល់ខ្លួន។

តម្លាភាព និងទំនាក់ទំនងសាធារណៈមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់គ្រឹះមួយ ដើម្បីទទួល បានប្រាក់ និងដើម្បីបង្ហាញពីភាពស្មោះត្រង់នៃការងារ និងគម្រោង។ ដូច្នេះវាត្រូវតែមានលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ យច្បាស់លាស់សម្រាប់ការផ្តល់ថវិកាដល់គម្រោង ការគ្រប់គ្រង និងការធ្វើរបាយការណ៍។

ភាពជាដៃគូឯកជន និងសាធារណៈ

ទោះបីជាប្រភពថវិកាទាំងនេះបានមកពីសាធារណៈ និងឯកជន ប៉ុន្តែវាជាប្រភេទគម្រោង ហិរញ្ញប្បទានបន្ថែម។ វាមានទិដ្ឋភាពច្បាប់ពិសេសណាស់ ហើយជាទម្រង់អាជីវកម្មគំរូផ្ទាល់ខ្លួន។ ការបង្ហាញថា “ភាពជាដៃគូឯកជនសាធារណៈ” បានកើតឡើងក្នុងទស្សវត្សទី ៩០ នៅពេលដែលរដ្ឋា ភិបាល និងសាលាក្រុងបានចាប់ផ្តើមលក់ទំនិញសាធារណៈ ដូចជាប្រព័ន្ធផ្លូវដែក ឬសេវាកម្មសាធារ ណៈដល់វិនិយោគិនឯកជនខាងក្រៅ។ ចំពោះការប្រើប្រាស់វិនិយោគិនឯកជននេះ ពួកគេបានបង់ថ្លៃ ដល់វិនិយោគិន ហើយមានកិច្ចសន្យារយៈពេលវែងជាមួយពួកគេ។ គុណប្រយោជន៍នៃការប្រើប្រាស់ពួក វិនិយោគិនឯកជនគឺ៖

- ការសងបំណុលភ្លាមៗ
- គ្មានថ្លៃដើមវិនិយោគ
- បច្ចេកទេសទាន់សម័យ
- សមត្ថភាពខាងក្រៅ ដែលមិនអាចត្រូវបានផ្តល់ដោយរដ្ឋបាលសាធារណៈ
- ឥទ្ធិពលនយោបាយ និងការសម្រេចចិត្តត្រូវបានធានា
- ហានិភ័យ (ហិរញ្ញវត្ថុ បច្ចេកទេស ការរៀបចំ ...) ត្រូវបានចែករំលែកក្នុងចំណោមដៃគូឯក ជន និងសាធារណៈ
- គួរអង្កេតឯកជនទទួលខុសត្រូវលើតំបន់នេះ។

នៅផ្នែកម្ខាងទៀត មិនមែនគម្រោងដៃគូឯកជន និងសាធារណៈទទួលបានជោគជ័យទេ។ ពេលខ្លះគុណវិបត្តិសម្រាប់សាធារណៈជន គឺធំជាងគុណប្រយោជន៍៖

- ធនធានស្ថាប័ន និងបុគ្គលិកជាច្រើនត្រូវការសម្រាប់ការរៀបចំ
- ឥទ្ធិពលនយោបាយត្រូវបានធានាប៉ុន្តែមិនដល់ ១០០% (ប្រៀបធៀបទៅនឹងគម្រោងសាធារណៈដទៃទៀត)
- ទម្រង់បែបបទខ្លះនៃដៃគូឯកជន និងសាធារណៈមានអត្ថន័យតែក្នុងករណីដែលពួកគេមានបរិមាណវិនិយោគជាក់លាក់។
- ភាពអាស្រ័យរបស់អ្នកម៉ៅការឯកជន (៣០ ឆ្នាំ និងយូរជាងនេះ)
- ថ្លៃដើមខ្ពស់ប្រចាំខែ (អាស្រ័យលើកិច្ចសន្យា)
- ការបាត់បង់ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈដល់វិស័យឯកជន។

ទន្ទឹមនឹងនេះរដ្ឋាភិបាល និងសាលាក្រុងពិតជាមានសារៈសំខាន់ទាក់ទងនឹងដៃគូឯកជន និងសាធារណៈ ទោះបីជាវាមានគំរូដំណើរការនៅលើកម្រិតតូចក៏ដោយ។ ការគ្រប់គ្រងតំបន់ អាចពឹងផ្អែកលើ ទម្រង់បែបបទនៃដៃគូឯកជន និងសាធារណៈ៖ ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានមូលដ្ឋានដោយស្រុក និងតាមរយៈការរកលុយផ្ទាល់ខ្លួនដោយផ្តល់សេវាកម្មពិសេសដូចជា សេវាកម្មកម្រិតមធ្យម និងសេវាកម្មដទៃទៀត។

“XperCapital” - ជាមូលនិធិក្នុងតំបន់ដែលបង្កើតឡើងជាដៃគូឯកជន និងសាធារណៈ

៧.១.២ ការចាប់ផ្តើមនៃក្រុមហ៊ុនកាន់កាប់ក្នុងតំបន់

នៅតំបន់ជនបទក្នុងប្រទេសអាស៊ីម៉ង់កង្វះដើមទុនវិនិយោគក្នុងតំបន់ត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណពីព្រោះ

- ជាធម្មតាក្រុមហ៊ុនវិនិយោគថ្នាក់តំបន់ គឺផ្តោតតែលើសាខាមានបច្ចេកវិទ្យាខ្ពស់ប៉ុណ្ណោះ
- គំនិតច្នៃប្រឌិតថ្មីពីសហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យមក្នុងតំបន់ជារឿយៗ មិនអាចត្រូវបានអភិវឌ្ឍឬអនុវត្តដោយសារមានក្រុមហ៊ុនតិចតួចទេ ដែលមានដើមទុនផ្ទាល់ខ្លួន ឬដោយសារតែបាត់បង់មូលបត្រ
- ធនាគារ រជាធម្មតាមានបញ្ហាក្នុងការផ្តល់ជូនផលិតផល ដែលស្រដៀងនឹងដើមទុនផ្ទាល់ខ្លួនតំបន់ជនបទរស់នៅជាពិសេសពីសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមដែលជួយពង្រឹងតំបន់ និងផ្តល់កន្លែងធ្វើការជាច្រើន។ សហគ្រិនក្នុងតំបន់ ដែលមានគំនិតច្នៃប្រឌិតច្រើនតែប្រឈមនឹងបញ្ហានៃការមិនទទួលបានឥណទានពីធនាគារឬវិនិយោគិន ដែលវិនិយោគតែលើវិស័យបច្ចេកវិទ្យាខ្ពស់ប៉ុណ្ណោះ។ វាក៏ជា ចេតនារបស់មូលនិធិនេះដើម្បីបំពេញចន្លោះហិរញ្ញប្បទាន។ តំបន់នេះត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយយ៉ាងជាក់លាក់ ដូច្នេះកាតហ៊ុនត្រូវបានផ្តល់ឱ្យតែក្រុមហ៊ុនដែលមានទីស្នាក់ការកណ្តាលនៅក្នុងសហគមន៍មួយក្នុងតំបន់នេះ។

៧.១.៣ វេនាសម្ព័ន្ធនៃមូលនិធិ

XperCapital GmbH & Co. KG ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ ហើយបានធ្វើការ តាំងពី ឆ្នាំ ២០០៨ ក្នុងនាមជាមូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍តំបន់។ ភាគហ៊ុនមូលធន សម្រាប់ការចូលរួមចំណែកមាន កំណត់នេះត្រូវបានប្រមូលជាបីដំណាក់កាល៖

- ៣៥០,០០០ អឺរូត្រូវបានប្រមូលដោយធនាគារក្នុងតំបន់នៃស្រុក Rottal-Inn និង Dingolfing-Landau
- ប្រាក់ចំនួន ២៣០.០០០ អឺរូបនៃមេរៀត ត្រូវបានវិនិយោគដោយសហគ្រិន និងបុគ្គលឯកជន
- នៅចុងឆ្នាំ ២០០៩ ភាគហ៊ុនមានចំនួន ៥៨០,០០០ អឺរូ។ ផលបូកនេះត្រូវបានបង្កើនដោយមធ្យោបាយពី មូលនិធិអឺរ៉ុបសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងតំបន់ (EFRD / GER: EFRE) ដែលមានចំនួនទឹកប្រាក់ ៣៩៥.៧៨៩.០២ អឺរូ។

សរុបផលបូកក្នុងឆ្នាំ ២០០៩ មានចំនួន ៩៧៥,០០០ អឺរូ។ គោលដៅអនាគតរបស់មូលនិធិគឺ ផលបូកសរុប ២០០០.០០០ អឺរូ។

៧.១.៤ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលត្រួតពិនិត្យ

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលការគ្រប់គ្រងនេះ ត្រូវបានជ្រើសតាំងដោយសមាជិក នៃអង្គម្ចាស់ភាគហ៊ុននេះ។ វាមានភារកិច្ចក្នុង ការអនុម័តលើសំណើវិនិយោគដោយអ្នកគ្រប់គ្រង ប៉ុន្តែមានសិទ្ធិវេតូ និងភស្តុតាងរបាយការណ៍ត្រឹមត្រូវ។ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលមានសមាជិកចំនួនប្រាំបីនាក់មកពីសហគមន៍ និងក្រុមហ៊ុន។

៧.១.៥ ការវិនិយោគ និងវិនិយោគិន

ប្រវត្តិរូបរបស់វិនិយោគិនធម្មតានៅក្នុងមូលនិធិបែបនេះ៖

វិនិយោគិន

- បង្ហាញទំនួលខុសត្រូវសង្គម
- បង្កើតកន្លែងធ្វើការថ្មីដោយវិនិយោគក្នុងក្រុមហ៊ុនថ្លៃប្រឌិត
- គាំទ្រក្រុមហ៊ុនក្នុងតំបន់ ដោយជំនាញបទពិសោធន៍ និងទំនាក់ទំនង
- ការចូលរួមរបស់គាត់ត្រូវបានគេមើលឃើញជាសាធារណៈតាមរបៀបដ៏មានតម្លៃ។

នៅ XperCapital មានវិនិយោគិនប្រហែល ២០ នាក់ធនាគារក្នុងតំបន់ក្រុមហ៊ុនក្នុងស្រុកនិង បុគ្គលឯកជនចូលរួម។

៧.១.៦ យុទ្ធសាស្ត្រវិនិយោគ

តើអ្នកណាទទួលបានការវិនិយោគពីផលប្រយោជន៍មិនសកម្មទាំងនេះ ?

- ក្រុមហ៊ុនមកពីតំបន់គោលដៅ
- គំនិតច្នៃប្រឌិត
- ការវិនិយោគនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនដែលមានស្វ័យភាពថ្នាក់ខ្ពស់
- សហគ្រិនត្រូវតែទទួលយកការរិះគន់
- កម្មករតិចជាង ៥០ នាក់
- ចំណូលតិចជាង ១០ លានអឺរ៉ូក្នុងមួយឆ្នាំ។

ម្ចាស់ភាគហ៊ុនចូលរួម ជាមួយចំនួនដើមទុនផ្ទាល់ខ្លួនដែលអាចទទួលយកបាន។ ជាទូទៅមានវិនិយោគិនបន្ថែមទៀត (ធនាគារក្នុងស្រុកក្រុមហ៊ុនវិនិយោគផ្សេងទៀត) ចូលរួមចំណែកមួយគឺនៅចន្លោះពី ២០.០០០ ទៅ ២០០.០០០ អឺរ៉ូ។ ប្រជាជន និងអ្នកច្បាប់ ឬ ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិមានទំនួលខុសត្រូវចំពោះចំណែករបស់គេ។ មូលបត្រ ដែលគ្របដណ្តប់ដោយទ្រព្យសម្បត្តិ មិនត្រូវបានទាមទារទេ។

១. លក្ខខណ្ឌនិងរយៈពេល

- ចំណាប់អារម្មណ៍មូលដ្ឋានគឺ ១% p. a.
- ត្រឡប់អថេរលើដើមទុនពីងផ្នែកលើភាពជោគជ័យរហូតដល់ 4% p. a.
- ផលចំណេញចុងក្រោយនៃដើមទុនពីងផ្នែកលើភាពជោគជ័យរហូតដល់ 5% p. a.
- រយៈពេលអតិបរមា ១០ ឆ្នាំ
- ការទូទាត់សងក្នុងអត្រាប្រចាំឆ្នាំថេរចំនួនប្រាំដែលចាប់ផ្តើមពីឆ្នាំទី ៦
- ការសងប្រាក់បន្ថែមអាចធ្វើទៅបាន
- លើកតម្រូវការ៖ យុទ្ធសាស្ត្រ និងមីក្រូសេដ្ឋកិច្ចអមជាមួយ។

២. សអត្ថប្រយោជន៍សម្រាប់តំបន់

- មានក្រុមហ៊ុនច្នៃប្រឌិត
- ទាក់ទាញមនុស្សច្នៃប្រឌិត និងក្រុមហ៊ុនផ្សេងទៀត
- លើកទឹកចិត្តផ្តល់កន្លែងការងារដែលមានសុវត្ថិភាពដល់មនុស្ស
- ផ្សព្វផ្សាយតំបន់
- បង្កើនគុណភាពជីវិតនៅក្នុងតំបន់។

ជាមួយនឹងការចូលរួមវិភាគទាន ជាលក្ខណៈគម្រោងអាចកាត់បន្ថយថ្លៃដើម ឧទាហរណ៍សម្រាប់ការសាងសង់អាគារ មនុស្សដែលចូលរួមធ្វើការដោយមិនបង់ប្រាក់។ នោះមានន័យថា ហិរញ្ញប្បទានគម្រោង អាចផ្តោតលើធាតុគម្រោងសំខាន់ៗផ្សេងទៀត។

ការចូលរួមវិភាគទានដោយសប្បុរសអាចធ្វើទៅបានលុះត្រាតែវាច្បាស់ថា អ្នកចូលរួមក្នុងតំបន់ ឬ ក្នុងមូលដ្ឋានមានធនៈ និងការលើកទឹកចិត្តចំណាយពេលវេលាទំនេររបស់ពួកគេដើម្បីគាំទ្រដល់

គម្រោងរួមមួយ។ ក្នុងពេលរៀបចំផែនការគម្រោង វាត្រូវតែបញ្ជាក់អោយច្បាស់ថាម្ចាស់ជំនួយនឹងទទួលយកវិភាគទានជាជំនួយហិរញ្ញប្បទានសំរាប់គម្រោង។

ជំពូកទី ៨ **ការគ្រប់គ្រងបណ្តាញ**

៨.១ គោលបំណង នៃការគ្រប់គ្រងបណ្តាញ

នៅក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍តំបន់ និងការគ្រប់គ្រងតំបន់បណ្តាញ គឺជាឧបករណ៍ដើម្បីសម្រេចបាននូវការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និងអន្តរវិស័យដោយដោយភ្ជាប់គ្នាអង្គ និងសកម្មភាពដែលពាក់ព័ន្ធ (សេដ្ឋកិច្ច ភ្នាក់ងារពង្រឹងសមត្ថភាព សមាគម រដ្ឋបាល ឃុំ ...)។ ដូច្នេះការបង្កើតបណ្តាញដោយខ្លួនវាគឺជាការអភិវឌ្ឍជាក់លាក់មួយ។ បណ្តាញសកម្ម (= ភ្ជាប់គ្នាអង្គ ដែលមានគោលបំណងស្រដៀងគ្នានិង/ឬ សកម្មភាពមួយផ្សេងទៀត) ដូច្នេះនេះជា ការកិច្ចករណ៍ល នៃការគ្រប់គ្រងតំបន់។

៨.១.១ គោលបំណង

គោលបំណងនៃជំពូកនេះ គឺ ៖

- ដើម្បីយល់ពីសារៈសំខាន់ និងអត្ថប្រយោជន៍ នៃបណ្តាញ និងបណ្តាញសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងតំបន់ ដែលទទួលបានជោគជ័យ៖
  - បណ្តាញជាឧបករណ៍ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយគំនិត និងគោលបំណងនៃការអភិវឌ្ឍន៍តំបន់
  - បណ្តាញជាឧបករណ៍ដើម្បីចូលរួម និងធ្វើសមាហរណកម្មអ្នកពាក់ព័ន្ធនានានៅក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍
  - បណ្តាញជាឧបករណ៍ដើម្បីលើកកម្ពស់ការផ្លាស់ប្តូរចំណេះដឹង និងការអភិវឌ្ឍគំនិត និង ដំណោះស្រាយថ្មីៗ
  - ដើម្បីស្វែងយល់ពីតួនាទី របស់ថ្នាក់តំបន់ក្នុងការគ្រប់គ្រងបណ្តាញ
  - ដើម្បីឱ្យមានការយល់ដឹងអំពីកត្តាដើម្បីទទួលបានភាពជោគជ័យ

ចំពោះខ្លឹមសារ នៃប្រធានបទនេះ មានដូចខាងក្រោម៖

- សេចក្តីផ្តើម៖ តើបណ្តាញគឺជាអ្វី? ហើយហេតុអ្វីបានជាយើងត្រូវការបណ្តាញ?
- ប្រភេទ និងឧទាហរណ៍នៃបណ្តាញ
- ការវិភាគភាគីពាក់ព័ន្ធ (Stakeholder analysis)
- តួនាទីនៃការគ្រប់គ្រងតំបន់ និងកត្តាសំខាន់ៗសម្រាប់បណ្តាញ

៨.១.២ បទបណ្តាញណែនាំ

បណ្តាញក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍តំបន់ គឺជាវេទនាសម្ព័ន្ធសង្គមដែលបង្កើតឡើងដោយបុគ្គល ឬអង្គការឯករាជ្យ ដែលត្រូវបានភ្ជាប់ដោយតំណភ្ជាប់ មួយឬច្រើន ដូចជាចំណាប់អារម្មណ៍រួម គម្រោងទូទៅ ចំណេះដឹង ទំនាក់ទំនងនៃជំនឿ។

កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ រវាងសមាជិកបណ្តាញ គឺសម្រាប់គោលបំណងមួយ ឬច្រើនហើយអាច អនុវត្តចំពោះតំបន់ផ្សេងៗគ្នា។ ដើម្បីក្លាយជាទំនាក់ទំនង ប្រកបដោយនិរន្តរភាព បណ្តាញត្រូវតែផ្តល់ អត្ថប្រយោជន៍ដល់សមាជិករបស់ខ្លួន។ អត្ថប្រយោជន៍ទាំងនេះត្រូវបានរំពឹងទុក តាមរយៈការបង្កើតនូវ ប្រសិទ្ធភាពរួមគ្នា តាមរយៈការផ្លាស់ប្តូរចំណេះដឹង ការប្រើប្រាស់ជំនាញបន្ថែម ឬតាមរយៈការចូលរួម។ ការសម្រេចសក្តានុពលបណ្តាញតម្រូវ ឱ្យមានការគ្រប់គ្រងបណ្តាញល្អ និងមានសមត្ថភាព។ គុណ ភាព និង ប្រពលភាពនៃការភ្ជាប់បណ្តាញ ក៏ត្រូវបានប្រើដើម្បីកំណត់ពីធនធានសង្គមផងដែរ។

៨.២.១ ហេតុអ្វីបានជាយើងត្រូវការបណ្តាញ?

ប្រព័ន្ធរៀបចំតាមបែបផែនស្ថាប័ន មានលក្ខណៈដូចគ្នានឹងវិស័យ និង វិធីសាស្ត្រក្នុងករណីជា ច្រើនត្រូវបានគ្របដណ្តប់ដោយភាពស្មុគស្មាញនៃបញ្ហាប្រឈមខាងបរិស្ថានសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចសព្វ ថ្ងៃ។ ក្នុងករណីជាច្រើន វិធីសាស្ត្រក្នុងការធ្វើផែនការ និងការសម្របសម្រួលត្រូវបានទាមទារ។ តួអង្គ ពាក់ព័ន្ធមកពីវិស័យផ្សេងៗគ្នាត្រូវតែកំណត់អត្តសញ្ញាណផ្តល់ព័ត៌មាន និងចូលរួម។

ទោះយ៉ាងណាការគ្រប់គ្រងសហប្រតិបត្តិការ និងការចូលរួម តម្រូវឱ្យមានរចនាសម្ព័ន្ធដែល អាចសម្របខ្លួនទៅនឹងតម្រូវការបុគ្គល ដែលផ្តល់នូវតម្លាភាព និងភាពបើកចំហ និងធានាការផ្លាស់ ប្តូរព័ត៌មាន និងចំណេះដឹងនៅក្នុងមុខវិជ្ជា និងរវាងវិស័យផ្សេងៗគ្នា។ បណ្តាញអាចបំពេញតាម តម្រូវការទាំងអស់នេះ។

កម្រិតតំបន់ផ្តល់នូវមូលដ្ឋានដ៏ល្អសម្រាប់វិធីសាស្ត្របណ្តាញដែលរួមបញ្ចូលគ្នាមួយ៖ ឋានានុក្រម ហើយការគិតតាមវិស័យមិនត្រូវបានគេប្រកាសដូចនៅថ្នាក់ជាតិទេ។ យុទ្ធសាស្ត្រដោះ ស្រាយបញ្ហានេះ បានរួមបញ្ចូលគ្នាផងដែរ ជាមួយការកើនឡើងនៃទម្ងន់នយោបាយកម្រិតតំបន់ ឧទាហរណ៍ ដោយមើលទៅលើវដ្តថាមពលក្នុងតំបន់ គោលនយោបាយក្នុងតំបន់ស្តីពីការផ្លាស់ប្តូរប្រជា សាស្ត្រ សកម្មភាពទីផ្សារក្នុងតំបន់។ ល។ អត្ថប្រយោជន៍តាមរយៈកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងការបង្កើត ថ្មីត្រូវបានកំណត់មិនត្រឹមតែចំពោះគម្រោងបុគ្គលប៉ុណ្ណោះទេ។ បណ្តាញផ្តល់ជូនដល់ថ្នាក់តំបន់នូវឱកាសដើម្បីគ្រប់គ្រងដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងតំបន់ដើម្បីផ្តួចផ្តើមគំនិតច្នៃប្រឌិត និងសម្រួលដល់ការ ផ្លាស់ប្តូរចំណេះដឹងនៅក្នុងមុខវិជ្ជាផ្សេងៗគ្នានិងរវាងវិស័យ។

៨.២.២ ប្រភេទ និងឧទាហរណ៍នៃបណ្តាញ

តារាង ៧៖ ភាពខុសគ្នានៃបណ្តាញនីមួយៗ

Steering network	ក្រុមសកម្មភាពក្នុងតំបន់	ការសម្រេចចិត្តជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ RM	ការពិភាក្សានិងការសម្រេចចិត្តអំពីគម្រោងនិងគោលដៅ
Cross-cutting network	ចក្ខុវិស័យដឹកនាំ	ការរួមបញ្ចូលគ្នានៃវិស័យសកម្មភាពតាមវិស័យផ្សេងៗគ្នា	

Project network	សហប្រតិបត្តិការ (និង ហិរញ្ញប្បទាន ?) ដើម្បី អនុវត្តគម្រោងមួយ	ការប្រមូលដើមទុន / ធនធានមនុស្ស
Network of innovation	ការផ្លាស់ប្តូរចំណេះដឹង នៅសាខាតែមួយ	អភិវឌ្ឍផលិតផល គម្រោងថ្មីៗ
Interregional/international network	កិច្ចសហប្រតិបត្តិការនៃ កម្រិត / វិស័យផ្សេងៗគ្នា នៃសាខា	ការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន និង បទពិសោធន៍ ដើម្បីទទួលបានថវិកា បន្ថែម សម្រាប់កិច្ចសហ ប្រតិបត្តិការ

Steering network នៅក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍តំបន់/ ការគ្រប់គ្រងបណ្តាញផ្សេងៗគ្នាគឺពាក់ព័ន្ធ៖ នៅក្នុងបរិបទ EU-LEADER ដោយ Steering network វាគឺជា Local Action Group (LAG)។ នៅក្នុងស្ថាប័ននេះ អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ត្រូវតំណាង ដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍តំបន់។ នៅសមាសភាព នៃក្រុម (៥០ភាគរយនៃសង្គមស៊ីវិល - នយោបាយ និងរដ្ឋបាល ៥០ ភាគរយ) ធានានូវវិធីសាស្ត្រដែលមានការចូលរួម និងជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ។

សមាជិកនៃបណ្តាញនេះ ធ្វើការសម្រេចចិត្តជាមូលដ្ឋាន (ជាយុទ្ធសាស្ត្រ) ក្នុងការគ្រប់គ្រងដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍។ នៅក្នុងសំណើគម្រោងបណ្តាញដឹកនាំត្រូវបានបង្ហាញពិភាក្សា និងកែប្រែ។ សមាជិកសម្រេចចិត្តថា តើគម្រោងណាមួយដែលគួរត្រូវបានផ្តល់មូលនិធិ។ ការចូលរួម នៅក្នុងអង្គការគ្រប់គ្រង និងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តរួមបញ្ចូលទាំងការគាំទ្រយ៉ាងសកម្មផងដែរ នូវគោលបំណងនៃការគ្រប់គ្រងតំបន់នៅក្នុងវិស័យនយោបាយរដ្ឋបាល និងសង្គមស៊ីវិលដទៃទៀត។

Cross-cutting network កិច្ចសហប្រតិបត្តិការនៃវិស័យ គឺជាបញ្ហាដើមនៃបណ្តាញក្នុងការគ្រប់គ្រងតំបន់។ Cross-cutting network គឺជាតម្រូវការមុន មិនត្រឹមតែសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់កំនិតក្នុងការអភិវឌ្ឍក្នុងតំបន់ ឬទស្សនៈវិស័យប៉ុណ្ណោះទេ។ ការសម្របសម្រួលរវាងវិស័យសកម្មភាព និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការផ្សេងៗគ្នា គឺជាការកិច្ចអចិន្ត្រៃយ៍ នៃការគ្រប់គ្រងតំបន់។ ការសំរេបសំរួលក្រុមតាមវិស័យ និង ការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានរវាងក្រុមប្រធានបទផ្សេងៗគ្នាគឺជាការកិច្ចកណ្តាល និងអចិន្ត្រៃយ៍សម្រាប់ថ្នាក់តំបន់។ នេះរួមបញ្ចូលទាំងការចូលរួមនៃគំនិតផ្តួចផ្តើម ដែលមានរួចហើយ ឬសកម្មភាពក្នុងតំបន់ (ឧទាហរណ៍ទីផ្សារ ទេសចរណ៍ សង្គម ...) ។ ការអនុវត្តបណ្តាញ ក៏បើកលទ្ធភាពនៃការផ្សព្វផ្សាយ និងផ្សព្វផ្សាយគំនិត និងគោលបំណងនៃការអភិវឌ្ឍជនបទនៅតាមតំបន់ទាំងមូល។

Project network ការគ្រប់គ្រង និងអនុវត្តគម្រោងតម្រូវឱ្យមាន កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗគ្នាដែលអាចត្រូវបានពិពណ៌នាថាជា “បណ្តាញពាក់ព័ន្ធគម្រោង” ។ វាច្បាស់រួចទៅហើយពីឈ្មោះ ថាបណ្តាញនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងតែលើការអនុវត្តគម្រោងប៉ុណ្ណោះ។ ដូច្នេះវាត្រូវបានកំណត់ទាន់ពេលវេលា ហើយត្រូវបានប្រើជាចម្បងដើម្បីរៀបចំកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ។

ជាពិសេសគម្រោងធំៗ ដែលត្រូវការការប្តេជ្ញាចិត្តការគាំទ្រ និងការចូលរួមវិភាគទានហិរញ្ញវត្ថុរយៈពេលវែងពីអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗគ្នានឹងត្រូវការរចនាសម្ព័ន្ធរៀបចំដើម្បីគ្រប់គ្រងការអនុវត្ត។ ការកិច្ចនៃការគ្រប់គ្រងតំបន់ គឺដើម្បីនាំដៃគូត្រឹមត្រូវ និងដើម្បីសម្របសម្រួល និងរៀបចំការអនុវត្តបណ្តាញគម្រោង។

Network of innovation បណ្តាញអន្តរវិស័យត្រូវបានគេមើលឃើញថាជាកត្តាជំរុញសម្រាប់ការប្រមូលសក្តានុពលក្នុងតំបន់។ វាក៏ជាឧបករណ៍សំខាន់មួយក្នុងការកសាងសមត្ថភាព។ បណ្តាញថ្លៃប្រឌិតប្រណិប័តន៍រៀនសូត្រគឺជាឧបករណ៍សំខាន់ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍តំបន់ និងការគ្រប់គ្រងតំបន់។

Interregional/international network នៅក្នុងបរិបទសហគមន៍អឺរ៉ុប និងបណ្តាញទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិត្រូវបានលើកទឹកចិត្ត និងគម្រោងនានាដែលទាក់ទងទៅនឹងសហប្រតិបត្តិការនេះទទួលបានមូលនិធិខ្ពស់។ ពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរប្រទេស និងឆ្លងប្រទេស ការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន និងបទពិសោធន៍ប្រកបដោយផ្លែផ្កាត្រូវបានគេរំពឹងថាដោយសារតែទស្សនៈផ្សេងគ្នា ចិត្តគំនិតខុសគ្នា ប្រភពធនធានផ្សេងៗគ្នា។ល។

ជាពិសេសនៅក្នុងតំបន់ព្រំដែន ក៏ដូចជាក្នុងករណីដែលតំបន់ជិតខាង Local Action Groups ការអនុវត្តគម្រោងជាច្រើនតម្រូវឱ្យមានការឆ្លងកាត់ព្រំដែនរបស់រដ្ឋ ឬរដ្ឋបាលកិច្ចសហប្រតិបត្តិការឆ្លងកាត់ព្រំដែន។ នៅក្នុងគម្រោងអឺរ៉ុបដែលមានដៃគូជាតិ/អន្តរជាតិ ការស្វែងរកគម្រោង ឬដៃគូដែលមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាធម្មតាត្រូវបានសម្របសម្រួលតាមរយៈវេទិកាភាពជាដៃគូតាមរយៈគេហទំព័រ ឬក្នុងការប្រជុំជាក់ជាតិ និងឆ្លងប្រទេស។ ដោយសារតែពេលវេលាច្រើន កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង និងប្រាក់ពីបណ្តាតំបន់ផ្សេងគ្នាច្រើន ទាមទារឱ្យមានការវាយតម្លៃត្រឹមត្រូវលើថ្លៃដើម និងអត្ថប្រយោជន៍ដែលរំពឹងទុក។

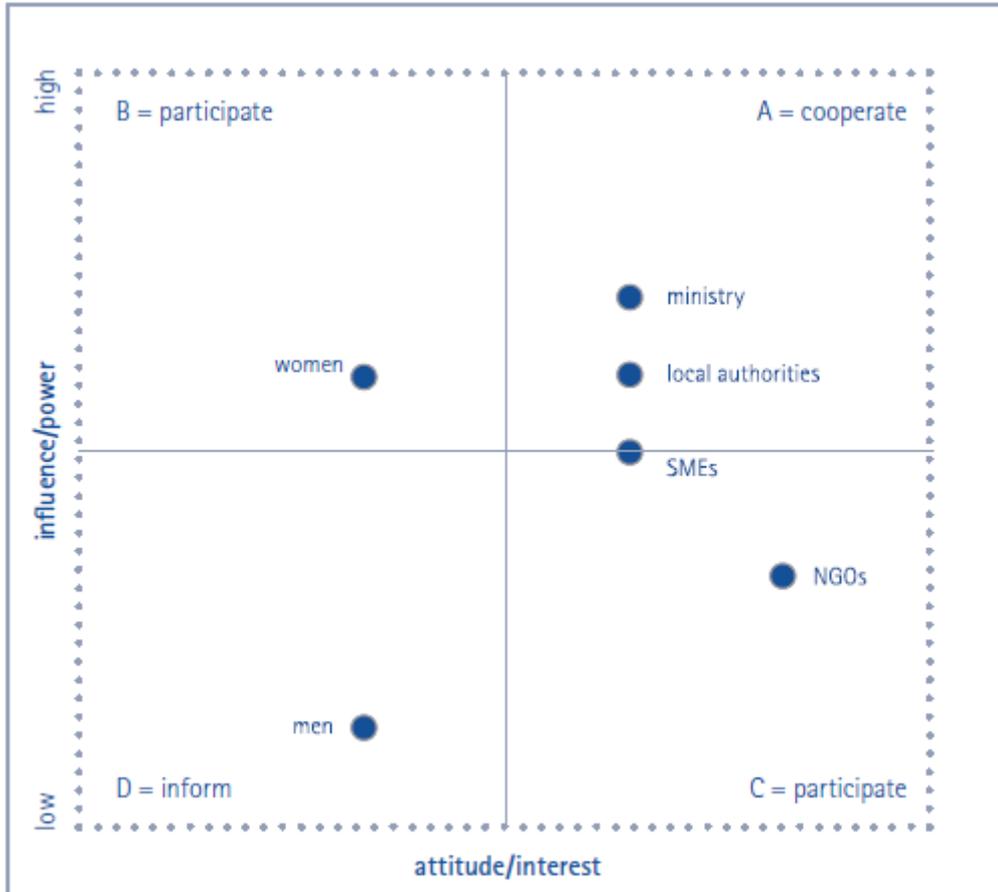
៨.២.៣ ការវិភាគភាគីពាក់ព័ន្ធ

តើអ្នកណាជាអ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ទាក់ទងនឹងដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍ ឬបណ្តាញតាមវិស័យ (ឧទាហរណ៍ ការបកស្រាយគំនិតអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន ឬរៀបចំបណ្តាញគម្រោង)? ការវិភាគភាគីពាក់ព័ន្ធ បានកំណត់អត្តសញ្ញាណអង្គសំខាន់ៗទាំងអស់ ក៏ដូចជាចំណាប់អារម្មណ៍ និងអត្ថប្រយោជន៍ដែលរំពឹងទុក។ ការវិភាគនេះ ក៏គួរតែរួមបញ្ចូលនូវវិភាគទាន ដែលអាចធ្វើបានរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធចំពោះគម្រោង ឬដំណើរការដើម្បីទទួលបានជោគជ័យ។

ក្រាបវិភាគរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធយ៉ាងហ្មត់ចត់អាច ផ្តល់នូវរូបភាពច្បាស់ពីវិធីចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីធានាបាននូវភាពជោគជ័យ។ កំរិតនៃការចូលរួមអាចបែងចែកជា បីកំរិតគឺព័ត៌មាន ការចូលរួម និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ។ ការវិភាគអនុញ្ញាតឱ្យស្គាល់អ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ និងមានឥទ្ធិពលបំផុតដែលត្រូវការការគាំទ្រ និងយោបល់ដើម្បីរៀបចំបណ្តាញ ឬគម្រោង។ ការចូលរួមរបស់អ្នកគាំទ្រសំខាន់ ក៏អាចជួយទាក់ទាញការគាំទ្រ និងថវិកាកាន់តែប្រសើរ។

សំណួរទាក់ទងនឹងការវិភាគរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ

- តើមនុស្សនិងអង្គការមានការយកចិត្តទុកដាក់អ្វីខ្លះ ?
- តើភាគីពាក់ព័ន្ធរំពឹងនិងផលប្រយោជន៍អ្វីខ្លះ ?
- តើចំណាប់អារម្មណ៍និងផលប្រយោជន៍ទាំងនេះខ្លាំង / សំខាន់ប៉ុណ្ណា ?
- តើភាគីពាក់ព័ន្ធអាចចូលរួមចំណែកក្នុងដំណើរការ / គម្រោងដោយរបៀបណា ?
- តើវិភាគទានមានសារៈសំខាន់ប៉ុណ្ណា ?

រូបភាព ២០ ៖ ក្រាបនៃការវិភាគភាគីពាក់ព័ន្ធ

ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដំបូង និងទៀងទាត់ជាមួយភាគីដែលចាប់អារម្មណ៍អាចធានាថាពួកគេយល់ច្បាស់អំពីអ្វីដែលកំពុងកើតឡើងនិងទទួលស្គាល់អត្ថប្រយោជន៍។ អ្នកអាចទស្សន៍ទាយពីរបៀបដែលមនុស្សនឹងមានប្រតិកម្មចំពោះគម្រោងរបស់អ្នក និងធានាការគាំទ្ររបស់ពួកគេជាមួយនឹងសកម្មភាពជាក់លាក់។

៨.២.៤ តួនាទី នៃការគ្រប់គ្រងបណ្តាញ និងកត្តាសំខាន់ៗ ដើម្បីទទួលបានលោកស័យ បណ្តាញក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទតំបន់

បណ្តាញត្រូវការការគ្រប់គ្រង ការជម្រុញការគ្រប់គ្រង និងត្រូវការពេលវេលាច្រើន។ ដោយការទទួលយកដំណើរការ និងទំនុកចិត្តលើអ្នកសម្របសម្រួល គឺជាតម្រូវការរបស់ប្រធានភូមិភាគត្រូវតែជាផ្នែកមួយនៃដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍។ ប្រធានតំបន់ផ្ទាល់ត្រូវតែ ជាផ្នែកនៃដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍។ ទោះ

យ៉ាងណា ប្រធានតំបន់ អាចទទួលយកបានតែការគ្រប់គ្រងបណ្តាញដោយខ្លួនវាផ្ទាល់ នៅក្នុងវិស័យសំខាន់ៗដែលបានជ្រើសរើស (ឧទាហរណ៍ Steering network, ការបកស្រាយគំនិតអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន...) ។ ក្នុងករណីភាគច្រើនការគ្រប់គ្រងក្នុងតំបន់ នឹងដើរតួជា "midwife role" ៖ ជាអ្នកផ្តួចផ្តើម ជាអ្នកសម្របសម្រួលស ជាអ្នករៀបចំដៃគូសក្តានុពល ជាអ្នករៀបចំផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន និងចែកចាយព័ត៌មានមកថ្នាក់កណ្តាល។ល។

តើអ្វីទៅជាកត្តាសំខាន់ សម្រាប់បណ្តាញដែលទទួលបានជោគជ័យនៅក្នុង RRD? កត្តាទាំងនេះត្រូវបានបង្ហាញ ឬពន្យល់លម្អិតក្នុងលក្ខណៈអន្តរកម្ម៖

- ឥរិយាបថ និងចំណាប់អារម្មណ៍៖ សមាជិកដឹងអំពីអត្ថប្រយោជន៍របស់បណ្តាញ
- គោលបំណងរួម៖ គោលបំណងត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយសហការជាមួយសមាជិក
- កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងគម្រោងរួម៖ គម្រោងរួមត្រូវបានគ្រោងទុក ហើយបណ្តាញផ្អែកលើការទុកចិត្ត
- អនុបាតផលចំណេញ ការចំណាយ៖ គឺច្បាស់សម្រាប់ទាំងអស់ និងទទួលយកដោយសមាជិកទាំងអស់
- ការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន៖ ការផ្លាស់ប្តូរចំណេះដឹង និង ព័ត៌មានដំណើរការដោយឈរលើមូលដ្ឋានទៅវិញទៅមក
- អត្តសញ្ញាណបណ្តាញ៖ បណ្តាញមាន CI ហើយសមាជិកទាំងអស់ អាចកំណត់អត្តសញ្ញាណជាមួយបណ្តាញ
- តួអង្គសំខាន់ៗ៖ អ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗទាំងអស់ត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងចូលរួមយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងបណ្តាញ
- PR គឺជាផ្នែកសំខាន់នៃការទំនាក់ទំនង
- ការកិច្ច និងគ្នាទីរបស់សមាជិកក្រុមដឹកនាំ និងការគ្រប់គ្រងត្រូវបានកំណត់យ៉ាងច្បាស់
- ការរៀបចំផែនការ និងការអនុវត្ត៖ ផែនការគម្រោងជាក់ស្តែង និងជាក់លាក់មួយត្រូវបានរៀបចំរួចជាស្រេច
- ធនធាន (ពេលវេលាលុយ) នៃការគ្រប់គ្រង និងសមាជិកទាំងអស់
- គុណវុឌ្ឍិ៖ ជំនាញចាំបាច់ទាំងអស់មាន ឬអាចទទួលបាន

ជំពូកទី ៩

ការគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន និងទំនាក់ទំនង

៩.១ ការគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន និងទំនាក់ទំនង

ដូចដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងទិដ្ឋភាពទូទៅនៃជំពូកទី ២ ជំនាញ បទពិសោធន៍ និងចំណេះដឹង ជាច្រើនមិនសូវបានប្រើប្រាស់ និងដឹងពីរបៀបប្រើប្រាស់នៅក្នុងតំបន់។ ដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងតំបន់ គឺជាដំណើរការផ្លាស់ប្តូរដែលបង្កើតឡើងដោយប្រជាជន។ ដំណើរការផ្លាស់ប្តូរ និងការរៀនសូត្រទាំង នេះរួមមានការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នា - ជាការងារសំខាន់មួយនៃការគ្រប់គ្រងតំបន់។

៩.១.១ មាតិកា

គោលបំណងនៃជំពូកនេះ គឺដើម្បីពង្រឹងជំនាញរបស់ពួកគេទាក់ទងនឹងការប្រើប្រាស់ការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍យុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់៖

- ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានជាក់លាក់របស់ក្រុមគោលដៅ
- ការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធការចូលរួម
- ព្រឹត្តិការណ៍ និងបទបង្ហាញក្រុមដែលមានកម្រិតមធ្យម
- ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និងការលើកកម្ពស់តំបន់

ការគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន និងទំនាក់ទំនងសម្រាប់ជំពូកនេះ មិនត្រូវបានប្រៀបធៀបក្នុងន័យ បច្ចេកទេស IT និងការគ្រប់គ្រងទិន្នន័យទេ។ ការយល់ដឹង គឺស្រដៀងគ្នាទៅនឹងសហគ្រាស៖ ដើម្បី រៀបចំផែនការរៀបចំដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន និងទំនាក់ទំនងដើម្បីឈានដល់គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ។ នេះពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រមូល និងការចែកចាយ/ការចែករំលែកព័ត៌មាន និងការពិចារណាលើអ្នក ដែលមានភាគហ៊ុន ឬសិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាននោះ។ ការគ្រប់គ្រងព័ត៌មានសំដៅទៅលើការរៀបចំ និង គ្រប់គ្រងលើរចនាសម្ព័ន្ធដំណើរការ និងការចែកចាយព័ត៌មាន ("តាមរយៈបណ្តាញណាខ្លះដែលយើង ទទួលបានព័ត៌មានត្រឹមត្រូវដល់មនុស្សដែលត្រូវការ?") ។ ដោយសារធានៃលទ្ធផលមានទិសដៅអតិបរ មាពីការប្រាស្រ័យទាក់ទងទាក់ទងនឹងការសន្ទនានិងការរុករកគំនិត និងការយល់ឃើញថ្មីៗបន្ថែមនូវ វិមាត្របន្ថែម។ ព័ត៌មាន និងការប្រាស្រ័យទាក់ទង គឺជាមធ្យោបាយដើម្បីអភិវឌ្ឍចក្ខុវិស័យដឹកនាំស្វែង រកដំណោះស្រាយបញ្ហាធ្វើការសម្រេចចិត្តចែករំលែកការទទួលខុសត្រូវ និងលើកកម្ពស់ភាពជាម្ចាស់ និងតម្លាភាពនៅក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទក្នុងតំបន់។

បើប្រៀបធៀបទៅនឹងប្រធានបទទូលំទូលាយនេះអង្គការបណ្តុះបណ្តាលដែលបានជ្រើសរើស ផ្ដោតសំខាន់លើ៖

- ទំនាក់ទំនងរបស់គូអង្គការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទក្នុងតំបន់
- ជំនាញចំណេះដឹងឥរិយាបថរបស់អ្នកគ្រប់គ្រងប្រចាំតំបន់
- តួនាទីនិងមុខងារនៅក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍ / ដំណើរការកសាងសមត្ថភាព
- យុទ្ធសាស្ត្រវិភាគនិងទំនាក់ទំនងរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ (" វិធីដែលត្រូវចូលរួម")

- វដ្តមធ្យម និងការធ្វើផែនការនៃព្រឹត្តិការណ៍ជាក្រុម
- ទំនាក់ទំនងសាធារណៈនិងធ្វើការជាមួយប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ។

៩.១.២ កិច្ចការទំនាក់ទំនងនៃការគ្រប់គ្រងតំបន់

សេចក្តីផ្តើមគំនិត ត្រូវបានផ្តល់ជូនដោយយោងទៅលើផ្ទាំង "មុខងារ/ការកិច្ចនៃការគ្រប់គ្រងតំបន់" (ជំពូកទី ២) ឬដោយយោងទៅលើជំនាញទន់ (soft skills) ដែលមានប្រយោជន៍សម្រាប់អ្នកគ្រប់គ្រងតំបន់ ឬអ្នកសម្របសម្រួលដែលពាក់ព័ន្ធនឹងគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ។ ដូច្នេះលទ្ធភាពមួយសម្រាប់ការចាប់ផ្តើមជំពូកនេះ អាចជាការវាយតម្លៃដោយខ្លួនឯងនៃ ជំនាញទំនាក់ទំនង ឬការបង្កើតជំនាញ ចំណេះដឹង ឥរិយាបថរបស់អ្នកគ្រប់គ្រងក្នុងតំបន់។

នៅក្នុងបទបង្ហាញជំពូកទី៤ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងតំបន់ ក៏អាចត្រូវបានប្រើ ដើម្បីផ្តោតលើការកិច្ច និង តួនាទីនៅចំណុចប្រទាក់នេះរវាងអ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តនយោបាយនិងកម្រិតនៃការចូលរួម។ តំណភ្ជាប់ដោយផ្ទាល់ទៅនឹងយុទ្ធសាស្ត្រព័ត៌មាន និងការប្រាស្រ័យទាក់ទងផ្សេងៗគ្នាត្រូវបានផ្តល់ជូនជាមួយនឹងការវិភាគរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ។ ឧបករណ៍នេះជួយក្នុងការស្វែងរកភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងគម្រោងមួយមើលពីទស្សនៈរបស់ពួកគេអំពីផលប្រយោជន៍ ដែលបានរំពឹងទុក និងដើម្បីដឹងអំពីតួអង្គដែលអាចមានឥទ្ធិពលលើគម្រោងតាមរបៀបវិជ្ជមាន និងអវិជ្ជមាន។ វាជួយអ្នករៀបចំផែនការគម្រោង និងអ្នកដឹកនាំឱ្យចៀសវាងបញ្ហា និងបញ្ជាក់ពីយុទ្ធសាស្ត្រទំនាក់ទំនងល្អដោយផ្អែកលើការសំរេចចិត្ត ដែលត្រូវចូលរួមក្នុងវិធីណា និងកំរិតណា។

៩.២.១ ការងារទំនាក់ទំនងសាធារណៈ

ទំនាក់ទំនងសាធារណៈគួរតែត្រូវបានគ្រោងទុកស្របតាមគោលបំណងដែលអាចជា៖

- ដើម្បីប្រកាសកម្មវិធី និងសកម្មភាពដែលបានគ្រោងទុក
- ដើម្បីគាំទ្រដល់រូបភាពវិជ្ជមាននៃកម្មវិធី/គម្រោង
- ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលដៅទូទៅនៃគម្រោង
- ដើម្បីអញ្ជើញ ភាគីពាក់ព័ន្ធឱ្យចូលរួម
- ដើម្បីទទួលបានការគាំទ្រពីអ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត
- ដើម្បីបង្កើនការជឿទុកចិត្តគ្នារវាងអ្នកពាក់ព័ន្ធបឺម និងមធ្យម
- ដើម្បីជូនដំណឹងអំពីលទ្ធផល
- ដើម្បីលើកកម្ពស់និរន្តរភាពនៃលទ្ធផលដោយការផ្សព្វផ្សាយ
- ដើម្បីគាំទ្រដល់ភាពជាម្ចាស់ និងពង្រីកទស្សនៈវិស័យក្នុងតំបន់
- ដើម្បីទទួលបានការទទួលស្គាល់លទ្ធផល និងជោគជ័យ។

ក្រៅពីគោលបំណងដែលត្រូវកំណត់ជាមុនលក្ខណៈនៃក្រុមគោលដៅដូចដែលបានបញ្ជាក់ខាងលើ និងលទ្ធភាពនៃធនធាន/ថវិកាសម្រេចចិត្តលើសកម្មភាពដែលអាចធ្វើទៅបាន។ មធ្យោបាយផ្សេងៗគ្នាសម្រាប់ការងារការិយាល័យទទួលជំនួយផ្ទាល់គឺ៖

- គម្រោងគេហទំព័រ
- សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន
- សន្និសីទសារព័ត៌មាន
- បទសម្ភាសន៍ជាមួយអ្នកសារព័ត៌មាន សំណួរពីអ្នកសារព័ត៌មាន
- បទបង្ហាញ និងការបង្រៀន
- ការតាំងពិពណ៌ប័ណ្ណប្រកាស
- ពិពណ៌ពាណិជ្ជកម្ម
- ប័ណ្ណផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន និងសម្ភារៈបោះពុម្ពផ្សេងទៀត
- ព្រឹត្តិប័ត្រព័ត៌មាន
- ព្រឹត្តិការណ៍សាធារណៈ។

ការធ្វើការជាមួយប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយមានន័យថា ធ្វើការរួមគ្នាជាមួយអ្នកសារព័ត៌មាន អ្នកយកព័ត៌មាននិង មន្ត្រីសារព័ត៌មាន នៅតាមស្រុក និងក្រុងដោយព្យាយាមបង្កើតឱ្យមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការល្អ។ វាចាំបាច់ត្រូវយល់ពីរបៀបដែលពួកគេធ្វើការ និងអ្វីដែលព័ត៌មាន ព្រឹត្តិការណ៍ និងរឿងរ៉ាវគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍ចំពោះពួកគេ។ មធ្យោបាយ ដែលបានរៀបរាប់ខាងលើជារឿយៗត្រូវបានប្រើរួមបញ្ចូលគ្នា។ ឧទាហរណ៍ប្រសិនបើព្រឹត្តិការណ៍សាធារណៈកើតឡើង នៅក្នុងដំណើរការនៃការបង្ហាញយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាននេះ ត្រូវបានប្រកាសជាមួយនឹងសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន ហើយអ្នកសារព័ត៌មាននឹងត្រូវបានអញ្ជើញឱ្យរាយការណ៍អំពីលទ្ធផល។ ព្រឹត្តិការណ៍បែបនេះជាឧទាហរណ៍ព្រឹត្តិការណ៍ក្រុមធំ ៗ ដើម្បីបង្ហាញ និងពិភាក្សាអំពីលទ្ធផលនៃការវិភាគ SWOT ឬសូម្បីតែធ្វើការវិភាគ SWOT ជាមួយតំណាងមកពីក្រុមអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗគ្នា។

ការបញ្ចូលព័ត៌មានខ្លីៗអំពីការងារជាមួយប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយអាចត្រូវបានផ្តល់ជា ជាមួយ flipchart ដែលផ្តោតលើធាតុ និងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការចេញផ្សាយព័ត៌មានល្អ។ “រឿងហេតុ” គួរតែត្រូវបានប្រាប់ទៅក្រោយ ដូច្នេះរយៈពេលនៃការចេញផ្សាយព័ត៌មានអាចត្រូវបានកែសំរួលដោយកាត់បន្ថយព័ត៌មានសំខាន់បំផុត ដោយមិនធ្វើឱ្យខូចដល់ភាពសុចរិតនៃព័ត៌មានសំខាន់បំផុតដែលមាននៅខាងលើ។ វិធីនេះអ្នកអានទទួលបានចំណុចសំខាន់នៃរឿងនេះយ៉ាងឆាប់រហ័ស។ បន្ទាប់មកពួកគេអាចធ្វើការកំណត់ដោយខ្លួនឯងអំពីសារៈសំខាន់ ឬភាពពាក់ព័ន្ធរបស់សារព័ត៌មាន ហើយជ្រើសរើសសំរាប់ខ្លួនគេថាតើត្រូវអានពីកថាខ័ណ្ឌដំបូង។

៩.២.២ ការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងវិធីសាស្ត្រដែលមានការចូលរួមនៅក្នុង ព្រឹត្តិការណ៍ជាក្រុម

វិធីនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយដៃគូគម្រោង/អ្នកពាក់ព័ន្ធ គួរតែស្របតាមគំនិត ឬវិធីសាស្ត្រដែលបានចូលរួម។ ទិដ្ឋភាពទូទៅមូលដ្ឋានមួយទៀត ដើម្បីបង្ហាញគឺ “វដ្តនៃការសម្របសម្រួល” ប្រសិនបើវាមិនទាន់ត្រូវបានគេដឹងតាមរយៈផ្នែកហ្វឹកហាត់ពីមុន។ វដ្តនៃការសម្របសម្រួលមាន ៦ ជំហាន៖

1. ការណែនាំនិងការតំរង់ទិស - ស្គាល់គ្នាការរំពឹងទុកគោលដៅ
2. ការប្រមូលផ្តុំ និងរៀបចំប្រធានបទ - ការប្រមូលកាត របៀបវារៈ
3. ការជ្រើសរើសប្រធានបទដោយកំណត់អាទិភាព
4. ដោះស្រាយប្រធានបទតាមលំដាប់លំដោយនៃសារៈសំខាន់របស់ពួកគេ
5. វិធានការផែនការដែលត្រូវអនុវត្ត៖ ផែនការសកម្មភាពការទទួលខុសត្រូវ និងពេលវេលាកំណត់
6. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន៖ ក្រឡេកទៅមើល (“ តើការរំពឹងទុករបស់យើងត្រូវបានបំពេញហើយឬនៅ ? ”) ដោយទន្ទឹងរង់ចាំ (តើយើងនឹងបន្តយ៉ាងដូចម្តេច ?) និងការបិទជាផ្លូវការជាមួយនឹងការបញ្ចប់ជាវិជ្ជមាន!

សម្រាប់ជំហាននីមួយៗនៃឧបករណ៍កម្រិតមធ្យមអាចត្រូវបានគេយកមកពិចារណា។ ទិដ្ឋភាពទូទៅស្តីពីបច្ចេកទេសក្នុងការសំរេបសំរួល និងសំរេបសំរួលផ្សេងៗគ្នាអាចត្រូវបានផ្តល់ជូននៅទីនេះជាមួយនឹងបទបង្ហាញពី pinboard ទីពីរ។ ធាតុសំខាន់ នៃវិធីរៀបចំផែនការ ព្រឹត្តិការណ៍ជាក្រុមមានគោលបំណងនៃ ព្រឹត្តិការណ៍អ្នកចូលរួម/ក្រុមគោលដៅ និងផែនការសកម្មភាព (នៅពេលណា, អ្វី, នរណា, ...) គឺជាប្រធានបទដែលត្រូវបន្ថែមនៅទីនេះ និងត្រូវបានធ្វើការនៅក្នុងការងារជាក្រុម។

ជំពូកទី ១០

ការកសាងសមត្ថភាព ក្នុងការក្លាយខ្លួនជាអ្នកសិក្សាតំបន់

១០.១ ការកសាងសមត្ថភាព

ការរៀនសូត្រយូរអង្វែងនៃជីវិតបានក្លាយជាលក្ខណៈសំខាន់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍនៅសតវត្សរ៍ទី ២១។ មានប្រភពចេញពី ការគ្រប់គ្រងអាជីវកម្ម គំនិតនៃ “អង្គការរៀនសូត្រ” ត្រូវបានបង្កើតឡើងជាង ២០ ឆ្នាំកន្លងមក (សូមមើលស្នាដៃឆ្នើមពីលោក Peter M. Senge) ។ នៅក្នុងទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះមានការប៉ុនប៉ងជាច្រើនដើម្បីផ្ទេរការអនុវត្តនេះទៅក្នុងបរិបទនៃ ការអភិវឌ្ឍជនបទក្នុងតំបន់។ “រៀនសូត្រក្នុងតំបន់” មួយចំនួនធំបានលេចចេញមកតែគំនិត និងការអនុវត្តមិនបានឈានដល់គុណភាពគួរឱ្យពេញចិត្តទេ។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយអ្នកជំនាញ ទាំងអស់យល់ស្របអំពីសារៈសំខាន់លេចធ្លោនៃដំណើរការកសាងសមត្ថភាពតាមតំបន់តាមរយៈប្រព័ន្ធផ្លូវការ ឬតាមរយៈដំណើរការក្រៅផ្លូវការ នៃការសិក្សាដែលមានការចូលរួម។

១០.១.១ គោលបំណង

គោលបំណង នៃការសិក្សាសម្រាប់អ្នកចូលរួម គឺដើម្បី៖

- យល់ពីអត្ថន័យនៃពាក្យ “ការសិក្សាតំបន់” និង “ការកសាងសមត្ថភាព”
- ត្រូវបានជម្រុញសម្រាប់ការផ្តួចផ្តើមឱកាស/ការកសាងសមត្ថភាព
- ស្វែងយល់ពីការកសាងសមត្ថភាពជាឧបករណ៍មួយ ដើម្បីពង្រីកសក្តានុពល
- ចែកចាយវិធីសាស្ត្រនៃការគ្រប់គ្រងតំបន់ និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទដែលផ្អែកលើការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ

ខ្លឹមសារនៃប្រធានបទមានដូចខាងក្រោម៖

- តើការសិក្សាតំបន់ គឺជាអ្វី? ហើយហេតុអ្វី យើងត្រូវក្លាយជាតំបន់មួយ?
- ប្រភេទនៃការកសាងសមត្ថភាព

១០.១.២ ទស្សនៈ: “ការសិក្សាតំបន់”

គោលគំនិតនៃ “ការរៀនសូត្រតំបន់” អាចជួយណែនាំ ការជៀសវាងការយល់ច្រឡំ។ ជាការពិតតំបន់មួយ ដែលភាគច្រើនត្រូវបានកំណត់តាមលក្ខណៈភូមិសាស្ត្រ គឺមិនអាចរៀនសូត្របានទេ ព្រោះវាមិនមែនជាសត្វមានជីវិតទេ។ ប៉ុន្តែវានិយាយ អំពីមនុស្សនៅក្នុងតំបន់អង្គការ ស្ថាប័នក្រុមហ៊ុន និងប្រព័ន្ធអន្តរកម្ម។ ដោយពិចារណាលើអន្តរកម្មរវាងអ្នកដើរតួក្នុងតំបន់ ឬអ្នកពាក់ព័ន្ធនៅតែងតែជាប្រភេទនៃការរៀនសូត្រពីគ្នាទៅវិញទៅមក។ ដំណើរការនៃ “ការរៀនសូត្រពីគ្នាទៅវិញទៅមក” អាចនាំឱ្យមានឱកាសរៀនមិនមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ និងចែងនូវប្រសិនបើទុកចោលដោយគ្មានការ

គ្រប់គ្រង។ ប៉ុន្តែវាជាការប្រសើរក្នុងការលើកកម្ពស់វប្បធម៌ នៃការរៀនសូត្រក្នុងតំបន់តាមរបៀប ដែលបានរៀបចំឡើងតាមរយៈគំនិតផ្តួចផ្តើមថ្នាក់តំបន់ ការគ្រប់គ្រងក្នុងតំបន់ ឬនយោបាយដើម្បី៖

- បង្កើនសមត្ថភាពក្នុងតំបន់
- ជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍
- នាំឱ្យមានការច្នៃប្រឌិត
- ពង្រីកសមត្ថភាព
- ទាក់ទាញមនុស្ស និងក្រុមហ៊ុន
- បង្កើនកំរិតជីវភាពរស់នៅ ក៏ដូចជាគុណភាពនៃការរស់នៅក្នុងតំបន់។

ពាក្យ “ការកសាងសមត្ថភាព” “ការសិក្សាតំបន់” និង “បណ្តាញថ្នាក់តំបន់” គឺមានភាព ទំនាក់ទំនងគ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធ។ គេអាចនិយាយបានថាការសិក្សាតំបន់មួយមានបណ្តាញក្នុងតំបន់ មួយ ឬច្រើនប៉ុន្តែមិនមានមធ្យោបាយផ្សេងទៀតទេ។ បណ្តាញមិនសូវពឹងផ្អែកលើកត្តាអប់រំទេ ប៉ុន្តែ បន្ថែមទៀតលើការផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍ និងកម្រិតប្រតិបត្តិការសម្រាប់ការអនុវត្តគម្រោង។ សរុប សេចក្តីមក និយមន័យនៃការសិក្សាតំបន់ គឺជា៖ ផលបូកនៃការខិតខំជាប្រព័ន្ធនៃការកសាងសមត្ថ ភាពនៅក្នុងតំបន់ដែលបានផ្តល់ឱ្យ។ តំបន់ដែលមានសមត្ថភាពរៀនខ្ពស់ សម្របខ្លួនបានលឿន រហ័សរហួន និងជោគជ័យជាងមុនចំពោះការផ្លាស់ប្តូរ។ ការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងពិភពសកលភារុបនីយ កម្មបានបង្ខំឱ្យទីក្រុង និងតំបន់ធ្វើឱ្យសមស្របទៅនឹងកាលៈទេសៈដើម្បីការស្នាក់នៅ មានភាពទាក់ ទាញសម្រាប់ប្រជាជនរបស់ពួកគេ។ គោលគំនិតនៃ “ការរៀនសូត្រតំបន់” ត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់យ៉ាង ជិតស្និទ្ធជាមួយ នឹងគំនិត នៃការបង្កើនអានុភាព និងការប្រើសក្តានុពលក្នុងតំបន់។ ការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុង តំបន់ពឹងផ្អែកជាចម្បងលើសក្តានុពល នេះហើយវាត្រូវការការគាំទ្រពីស្ថាប័នក្នុងតំបន់ អ្នកពាក់ព័ន្ធ និង រចនាសម្ព័ន្ធដើម្បីលើកទឹកចិត្ត និងគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍតំបន់ប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ មិនមែន គ្រាន់តែជាសំណួររបស់បុគ្គលិក ឬធនធានហិរញ្ញវត្ថុប៉ុណ្ណោះទេវា ក៏ជាបញ្ហានៃចំណេះដឹង និងការ អប់រំផងដែរ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ការសិក្សាតំបន់មួយ ទាមទារអោយមានការកសាងសមត្ថភាព ជា ការកិច្ចអប់រំសំរាប់ការគ្រប់គ្រងតំបន់។

១០.១.៣ ការកសាងសមត្ថភាព

ការកសាងសមត្ថភាពនៅក្នុងវិមាត្រទាំងបីរបស់ខ្លួនគឺ ចំណេះដឹងជំនាញ និងសមត្ថភាព សង្គម បានទទួលរងនូវ ការរុករក និងការបកស្រាយជាច្រើន។ ជាទូទៅសម្រាប់ពួកគេភាគច្រើនគឺ ជាវិធីសាស្ត្រទូលំទូលាយ និងរួមបញ្ចូលគ្នាក្នុងដំណើរការរៀនសូត្ររបស់មនុស្ស។ ឧទាហរណ៍ពីរ អាចជាឧទាហរណ៍នៃទស្សនៈរួមនេះ។

ជាពិសេសការកសាងសមត្ថភាពរួមបញ្ចូលទាំងសមត្ថភាពមនុស្ស វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា អង្គការស្ថាប័ន និងធនធាន។ គោលដៅជាមូលដ្ឋាន នៃការកសាងសមត្ថភាព គឺដើម្បីបង្កើនសមត្ថ ភាពក្នុងការវាយតម្លៃ និងដោះស្រាយនូវសំនួរសំខាន់ៗ ដែលទាក់ទងទៅ នឹងជម្រើសគោល

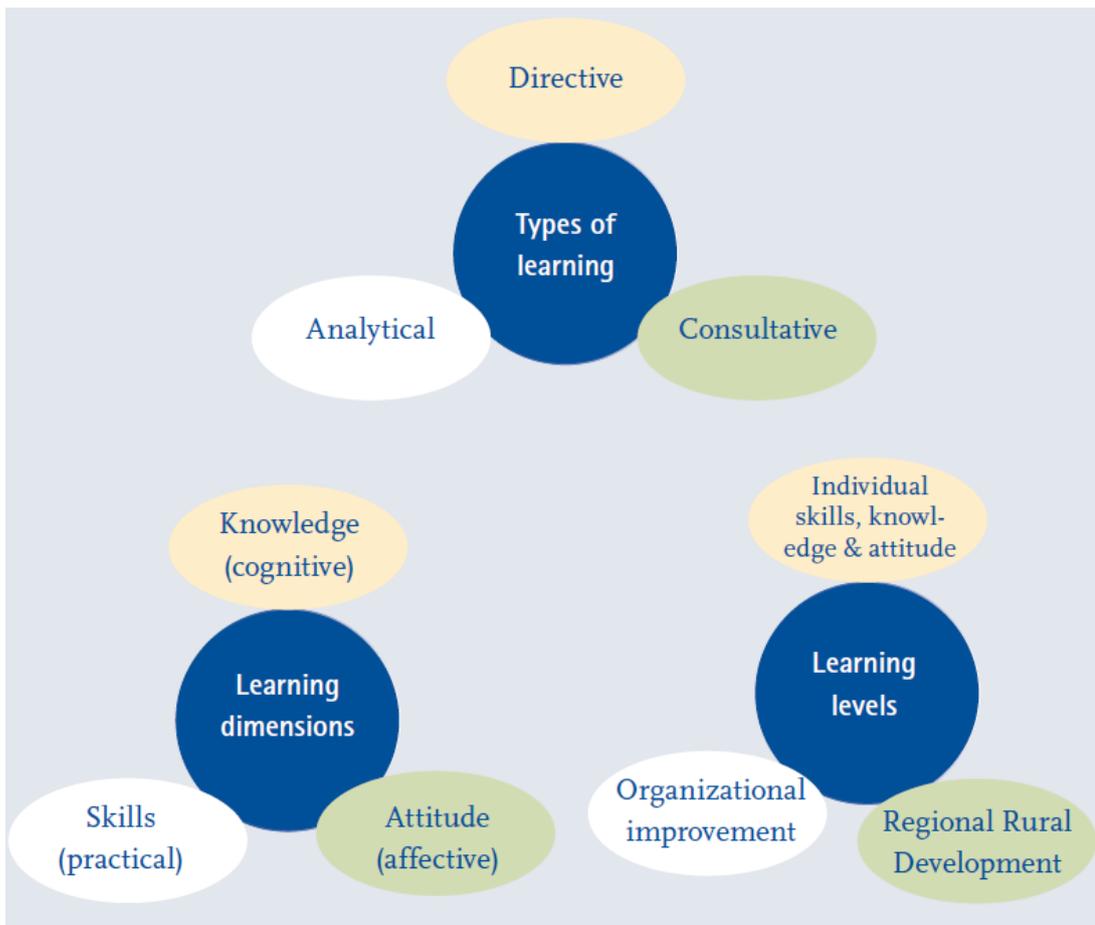
នយោបាយ និង របៀបនៃការអនុវត្តក្នុងចំណោម ជម្រើសអភិវឌ្ឍន៍ដោយផ្អែកលើ ការយល់ដឹងអំពី សក្តានុពលបរិស្ថាន និងដែនកំណត់និងតម្រូវការដែលប្រជាជនបានយល់ឃើញ។ (Capacity Building - Agenda 21's definition (Chapter 37, UNCED, 1992.))

ម្យ៉ាងវិញទៀត ការកសាងសមត្ថភាព គឺច្រើនជាងការបណ្តុះបណ្តាល និងរួមបញ្ចូលទាំងវិមាត្រដូចតទៅ៖

- ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ដំណើរការនៃការធ្វើឱ្យមនុស្ស មានការយល់ដឹងជំនាញ និងទទួលបានព័ត៌មានចំណេះដឹង និងការបណ្តុះបណ្តាលដែលអាចឱ្យពួកគេអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។
- ការអភិវឌ្ឍអង្គការ ការពិពណ៌នាអំពីរចនាសម្ព័ន្ធដំណើរការ និងនីតិវិធីគ្រប់គ្រងមិនត្រឹមតែនៅក្នុងអង្គការប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងការគ្រប់គ្រងទំនាក់ទំនងរវាងអង្គការ និងវិស័យផ្សេងៗគ្នា (សាធារណៈឯកជន និងសហគមន៍) ។
- ការអភិវឌ្ឍក្របខ័ណ្ឌ ស្ថាប័ន និងច្បាប់ធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិដើម្បីឱ្យអង្គការស្ថាប័ន និងទីភ្នាក់ងារគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ និងគ្រប់ផ្នែកទាំងអស់ពង្រឹងសមត្ថភាព។ល។

នៅពេលដែលតំបន់មួយបានសំរេចចិត្តក្លាយជាតំបន់សិក្សាសហគមន៍ត្រូវតែបញ្ចូលទៅក្នុងប្រព័ន្ធសិក្សាជាក់លាក់មួយ។ ប្រព័ន្ធសិក្សាមានសមាសធាតុសំខាន់ៗបីយ៉ាង៖

- ប្រភេទនៃការសិក្សា
- កំរិតសិក្សា
- ទំហំសិក្សា។

រូបភាព ២១៖ កម្រិតសិក្សា (Learning level)

ធាតុទីមួយនៅក្នុងប្រព័ន្ធនេះ គឺជា “ ប្រភេទនៃការសិក្សា ” ដូចដែលបានពិពណ៌នាខាងលើ។ ទីពីរគឺហៅថាកំរិតការសិក្សា ដូចដែលយើងកំពុងនិយាយអំពីការអភិវឌ្ឍជនបទក្នុងតំបន់យើងមានបីកម្រិតផ្សេងគ្នា៖

- ការអភិវឌ្ឍជនបទក្នុងតំបន់៖ ការរៀនសូត្រជាយុទ្ធសាស្ត្រ សម្រាប់តំបន់ការតំរង់ទិសរយៈពេលវែង។
- ការកែលម្អស្ថាប័ន៖ ការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងអន្តរកម្មរវាងអ្នកពាក់ព័ន្ធគំនិតផ្តួចផ្តើម និងអង្គការនានានិង
- ជំនាញ ចំណេះដឹង និងអាកប្បកិរិយារបស់បុគ្គលម្នាក់ៗ ដែលនាំឱ្យប្រព័ន្ធទាំងមូល។ ធាតុទីបីទាក់ទងនឹងទំហំនៃការសិក្សាខុសៗគ្នារបស់បុគ្គលម្នាក់ៗ៖
- ការយល់ដឹង (ចំណេះដឹង)
- ភាពជាក់ស្តែង (ជំនាញ)
- ឥទ្ធិពល (ឥរិយាបថ)

ការពិពណ៌នាអំពីធាតុទាំង ៣ នេះអាចបង្ហាញពីកត្តាសំខាន់ៗដែលជះឥទ្ធិពលដល់ការបង្កើត ឬរចនាតំបន់សិក្សា។ នេះមានន័យថា គ្មានតំបន់សិក្សាណាមួយអាចត្រូវបានប្រៀបធៀបដោយផ្ទាល់ (ពីមួយទៅមួយ) ជាមួយតំបន់ផ្សេងទៀតទេ។

ជំពូកទី ១១

ការត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃនៃដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍តំបន់

១១.១ ការត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃ

ការត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃ គឺជាសមាសធាតុសំខាន់នៃវិធីសាស្ត្រគ្រប់គ្រងតំបន់។ លក្ខខណ្ឌ ត្រូវបានស្គាល់យ៉ាងច្បាស់សម្រាប់អ្នកចូលរួម និងត្រូវបានប្រើក្នុងកាលៈទេសៈជាច្រើន។ នៅទីនេះការផ្ដោតអារម្មណ៍គួរតែផ្ដោតសំខាន់លើតួនាទី និងសារៈសំខាន់នៃការតាមដាន និងវាយតម្លៃក្នុងដំណើរការគ្រប់គ្រងតំបន់ដោយមានការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធយ៉ាងខ្លាំងក្លា។

១១.១.១ គោលបំណង

គោលបំណងនៃមេរៀននេះគឺ៖

- វិភាគយល់ពី តំរូវការសំរាប់ការត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃលើដំណើរការ និងផលប៉ះពាល់នៃវិធានការ/គម្រោងនៅថ្នាក់តំបន់
- វិភាគយល់ពី ការធ្វើសមាហរណកម្មនៃអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ក្នុងការតាមដានដំណើរការដែលកំពុងបន្ត និងវាយតម្លៃភាពជោគជ័យ (និងការបរាជ័យ) នៃសកម្មភាពក្នុងតំបន់របស់ពួកគេ
- បង្ហាញឧទាហរណ៍នៃការធ្វើសមាហរណកម្មការត្រួតពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃនៅក្នុងសកម្មភាព RM និងLAGs និងវិធីដើម្បីបណ្តុះបណ្តាលប្រជាជនក្នុងការតាមដាន និងវាយតម្លៃសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍តំបន់របស់ពួកគេ។

ចំពោះខ្លឹមសារ នៃប្រធានបទគួរតែមានផ្នែកដូចខាងក្រោម៖

- សេចក្តីផ្តើម៖អត្ថន័យ និងការយល់ដឹងអំពីការត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃនៅក្នុងអរ
- ការពិចារណាសំខាន់ៗ
- ឧទាហរណ៍ពី Neumarkt ប្រទេសអាល្លឺម៉ង់
- វិធីតំឡើងអង្គការសិក្សាសម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាល RRD/RM

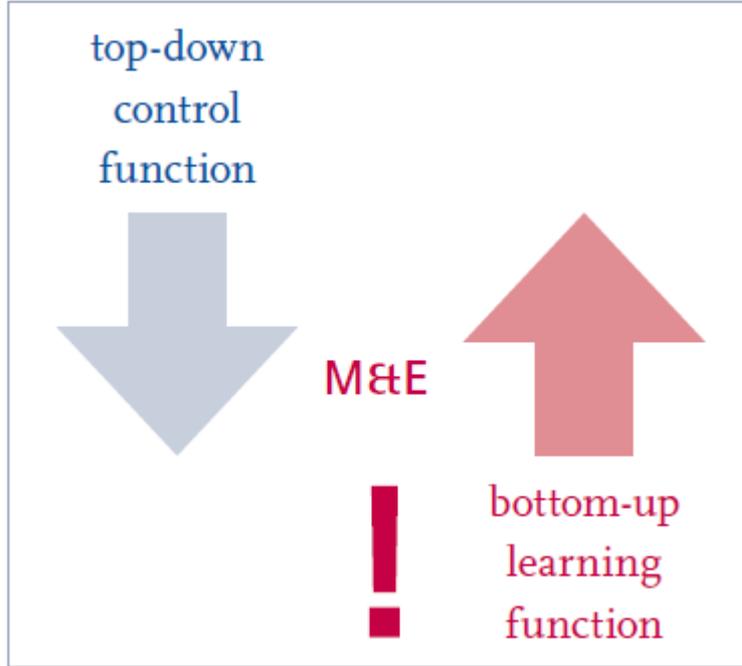
១១.១.២ ការត្រួតពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃនៅក្នុងដំណើរការក្នុងតំបន់

ការត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ (តាមដាន និងវាយតម្លៃ) នៅក្នុងគម្រោង/ដំណើរការគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍន៍តំបន់គឺជាដំណើរការបន្ត។ លទ្ធផលនឹងជួយកែលម្អកម្មវិធី/គម្រោង និងការអនុវត្តនាពេលអនាគត។

ការបន្តតាមដាន និងវាយតម្លៃអាចជួយដល់៖

- ធានាបាននូវការយល់ដឹងកាន់តែប្រសើរឡើងនូវអ្វីដែលដំណើរការ និងអ្វីដែលមិនដំណើរការ។

- ត្រួតពិនិត្យតាមដានវឌ្ឍនភាពនៃដំណើរការ ឬការអនុវត្តគម្រោង
- ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវដំណើរការ/ប្រសិទ្ធភាពគម្រោង
- ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការរាយការណ៍ម្ចាស់ជំនួយ
- សំរេចបាននូវការយល់ដឹងរួមមួយ នៃការត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ និងការធ្វើរបាយការណ៍នៅគ្រប់កំរិត។

ជំនួសឱ្យការត្រួតពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃគួរតែត្រូវ បានគេមើលឃើញថាជាឧបករណ៍សិក្សាសម្រាប់កែលម្អ។ បញ្ហាដែលទាក់ទង នឹងការតាមដាន និងវាយតម្លៃ នៅក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍តំបន់មានដំណានសំខាន់ៗដូចខាងក្រោម៖

ប្រភពសំខាន់ៗសម្រាប់ M&E និងបញ្ហាពាក់ព័ន្ធដែលត្រូវយកមកពិចារណាមាននៅក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

តារាង ៨៖ M&E នៅក្នុងដំណើរការតំបន់

ការកំណត់	ការគ្រប់គ្រង	ការធ្វើរបាយការណ៍	ការវាយតម្លៃ	ការចាប់ផ្តើមឡើងវិញ
<ul style="list-style-type: none"> • ផែនការកម្រិតខ្ពស់ • គោលការណ៍ណែនាំនៃការផ្សព្វផ្សាយ • កម្មវិធីនយោបាយ 	កំណត់ត្រាការអនុវត្តនិងគណនីគម្រោងនីមួយៗ	ការប្រជុំទៀងទាត់នៃក្រុមប្រឹក្សាភិបាល / គណៈកម្មាធិការដឹកនាំគម្រោង	ការត្រួតពិនិត្យគ្រប់ផែនការ	

<p>គំនិតអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងតំបន់</p> <ul style="list-style-type: none"> • ការណែនាំទស្សនៈវិស័យ • គោលបំណង/គម្រោង 	<p>ការទស្សនៈសារពើភ័ណ្ណ និងតាមមូលដ្ឋានជាទៀងទាត់</p>	<ul style="list-style-type: none"> • សវនកម្មហិរញ្ញវត្ថុ • ការត្រួតពិនិត្យនៅនឹងកន្លែង 	<ul style="list-style-type: none"> • ធ្វើអន្តរការី ឬការវាយតម្លៃពាក់កណ្តាលអាណត្តិ
<p>Logframe សម្រាប់គម្រោងនីមួយៗ (សូចនាករ)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ការប្រជុំបុគ្គលិក/ក្រុម (ប្រចាំថ្ងៃ / សប្តាហ៍ / ខែ) • Steering group • របាយការណ៍វឌ្ឍនភាពគម្រោងទៅគ្រប់ម្ចាស់ជំនួយ • ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការអនុវត្តន៍ / គុណភាព (ISO) 	<ul style="list-style-type: none"> • ការស្ទង់មតិផ្ទាល់ខ្លួន • ការវាយតម្លៃលើខ្លួនឯង • ការវាយតម្លៃខាងក្រៅ (ធនធាននិងពេលវេលា) • ការស្រាវជ្រាវ / និរុក្ខបបទ អនុបណ្ឌិត ឬបណ្ឌិត • ទស្សនៈពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធ • “កញ្ចក់” • ការពិនិត្យវាយតម្លៃមនុស្សដែលមានសមត្ថភាពស្រដៀងគ្នា 	<ul style="list-style-type: none"> •

បញ្ជីត្រួតពិនិត្យតាមដាននិងវាយតម្លៃសម្រាប់ដំណើរការគ្រប់គ្រងតំបន់

Aspect 1 Participation and involvement of regional actors	Full agreement	Partial agreement	Neutral	Partial disagreement	Full disagreement
Political decision-makers are well informed and take part in important decisions.					
Regional chambers, associations and other interest groups are sufficiently involved.					
Participation of the local/regional business community is fully realised, important key companies are involved.					
Existing problems are being addressed and potentials/ chances are being used as basis for joint initiatives.					
Strong personalities in terms of integrative power, driving force or good ambassador are part of the game.					
There is a balance between rational and systematic stakeholders and non-conventional, lateral thinkers.					
Others ... (to be added)					
Aspect 2 Objectives and organisation	Full agreement	Partial agreement	Neutral	Partial disagreement	Full disagreement
There is a constructive connection to existing institutions. New structures were only created when really necessary.					
Basic definitions and decisions are being taken by consensus. Minority votes are possible and taken serious.					
Relevant stakeholders are able to agree on common objectives, even if individual interests are diverging.					
Objectives are precise and operational. They can be described by measurable milestones or indicators.					
Objectives and indicators are clearly communicated to decision-makers and higher level authorities or administrative structures.					
A systematic controlling at project and strategy level is established and pragmatically implemented.					
Others ... (to be added)					

Aspect 3 Resources and financing	Full agreement	Partial agreement	Neutral	Partial disagreement	Full disagreement
Human resources are sufficient to implement the necessary activities for the achievement of the objectives.					
Basic financing is guaranteed at least for the implementation of the ongoing projects.					
The use of personnel and financial resources is transparent and comprehensible, necessary records are available.					
Regional distribution of resources and resulting benefits is justifiable and accepted by relevant stakeholders.					
Financial reserves are available to bridge financial bottlenecks. Dependency on single funding sources does not produce major risks.					
Others ... (to be added)					
Aspect 4 Project Planning and implementation	Full agreement	Partial agreement	Neutral	Partial disagreement	Full disagreement
Project planning is participatory involving beneficiaries as well as possible opponents.					
Project selection is transparent and embedded in the regional development strategy.					
Projects are comprehensively structured and responsibilities clearly attributed.					
Regional characteristics, customs and heritage receive special attention.					
Project financing is making full use of own regional resources and external promotion funds.					
Others ... (to be added)					
Aspect 5 Project impact	Full agreement	Partial agreement	Neutral	Partial disagreement	Full disagreement
Project outcomes are tangible and produce high impact in public opinion.					
Implemented projects produced spin-offs resulting in follow-up activities and new project proposals.					
Projects contribute to the increase in regional economic value adding. Benefits stay in the region.					
Even after the promotion phase, projects are likely to be economically sustainable.					
Others ... (to be added)					

Aspect 6 Networking	Full agreement	Partial agreement	Neutral	Partial disagreement	Full disagreement
Regional Management is playing its role as moderator between different regional interests.					
Regional Management is efficiently coordinating the participating regional stakeholders.					
Regional Management is playing its role as "think-tank" for development processes (initiatives, innovative ideas, project proposals).					
Functional intra-sectoral and inter-sectoral networks are established and develop an own dynamic.					
Regional management is actively involved in and benefiting from interregional networks.					
Others ... (to be added)					
Aspect 7 Knowledge management and promotion of innovations	Full agreement	Partial agreement	Neutral	Partial disagreement	Full disagreement
Regional knowledge, skills and experiences are systematically collected and broadly used by regional stakeholders.					
Regional Management contributes to the formation of competence centres, research networks or business clusters.					
Technical, organisational and social innovations are stimulated by participation in regional or national competitions.					
Others ... (to be added)					

បណ្ណាល័យសាក្សី

- Anniballi, F., Fiore, A., Löfström, C., Skarin, H., Auricchio, B., Woudstra, C., Bano, L., Segerman, B., Koene, M., Båverud, V., Hansen, T., Fach, P., Åberg, A. T., Hedeland, M., Engvall, E. O., & De Medici, D. (2013). Management of Animal Botulism Outbreaks: From Clinical Suspicion to Practical Countermeasures to Prevent or Minimize Outbreaks. *Biosecurity and Bioterrorism: Biodefense Strategy, Practice, and Science*, 11(S1). <https://doi.org/10.1089/bsp.2012.0089>
- Duong Nghia Quoc. (1996). Huong Dan Chan nuoi va Phong Tri Benh gia Cam TP. Ho Chi Minh, Nha Xuat ban Nong Nghiep.
- Farrel, D.J., and Stapteton, Paul. (1985). Duck Production Science and World Practice. The University of New England. Pro. of a work shop at Ciparas, Bogor, Indonesia, Nov. 18-22.
- Theo Rauch, Matthias Bartels, Albert Engel Regional Rural Development - A regional response to rural poverty GTZ, 2001, ISBN 3-88085-532-3
- “The new rural paradigm”, OECD 2006
- “Actively Shaping Rural Development”, BMELF, 2007
- www.rz.uni-karlsruhe.de/
- www.gtz.de/en/themen
- Koch, Regierung der Oberpfalz – “Regional Management in the Free State of Bavaria” → Becker, Krappitz, Parvex at the Trinational Dialogue on RM 2009 in Lindau – giving an overview on RM in Austria, Germany and Switzerland.
- European Network for Rural Development: <http://enrd.ec.europa.eu/>
- http://europa.eu/legislation_summaries/index_en.htm
- Community-strategic-guidelines:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/osc/050706osc_en.pdf
- The LEADER approach: a basic guide
http://ec.europa.eu/agriculture/rur/leaderplus/pdf/factsheet_en.pdf
- BMVEL (2004): Actively Shaping rural development. Guidelines for integrated rural development. Federal Ministry for Consumer Protection, Food and Agriculture, Federal Republic of Germany, Bonn.
- DFID (2003): Tools for development – A handbook for those engaged in development activity. Department for International Development (editor.). London. <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/+http://www.dfid.gov.uk/Documents/publications/toolsfordevelopment.pdf>, visited on 2010-12-18.
- Dick B. (2001): Action research resources; <http://www.scu.edu.au/schools/gcm/ar/arhome.html>, visited on 2010-12-18.

GTZ: Regional/Local Economic Development in SEE

<http://www.mesopartner.com/>

<http://www.worldbank.org/urban/local/toolkit/pages/home.htm> a lot of useful information; not focused on rural areas or related to Regional Management

Local Economic Development (LED), a PowerPoint presentation by PACA based on experiences by GTZ in Indonesia: <http://www.red.or.id/>

Beaumelou, F. (2009): Guidelines – Elaborating and managing a project within IPA. Croatia.

European Commission (2004): Project Cycle Management Guidelines. Volume 1. Brussels. Available at: http://ec.europa.eu/europeaid/multimedia/publications/publications/manuals-tools/t101_en.htm, visited on 2010-12-18

GTZ (2009): Capacity WORKS – The GTZ Management Model for Sustainable Development. Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ) GmbH. Eschborn.

Spreckly F. (2006): Project Cycle Management. Herefordshire. Available for download on [http://www.locallivelihoods.com/Documents/Toolkit%20 2.1.pdf](http://www.locallivelihoods.com/Documents/Toolkit%202.1.pdf) visited on 2010-12-18

www.worldbank.org (search pcm)

www.undp.org (search pcm)

www.dfid.gov.uk

www.livelihoods.org

www.ifad.org (search pcm)

www.gtz.de/english (search pcm)

PPT on curriculum of “training of process moderators”

<http://www.gdrc.org/uem/capacity-define.html>

www.mechatronik-cham.de

“The Fifth Discipline. The Art and Practice of the Learning Organisation”, Peter M. Senge, 1990

EU-Handbook for PCM, 2005

http://ec.europa.eu/echo/files/about/actors/fpa/2003/guidelines/project_cycle_mngmt_en.pdf

Managing for Impact in Rural Development - A guide for project M&E; IFAD, 2002

<http://www.ifad.org/evaluation/guide/index.htm> full of useful (partly academic) material, not focusd on Regional Management but on projects; available in different languages